

The image shows the front cover of an antique book. The cover is decorated with a traditional marbled paper pattern, featuring a complex, organic design of dark green, black, and reddish-brown veins. The spine, visible on the left, is made of a dark, worn material, likely leather or cloth, and shows signs of age. A small, rectangular, cream-colored paper label is affixed to the bottom left corner of the cover. The label is divided into two sections by a horizontal line, with the number '225' in the top section and the alphanumeric code 'U-76' in the bottom section. The overall appearance is that of a well-used, historical volume.

225

U-76

110

12004

Заметка

Ученый труд Оружейников

Муром,

Генерал-майор
Генерал-майор

22 января 1982

Ученый труд Оружейников

225

236-47

Կ-76

Մ Ե Ս Ն

ՆՈՐ

ԿՏԸԿԸԸՆԵՒ

ՏԵՆՈՒՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՄԻ

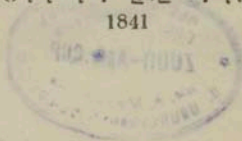
ՎԻՐԻՍՏՈՒՄ

Որ ինքարանային Մարտիկոսի Մարկոսի
Գլխաւոր և Յօհաննոս չըրս
Ընկերարանները :

Ի ԶՄԻՒՆՆԵՒ

Ի Տպարանի Կալէկէն Կաթիլիկ :

1841

5237 - W. 7.

5050

18373738P

18373738P

5050

18373738P

1377-82

ԵՒԵՏԱՐԱՆ ՐԱՏ

ՄԱՏԹԷՈՍԻ :

ԳԼ . Ե :

- 1 Ղարբ ծննդեան Յիսուսի Վրիստոսի Ղաւիթի որդիին , Լբրաճամի որդիին :
- 2 Լբրաճամ ծնաւ Իսաճակը . Իսաճակ ծնաւ Յակոբը . Յակոբ ծնաւ Յուդան ու անոր եղբայրները :
- 3 Յուդա ծնաւ փարէսը ու Օրան թամարէն . փարէս ծնաւ Եզրոնը . Եզրոն ծնաւ Լքամը :
- 4 Լքամ ծնաւ Լմինադարը . Լմինադար ծնաւ Լաստոնը . Լաստոն ծնաւ Սաղմոնը :
- 5 Սաղմոն ծնաւ Բոոսը Հոքաբայէն . Բոոս ծնաւ Սվրէդը Հոսթէն . Սվրէդ ծնաւ Յեսսէն .
- 6 Յեսսէ ծնաւ Ղաւիթ թագաւորը : Ղաւիթ թագաւոր ծնաւ Սողոմոնը Ուրիայի կնիկէն : Սողոմոն ծնաւ Բորովամը . Բորովամ ծնաւ Լքիան .
- 8 Լքիա ծնաւ Լսափը : Լսափ ծնաւ Յովսաբաթը . Յովսաբաթ ծնաւ Յովրամը . Յովրամ ծնաւ Սղիան :
- 9 Սղիա ծնաւ Յովաթամը . Յովաթամ ծնաւ Լքազը . Լքազ ծնաւ Եղեկիան : Եղեկիս ծնաւ Սանասէն . Սանասէ ծնաւ Լմուսը . Լմուս ծնաւ Յովսիան :
- 10 Յովսիա ծնաւ Յերոնիան ու անոր եղբայրները Բաբելացոց գերութեան տաներ : Բաբելացոց գերութենէն ետե՛ Յերոնիս ծնաւ Սաղաթիէլը . Սաղաթիէլ ծնաւ Օջրաբաբէլը :
- 11 Օջրաբաբէլ ծնաւ Լքիուդը . Լքիուդ ծնաւ Եղիակիմը . Եղիակիմ ծնաւ Լզոփը :
- 12 Լզոփը ծնաւ Սադոփը . Սադոփը ծնաւ Լքիսը .

Լ.քին ծնաւ Եղիուդը : Եղիուդ ծնաւ Եղիա 15
 զարը . Եղիազար ծնաւ Ս'ատթանը . Ս'ատթան
 ծնաւ Յակոբը : Յակոբ ծնաւ Յովսէփը Ս'ա 16
 ըրիամին էրիկը , որուն նշանված էր Ս'արիամ
 կոյս , ուրկից ծնաւ Յիսուսը , որ ըսվեցաւ
 Վ.րիստոս : Լ'սանկ բոլոր ազգերը Լ.բրահամէն 17
 մինչև Վաւիթ տասներորս ազգ , և Վաւիթէն
 մինչև Ռաբելացոց գերութիւնը՝ տասներորս
 ազգ , ու Ռաբելացոց գերութենէն մինչև Վ.րիս-
 տոս՝ տասներորս ազգ :

Եւ Յիսուսի Վ.րիստոսի ծնունդը աս կերպովը 18
 էր . անոր մայրը Ս'արիամ Յովսէփին նշանված ,
 ղեռ իրարու քով չեկած՝ Հոգին Սուրբէն ծոց-
 վորցած գտնրվեցաւ . Եւ Յովսէփ անոր էրիկը 19
 արդար մարդ ըլլալով՝ ու չուզելով որ անիկա
 խայտառակ ընէ , մտտաց առանց ձանձունի թող
 տայ անիկա : Եւ երբոր անիկա աս կրմտմտոր՝ 20
 ահա Տէրոջը հրեշտակը երազին մեջ երեցաւ
 իրեն ու ըսաւ , Յովսէփ Վաւիթի որդի՝ մի՛ վախ-
 նար քեզի առնելու քու Ս'արիամ կնիկդ , ինչու
 որ անոր ներսիդին ծնածը՝ Հոգին Սուրբէն է :
 Արդի պիտի ծնանի , ու անոր անունը Յիսուս 21
 դնես , որ անիկա իր ժողովուրդը իրենց մեղ քերէն
 պիտի խայլսէ : Եւ աս ամէն բաները եղաւ որ 22
 կատարվի Լ'ստուծոյ ըսածը՝ Եսայի մարգարէին
 ձեռքով : Լ'հա կոյսը պիտի ծոցվորի ու որդի պի- 23
 տի ծնանի և անոր անունը Լ'մմանուէլ պիտի
 քննն , որ կըթարգմանվի Լ'ստուած մեզի հետ :
 Եւ Յովսէփ քունէն արթննալով ինչպէս Լ'ստու- 24
 ծոյ հրեշտակը իրեն հրամայեց նէ այնպէս ըրաւ ,
 ու իրեն կնիկը քովն առաւ : Եւ չէր գիտեր անի- 25
 կա մինչև իր առջինէկ որդին ծնաւ , ու անոր
 անունը Յիսուս դրաւ :

ԳԼ . Ի :

- 1 **Ե**ւ երբոր Յիսուս ծնաւ շրէաստանի Ինթլէ-
 2 Տէմին մէջ շերովդէս թագաւորին օրերը ,
 3 ահա մոգերը արեւելքէն Երուսաղէմ եկան , ու
 4 ըսին . Ո՛ր տեղ է ան՝ որ հրէաներուն թագաւոր
 5 ծնաւ . ինչու որ մենք անոր աստղը արեւելքը տե-
 6 սանք՝ ու եկանք անոր երկիրպագութիւն ընելու :
 7 Եւ երբոր շերովդէս թագաւորը լսեց՝ տակնու-
 8 վայ եղաւ , ու բոլոր Երուսաղէմ իրեն հետ : Եւ
 9 ժողովելով բոլոր քահանայապետները ու ժողո-
 10 վաւորին կարգացողները , հարցուց անոնց՝ թէ
 11 Վրիստոս ո՛ր պիտի ծնանի : Ընոնք ալ իրեն ը-
 12 սին՝ շրէաստանի ԻնթլէՏէմին մէջ . ինչու որ
 13 ասանկ գրուած է մարգարէին ձեռքովք : Եւ
 14 գուն ԻնթլէՏէմ Յուդային երկիրը , Յուդայի
 15 իշխաններուն մէջ պղտիկ մը շես . բու մէջէդ իշ-
 16 խան մը պիտի ելլայ ինծի , որ իմ Իսրայէլ ժողո-
 17 վաւրդս կառավարէ : Ըն ատենը շերովդէս գաղ-
 18 տուկ մը մոգերը կանչեց , ու աղէկ մը քննեց ա-
 19 նոնցմէ աստղին երևցած ատենը : Եւ Ինթլէ-
 20 Տէմ խրկեց անոնք , ըսելով , Վացէք տեղնիտեղը
 21 իմացէք ան մանուկին համար , ու երբ որ գտնաք՝
 22 ինծի իմացուցէք , որ ես ալ գամ անոր երկիր-
 23 պագութիւն ընեմ : Եւ երբ անոնք թագաւորէն
 24 լսեցին՝ գացին . ու ահա ան աստղը որ տեսան
 25 արեւելքը՝ անոնց առջեւէն գնաց , մինչև որ եկաւ
 26 կայնեցաւ մանուկին եղած տեղին վայ : Երբոր
 27 տեսան աստղը , շատ մեծ ուրախութիւնով խըն-
 28 դացին : Եւ երբ որ տուն մտան՝ տեսան մանուկը
 29 իր Սարիամ մօրը հետ . ու ինկան երկիրպագու-
 30 թիւն ըրին անոր . և իրենց գանձերը բանալով՝
 31 ընծաներ տրւին անոր՝ ոսկի ու կնդրուկ և զմուռ :
 32 Ու հրաման առնելով երազի մէջ՝ որ նորէն շե-
 33 րովդէսին չի դառնան , ուրիշ ճամբով գացին
 34 իրենց աշխարհը :

Երբոր անկից գացին անոնք , ահա Մատուծոյ 13
 Տրեշտակը Երազի մէջ Երեցաւ Յովսէփին՝ ու
 ըսաւ . Ելի՛ր , ա՛ռ մանուկը և իրեն մայրը՝ ու Ե-
 գիպտոս փախիր , և հոն կեցիր մինչև ես քեզի
 ըսեմ , ինչու որ՝ Հերովդէս կորսրնցունել կուզէ
 մանուկը : Ըն ալ ելաւ մանուկը ու անոր մայրը 14
 գիշերանց առաւ՝ և գնաց Եգիպտոս . ու մինչև
 Հերովդէս մեռաւ նէ հոն էր : Արկատարվի Տէ- 15
 լոյմէն ըսվածը մարգարէին ձեռքով , որ կրսէ ,
 Եգիպտոսէն պիտի կանչեմ իմ որդիս :

Ընասներ Երբոր տեսաւ Հերովդէս թէ՛ խաբ- 16
 վեցաւ մոգերէն՝ սաստիկ սրդողեցաւ , ու խրկեց
 ջարդեց բոլոր Ինթլէհէմի և անոր բոլորտիքը
 գտնելի մանր տղաքը Երկու տարվոնէն վար ,
 ան ժամանակի վրայ՝ որ մոգերէն հասկըցաւ : Ըն 17
 ասներ կատարվեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով
 ըսվածը , որ կրսէ : Հռամայի ձայն մը ըսվեցաւ , 18
 ողբ , լաց ու մեծ կոծ . Հռաքել կուլար իրեն զաւ-
 կընէրը , ու շեր ուզեր մսիթարվիլ , ինչու որ
 չի կային :

Եւ երբ որ Հերովդէս մեռաւ՝ ահա Տերոյը 19
 Տրեշտակը Եգիպտոս Երազի մէջ Յովսէփին Երե-
 ցաւ , ու ըսաւ , Ելի՛ր , ա՛ռ մանուկը ու անոր 20
 մայրը՝ և գնա՛ Իսրայէլի երկիրը . ինչու որ՝ մեռան
 անոնք , որ մանուկին կեանքը կուզէին : Ըն ալ 21
 ելաւ մանուկը ու անոր մայրը առաւ՝ և եկաւ Իս-
 րայէլի երկիրը : Եւ երբոր լսեց թէ՛ Մարթոպոս 22
 թագաւորեց Հրէաստանի վրայ իր հօրը Հերով-
 դէսին տեղը , վախեցաւ հոն երթալու . ու Երազին
 մէջ հրաման առնելով՝ Վալիլեայի կողմերը 23
 գնաց : Եւ եկաւ Վաղարէթ ըսված քաղաքը
 բնակեցաւ . որ մարգարէն Երուն խօսքը կատար-
 վի թէ՛ Վաղովրեցի պիտի կանչուի :

ԳՂ • Գ :

- 1 **Ա**ն օրերը Յօվհաննէս մկրտիչ եկաւ շրէաս-
- 2 **Մ**տանի անապատին մէջ քարոզելու , ու ըսե-
լու , **Ա**պաշխարեցէք , ինչու որ երկնից թագա-
- 3 **ւորութիւնը մօտիկ է : Ա**սան զի ասիկա ան է ,
որուն համար **Եսայի** մարգարէին ձեռքով ըսվե-
ցաւ , որ կրտէ , **Չայն մը**՝ որ անապատին մէջ կը-
- 4 **կանչէ** , **Պատրաստ ըրէք Տէրոջը ճամբան** , ու շքա-
- 5 **կեցէք** անոր քալելու գետինը : **Եւ Յօհաննէսին**
հանդերձը էր՝ ուղտի մազ , ու իր մէջ քը կաշիէ
գօտի . և իրեն կերակուրը էր մարտի ու լեռան
- 6 **մեղը** : **Ա**նատենը բոլոր **Երուսաղէմացիք** ու բոլոր
շրէաստան և **Յորդանանի** բոլոր կողմերը իրեն
- 7 **կերթային** , կըմկրտէին իրմէն **Յորդանան** գե-
տին մէջ , ու իրենց մեղքերը կըխոստովանէին :
- 8 **Եւ** երբոր տեսաւ **Սաղուկեցոցմէ** ու **Փարիսեցոց-**
մէ շատերը եկած իրեն մկրտութեանը , ըսաւ
անոնց , **Իժիժնունդներ** , ո՞վ իմացուց ձեզի՞ գալու
- 9 **ձեռնարկութենէն փախչիլ** : **Ա**սկէետե ապաշխարու-
- 10 **թեան արժանաւոր պտուղ բերէք** : **Եւ մի՛ խոր-**
հիք գութ ձեր ներսիդին ըսել , **Թէ մենք մեզի**
հայր **Աբրահամը** ունինք . ձեզի կըսեմ որ **Աս-**
տուած կարող է աս քարերէս **Աբրահամին** որդի-
- 11 **ներ հանել** : **Վ**իմայ ալ կացինը ծառերուն ար-
մատին քով դրուած է , ամէն ծառ որ բարի պը-
տուղ չի բերեր , կըկտրուի ու կըսկը կըձգվի :
- 12 **Ես** ձեզ կըմկրտեմ ջրով ապաշխարութեան հա-
մար՝ բայց իմ՝ ետեւէս եկողը՝ ինձմէ զօրաւոր է ,
ու ես անոր կոչիկները կըելու արժանի չեմ՝
անիկա ձեզ պիտի մկրտէ : **Նոզուով Արբով** ու կըա-
- 13 **կով** : **Ա**րուն հեծանոցը իրեն ձեռքն է և իրեն
կայը պիտի մաքրէ , ու ցորենը իրեն համարը
պիտի ժողվէ . և յարդը անմարելի կըակով պիտի
էրէ :

Անատենը Յիսուս Պաղիկեայէն Յորդանան 13
 եկաւ Յօջաննէսին , որ անկից մկրտրվի : Եւ 14
 Յօվհաննէս արգիլեց անիկա ու ըսաւ , ինծի
 պէտք է որ քեզմէ մկրտրվիմ , ու դուն ինծի՞ մի
 կուգաս : Յիսուս պատասխան տրւաւ ու ըսաւ 15
 անոր , թող տուր Տիմայ . ինչու որ մեզի պսպէս
 կրվայելէ որ բոլոր արգարութիւնները կատա-
 րենք . ու ետքը թող տրւաւ անոր : Եւ երբոր 16
 Յիսուս մկրտրվեցաւ՝ շուտ մը ջուրէն դուրս ելաւ ,
 և ահա երկինքը անոր բացվեցաւ , ու տեսաւ որ
 Աստուծոյ հոգին աղանձի պէս կիջնար ու կու-
 գար իրեն վրայ : Եւ մէյմալ երկինքէն ձայն մը՝ 17
 որ կրսէր , Ատիկա է իմ սիրական որդիս , որ իրեն
 հաւնեցեմ :

ԳՂ . Գ :

Անատենը Յիսուս անապատը տարվեցաւ սուրբ 1
 շոգիէն՝ Սատանայէն փորձրվելու համար :
 Եւ քառսուն ցորեկ ու քառսուն գիշեր ծով պա- 2
 հելէն ետքը՝ անօթեցաւ :
 Եւ փորձողը եկաւ իրեն ըսաւ . թէ որ դուն 3
 Աստուծոյ որդին ես՝ ըսէ որ աս քարերս հաց ը-
 լան : Անիկա պատասխան տրւաւ ու ըսաւ , Վրու- 4
 աժ է որ , չէ թէ հացով միայն մարդ կապրի . հա-
 պա՛ ան բոլոր խօսքերովը որ Աստուծոյ բերնէն
 կելլայ :

Անատենը Սատանան առաւ տարաւ անիկա 5
 սուրբ քաղաքը , և կայնեցուց անիկա տաճարին
 աշտարակին վրայ , ու ըսաւ իրեն , թէ որ Աս- 6
 տուծոյ որդին ես նէ՞ դուն քեզ ասկից վար ձգէ .
 ինչու որ՝ գրուած է , թէ Իր հրեշտակներուն
 ապսպրրված է քեզի համար . ու քեզ ձեռքի վրայ
 պիտի կրեն , որ բնաւ քու ոտքդ քարի չի գար-
 նես : Յիսուս նորէն ըսաւ անոր , Վրուած է թէ՛ 7
 քու Տէր Աստուածդ չի փորձես :

- 8 Սատանան նորէն առաւ հանեց անիկա շատ
բարձր լեռան մը վրայ , և ցուցուց անոր բոլոր
աշխարհքին թագաւորութիւնները ու անոնց
9 փառքերը . ու ըսաւ իրեն՝ Լ'սոնք ամէնը քեզի
կուտամ թէ որ ինչապէս ինձի երկիրպագութիւն
10 ընես : Լ'նատենը Յիսուս ըսաւ անոր . Ետիս գնա
Սատանա , ինչու որ գրուած է՝ ԲուՏէր Լ'ստու-
ծուգ երկիրպագութիւն ընես , ու միայն անիկա
11 պաշտես : Լ'պա թէ Սատանան ինքը թողուց , և
ահա հրեշտակները եկան ու իրեն ծառայութիւն
կրնէին :
- 12 Եւ երբոր լսեց Յիսուս թէ Յօվհաննէս մատ-
13 նըրկեցաւ՝ ձգեց գնաց Վալիլեա . ու ձգելով՝ Լ'ա-
զարէթը եկաւ բնակեցաւ Վափառնայում՝ ծովե-
զերքին քով , Օլարուղոնի ու Վեփթաղիմի եր-
14 կիրները . որ կատարվի Եսայի մարգարէին ձեռ-
15 քով ըսված խօսքը . Օլարուղոնի երկիրը ու Վեփ-
թաղիմի երկիրը , ծովու ճամբով Յորդանանու
16 մէկալ կողմը , հեթանոսներուն Վալիլեան : Իսա-
ւարի մէջ նստող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ ,
ու լոյս ծագեց անոնց վրայ՝ որոնք մահուան երկի-
17 րին ու շուքին մէջ կրնատէին : Լ'նկէ ետե՛ Յի-
սուս սկսեց քարոզել ու ըսել , Լ'պաշխարեցէք
ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը մօտ է :
- 18 Երբոր Յիսուս Վալիլեացոց ծովին քովերը
կրպարտէր , տեսաւ երկու եղբայրները՝ Սիմօնը
որ Պետրոս կրավէր , և անոր եղբայրը Լ'նդրէա-
սը , ծովը ուռկան ձգած . ինչու որ ձուկ լուծող
19 էին : Ու ըսաւ անոնց . իմ ետեէս եկէք , ու ձեզ
20 մարգիկներու որսորդ ընեմ : Լ'նոնք ալ շուտ մը
21 գործիքնին թողուցին անոր ետեէն գացին : Եւ
անկից առաջ երթալով , տեսաւ երկու եղբայր-
ներ ալ , Օլբեղեան Յակոբոսը , ու անոր եղ-
բայրը Յօվհաննէսը նաեւին մէջ՝ իրենց հօրը
Օլբեղեաին հետ երբ իրենց ուռկանները կրկա-
22 կրատէին ու կանչեց անոնք : Լ'նոնք ալ շուտ մը

նաւը ու հայրերնին թողուցին՝ անոր ետեւէն գացին :

Եւ Յիսուս բոլոր Վալիլեացոց կողմերը կը պտրտէր, կը սորվեցունէր անոնց ժողովարաններուն մէջ, ու արքայութեան աւետարանը կը քարոզէր, և ժողովուրդներուն մէջի ամէն կերպ հիւանդութիւնները ու ամէն կերպ ցաւերը կը բժշկէր : Եւ իր անունը Մտորիներուն բոլոր երկիրը տարածվեցաւ, և բերին իրեն բոլոր հիւանդները որ կերպ կերպ ցաւերով ու տանջանքներով կընեղէին, ու զիւսահարները և լուսնոտները ու անգամալոյժները, և բժշկեց անոնք : Եւ շատ ժողովուրդ իրեն ետեւէն կերթային՝ Վալիլեայէն ու Վեկապօլիսէն, և Երուսաղէմէն, ու Հրէաստանէն, և Յորդանանին մէկալ կողմէն, ու բժշկեց անոնք : Եւ տեսնալով ան ժողովուրդները լեռը ելաւ, ու երբոր նստաւ հոն՝ իր աշակերտները քովը գացին. և իր բերանը բանալով՝ կը սորվեցունէր անոնք, ու կըսէր :

Երանի հոգւով աղքատներուն, ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը անոնցն է : Երանի սգաւորներուն, ինչու որ անոնք պիտի մտիթարվին : Երանի հեղերուն, ինչու որ անոնք պիտի ժառանգեն աշխարհքը : Երանի անոնց՝ որ անթի ու ծարաւ են արդարութեան, ինչու որ անոնք պիտի կըշտանան : Երանի ողորմածներուն, ինչու որ անոնք ողորմութիւն պիտի գտնան : Երանի անոնց՝ որ սրտովնին սուրբ են, ինչու որ անոնք պիտի տեսնան Մատուած : Երանի խաղաղութիւնը րնողներուն, ինչու որ անոնք Մատուծոյ զաւկներ պիտի ըսվին : Երանի անոնց՝ որ հալածված են արդարութեան համար, ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը անոնցն է : Երանի է ձեզի՝ երբոր կընախատեն ձեզ և կըհալածեն, ու սուտ տեղը ամէն կերպ գէշ խօսքեր կըխօսին վրանիդ՝ ինձի համար : Խնդացէք և ուրախ եղիք, ինչու

որ ձեր վարձքը շատ է երկինքը . քանզի աս կերպով հալածեցին ձեզմէ առաջ եղած մարգարէները :

- 13 Վուք երկրին անէք . հապաթէ որ աղը իր համը կորսընցունէ , ինքը ինչով պիտի աղվի . անկէ ետե բանի մը չի գար , միայն թէ դուրս ձգվելու և մարդկանց ոտքին տակը կոխվելու :
- 14 Վուք աշխարհի լոյսն էք . քաղաք մը՝ որ լեռան վրայ կեցած է , չի կրնար պահվիր : Աւ ճրագք չեն վառեր և դներ գրիւին տակը . հապա՛ աշտանակին վրայ , և լոյս կուտայ բոլոր տանը մէջ ե .
- 16 Պողոսներուն : Անանկ թող լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդոց առջին , որ տեսնան ձեր բարի գործքերը ու փառաւորեն ձեր հայրը՝ որ երկինքն է :
- 17 Մի կարծէք թէ՛ ես եկայ օրէնքը կամ մարգարէները աւրելու . չեկայ աւրելու , հապա՛ կատարելու : Շ՛մարիտ կրեսմ՝ ձեզի՛ Մինչև որ երկինք և երկիր անցնին , օրէնքներէն և մարգարէներէն եօթամը որ նշանագիր մըն է՝ պիտի չանցնի , մինչև բոլորն ալ կատարվի : Վ՛վ որ աս պզտի պատուիրանքներուն մէկը կաւրէ , ու մարգոց անանկ կըստրվեցունէ , անիկա պզտիկ պիտի կոչվի երկնից թագաւորու թեան մէջը . բայց ո՛վ որ կրնէ և կըստրվեցունէ՛ անիկա մե՛ծ պիտի կոչվի երկնից թագաւորու թեան մէջը : Աւստի կրեսմ՝ ձեզի որ՝ թէ՛ ձեր արդարութիւնը կարգացողներուն ու փարիսեցիներուն արդարութիւնէն է՛վէլ չըլլայ նէ՛ երկնից թագաւորութիւնը չէք մտնար :
- 21 Ասերէք՝ որ առաջիններուն ըսվեցաւ թէ , Ապաննութիւն մի՛ ըներ , քանզի ո՛վ որ սպաննութիւն կրնէ՛ դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ :
- 22 Այց ես ձեզի կրեսմ՝ թէ՛ Վ՛վ որ իր եղբօրը պարապ տեղը սրդողի , դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ . և ո՛վ որ իր եղբօրը անմիտ ըսէ՛ ատենանի պարտաւոր պիտի ըլլայ . և ո՛վ որ իր

եղբորը խննթ ըսէ՝ գեհեանի կրակին պարտաւոր
 պիտի ըլլայ : Թէ որ քու ընծադ սեղանին վրայ²³
 կրբերես , ու հոն միտքդ կուգայ՝ թէ քու եղ-
 բայրդ քէն բռներ է քու վրագ , ձգէ քու ընծադ²⁴
 սեղանին առջևը , գնա՛ առաջ եղբորդ հետը հաշ-
 տրվէ , և հապա եկոր քու ընծադ մատո՛ : Վ.ու²⁵
 ներհակիդ հետը շուտով մը միաբանէ , քանի որ
 անոր հետ ճամբուն մէջ ես . չըլլայ թէ քու ներ-
 հակդ քեզ դատաւորին մատնէ , և դատաւորը
 դահիճին , և բանտը ձգվիս : Շ՛մարիա կրսեմ²⁶
 քեզի , չի պիտի ելլաս անկից , մինչև որ ետքի մանր
 ստակը չի վճարես :

Դսերէք որ ըսվեցաւ , Ը նու թիւն մի՛ ըներ :²⁷
 Ի՛այց ես ձեզի կրսեմ , թէ՛ Ս՛վ որ կնիկ մարդու²⁸
 կրնայի անոր ցանկանալու համար , անիկա իրեն
 սրտին մէջն ալ շնու թիւն ըրաւ անոր հետ : Թէ²⁹
 որ աջ աչքդ քեզ կրգայ թակղեցունէ , հանէ
 անիկա՛ ու քեզմէ ձգէ , ինչու որ՝ աղէկ է քեզի որ
 անդամներուդ մէկը կորսրվի , ու քու բոլոր մար-
 մինդ դժոխքը չիյնա : Եւ թէ որ աջ ձեռքդ քեզ³⁰
 կրգայ թակղեցունէ , կտրէ անիկա ու քեզմէ ձգէ .
 ինչու որ՝ աղէկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը
 կորսրվի , ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը չի ձգվի :
 Իրաւ ըսվեցաւ թէ՛ Ս՛վ որ իր կնիկը թող կու-³¹
 տայ , թող անոր արձակման գիր տայ : Ի՛այց ես ձե-³²
 ղի կրսեմ , Ս՛վ որ իր կնիկը թող կուտայ
 առանց պոռնրկութեան պատճառի , ինքը պատճառ
 կրլլայ անոր շնու թիւն ընելուն , և ո՛վ որ ան
 թողվածը առնէ՛ շնու թիւն կրգործէ :

Դարձեալ լսերէք որ ըսվեցաւ առջիններուն ,³³
 թէ՛ Սուտ երգում մի՛ ըներ , հապա ըրած երգու-
 մրդ վճարէ Տէրօջը : Ի՛այց ես ձեզի կրսեմ , Ը-³⁴
 մենեին երգում մի՛ ընէք . ո՛չ երկինքի վրայ՝ որ
 Ըստուծոյ աթոռն է , և ո՛չ երկրի վրայ՝ որ անոր³⁵
 ոտացը գնելու տեղն է , ու ո՛չ Երուսաղէմի վրայ՝
 որ մեծ թագաւորին քաղաքն է . և ո՛չ քու գլխուդ³⁶

- վրայ երգում ընես, ինչու որ չես կրնար մեկ
 37 մազ մը ձերմըկցուններ կամ սևցուններ : Հասցա
 ձեր խօսքը ըլլայ հան՝ հան, ու չէն՝ չէ . և ասկէ
 է վէրը՝ չարէն առաջ կուգայ :
- 38 Ասերէք որ ըսվեցաւ, թէ՛ Աշքի տեղ՝ աչք . ու
 39 սկոպի տեղ՝ սկոպ : Բայց ես ձեզի կըսեմ՝, ըս-
 րին հակառակ մի՛ կենաք . բայց թէ որ մէկը ապ-
 տակ մը զարնէ աջ երեսիդ՝ դարձուր անոր մե-
 40 կանալ : Եւ մէկը որ կուզէ քեզ դատել՝ ու քու
 շապիկդ առնել, թող տուր անոր քու վերար-
 41 կուգալ : Եւ ո՛վ որ զուր տեղը քեզ մղոն մը
 42 ճամբայ կըքշէ՝ գնա՛ անոր հետ երկուք : Վեզմէ
 ուզողին տուր, ու երես մի՛ դարձուններ անկէ՛ որ
 կուզէ քեզմէ փոխ առնել :
- 43 Ասերէք աս ալ որ ըսվեցաւ, քու ընկերդ սի-
 44 բես ու թշնամիդ ատես : Բայց ես ձեզի կըսեմ,
 սիրեցէք ձեր թշնամիները . օրհնեցէք ձեզ անի-
 ծողները . բարի ըրէք անոնց՝ որ ձեզ կատնն, և
 ազօթք ըրէք անոնց վրայ, որ ձեզ կը շարչըրկեն
 45 ու կը հալածեն . որ ձեր երկնաւոր հօրը որդիքը
 ըլլաք . ինչու որ իր արևը կը ծագեցունէ չարե-
 րուն ու բարիներուն վրայ, և անձրև կը թրկէ
 46 արգարներուն ու մեղաւորներուն վրայ : Ասան
 զի թէ դուք ձեզ սիրողները սիրէք նէ՛ ինչ
 վարձք ունիք . չէ՞ որ մաքսաւորներն ալ նոյնը
 47 կընեն : Եւ թէ որ ձեր բարեկամներուն միայն
 բարև տաք . ինչ աւելի կընէք «-բէշնէ-բէն» . չէ՞ որ
 մաքսաւորները ու մեղաւորներն ալ նոյնը կընեն :
- Ուրեմն դուք կատարեալ եղիք՝ ինչպէս որ ձեր
 1 Երկնաւոր հայրն ալ կատարեալ է : Այսու յե-
 ղիք որ ձեր ողորմութիւնը մարդոց առջևը չը-
 նէք, իբր թէ անոնց ցուցնելու համար . չնէ
 վարձք չէք առնել ձեր հօրմէն՝ որ երկինքն է :
- 2 Ուստի երբոր ողորմութիւն կընես՝ առջևդ փող
 մի՛ չալեր, ինչպէս որ կեղծաւորները ժողովարան-
 ներուն ու փողոցներուն մէջ կընեն, որ մարդոցմէ

փառաւորվին : Ճշմարիտ կրեսմ՝ ձեզի , անոնց
 վարձքը միայն ան է : Իայց դուն երբոր ողոր- 3
 մութիւն կրնես՝ ձախ ձեռքդ թող չի գիտնայ աջ
 ձեռքիդ ինչ գործելը . որ քու ողորմութիւնդ 4
 գազաուկ ըլլայ , ու քու հայրդ որ գաղտուկը
 կրտեսնայ՝ քեզի յայտնապէս հատուցում պիտի
 ընէ :

Եւ երբոր աղօթք կրնես , կեղծաւորներուն 5
 նժան չըլլաս , որոնք կրսիրեն ժողովարաններուն
 ու փողոցներուն գլուխները աղօթք ընել , որ
 մարդոց երեւնան . Ճշմարիտ կրեսմ՝ ձեզի , անոնց
 վարձքը միայն ան է : Իայց դուն երբոր աղօթք 6
 կրնես , մտիւր քու ւնեակդ ու գոցէ՛ դուռներդ՝ և
 աղօթք ըրէ՛ քու հօրդ գաղտուկ , ու քու հայրդ
 որ գաղտուկը կրտեսնայ , քեզի յայտնապէս հա-
 տուցում պիտի ընէ : Եւ երբոր աղօթք կրնէք , 7
 հեթանոսներուն պէս շատախօս մի ըլլաք , ինչու
 որ կրկարծեն թէ՛ իրենց շատ խօսելուն համար
 պիտի լավին : Աւրեմն անոնց չի նմանիք , ինչու որ 8
 ձեր հայրը՝ ձեզի պէտք եղածը գիտէ դուք իրմէն
 դեռ չի խնդրած : Աւստի ասանկ աղօթք ըրէք 9
 դուք .

Մի՛ հայր մեր՝ որ երկինքն ես , քու անունդ
 սուրբ ըլլայ : Բու թագաւորութիւնդ գա՛ , քու 10
 կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ
 երկրիս վրայ : Մ՛եր ամէն աւուր հացը՝ ասօր 11
 մեզի տուր : Եւ մեզի ներէ մեր պարտքերը , ինչ- 12
 պէս որ մենք ալ կրներենք մեր պարտականներուն :
 Աւ մեզ փորձու թեան մի՛ տանիր . հապա՛ չարէն 13
 մեզ ազատէ , ինչու որ քու կդ է թագաւորու-
 թիւնը և զօրութիւնը , ու փառքը , յաւիտեանս ,
 ամէն : Ա՛սան զի թէ որ դուք ներէք մարդոց ի- 14
 բնց յանցանքները , ձեր երկնաւոր հայրն ալ

- 15 ձեզի կրնե՞րէ : Հապա թէ որ դուք չէք ներեր մարդոց իրենց յանցանքները , ձեր հայրն ալ ձեզի չի ներէր ձեր յանցանքները :
- 16 Եւ երբոր ծով կը պահէք՝ կեղծաւորներուն պէս տրտում մի՛ ըլլաք . որ իրենց երեսնին կալուսն որ մարդոց երեսնան թէ ծով կը պահեն . ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի անոնց վաճաքը միայն ան
- 17 է : Բայց դուն երբոր ծով կը պահես՝ գլուխդ օ-
- 18 ծէ , ու երեսներդ լուս , որ մարդոց ծով պահողի պէս չերեսնաս , հապա՛ քու հօրդ գաղտուկ , ու քու հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնայ , քեզի յայտնապէս հատուցում պիտի ընէ :
- 19 Երկրի վրայ ձեզի համար գանձ մի՛ դիպէք , ուր որ ցեցը ու ժանկը կապականեն , և ուր գողերը
- 20 գետնին տակէն կը ծակեն ու կը գողնան : Հապա ձեզի համար գանձ երկինքը դիպեցէք , ուր որ ոչ ցեցը և ոչ ժանկը կապականէ , ու ոչ գողերը
- 21 գետնին տակէն կը ծակեն և կը գողնան : Ինչու որ ձեր գանձը ուր է նէ՛ սիրտերնիդ ալ հոն կը լայ :
- 22 Եւ արմինն ճրագը աչքն է . թէ որ քու աչքը պայծառ է , բոլոր մարմինըդ լուսաւոր կը լայ :
- 23 Բայց թէ որ քու աչքը վատ է , բոլոր մարմինըդ մութ կը լայ . ուրեմն թէ որ քու մէջըդ կը լաճ լոյսը մութ է նէ , ալ ան մութը որչափ մեծ է :
- 24 Եւ արդ մը չի կրնար երկու տէրոջ ծառայութիւն ընել . Ինչու՞ որ կամ մէկը պիտի առէ , և մէկայը պիտի սիրէ . կամ մէկը պիտի պատուէ , և մէկայը անարդէ . չէք կրնար ծառայել Մատուծոյ ու մամոնայի :
- 25 Եւ որ համար կըսեմ՝ ձեզի , Չեր կեանքին համար մի՛ մտըտաք , թէ՛ քիչ պիտի ուտէք , կամ քիչ պիտի խըմէք . ոչ ալ ձեր մարմիններուն համար թէ՛ քիչ պիտի հագնիք . չէ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է , ու մարմինը
- 26 հագուստէն : Բայց երկինքի թըռչուններուն , որ ոչ կը ցանեն և ոչ կը բաղեն և ոչ ամբարի մէջ կը թողվեն , ու ձեր երկնաւոր հայրը կը կե-

բակրէ անոնք . չէ՞ որ դուք անոնցմէ աւելի լա-
 էք : Հիմայ՝ ով կրրնայ ձեզմէ իրեն մտմբտալովը 27
 իր հասակին վրայ կանգուն մը երկրնցունել : Աւ 28
 հագուստի համար ինչո՞ւ կրմտմբտաք . նայեցէք
 լեռանը շուշան ծաղիկին՝ ինչպէս կրմեծնայ . ո՞չ
 կաշխատի և ո՞չ կրմանէ : Չեղի կրսեմ՝ որ՝ Սո- 29
 դոմոն ալ իրեն բոլոր փառաւորութեան մէջը ա-
 նոնցմէ մէկին պէս չի հագվեցաւ : Աւստի՝ թէ որ 30
 լեռան խոտը որ այսօր կայ՝ և վաղը փուռը պի-
 տի ձրգվի , Աստուած անանկ կրհագվեցունէ նէ ,
 հապա որչափ առաւել ձեզ՝ թերահաւատներ :
 Ասկէ ետե մի՛ մրտմբտաք ու ըսէք՝ ինչ պիտի ու- 31
 տենք , կամ ինչ պիտի խրմենք , կամ ինչ պիտի
 հագնինք : (Ինչու որ ամմէն ատ բաները հեթա- 32
 նոսները կրինդրեն .) վասն զի ձեր երկնաւոր
 հայրը գիտէ թէ՛ ամէն ատ բաները ձեզի պէտք
 են : Պինտ առաջ Աստուծոյ թագաւորութիւնը 33
 խնդրեցէք և անոր արդարութիւնը , ու ամէն ատ
 բաները ձեզի կեվելնայ : Ասկէ ետե վաղվան հա- 34
 մար մի՛ մտմբտաք . ինչու որ վաղվան օրը իրեն
 Բանէրսն համար պիտի մրտմբտայ . հերիք է օր-
 վան՝ իրեն սրբտմաշուքը :

ԻՒ . Լ :

Մի դատէք՝ որ չի դատվիք : Ինչու որ՝ ինչ դա- 1
 տաստանով դատէք , անո՞վ պիտի դատվիք . և 2
 ինչ չափով չափէք , պիտի չափվի ձեզի : Ինչո՞ւ 3
 կրնայիս եղբօրըդ աչքին մէջի շուղին , ու քու
 աչքիդ մէջի գերանը չես տեսնար : Ամ միտո՞ր 4
 կրեսս քու եղբօրըդ . թո՞ղ տուր աչքէդ շուղը հա-
 նեմ՝ , և ահա՛ քու աչքիդ մէջը գերան կայ : Անդ- 5
 ծաւոր՝ առաջ քու աչքէդ հանէ գերանը , ու
 ետքը փայծառ պիտի տեսնաս եղբօրըդ աչքէն շու-
 ղը հանել :

Սուրբ բանը շուներուն մի՛ տաք , և ձեր մար- 6

գարիտը խողերուն առջև մի՛ ձրգէք, որ ստրե-
նուն տակը չի կոխկրտաւն անոնք, ու դառնան
ձեզի փառասուն :

- 7 Խնդրեցէք՝ և պիտի տրուի ձեզի . փնտրեցէք՝
և պիտի գտնաք, չալեցէք՝ և պիտի բացվի ձեզի :
- 8 Խնչու որ՝ ամէն ո՞վ որ կրխնդրէ՝ կառնէ, և ան
որ կրփնտրուէ՝ կրգանայ, և ան որ կրչալէ՝ պիտի
9 բացվի իրեն : Չեզմէ որ մարդը կայ՝ որմէն իր
10 որդին հաց ուզէ նէ, քար մի կուտայ անոր : Եւ
կամ թէ ձուկ ուզէ նէ՝ ճճ մի կուտայ անոր :
- 11 Հապա դուք որ չար էք, ձեր զաւակներուն ա-
ղէկ ընծաներ տալ գիտէք . որչափ աւելի ձեր
հայրը՝ որ երկինքն է, բարի բաներ պիտի տայ
անոնց՝ որ իրմէն կրխնդրեն :
- 12 Աւտի ամէն բան՝ որ կուզէք թէ մարդիկ ձեզի
ընեն, դուք ալ անոնց անանկ ըրէք . ինչու որ՝
աս է օրէնքը ու մարգարէութիւնները :
- 13 Անդ դուռնէն ներս մըտէք . ինչու որ լայն է
ան դուռը՝ ու համարձակ ան ճամբան, որ կրտանի
կորստեան . և շատերը կան՝ որ անկէց կրմտնան :
- 14 Ինչու որ նեղվացք է ան դուռը՝ ու նեղ է ան
ճամբան, որ դէպի կեանքը կրտանի . և քիչերը
կան՝ որ անիկա կրգտնան :
- 15 Օգնչ կեցիք ան սուտ մարգարէներէն՝ որ
ձեզի կուգան ոչխարի հագուստներով . բայց
16 ներսըմանց յափշտակող գայլեր են : Իրենց
պտուղէն պիտի ձանչնաք անոնք . մի՛ թէ փուշե-
րէն խաւող կրբաղեն, կամ սև փուշէն՝ թուղ :
- 17 Ասանկ ալ ամէն բարի ծառ՝ բարի պտուղ կու-
18 տայ, և չար ծառ՝ չար պտուղ կուտայ : Ի՛արի
ծառը չի կրնար չար պտուղ տալ, ո՞չ ալ չար
19 ծառը բարի պտուղ տալ : Ամէն ծառ որ բարի
պտուղ չի տար՝ կրկտրվի, ու կրակին մէջը կը-
20 ձգվի : Աւրեմն իրենց պտուղէն իրենք պիտի
ձանչնաք :
- 21 Ալ թէ ամէն մէկը՝ որ ինծի Տէր Տէր կըսէ,

պիտի մտնայ երկինքին թագաւորութիւնը . հա-
 պա ան՝ որ իմ՝ երկնաւոր հօրս կամքը կրկատարէ :
 Եւ տերը ան օրը ինձի պիտի ըսեն , ո՛վ Տէր 22
 Տէր՝ չէ՞ որ քու անունովդ մարգարէութիւն ը-
 րինք , ու քու անունովդ դէեր հանեցինք , ու
 քու անունովդ շատ հրաշքներ ըրինք : Եւ ան 23
 ատենը անոնց պիտի ըսեմ , Ես բնաւ ձեզ չէի
 ճանչնար . մէկ դի գացէք քովէս ամսէնքդ՝ որ անօ-
 րէնութիւն կրգործէիք :

Մէն ո՛վ որ խին ասխօսքերըս կրլսէ՝ ու կրկա- 24
 տարէ անոնք , անիկա կրնմանի խելացի մարդու մը
 որ իր տունը վէմի վրայ շինեց : Մնձրեւները ի- 25
 ջան , ու գետերը վազեցին . հովերը փչեցին և
 զարկին տանը՝ ու չի փրլաւ . ինչու որ վէմի վրայ
 հաստատված էր : Եւ ամէն ո՛վ որ աս իմ խօսքե- 26
 րըս կրլսէ ու չի կատարեր անոնք , կրնմանի ան-
 խելք մարդու մը՝ որ իր տունը աւազի վրայ շի-
 նեց : Մնձրեւները իջան , գետերը ելան , հովերը 27
 փչեցին՝ զարկին տունը ու փրլաւ , և խիտա մեծ
 էր անոր կործանումը :

Եւ երբ եղաւ՝ որ Յիսուս լըմընցուց ամէն աս 28
 խօսքերը , ժողովուրդները կրզարմանային անոր
 վարդապետութեանը վրայ : Ինչու որ՝ իշխանու- 29
 թիւնով մը կրսորվեցունէր , ու չէ թէ կարդա-
 ցողներուն պէս :

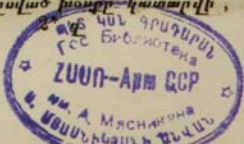
ԳԼՎ :

Բայց երբոր ան լեռնէն վար իջաւ՝ շատ ժողո- 1
 վուրդներ գացին անոր ետեւէն : Եւ մէյմալ 2
 բորոտ մը եկաւ , երկիրպագու թիւն կրնէր անոր՝
 ու կրսէր , Տէր՝ թէ որ ուզես նէ , կրնաս իս մաք-
 րել : Յիսուս իրեն ձեռքը երկընցուց ու դրպաւ 3
 անոր՝ և ըսաւ . Կուզեմ՝ մաքրուի՞նք . ու շուտով
 մը իրմէն բորոտութիւնը մաքրուիցաւ : Եւ Յի- 4
 սուս ըսաւ անոր . զգո՛յշ կեցիր՝ մէկու մը չը՛սես .
 հապա գնա՛ դուն քեզ քահանային ցուցուր , ու

Մ'ովսէսին ապրսպրբած ընծան տուր , իրենց վեկայութիւն ըլլալու համար :

- 5 Եւ երբոր Վափառնայում մըտաւ՝ հարիւրաւ
6 պետ մը եկաւ իրեն , կաղաչէր իրեն . ու կըսէր ,
Տէր՝ իմ ծառաս տունը անգամայոյժ պառկած է ,
7 չարաչար կըտանջուի : Յիսուս ըսաւ անոր , Ես
8 կուգամ և անիկա կըբժշկեմ : Պատասխան տը
լաւ հարիւրապետը և ըսաւ . Տէր՝ ես արժանի
չեմ , որ դուն իմ երգիքիս ներքեւ մըտնաս . միայն
թէ խօսքով զրուցէ , ու պիտի բժշկուի իմ ծա
9 րաս : Ինչու որ՝ ես ալ հրամանի տակ մէկ մարդ
մըն եմ , իմ էշտանո-էտան ներքեւ զինուոր
ներ ունիմ , ասոր կըսեմ՝ Գնա՛ , ու ան կեր
թայ . և մէկալին՝ Եկոր , ու ան կուգայ . և ծա
10 ապիս սա բանը ըրէ՝ ու ան կընէ : Յիսուս երբոր
ըսեց՝ զարմացաւ , և իր ետեւէն գացողներուն ը
սաւ . Շ՛շմարիտ կըսեմ ձեզի , որ՝ Իսրայէլի մէջ
11 ալ ես ասանկ հաւատք բնաւ չի գտայ : Եւ ձեզի
կըսեմ , Որ արևելքէն ու արևմուտքէն շատերը
պիտի գան , ու երկնից թագաւորութեան մէջ
պիտի բազմին՝ Բրբահամին , ու Սահակին , և
12 Յակոբին հետը : Աւ թագաւորութեան զաւկը
ները դուրսի խաւարը պիտի ելան . հոն պիտի
13 ըլլայ լալ և ակռաներնին կըծրոցունել : Եւ
Յիսուս հարիւրապետին ըսաւ , Գնա՛ , և ինչպէս
որ գուն հաւատացիր՝ անմէջ թող ըլլայ քեզի .
Աւ ան օրը անոր ծառան ող ջընցաւ :
14 Եւ Յիսուս Պետրոսին տունը եկաւ , տեսաւ
որ՝ անոր զորանչը ջերմէն բռնրված պառկած էր :
15 Ինոր ձեռքէն բրունց , ու ջերմը թող արևաւ ա
նիկա . ոտքի վրայ ելաւ՝ և ծառայութիւն կընէր
անոր :
16 Երբոր իրիկուն եղաւ՝ շատ դիւահարներ բե
րին իրեն , ու խօսքով հանեց չար ոգիները , և
17 թողոր հիւանդները բրժշկեց : Որ Եսայի մարգա
րէին ձեռքովը ըսված խօսքը՝ կատարվի , Ենիկա

1377 82

մեր հիւանդութիւնները վերցուց և մեր ցաւերը կրօնց :

Յիսուս իրեն չորս կողմը շատ ժողովուրդ տես 18 նալով , հրաման ըրաւ՝ որ մէկալ կողմը երթան : Աւ կարգացողին մէկը եկաւ և ըսաւ իրեն . Վ ա՛ր 19 դապեա՛ ես ալ քու ետեւդ գամ , ուր որ երթաս նէ : Յիսուս անոր ըսաւ , Ըղուէսները որջ 20 ունին , և երկնից թըռչունները՝ բոյն . բայց Արդին մարդոյ տեղ մը չունի , որ հոն իր գլուխը դնէ : Աւ իր աշակերտներուն մէկը ըսաւ իրեն , 21 Տէր՝ ինձի հրատման տուր , որ երթամ առաջ իմ հայրըս թաղեմ : Յիսուս ըսաւ անոր , Եկոր իմ 22 ետեւս , ու թող տուր մեռելներուն որ թաղեն իրենց մեռելները :

Եւ երբոր նաւը մըտաւ , իր աշակերտները 23 իրեն ետեւէն գացին : Աւ մէյմալ մեծ ալէկոծու 24 թիւն մը եղաւ ծովին մէջ . անանկ որ՝ նաւը ալիքներէն կըծածկըվէր , և ինքը կըքնանարկոր : Աւ աշակերտները գացին արթընցուցին անիկա՛ և 25 ըսին . Տէր՝ մեզ աղատէ . ինչու որ կըկորսըվինքկոր : Եւ ըսաւ անոնց . Թերահաւատներ՝ 26 ինչու վախկոտ էք . անատներ ելաւ հովերը ու ծովը սաստեց , և մեծ խաղաղութիւն եղաւ : Աւ 27 մարդիկը զարմացան՝ և կըսէին , Ի՛նչպէս մարդ էաս՝ որ հովերը ու ծովը ասոր կըհնաղանդին :

Եւ երբոր մէկալ կողմը Վերգեսացոց երկիրը 28 անցաւ , հոն երկու դիւահար պատահեցան իրեն գերեզմանէն ելած՝ սաստիկ կատղած . որ հնար էր մէկուն ան ճամբայէն անցնել : Աւ մէյմալ 29 կանչ վըռտեցին և ըսին . Յիսուս Արդի Ըստուծոյ՝ դուն մեր հետը ինչ բան ունիս , առնէ դուրս եկար մեզ տանջելու : Եւ անոնցմէ քիչ մը 30 հեռու խողի երամակ մը կար , որ կարածվէին : Աւ դեերը կաղաչէին իրեն և կըսէին , Թէ որ 31 մեզ ասկէց կըհանես՝ հրաման ըրէ մեզի որ երթանք խողերուն երամակին : Աւ ըսաւ անոնց . 32

Գացէք . և անոնք ելան գացին խողերուն երամակին . ու բոլոր երամակը բարձր տեղէն ծովը
 33 վազեցին , և ջուրերուն մէջը մեռան : Խողարածողներն ալ փախան , և գացին քաղաքը բոլորը պատմեցին , ու դիւահարներուն պարտաճառք բաները : Ու մէյմալ բոլոր քաղաքը Յիսուսին դէմը ելաւ . երբոր տեսան անիկա՝ աղաչեցին իրեն , որ իրենց երկիրէն երթայ :

ԳՒ • Թ • :

1 **Եւ** նաւը մըտաւ՝ մէկալ կողմը անցաւ , և եկաւ
 2 իրեն քաղաքը : Ու մէյմալ անգամալոյծ մը բերին իրեն , որ մահճիճին մէջը պառկած էր . և Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնալով՝ անգամալոյծին ըսաւ ,
 3 **Ներվի քեզի քու մեղքերդ :** Եւ ահա կարդացողներէն ոմանք իրենց մըտքին մէջը ըսին .
 4 **Մտիկա հայհոյութիւն կընէկոր :** Յիսուս ալ անոնց խորհուրդը իմանալով՝ ըսաւ իրենց .
 5 **Ինչո՞ւ սրբաբանուդ մէջը չար բաներ կըխորհիք :**
 6 **Ո՞րք դիւրին է , ըսել՝ Ներվի քեզի քու մեղքերդ ,**
 7 **եթէ ըսել՝ Ելի՛ր ու քայլ :** Ի՛նչո՞ւ գիտնաք որ ,
 8 **Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու .** (ան ատենը անգամալոյծին ըսաւ) **Ելի՛ր՝ մահճիճրդ ա՛ռ ու տունը գնա :**
 9 **Ու ելաւ իր տունը գնաց :** Եւ որովհետեւ
 10 **վարդները երբոր տեսան՝ զարմացան , ու կրփառաւորէին Մատուած , որ մարդու անանկ իշխանութիւն կուտայ :**
 11 **Եւ Յիսուս անկէց որ կանցնէր՝ մէկ մարդ մը տեսաւ .** Սատթէոս անունով , որ մաքս ընդունելու նըստեր էր , ու ըսաւ անոր , **Ետե՛ս եկոր .**
 12 **և ելաւ անոր ետեէն գնաց :** Ու եղաւ որ տունը սեղան նըստած ատենը՝ ահա ուրիշ շատ մաքսաւորներ և մեղաւորներ ալ եկած , ու սեղան նըստած էին Յիսուսին և իրեն աշակերտներուն

Տեսար : Փարիսեցիները երբոր տեսան՝ ըսին իրեն 11
աշակերտներուն . Ինչո՞ւ համար ձեր փարդապետը
մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն Տեսար կուտէ :
Ի այց Յիսուս երբոր լսեց՝ ըսաւ անոնց , Մտողք 12
ներուն բրժիչի պէտք չէ , հասպա՝ հիւանդներուն :
Գացէք սորվեցէք ինչ է ուս խօսքը՝ Ողորմութիւն 13
կուզեմ՝ , և չէ՛ թէ զո՞հ . ինչու որ ես արդարները
կանչելու չեկայ , հասպա մեղաւորները :

Ըն ատենը Յոհաննէսին աշակերտները եկան՝ 14
ու ըսին . Ինչո՞ւ մենք և Փարիսեցիները շատ ան-
գամ ծոմ կրպահենք , ու քու աշակերտներդ չեն
պահեր : Յիսուս ըսաւ անոնց . Ս'ի՞ծէ կարելի՞ 15
է որ՝ հարսնիքին տրղաքք սուգ պահեն , քանի որ
փեսան իրենց Տեսն է . բայց օրեր պիտի գան՝ որ
ատեն փեսան իրենցմէ վերցըվի՝ ու հասպա ծոմ
պիտի պահեն : Ս'էկը չի ձգեր նոր կարպետի կը 16
տոր հին հագուստի վրայ , ինչու որ ան՝ որ անոր
լքութեանը համար դրված է , կաննէ հանդեր-
ձէն՝ ու պատաածը ալ էվէլօք գէշ կըլայ : Ոչ 17
ալ նոր գինին հին տիկերու մէջ կըզնեն . չէ նէ՝
տիկերը կըպատահին՝ ու գինին կըթափի , և տիկե-
րը կըկորնչին : Հասպա նոր գինին նոր տիկերու
մէջ կըզնեն , և երկուքն ալ կըպահսվին :

Երբոր Յիսուս անոնց Տեսար ասիկա կըխօսէր , 18
ահա իշխան մը եկաւ երկիրպագութիւն կընէր
իրեն ու կըսէր . Մը ջիկս մինչև ալ հիմայ մեռաւ ,
բայց եկոր ձեռքդ անոր վրայ դիր որ պիտի ապրի :
Ելաւ Յիսուս ու գնաց անոր ետեէն աշակերտ 19
ներուն Տեսար :

Եւ ահա տասներկու տարվան տեռատես կին 20
մը եկաւ ետեէն անոր հանդերձին ծարին դպաւ :
Ինչու որ իր միտքին մէջը ըսաւ , Ս'իսայն թէ որ 21
անոր լաթերուն դըպչիմ՝ կըբժշկիմ : Ի այց Յի- 22
սուս երբոր ետին դարձաւ ու անիկա տեսաւ ,
ըսաւ . Կտրի՞ճ կեցիր անջ ջիկ , քու հաւատքդ քեզ
բժշկեց . և ան ժամէն բժշկեցաւ :

- 23 Երբոր Յիսուս իշխանին տունը եկաւ , ու տե-
սաւ փող չալողները և շատ բաղմութիւնը , ըսաւ .
- 24 անոնց . մէկ դի կեցիք . ինչու որ աղ ջիկը մեռած
չէ՛ հապա կըքնանակոր . և ծաղը կընէին անիկա :
- 25 Եւ երբոր բաղմութիւնը մէկ դի ելաւ . նէրս մտաւ
անոր ձեռքէն բռնեց , ու աղ ջիկը յարութիւն ա-
- 26 ռաւ : Եւ աս ձայնը բոլոր ան երկիրը տարածե-
ցաւ :
- 27 Ու երբոր Յիսուս անկից կանցնէր՝ երկու կոյր
ինկան անոր ետեէն , կաղաղակէին՝ ու կըսէին .
- 28 Ողորմէ՛ մեզի Որդի՛ Դաւթի : Եւ երբոր տուն
եկաւ , կոյրերը իրեն եկան . և Յիսուս անոնց
ըսաւ . կը՛չաւատաք , թէ կրոնամ՝ աս բանը ձեզի
- 29 ընել . ըսին անոր այո՛ Տէր : Ըն ատենը անոնց
աչքերուն դպաւ՝ ու ըսաւ . Չեր հաւատքին
- 30 պէս ըլլա՛ ձեզի : Ու անոնց աչքերը բացվեցան ,
և սաստիկ պատուէր արւաւ Յիսուս անոնց ու
- 31 ըսաւ . Օգուշ կեցիք , մէկը չիմանայ : Իայց ա-
նոնք ելան բոլոր ան երկիրները ձանցընեցին
անիկա :
- 32 Եւ երբոր անոնք դուրս ելան , ահա մունճ՝ դի-
ւահար մարդ մը բերին իրեն : Ու երբոր դեը
եկաւ համըը խօսեցաւ , և ժողովուրդները զար-
- 34 մացան՝ ու ըսին . Թէ՛ ասանկ բան Իսրայէլացոց
մէջ ընաւ չի տեսնուվեցաւ : Իայց փարիսեցիները
կըսէին ատիկա դեւերուն իշխանին ձեռքովը դեւ-
ըը կը՛հանէ :
- 35 Եւ Յիսուս կըպըտըտէր բոլոր քաղաքները ու
գեղերը , անոնց ժողովարաններուն մէջը կըսոր-
վեցունէր , ու կըքարոզէր թագաւորութեան
աւետարանը . և կըբժշկէր բոլոր ախտերը ու բո-
- 36 լոր հիւանդութիւնները ժողովուրդին մէջ : Եւ
ժողովուրդները տեսնալով՝ անոնց վրայ խղճաց .
ինչու որ հոգնած ու ցիրուցան եղած էին՝ հովիւ-
- 37 շունեցող ուխարներու պէս : Ըն ատենը ըսաւ իր
աշակերտներուն . հունձերը առատ են , բայց մը-

շակները քիչ : Ուստի հունձերուն Տերոջը աղա 38
չեցէք , որ մշակ հանէ իր հունձերուն :

ԳՎԺ :

Այս իր քովը կանչելով իրեն տասներկու աղա 1
կերաները , իշխանութիւն տրուաւ անոնց
պիղծ դեւերուն վրայ՝ անոնք հանելու , և ամէն
կերպ ցաւերը ու ամէն կերպ հիւանդութիւնները
բժշկելու :

Ու տասներկու Մաքելոց անունները ասոնք 2
էին . առջինը Սիմօն՝ Պետրոս ըսվածը , և անոր
կողայրը Մնդրէաս : Հակոբոս՝ Օկերեղեայ , և 3
անոր կողայրը Յօհաննէս . Փիլիպպոս՝ և Ռաբ-
թուղիմէոս , թովմաս՝ և Սաաթէոս մաքսաւոր ,
Հակոբոս Մփեան , և Գերէոս՝ որ թաղէոս ըս-
վեցաւ : Սիմօն կանանացի՝ և Հուդա Իսկարիով- 4
տացի , որ նաև մատնեց զինքը :

Աս տասներկուքը Հիսուս խորրկեց , ապրսպրեց 5
անոնց՝ ու ըսաւ . Հեթանոսներուն ճամբան մի՛ եր-
թաք , ու Սամարացիներուն քաղաքը մի՛ մըտնաք :
Հապա էվելօք Իսրայէլի տանը կորստված ոչ- 6
խարներուն գացէք : Եւ երբ որ կերթաք՝ քարո- 7
ղեցէք ու ըսէք թէ , Երկնից թաղաւորութիւնը
մտա է : Հիւանդները բժշկեցէք , բորոտները 8
սրբեցէք , դեւերը հանեցէք , ձրի՛ առեր էք՝ և ձրի՛
տրուէք : Մի ստանաք ոսկի՛ և ոչ արծաթ , և ոչ 9
պղինձ ձեր գօտիներուն մէջը : Ոչ ճամբու տու- 10
րակ , և ոչ երկու հանդերձ , ոչ կօշիկ , ոչ գա-
ւազան . ինչու որ՝ մշակը իրեն կերակուրին ար-
ժանի է : Որ քաղաք կամ գեղ մըտնաք , հար- 11
ցուցէք թէ՛ ով է անոր մէջը արժանաւոր . ու հոն
կեցիք մինչև որ անկէց ելաք : Եւ երբոր տունը 12
կըմըտնաք՝ բարև արուէք անոր ու ըսէք , Բարև
աս տանըս : Թէ՛ որ ան տունը արժանաւոր է նէ՛ 13
ձեր բարևը անոր վրայ թող գոյ . հապա թէ որ
արժանաւոր է նէ՛ ձեր բարևը ձեզի թող դառ-

- 14 նայ : Եւ ո՛վ որ ձեզ չընդունի ու ձեր խօսքին մտիկ չընէ , երբոր ան տունէն կամ քաղաքէն
- 15 կելլաք՝ ձեր ոտքերուն փոշին թօթօվեցէք : Ղ'ըմարիտ կրսեմ ձեզի՝ Սողոմացոց ու Գոմորացոց երկրին էվէլի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին :
- 16 Եւ նա ևս ձեզ ոչխարներու պէս գայլերուն մէջ կրխրկեմ . ուստի օձերու պէս շատգէտ եղիք , և
- 17 աղանհներու պէս միամիտ : Մարդիկներէն ըզգոյշ կեցիք , ինչու որ ձեզ ատեաններու պիտի մատնեն , ու իրենց ժողովարաններուն մէջը ձեզ
- 18 պիտի տանջեն : Եւ դատաւորներուն ու թագաւորներուն առջին ձեզ պիտի տանին ինծի համար , վկայութիւն ընելու անոնց՝ և հեթանոսներուն :
- 19 Եւ այց երբոր ձեզ մատնեն՝ հոգ մի՛ ընէք թէ՛ ինտոր կամ ինչ պիտի խօսիք . ինչու որ՝ ձեզի պիտի տրբի ան ժամին , ինչ որ պիտի խօսիք :
- 20 Ինչու որ՝ չէ թէ դուք էք որ կրխօսիք , հապա՛ ձեր շօրը շօգին , որ ձեր ներսի դին կրխօսի :
- 21 Եղբայր՝ եղբայրը մահու պիտի մատնէ , ու հայրը՝ որդին . և որդիք հօրերնուն վրայ պիտի ելան՝ ու մեռցունեն անոնք : Եւ ամէնէն ատելի պիտի ըլլաք իմ անունիս համար . բայց ան՝ որ
- 23 մինչև ետքը կըհամբերէ , պիտի ապրի : Եւ երբոր աս քաղաքին մէջ ձեզ կըհալածեն՝ ուրիշ տղա՛ փախէք . և թէ որ անկէց կըհալածեն ձեզ՝ միւս տղա՛ն փախէք . ճշմարիտ կրսեմ ձեզի , Խորայէլի քաղաքները չի պիտի հատցունէք ,
- 24 մինչև Արդին մարդոյ գայ : Եւ շակերտը իր վարդապետէն էվէլ չէ , և ո՛չ ծառան իրեն Տերօջմէն :
- 25 Երիք է ան աշակերտին՝ թէ որ իրեն վարդապետին պէս ըլլայ , ու ծառային՝ իրեն տերօջը պէս . թէ որ տունին տէրը Բեղզեբուղ կանչեցին , ո՛ր
- 26 չափ էվելօք անոր ընտանիքները : Ուստի մի՛ վախնաք անոնցմէ . ինչու որ՝ բան մը չի կայ ծածուկ՝ որ չի պիտի յայտնրվի , և գաղտուկ՝ որ չի

պիտի գիտցրվի : Ինչ որ ձեզի մութին մէջը կը- 27
 սեմ , անկա լոյսին մէջ խօսեցէք . և ինչ որ ա-
 կանջ 'ի վար կըլլաէք , տանիքներուն վրայ քա- 28
 ռողեցէք : Եւ մի վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը
 կըսպաննեն , ու չեն կրնար հոգին սպաննել .
 հապա՛ էվելօք անկէց վախցէք , որ կրնայ հոգին
 ու մարմինը գեհեանի՛ մէջ կորսընցունել : 29
 որ երկու ճնճողուկ մէկ ստակի կըծախովին , և
 անոնցմէ մէկը գետինը չիյնար առանց ձեր հօրը :
 Իայց ձեր գլխուն ըոյր մաղերն ալ համըրված 30
 է : Աւրեմն մի՛ վախնաք . ինչու որ շատ ճնճողուկ- 31
 ներէն լաւ էք դուք : Ա՛վ որ մարդոց առջև իս 32
 կըդաւանի , ևս ալ անիկա կըդաւանիմ իմ հօրս
 առջևը՝ որ երկինքն է : Եւ ո՛վ որ մարդոց 33
 առջև իս կուրանայ , ևս ալ անիկա կուրանամ
 իմ հօրս առջևը՝ որ երկինքն է : Մի՛ խորհիք թէ՛ 34
 ևս երկրի վրայ խաղաղութիւն ձգելու եկայ . խա-
 ղաղութիւն ձգելու չեկայ , հապա՛ թուր : Ինչու 35
 որ՝ եկայ մարդը իր հօրմէն քակելու , ու աղջիկը՝
 իր մօրմէն , ու հարսը՝ իր կեսուրէն : Եւ մարդուն 36
 թշնամիները իր ընտանիքը անոնց ըլլան : Ինչ որ 37
 հայրը ու մայրը ինծմէն էվել կըսիրէ , ինծի ար-
 ժանի չէ . և ան՝ որ տղան կամ՝ աղջիկը ինծմէ
 էվել կըսիրէ , ինծի արժանի չէ : Եւ ան՝ որ իր 38
 խաչը չառներ ու իմ ետեւս գար , ինծի ար-
 ժանի չէ : Ինչ որ իր անձը կըգտնայ , պիտի կոր- 39
 սընցունէ անիկա . և ան՝ որ իր անձը ինծի համար
 կըկորսընցունէ , պիտի գտնայ անիկա : Ինչ որ 40
 ձեզ կընդունի , իս կընդունի . և ան՝ որ իս կըն-
 դունի , իս խըրկողը կընդունի : Ինչ որ մարգարէ 41
 մը կընդունի մարգարէի անունով , մարգարէի
 վարձք կառնէ . և ան՝ որ արդար մը կընդունի ար-
 դարի անունով , արդարի վարձք կառնէ : Աւ ան՝ 42
 որ աս սպառնիներէն մէկուն միայն գաւաթ մը պաղ
 ջուր կըխըմցունէ աշակերտի մը անունով , ճշմա-
 րիտ կըսեմ ձեզի իր վարձքը չի կորսընցուներ :

ԳԼ . ԺԸ :

- 1 **Ա**ւելաւ որ երբ Յիսուս լմընցուց իր տասն
ներկու աշակերտներուն պատուէրը , գնաց
անկէջ անոնց քաղաքները քարոզելու և սորվե-
ցունելու :
- 2 Իայց Յօհաննէս բանտին մէջը երբոր լսեց
Վրիստոսի գործքերը՝ իր աշակերտներուն ձեռ-
3 քովը խորկեց , ու ըսաւ անոր . Դուն ա՛ն ես՝ որ
4 պիտի գաս , թէ ուրիշի մը նայինք : Պատասխան
տրուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց , Գացէք պատ-
մեցէք Յօհաննէսին՝ ինչ որ տեսաք ու լսեցիք :
- 5 Կոյրերը կըտեսնան , կաղերը կըբալեն , բորոտ-
ները կըսրբբովին , ու խուլերը կըլսեն , և մե-
6 աւետարանի քարոզութիւն կընդունին : Եւ երա-
նի է անոյ , որ իմ վրաս չի գայթակղիր :
- 7 Եւ երբոր անոնք գացին՝ Յիսուս սկըսեց ժողո-
վուրդներուն ըսել Յօհաննէսին համար , Ի՞նչ
տեսնալու ելաք անապատին մէջ . եղէ՞գ մը հովէն
8 շարժրված : Իայց ի՞նչ տեսնալու ելաք . փափուկ
ըթերով զարդարված մարդ մը . ահա փափուկ
ըթեր հագնողները թագաւորներուն տուները
9 են : Հապա ի՞նչ տեսնալու ելաք . մարգարէ՞ ,
իրաւ կըսեմ՝ ձեզի , Մարգարէէ՛ մըն ալ մեծ :
10 Ինչու որ ան է՝ որուն համար գըրված է . Ե՛հա
ես իմ դեսպանս պիտի խորկեմ՝ քու երեսիդ առ-
ջին , որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ քու առ-
11 ջըրդ : Ղշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի , կնիկներուն ծը-
նունդին մէջը Յօհաննէս մկրտիչէն մեծը ելած
չէ . սակայն երկնից թագաւորութեան մէջի պինտ
12 պգտիկը՝ անկէջ մեծ է : Աւ Յօհաննէս մկրտիչին
օրերէն մինչև հիմայ երկնից թագաւորութիւնը
ու թով կառնրվի , և ու թովները կըյափրչտակեն
13 անիկա : Ինչու որ բոլոր օրէնքը ու մարգարէ-

ները մինչև Յօհաննէս մարգարէութիւն ըրին :
 Եւ թէ կուզէք ընդունել , անիկա է Եղիան՝ որ 14
 պիտի գար : Ըն՝ որ լսելու ականջ ունի , թող 15
 լսէ : Որի՞ նմանցունեմ ես աս ազգը . կրնամանի 16
 տղոց , որ շուկաները կընըստին՝ իրենց ընկերները
 կըկանչեն , ու կըսեն . Փող չայլցինք ձեզի՝ ու չի 17
 խաղացիք , ողբ կարդացինք ձեզի՝ ու չի լացիք :
 Յօհաննէսը եկաւ՝ ոչ կուտէր և ոչ կըխըմէր , 18
 ու կըսեն՝ Դ՛ւ կայ ներսիդին : Որդին մարդոյ 19
 եկաւ՝ կուտէ և կըխըմէ , ու կըսեն՝ Ը՛հա ուտող և
 խըմող մարդ մը՝ մաքսաւորներուն ու մեղաւոր-
 ներուն բարեկամը . և իմաստութիւնը արդարա-
 ցաւ իրեն տղոցմէն :

Ընատենը սկըսեց նախատել ան քաղաքները , 20
 որոնց մէջը եղան իրեն շատ հրաշքները , ու չա-
 պաշխարեցին : Ա՛յ քեզ Վորաղին , վայ քեզ 21
 Բեթսայիդա . ինչու որ եթէ Տիւրոսի և Սիդոնի
 մէջը եղած ըլլային ան զօրաւոր հրաշքները՝ որ
 ձեր մէջը եղան , շատոնցմէ՛ պիտի քուրձով ու մո-
 խիրով ապաշխարած ըլլային : Բայց ձեզի կը- 22
 սեմ . Տիւրոսի երկրին և Սիդոնին էվել դիւրին
 պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ձեզի :
 Եւ դուն Անիառնայում՝ մինչև երկիրքը չի 23
 պիտի բարձրնաս , հապա մինչև դժոխքը պիտի
 իջնաս . ինչու որ՝ եթէ Սողոմոն մէջ եղած ըլլային
 ան զօրաւոր հրաշքները , որ քու մէջդ եղան ,
 իրաւ որ մինչև աս օրըս պիտի մնային : Բայց ձեզի 24
 կըսեմ՝ որ Սողոմացոց երկրին էվել դիւրին պիտի
 ըլլայ դատաստանին օրը , քան թէ քեզի :

Այն ժամանակին պատասխան տրուաւ Յիսուս՝ 25
 ու ըսաւ , Ընորհակալ եմ քեզմէ ո՛վ չայր՝
 Տէր երկնի և երկրի , որ ասիկա ծածուկ պահե-
 ցիր իմաստուններէն և գիտուններէն , ու տղոցը
 յայտնեցիր : Ը՛յո՛ ո՛վ չայր . ինչու որ քու առ- 26
 ջիդ ասանկ հաճելի եղաւ : Ը՛մէն բան ինձի տըր- 27
 վեցաւ իմ շօրմէս . ու մէկը չի ձանձնար Որդին՝

բայց չայր . և մէկը չի ճանչնար չայրը՝ բայց
 Որդին . և ան՝ որուն որ Որդին կուզէ յայանել :
 28 Եկէք ինծի բողոք հողնած ու բեռնաւորածներ ,
 29 և ես ձեզ կը հանգչեցունեմ : Իմ լուծքս ձեր
 վրայ առէք , և ինծմէ սորվեցէք որ՝ հեղ եմ ու
 սրտով խոնարհ . որ ձեր անձերուն հանգըստու-
 30 թիւն պիտի գըտնաք : Ինչու որ՝ իմ լուծքս քաղցր
 է , և իմին բեռքս՝ թեթեւ :

ԳՂ . ԺԻՒՆ :

1 Ընտանիքներ Յիսուս շաբաթ օրը գնաց անոնց
 2 արտերուն մէջէն . և իր աշակերտները անօ-
 թեցան , ու սկըսեցին ցորենի գլուխ փրրցունել և
 3 ուտել : Փարիսեցիները՝ երբոր տեսան , ըսին
 անոր . Ըհա քու աշակերտներդ կը գործեն , որ
 4 արժան չէ շաբաթ օրը գործել : Ըն ալ անոնց
 5 ըսաւ . Չէք մի կարգացեր դուք՝ Վաւիթին ըրա-
 6 ծք , երբոր անօթեցաւ ինքը՝ ու անոնք որ իր
 7 հետն էին : Ինչպէս մըտաւ Ըստուծոյ տունը , և
 8 առաջաւորութեան հացը կերաւ , որ ոչ իրեն
 9 օրինաւոր էր ուտել , և ոչ անոնց՝ որ իր հետն
 10 էին , բայց միայն քահանաներուն : Կամ թէ՛
 11 օրէնքին մէջը չէք կարգացեր , որ քահանաները
 12 շաբաթ օրերը տաճարին մէջը շաբաթը կը պըղծեն ,
 13 ու անմեղ են : Բայց ձեզի կըսեմ որ , Ըստեղը
 14 տաճարէն մեծ մէկը կայ : Եւ թէ որ գիտնայիք՝
 15 ինչ ըսել է , Ողորմութիւն կը կամիմ՝ ու չէ թէ
 16 զոհ , անատներ անպարտները չէիք դատապար-
 17 տեր : Ինչու որ՝ Որդին մարդոյ շաբաթին տէր
 18 է :
 19 Եւ Յիսուս անկէց գնաց՝ եկաւ անոնց ժողո-
 20 վարանը : Եւ հոն մէկ մարդ մը կար՝ որ իր ձեռ-
 21 քը չորցած էր . հարցուցին անոր՝ ու ըսին թէ ,
 22 Շաբաթ օրը բժշկել արժան է . որ անոր վրայ
 23 շաբաթստութիւն ընեն : Ըն ալ անոնց ըսաւ .
 24 Չեղմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ մէկ ոչխար մը ու-

նենայ , և ան՝ շարաթ օրը փոսի մէջ իյնայ նէ՝
 չի՞ բրններ ու վեր հաներ անիկա : Սուրեմն որչափ 12
 է՛վել է մարդը ոչխարէն . անանկ է նէ՝ շարաթ
 օրը բարի գործել պէտք է : Ընտաննը ըսաւ ան 13
 մարդուն . Երկնցուր ձեռքդ . ան ալ երկնցուց ,
 ու ող ջընցաւ մէկալին պէս : Իայց փարիսեցիները 14
 դուրս ելան՝ անոր վըայ խորհուրդ կընէին՝ թէ
 ինտոր անիկա կորսընցունեն :

Ու Յիսուս երբոր գիտցաւ՝ զատվեցաւ անկէց . 15
 և շատ ժողովուրդներ անոր ետեւէն գացին , ու
 ամէնը բժրչիեց : Եւ պատուիրեց անոնց , որ մէ- 16
 կուն չի յայանեն իրեն համար : Որ Եսայի մար- 17
 գարէին ձեռքով ըսվածը լցվի . Ըհա իմ՝ ծառաս՝ 18
 որ ընտրեցի , և իմ սիրելիս՝ որուն հանեցաւ իմ
 անձրս . իմ հոգիս անոր վըայ պիտի դնեմ , ու
 հեթանոսներուն իրաւունք պիտի պատմէ : Ոչ 19
 պիտի հակառակի , և ոչ պիտի կանչվուտէ . և
 ոչ մէկը պիտի լըսէ անոր ձայնը փողոցներուն
 մէջ : Տախծախած եղէզը չի պիտի փտորէ , ու 20
 պըլպըլած պատրոյկը չի պիտի մարէ , մինչև որ
 դատաստանը յաղթու թեան հանէ : Եւ հեթա- 21
 նոսները անոր անունին պիտի յուսան :

Ընտաննը իրեն դիւահար մը բերվեցաւ կոյր 22
 ու մունձ . և բժրչիեց անիկա՝ անանկ որ մունձը
 ու կոյրը խօսեցաւ և տեսաւ : Օջրմացան բոլոր 23
 ժողովուրդները՝ ու կըսէին . Ըրդեօք ասիկա է
 Քրիստոսը՝ Վա իթին որդին : Իայց փարիսեցի- 24
 ները երբոր լսեցին՝ ըսին . Ըտիկա ուրիշ բանով
 դեերը չի հաներ . բայց Իեղզերուղով դեե-
 րուն իշխանովը : Երբոր Յիսուս անոնց խոր- 25
 հուրդը իմացաւ՝ ըսաւ անոնց . Ըմէն թագաւո-
 րութիւն իրեն դէմ բաժնըված՝ կաւերի . և ամէն
 քաղաք կամ տուն իրեն դէմ բաժնըված՝ չի
 մնար : Եւ թէ որ Սատանան՝ Սատանայ հանէ , 26
 իրեն դէմ բաժնըվեցաւ . ուտի ինտոր պիտի
 մնայ անոր թագաւորութիւնը : Ու թէ որ ես 27

- Իւեղգեբուզով դեւերը կը հանեմ , ձեր զաւկընե-
 րը ինչով կը հանեն . ուրեմն՝ անոնք պիտի ըլլան
 28 ձեզի դատաւորներ : Իսկ թէ որ Մատուծոյ հո-
 գիովը կը հանեմ ես դեւերը , ուրեմն Մատուծոյ
 29 թագաւորութիւնը ձեր վրայ հասած է : Կամ
 ինտոր կընայ մէկը ուժով մարդու մը տունը
 մը անալ , և անոր բաները յափըշտակել , թէ որ
 առաջ ան ուժով մարդը չի կապէ , ու հապա
 30 թէ անոր տունը յափըշտակէ : Ըն՝ որ իմ՝ հետքս
 չէ , ինծի հակառակ է . և ան՝ որ ինծի հետ չի
 31 ժողվեր , ցիրուցան կընէ : Ընոր համար ձեզի
 կըսեմ , Ըմէն մեղքերը ու հայհոյանքները պի-
 տի ներվին մարդոց , բայց Սուրբ Հոգիին դէմ
 32 հայհոյանքը չի պիտի ներվի : Եւ ո՛վ որ Արդու
 մարդոյ դէմ բան կըսէ՝ պիտի ներվի անոր , բայց
 ո՛վ որ Հոգւոյն սրբոյ դէմ կըսէ՝ չի պիտի ներվի
 անոր , ո՛չ աս աշխարհիս մէջ , և ո՛չ դարու աշ-
 33 արհիւն մէջ : Կամ ծառը բարի ըրէք , ու անոր
 պտուղը՝ բարի . կամ ծառը չար ըրէք , ու անոր
 պտուղը՝ չար . ինչու որ՝ ծառը պտուղէն կը ճանչ-
 34 ցրվի : Իժի՛ ծնունդներ՝ ինչպէս կընաք բարի
 խօսիլ , որ չար էք . ինչու որ՝ սիրտին էվելցու-
 35 քէն բերանը կը խօսի : Իարի մարդը՝ իր սիրտին
 բարի գանձէն բարի բաներ կը հանէ . և չար մար-
 դը՝ իր սիրտին չար գանձէն չար բաներ կը հանէ :
 36 Իսկ ձեզի կըսեմ որ , Ըմէն դատարկ խօսքերու
 համար՝ որ մարդիկ կը խօսին , դատաստանին օրը
 37 համար պիտի տան : Ինչու որ՝ քու խօսքերէդ պի-
 տի արդարանաս , և քու խօսքերէդ պիտի դատա-
 պարտիս :
- 38 Ընատներ ոմանք կարգացողներէն ու փարիսե-
 ցիներէն պատասխան տըւին իրեն՝ ու ըսին .
 Սարգապետ՝ կուղենք որ քեզմէ մէկ նշան մը
 39 տեսնանք : Ընիկա պատասխան տըւաւ՝ ու ըսաւ
 անոնց . Չար և շնացող աղօր նշան կուղէ , ու
 նշան չի պիտի տրվի անոր , բայց Հոգւան մար-

գարէին նշանը : Ինչու որ՝ ինչպէս Հովնան իրեք 40
 օր՝ իրեք գիշեր կէտ ձուկին փորին մէջն էր , ա-
 սանկ Արդին մարդոյ պիտի ըլլայ երկրիս սրբոն
 մէջը՝ իրեք օր և իրեք գիշեր : Եւ ինուէի մարդիկը 41
 դատաստանին աս ազգին դէմ պիտի ելլան , ու
 պիտի դատապարտեն ասիկա . ինչու որ՝ Հովնանի
 քարոզութենէն զղջացան . և ահա՛ Հովնանէն
 մեծ մէկը կայ հոս : Զարաւի թագուհին՝ դատաս- 42
 տանին աս ազգին դէմ պիտի ելլայ , ու պիտի
 դատապարտէ ասիկա . ինչու որ՝ ինքը երկրի ծայ-
 րերէն եկաւ , որ Սողոմոնի իմաստութիւնը լըսէ .
 և ահա՛ Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս :

Եւ երբոր պիղծ դեր մարդէ մը կեկայ՝ ցամաք 43
 տեղվանք կը պըտըտի , հանգիստ կը իրն տըռէ՝ ու շի
 գըտնար : Եւնատենը կըսէ , Ղառնամ նորէն իմ 44
 տունըս՝ ուսկից որ եկայ . և կուգայ անիկա կը-
 գըտնայ պարայ՝ մաքրելած ու շտկելոված : Եւնա- 45
 տենը կերթայ՝ և իր հետը կառնէ եօթը ուրիշ
 դեւեր իրմէն էլեկի շար , ու կըմըտնայ՝ կըբնակի
 հոն . և ան մարդուն վերջը՝ առջինէն գէշ կըլլայ .
 ասանկ պիտի ըլլայ աս շար աղգիս ալ :

Երբոր ինքը ժողովուրդին հետը կըխօսէր , 46
 մէյմալ իր մայրը և իր եղբայրները դուրսը կայ-
 ներ էին՝ ու կուգէին իր հետը խօսել : Աւ մէկը 47
 իրեն ըսաւ . Եհա քու մայրը և եղբայրները
 դուրսը կայներ են , ու կուգեն հետը խօսիլ :
 Եւնիկա իրեն ըսողին պատասխան տըլաւ՝ ու ը- 48
 սաւ . Ո՛վ է իմ մայրըս , կամ ո՞վ են իմ եղբայր-
 ներըս . Եւ իր ձեռքը դէպ ՚ի աշակերտներուն 49
 երկընցունելով՝ ըսաւ . Եհա իմ մայրըս և իմ
 եղբայրներըս : Ասան զի՛ ո՞վ որ իմ երկնաւոր 50
 Զօրըս կամքը կըկատարէ , անիկա է իմ եղբայրըս
 ու քոյրըս , և մայրըս :

ԳԼ ԺԳ :

- 1 **Մ**ն օրը (Յիսուս տունէն ելաւ՝ ծովին եզերքը
 2 **Ն**ըստեցաւ : Եւ շատ ժողովուրդներ քովը
 ժողովեցան , անանկ որ ինքը նաւը մըտաւ՝ ու
 նըստեցաւ . և բոլոր ժողովուրդը ծովին եզերքը
 3 կայներ էր , ու շատ բաներ կըխօսէր անոնց ա-
 ռակներով՝ և կըսէր :
 4 **Մ**նա սերմ ցանողը ելաւ՝ որ սերմ ցանէ . ու
 երբոր կըցանէր՝ որը ճամբուն վրայ ինկաւ , և
 5 երկինքի թռչունը եկաւ՝ ու կերաւ անիկա : Եւ
 ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ՝ ուք որ շատ հող
 չի կար . ու շուտով մը բուսաւ , հողը խորուն-
 6 կուծիւն չունենալուն համար : երբոր արևը
 ծագեց՝ տարցաւ , ու արմատ չունենալուն համար
 7 չորցաւ : Եւ ուրիշը ինկաւ փուշերուն մէջը , ու
 8 փուշերը եկան՝ և խրդեցին անիկա : Եւ ուրիշը
 ինկաւ աղէկ հողի մէջ . ու պտուղ կուտար՝ որը
 9 **Մ**ն Կեղեցի հարիւր , որը վաճառն , և որը երե-
 սուն : **Մ**ն՝ որ լըսելու ականջ ունի՝ թող լսէ :
 10 **Ո**ւ աշակերտները եկան՝ ըսին իրեն , **Մ**նչո՞ւ
 11 համար առակներով կըխօսիս անոնց հետ : **Մ**նիկա
 պատասխան տրւաւ՝ և ըսաւ անոնց . **Մ**նոր համար
 որ՝ ձեզի տրբված է գիտնալ երկնից թագաւո-
 րութեան խորհուրդները , ու անոնց տրբված
 12 չէ : **Մ**նչու որ՝ ո՞վ որ ունի , անոր պիտի տրբվի
 ու էվելնայ . և ո՞վ որ չունի՝ ունեցածն ալ անկէջ
 13 պիտի վերցըվի : **Մ**նոր համար առակներով կը-
 խօսիմ անոնց հետ . որ տեսնան , ու չի տեսնան ,
 14 և լըսեն , ու չի լըսեն՝ ու միտք չառնեն : Եւ անոնց
 վրայ կըկատարվի Եսայիին մարգարէութիւնը՝ որ
 կըսէ . **Մ**սելով պիտի լսէք՝ ու պիտի չիմանաք . և
 տեսնալով պիտի տեսնաք՝ ու պիտի չի տեսնաք :
 15 **Մ**նչու որ՝ աս ժողովուրդիս սիրտը թանձրացաւ ,
 և իրենց ականջով ծանր լըսեցին , ու աչքերնին

դոցեցին . որ չըլլայ թէ ընաւ աչքով տեսնան ,
 և ականջով լսեն , և սիրտով իմանան , ու դար-
 ձի գան՝ և բժըշկեմ՝ ես անոնք : Բայց երանի է 16
 ձեր աչքերուն՝ որ կրտսնան , ու ձեր ականջ-
 ներուն՝ որ կըլսեն : Տ՛ամարիտ կրեսմ՝ ձեզի որ , 17
 շատ մարդարէներ և արդարներ փափաքեցան
 ձեր տեսածը տեսնալու՝ ու չի տեսան , և ձեր լը-
 սածը լսելու՝ ու չի լսեցին :

Հիմայ դուք՝ սերմ՝ ցանողին առակը լսեցէք : 18
 Ըն՝ ամենէն՝ որ թագաւորութեան խօսքը կըլսէ՝ և 19
 միտք չառնելու , չարը կուգայ՝ ու անոր սրբտին
 մէջը ցանվածը կըլլափրշտակէ . աս ան է՝ որ ճամ-
 բուն վրայ ցանվեցաւ : Եւ ապառաժին վրայ 20
 ցանվածը ան է՝ որ երբ կըլսէ խօսքը , ու շուտ մը
 խնդալով կընդունի անիկա : Բայց իր ներսի դին 21
 արմատ չունի՝ հապաքիչ մը ատեն կըբըշէ . եր-
 բոր ան խօսքին համար նեղութիւն մը կամ հա-
 լածանք մը ըլլայ՝ շուտով մը կըզայթակղի : Աւ 22
 փուշերուն մէջ ցանվածը ան է՝ որ երբ կըլսէ
 խօսքը , ու աշխարհիս զբաղմունքները՝ և հա-
 բրատութեան խաբեբայութիւնները ան խօսքը
 կըխրդղեն , ու կըլլայ անպտուղ : Բայց աղէկ 23
 հողի մէջ ցանվածը ան է՝ որ երբ կըլսէ խօսքը ,
 ու միտք կառնէ , և պտուղ կուտայ , որը հարիւր ,
 որը վաթսուն , և որը երեսուն :

Աւրիշ առակ մըն ալ առաջ բերաւ անոնց՝ ու 24
 ըսաւ . Երկնից թագաւորութիւնը նմանեցաւ
 մէկ մարդու մը , որ իրեն արտին մէջը աղէկ սերմ
 կըցանէ : Եւ երբոր մարդիկները քնացան , իր 25
 թշնամին եկաւ՝ ու ցորենին մէջը վրայէն որով
 ցանեց , ու գնաց : Եւ երբոր խոտը բուսաւ՝ ու 26
 պտուղը բերաւ , անկէ ետեւ որոմնալ երևցաւ :
 Տանը տիրոջ ծառաները եկան՝ ու իրեն ըսին . 27
 Տէր՝ չէ՞ որ դուն քու արտիդ մէջը աղէկ սերմ
 ցանեցիր . ուստի որով ուսկից ունի : Եւ ան ըսաւ 28
 անոնց , թշնամի մարդ ըրաւ անիկա . ծառաները

- իրեն ըսին . կուզեմ որ՝ երթանք անիկա մէկ դի
 29 քաղենք : Եւ ան ըսաւ անոնց . Չէ . որ չըլլայ թէ՛
 որումը քաղած ատեննիդ ցորենն ալ անոր հետը
 30 փրցունէք : Թող տրուէք երկուքն ալ մէկ տեղ
 թող մեծնան , մինչև հունձի ատենը . և հունձին
 ատենը հնձողներուն պիտի ըսեմ . Եւ աջ որումը
 քաղեցէք՝ և անիկա խուրձ խուրձ կապեցէք երե-
 31 լու համար , ու ցորենը իմ ամբարըս ժողվեցէք :
 Ուրիշ առակ մըն ալ առաջ բերաւ անոնց՝ և
 Երկնից թագաւորութիւնը մանանեխի
 հատի նման է , որ անիկա մէկ մարդ մը առաւ՝
 32 իր արտին մէջը ցանեց : Որ ամէն սերմերէն պրզ-
 տիկ է , և երբոր աճի՝ ամէն խոտեղէններէն մեծ
 է . ու ծառ կըլլայ , անանկ որ՝ երկինքի թըռ-
 չունները կուգան , և անոր ճիւղերուն վրայ կը-
 հանգչին :
 33 Ուրիշ առակ մըն ալ զըուցեց անոնց՝ և ըսաւ .
 Երկնից թագաւորութիւնը խմորի նման է . որ
 անիկա մէկ կընիկ մը առաւ՝ իրեք չափ ալուրի
 մէջ պահեց , մինչև որ ամէնն ալ խմորեցաւ :
 34 Եւ ամէնը առակով խօսեցաւ Յիսուս ժողո-
 վուրդին հետ , ու առանց առակի բան մը չէր խօ-
 85 սեր անոնց : Որ մարգարէին ըսածը կատարվի .
 Եւսակներով պիտի բանամ իմ բերանըս . աշ-
 խարհին սկիզբէն ծածկըված բաները յառաջ պի-
 տի բերեմ :
 36 Եւստենը Յիսուս ժողովուրդները արձրկեց ,
 տուն եկաւ . իր աշակերտները եկան իրեն՝ և ը-
 սին . Երտին որումներուն առակը մեկնէ մեզի :
 37 Պատասխան տրուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Բարի սերմ
 38 ցանողը Որդին մարդոյ է : Եւ արտը՝ աշխարհըս
 է . բարի սերմ անոնք են , որ թագաւորութեան
 39 որդիք են . ու որումը՝ չարին որդիքներն են : Եւ
 թշնամին՝ որ անիկա ցանեց , Սատանան է . ու
 հունձքը՝ աշխարհիս վերջն է . և հնձողները՝ հր-
 40 բեշտակներն են : Ինչպէս որ որումը կըժող վրով

ու կրակին մէջը կերի , աշխարհիս վերջը անանկ
 պիտի ըլլայ : Արդին մարդոյ իր հրեշտակները 41
 պիտի խորրկէ , ու պիտի ժողվեն անոր թագաւոր-
 րութենէն ամէն գայթակղութիւնները՝ և անոնք
 որ անօրէնութիւն կրգործեն : Ու կրակի փու- 42
 ռին մէջը պիտի ձրգեն անոնք . հոն պիտի ըլլայ
 լալ և ակռանին կրճրոցունել : Մնասենը՝ ար- 43
 դարները արեւի պէս պիտի ծագին երկնից թա-
 գաւորութեան մէջը . ան՝ որ լըսելու ականջ ունի ,
 թող լըսէ :

Վարձեալ երկնից թագաւորութիւնը արտի 44
 մը մէջ պահլած գանձի նման է , որ անիկա մէկ
 մարդ մը գրանալով կրծածկէ . և ուրախութենէն
 կերթայ բոլոր ունեցածը կրծախէ , ու ան արար
 կրգրնէ :

Վարձեալ՝ երկնից թագաւորութիւնը վաճա- 45
 ռական մարդու մը նման է , որ գեղեցիկ մարգա-
 րիաներ կրփրնարուէ : Եւ մէկ պատուական մար- 46
 գարիտ մը գանալով՝ գնաց իրեն բոլոր ունեցածը
 ծախեց , ու ան մարգարիտը գնեց :

Վարձեալ՝ երկնից թագաւորութիւնը ուսկա- 47
 նի մը նման է , որ ծովը ձրգլած է՝ և ամէն տե-
 սակէն ժող վըլած : Ար անիկա երբոր լեցաւ՝ ցա- 48
 մաքը հանեցին , ու նրատան աղէկները ամաննե-
 րու մէջ ժող վեցին , և անշահը դուրս ձրգեցին :
 Մասնկ պիտի ըլլայ աշխարհիս վերջն ալ . հրեշ- 49
 տակները պիտի ելան՝ ու արդարներուն մէջէն
 շարերը պիտի զատեն , և անոնք պիտի ձրգեն կր- 50
 րակի փուռին մէջը . հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակ-
 ռանին կրճրոցունել :

Ի սաւ անոնց Յիսուս , Հասկրցաք աս ամէն 51
 բաները . ըսին անոր . Մ.Յ.Տէր : Եւ ան ըսաւ 52
 անոնց . Մտոր համար ամէն կարդացող՝ ոք երկնից
 թագաւորութեան աշակերտեալ է , նման է տա-
 նուտէր մարդու մը՝ որ իրեն գանձէն կրհանէ նոր
 ու հին բաները :

- 53 Եւ երբ եղաւ որ կատարեց Յիսուս աս առակ-
 54 ները՝ անկէց զատվեցաւ : Աւ եկաւ իր գաւառը ,
 կրտորվեցունէր անոնք իրենց ժողովարանին մէջը .
 մինչև որ կրգարմանային անոնք՝ և կրսէին . Ասի-
 կա ուսկից ունի աս իմաստութիւնը և զօրութիւն-
 55 ները : Ասիկա հիւսին որդին չէ՞ մի . չէ՞ որ՝ ասոր
 մայրը Մարիամ կրսմի , ու ասոր եղբայրները՝
 56 Յակոբոս , և Յովսէս , և Սիմօն , և Յուդա : Աւ
 իրեն քոյրերը ամէնը մեր քովը չէ՞ն մի . ալ ինքը
 57 ուսկից աս ամէն բաները ունի : Աւ կրգայթակ-
 ղէին անոր վրայ . և Յիսուս ըսաւ անոնց . Մար-
 գարէ մը անպատիւ չէ՞ բայց եթէ իր գաւառին
 58 ու իր տանը մէջ : Եւ հոն շատ զօրութիւններ
 չըբաւ՝ անոնց անհաւատութեանը համար :

ԳՂ . ԵՎԻԱ :

- 1 Ան ժամանակը շերտագէտ չորրորդապետ Յի-
 2 սուսի համբաւը լսեց : Աւ իր ծառաներուն
 ըսաւ , Ասիկա Յօհաննէս մկրտիչն է . ինքը մե-
 ռեղներէն յարութիւն առաւ . և անոր համար
 հրաշքներ կրլանկոր անով :
 3 Ինչու որ՝ շերտագէտ Յօհաննէսը բրունց , ա-
 նիկա կապեց ու բանար դրաւ՝ իր եղբօրը Փիլիպ-
 4 պոսին կնկանը շերտագիային համար : Ա ասն զի
 Յօհաննէս իրեն կրսէր . Վեզի արժան չէ՞ անիկա
 5 առնել : Եւ կուզեր ասոր համար անիկա սպան-
 նել , բայց ժողովուրդէն կրլախնար . ինչու որ՝
 6 մարգարէի տեղ բոներ էին անիկա : Եւ երբոր
 շերտագէտի ծնունդին օրը եղաւ , շերտագիային
 աղ ջիկը խաղաց սեղան նըստողներուն առջին , ու
 7 հերտագէտին հաճելի եղաւ : Աւստի երդումով
 8 խօսք տըւաւ՝ ինչ որ ուզէ նէ իրեն տալու : Եւ
 ան առաջուց իր մօրմէն խրատված ըլլալով
 9 դուխը ախտէի մը վրայ : Աւ թագաւորը տրտմե-
 ցաւ . բայց երդումին համար՝ և հետը սեղան

ներստողներուն համար հրաման ըրաւ տալ իրեն : Ու 10
խրկեց՝ Յօհաննէսը բանտին մէջ գլխատեց : Եւ 11
անոր գլուխը արտաքին բերվեցաւ ու տրվեցաւ
աղ ջիկին , և ան տարաւ իր մօրը : Եւ անոր ա- 12
շակերտները գացին՝ ու մարմինը վերցուցին , և
թաղեցին . ու գացին Յիսուսին պատմեցին :

Եւ երբոր լըսեց Յիսուս՝ անկէջ նաւով անա- 13
պատ տեղ մը գնաց առանձին . երբոր լսեցին ժո-
ղովուրդները՝ անոր ետեւէն գացին քալելով քա-
ղաքներէն :

Եւ երբոր ելաւ դուրս՝ շատ ժողովուրդ տե- 14
սաւ , խղճաց անոնց վրայ , ու անոնց հիւանդները
բժրչկեց :

Երբոր իրիկուն եղաւ , աշակերտները իրեն 15
եկան՝ ու ըսին . Ըս անապատ տեղ մըն է , և օր-
վան ժամանակը՝ անցած . արձրկէ՛ ժողովուրդնե-
րը , որ երթան բոլորտիքի գեղերը՝ իրենց կերա-
կուր առնեն : Եւ Յիսուս ըսաւ . Պէտքը չէ ա- 16
տոնց երթալ . դուք տըւէք ատոնց որ ուտեն :

Ընոնք ալ ըսին անոր . Հոս բան մը չունինք 17
մենք , միայն թէ հինգ նկան հաց՝ և երկու ձուկ :

Ու ըսաւ անոնց . Ի՛նքէք հոս անիկա : Եւ հրա- 18
ման ըրաւ որ ժողովուրդը խոտին վրայ նըստեցու- 19
նեն . ու հինգ նկան հացը և երկու ձուկը առաւ՝
դէպ ՚ի երկինքը նայեցաւ , օրհնեց և կրտրեց՝ ու
արւաւ աշակերտներուն նկանակները . և աշա-
կերտները ժողովուրդին : Ըմենքը կերան և 20
կըշտացան . ու տասներկու սակառ լեցուն՝ կրտոր-
նանքներուն փրշորվածները վերուցին : Եւ ա- 21
վոնք որ կերան՝ հինգ հազարի շափ մարդիկ էին
կնիկներէն և տղոցմէն իզատ :

Ու աշակերտները շուտ մը արտորցուց նաւ մը 22
մտնալ՝ և իրմէն առաջ մէկալ կողմը անցնիլ ,
երբոր ինքը ժողովուրդները արձրկէ : Եւ ժողո- 23
վուրդները որ արձակեց՝ ինքը մինակ լիւր ելաւ
ազօթք ընելու . և երբոր իրիկուն եղաւ՝ հոն էր

- 24 մինակ : Ու նաւը շատ ասպարէզով ցամաքէն
բացված՝ ալեկոծութեան մէջ էր , ինչու որ հո-
- 25 վը դէմ էր : Ու գիշերվան չորրորդ բաժինին
ատենը Յիսուս գէպի իրենց եկաւ՝ ծովին վրայէն
- 26 քայլելով : Աշակերտները երբոր անիկա տեսան՝
որ ծովին վրայ կըքայէր , շփոթեցան , և ըսին
[Թէ՛ Աչքի երևոյթ բան մըն է . ու վախերնուն
- 27 կանչ վըռտեցին : Եւ շուտ մը Յիսուս խօսեցաւ
անոնց՝ ու ըսաւ . Վա՛յ եղիք՝ ես եմ՝ մի՛ վախ-
- 28 նաք : Պետրոս պատասխան տըւաւ անոր՝ ու
ըսաւ , Տէ՛ր՝ [Թէ որ դուն ես , հրաման ըրէ ինձի՛
- 29 որ քեզի գամ աս ջուրերուն վրայէն : Եւ ան
ըսաւ , Եկ՛որ , Պետրոս ալ նաւէն իջաւ , ջուրե-
- 30 բուն վրայէն քայլեց՝ և եկաւ Յիսուսին : Ու հո-
վը սաստիկ որ տեսաւ՝ վախցաւ , և երբոր սկըսեց
ընկղմիլ՝ կանչ վըռտեց ու ըսաւ , Տէ՛ր՝ ազատէ՛ իս :
- 31 Եւ Յիսուս շուտ մը իր ձեռքը երկընցուց , բրանց
անիկա՝ ու ըսաւ . Թմերահաւատ՝ ինչու երկբայ-
- 32 եցար : Եւ երբոր նաւը ելան՝ հովը դաղրեցաւ :
33 Ու անոնք որ նաւին մէջ էին , եկան իրեն եր-
կիրպագութիւն ըրին՝ և ըսին , Իբաւցունէ՛ Որդի
Աստուծոյ ես դուն :
- 34 Ու ծովը անցան՝ ցամաքը եկան Վեննեսարէթ :
35 Եւ երբոր ան տեղի մարդիկը ճանչցան անիկա ,
խրկեցին բոլոր գաւառը , ու բոլոր հիւանդները
36 իրեն բերին : Եւ կաղաչէին իրեն , որ գոնէ մի-
այն իր հանդերձին ծայրին զըպչին , և անոնք որ
զըպան՝ բժըկեցան :

ԳՂ . ԺԵ .

- 1 Անտենը եկան Յիսուսին Փարիսեցիները և
2 ըսին . Ինչու՞ քու աշակերտներդ ձերերուն ա-
ւանդութիւնը զանց կընեն . ինչու որ՝ ձեռքեր-
3 նին չեն լըւար , երբոր հաց կուտեն : Անիկա
սրատասխան տըւաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Հապա

դուք ինչո՞ւ Մատուճոյ պատուիրանքը զանց կընէք՝
 ձեր աւանդութեան պատճառովը : Ինչու որ 4
 Մատուած ըսաւ . Քու հայրըդ և մայրըդ պատ-
 ուէ : Եւ ան՝ որ հայրը կամ մայրը կըբամբա- 5
 սէ , մահով թող մեռնի : Ու դուք կըսէք , Ո՛վ 6
 որ իր հօրը կամ իր մօրը ըսէ թէ , Ան բանը՝ որ
 ինծմէ պիտի շահիս , Աստուծոյ արար- ընծայ է .
 ու իր հայրը և մայրը չի պատուէ նէ՛ արար է . և
 ասանկ՝ ձեր աւանդութեանը համար՝ Մատուճոյ
 խօսքը բանի տեղ չէք դներ : Անդճաւորներ՝ աղէկ 7
 մարգարէութիւն ըրաւ ձեր վրայ Եսային՝ ու
 ըսաւ . Աս ժողովուրդըս միայն պրովոկանքներովը 8
 իս կըպատուէ . և իրենց սիրտերը հեռացած զատ-
 ված են ինծմէ : Պարսպ տեղը իս կըպաշտեն . 9
 մարդոց պատուիրած բաները իբրև վարդապե-
 տութիւն կըսորվեցունեն :

Ու ժողովուրդները իրեն կանչելով՝ ըսաւ ա- 10
 նոնց . Լսեցէք և մտքերնիդ առէք : Չէ թէ ինչ 11
 բան՝ որ բերանը կըմտնայ , կըպղծէ մարդը . հա-
 պա՛ ինչ որ բերնէն կելլայ , անիկա կըպղծէ մար-
 դը :

Անատներ իր աշակերտները եկան՝ ըսին իրեն , 12
 Պիտե՛ս՝ որ Փարիսեցիները գայթակղեցան , եր-
 ըոր լսեցին ան խօսքը : Անիկա պատասխան տըւաւ 13
 անոնց՝ և ըսաւ . Ամէն տունկ՝ որ իմ երկնաւ որ
 չայրըս չէ տընկեր , պիտի հանվի : Թո՛ղ տըւէք 14
 անոնք . Իբնէ՛ կոյր են՝ կոյրերու առաջնորդ . կոյ-
 րը երբոր կոյրին կառաջնորդէ՝ կըսխալի , ու եր-
 կուքն ալ փոսը կիյնան : Պատասխան տըւաւ 15
 Պետրոս՝ և ըսաւ . Սեկնէ՛ մեզի աս առակը :
 Ըսաւ Յիսուս , Ղուք ալ տակաւին անմիտ էք . 16
 Եւ չէք հասկընար թէ , ամէն բան՝ որ բերանը 17
 կըմտնայ , փորը կերթայ՝ ու դուրս կելլայ : Ըսայց 18
 ան՝ որ բերնէն կելլայ՝ սիրտէն առաջ կուգայ , և
 ան կըպղծէ մարդը : Ինչու որ՝ սիրտէն կելլան չար 19
 խորհուրդները , սպաննութիւնները , շնութիւն

- ները , պոստիլիոթիւնները , գողութիւնները , սուտ վկայութիւնները , հայհոյութիւնները :
- 20 Իողոր ասոնք են՝ որ կը պղծեն մարդը . բայց անլուայ ձեռքով ուտելը՝ չի պղծեր մարդը :
- 21 Աւ Յիսուս անկէց ելաւ՝ Տիրոսի և Սիզոնի
- 22 կողմերը գնաց : Եւ մէյմալ Քանանացի կնիկ մը անոնց սահմաններէն ելած՝ կրկանջ վռուտեր ու կը սէր , Աղորմէ՛ ինծի Տէր՝ որդի Ղաւթի , աղ-
- 23 ջիկս դէէն սաստիկ կը շարձարվի : Եւ ինքը պատասխան չի տրուաւ անոր . ու իր աշակերտները կաղաչէին իրեն՝ և կը սէին , Արձակէ ատիկա .
- 24 ինչու որ ետեւնուս կրկանջէկոր : Ինքը պատասխան տրուաւ՝ ու ըսաւ , Ես ուրիշին չի խորհրվեցայ՝ բայց Իսրայէլին տանը կորսը ված ոչխարնե-
- 25 բուն : Եւ ան եկաւ երկիրպագութիւն կը նէր
- 26 իրեն՝ ու կը սէր , Տէր՝ օգնէ ինծի : Պատասխան տրուաւ անոր՝ և ըսաւ , Աղէկ բան չէ տղոցը հա-
- 27 ցը առնել , և շուներուն ձրգել : Եւ անիկա ըսաւ . Իբրև է Տէր . ինչու որ շուներն ալ իրենց տէրոցը սեղանէն թափած փրշորանքներէն կը կե-
- 28 րակրին : Անտանը Յիսուս պատասխան տրուաւ անոր՝ և ըսաւ , Ա՛վ կին՝ քու հաւատդ մեծ է . ինչպէս որ կուզես նէ՛ թող անանկ ըլլայ քեզի . և նոյն ժամուն անոր աղ ջիկը բժը շիեցաւ :
- 29 Աւ Յիսուս անկէց գնաց՝ Ղալիլեացոց ծովե-
- 30 շատ ժողովուրդներ իրեն եկան , որ իրենց հետ ունէին կաղեր , կոյրեր , մունճեր , մէկկողմէն-
- 31 ոտքը , և բժը շիեց անոնք : Անանկ որ՝ ժողո-
- վուրդները զարմացան , որ կը տեսնային թէ՛ մունճերը կը խօսէին , կաղերը կը բալէին , մէկ-
- կողմէնները կը բժը շիւրվէին , կոյրերը կը տեսնային , ու Իսրայէլի Աստուածը կը թառաւորէին :
- 32 Եւ Յիսուս աշակերտները կանչեց իրեն՝ ու ըսաւ . Կըխաղձամ՝ ատ ժողովուրդին վըայ . ինչու

որ իրեք օր է հիմայ որ քովուս են , և բան մը չու-
նին ուտելու . ու անօթի թող տալ անոնք չեմ
ուզեր , չըլայ որ ճամբան մարին : Աշակերտները 33
իրեն ըսին . Սենք աս անապատին մէջը ուսկից
պիտի ունենանք այնչափ հաց , որ այսչափ ժողո-
վուրդը կըշտացունենք : Եւ Յիսուս ըսաւ ա- 34
նոնց , Քանի՛ նկանակ ունիք . անոնք ալ ըսին՝
Եօթը , և քանի մը ձուկ : Ու հրաման ըրաւ ժո- 35
ղովուրդին գետինին վրայ նստիլ : Եւ եօթը 36
նկանակը՝ ու ձուկերը առաւ , գոհութիւն տը-
ւաւ՝ և կըտորտեց , ու տըւաւ աշակերտներուն .
և անոնք՝ ժողովուրդին : Աերան ամէնքը՝ և 37
կըշտացան . ու եօթը զամբիլ լեցուն կըտորվանք-
ներուն վըշտանքները վերուցին : Եւ անոնք որ 38
կերան՝ չորս հազար մարդիկ էին , կնիկներէն և
տղարներէն իզատ :

Երբոր ժողովուրդը արձրկեց՝ նաւը ելաւ , ու 39
Սագգադէայի կողմերը եկաւ :

ԳԼ . Ժ . Գ . :

Աւ փարիսեցիները ու Սադուկեցիները քովը 1
նկան՝ փորձելով իրմէն կուզէին երկինքէն
նշան մը ցուցնել իրենց : Անիկա պատասխան 2
տըւաւ՝ և ըսաւ անոնց . Երբոր իրիկուն կըլլայ՝
կըսէք , Պարզ պիտի ըլլայ , ինչու որ երկինքը
կարմրած է : Եւ առտըվանց՝ Այսօր մըրիկ ուր 3
ըլլայ , ինչու որ երկինքը մըթընցած կարմիր է .
ուստի երկինքին երեսը կրնաք քննել , բայց աս
ժամանակին նշանը չէք կրնար գիտնալ : Չար 4
և շնացող ազգը նշան կուզէ . ու նշան չի պիտի
տըրվի անոր , բայց Յովնան մարգարէին նշանը .
ու թողուց անոնք՝ և գնաց :

Աշակերտներն ալ գացին մէկալ կողմը , և հաց 5
առնելու մոռցան : Ըսաւ անոնց Յիսուս , Այ- 6
եցէք և զգուշացէք Սադուկեցիներուն ու փարի-
սեցիներուն խմորէն : Անոնք մէջերնին կըմտմը- 7

- տային՝ ու կրսէին թէ , Հաց չի բերինք հետեր-
 8 նիս : Իմացաւ Յիսուս՝ և ըսաւ , Սխտքերնուդ
 մէջ ինչո՞ւ կրխորհիք թերահաւատներ , թէ հաց
 9 չունիք : Տակաւին չէք հասկընար , և չէք յիշեր
 հինգ նկանակը՝ հինգ հազարին . ու քանի՞ սակառ
 10 վերցուցիք : Ա՛չ ալ եօթը նկանակը չորս հա-
 11 ղարին , ու քանի՞ զամբիլ վերցուցիք : Աւրեմն՝
 ի՞նչպէս չէք հասկընար՝ թէ հացի համար ես չը-
 սի ձեզի՞ Սաղուկեցիներուն և Փարիսեցիներուն
 12 խմորէն զգոյշ կենալ : Ընտանը հասկըցան՝ որ
 հոցէ խմորէն զգուշանալ չըսաւ , հապա Փարիսե-
 ցիներուն ու Սաղուկեցիներուն աղանդէն :
 13 Եւ Յիսուս ելաւ Փիլիպէի Կեսարիային կող-
 մերը . աշակերտներուն հարցուց՝ ու կրսէր , Ինձի
 համար ո՞վ կրսեն մարդիկ , թէ՛ Արդին մարդոյ
 14 է : Աւ անոնք ըսին , Սէկը ի՞նչ է՞ Յօհաննէս
 մկրտիչն է . ուրիշները՝ Եղիան . ոմանք ալ՝
 15 Երեմիան , կամ մարգարէներէն մէկը : Ի՞սաւ
 անոնց , Ի՞պց դուք ինձի համար ո՞վ եմ կրսէք :
 16 Սիմոն Պետրոս պատասխան տրւաւ՝ և ըսաւ .
 Դուն ես Վրիստոսը՝ կենդանի Ըստուծոյ որդին :
 17 Յիսուս պատասխան տրւաւ՝ ու ըսաւ անոր , Եր-
 նէկ քեզի Սիմոն Յովնանին որդին , ինչու որ՝
 մարմինը և արիւնը քեզի չի յայտնեց , հապա իմ
 18 Հայրըս՝ որ երկինքն է : Եւ ես քեզի կրսեմ , որ
 Դուն քար ես , ու աս քարին վրայ պիտի շինեմ
 իմ եկեղեցիս . և զժոխքին դուռները անիկա չի
 19 պիտի յաղթեն : Աւ երկնից թագաւորութեան
 բանյիքները պիտի տամ քեզի . և ինչ բան որ
 երկրի վրայ կապես , երկինքին մէջ կապված ըլ-
 20 կինքին մէջ արձրկված ըլլայ : Ընտանը աշա-
 կերտներուն սաստիկ պատուիրեց , որ մէկուն չը-
 սեն՝ թէ ինքը Վրիստոսն է :
- 21 Ընկէ ետև սկըսեց Յիսուս աշակերտներուն
 ցուցընել՝ թէ պէտք է որ ինքը Երուսաղէմ եր-

Թայ , և շատ չարչարանքներ քաշէ՝ ու անարգրվի
քահանայապետներէն , և կարդացողներէն , և
ժողովուրդին ծերերէն . ու ըսպաննրվի , և իրէք
օրէն յարու թիւն առնէ : Պետրոս մէկ դի առաւ . 22
անիկա՝ սկըսեց վիճարանու թիւն ընել իր հետը ,
ու ըսել . Հեռու ըլլայ քեզմէն Տէր՝ ատ բանը
բեզի չըլլայ : Եւ ինքը Պետրոսին դառնալով՝ 23
ըսաւ . Սէկ դի գնա ինծմէ Սատանայ , ինծի
գայ թակղու թիւն ես դուն . ինչու որ՝ Աստուծոյ
բաները չես մամշտար , հապա՝ մարդկային բա-
ներ :

Անտոններ Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ . 24
Թէ որ մէկը իմ ետեւէս գալ կուզէ՝ թող ինքը-
զինքը ուրանայ , և իր խաչը առնէ՝ ու իմ ետեւէս
գայ : Ինչու որ՝ ով որ կուզէ իր անձը ապրե- 25
ցունել , պիտի կորսընցունէ ան . և ով որ ինծի
համար իր անձը կըկորսընցունէ , պիտի գտնայ
ան : Ինչ կըըշահի մարդ մը՝ թէ որ բոլոր աշ- 26
խարհ վաստըկի , և իր անձը վնասէ . կամ իր
անձին համար՝ ինչ ազատէք պիտի տայ մարդ :
Ինչու որ՝ Որդին մարդոյ իր Հօրը փառքովը 27
պիտի գայ իր հրեշտակներուն հետը . և անա-
տներ ամէն մէկուն իր գործքերուն փոխարէն
պիտի հատուցում ընէ : Նշմարիտ կըսեմ ձեզի , 28
որ՝ Հոս կայնողներէն ոմանք կան՝ որ մահուան
համը չի պիտի առնեն , մինչև որ անոնք տես-
նան Որդին մարդոյ իր թագաւորու թիւնովը
եկած :

ԳՂ . ԺԷ :

Եւ վեց օրէն ետքը Յիսուս իր հետը առաւ 1
Պետրոսը , ու Յակոբոսը՝ և անոր եղբայրը
Յոհաննէսը , ու անոնք մէկ բարձր լեռ մը հանեց
առանձին : Ու այլտիկերպեցաւ անոնց առջևը , և 2
իւր երեսները փայլեցան արեգակին պէս , ու
իւր լաթերը ձերմըկցան լուսի պէս : Եւ մէյմալ 3

- Մովսէսը և Եղիան երեցան անոնց , ու իր հետը
 4 կրխօսէին : Պատասխան տրւաւ Պետրոս՝ ու
 ըսաւ Յիսուսին . Տէր՝ աղէկ է մեզի հոս կենալ ,
 և թէ որ կուզես՝ իրեք խրճիթ շինենք , մէկը քե-
 5 զի , և մէկը Մովսէսին՝ և մէկը Եղիային : Եւ
 երբոր ինքը կրխօսէր՝ ահա լուսաւոր ամպ մը ա-
 նոնց վրայ հովանի եղաւ . ամպէն ձայն մը եկաւ՝
 ու ըսաւ , Ետիկա է իմ սիրելի որդիս , որուն հաւ-
 6 ներ եմ , ասոր մրտիկ ըրէք : Աշակերտները եր-
 ըրր լսեցին՝ իրենց երեսնուն վրայ ինկան , և
 7 խիստ վախցան : Ու Յիսուս գնաց բռնեց անոնք՝
 8 և ըսաւ , Ելէք և մի՛ վախնաք : Աչքերնին վեր-
 ցուցին՝ ու մէկը չի տեսան , միայն թէ Յիսուսը :
 9 Եւ երբոր ան լեռնէն վար կիջնային՝ Յիսուս
 ապրօսպրբեց անոնց՝ ու ըսաւ . Ետ տեսիլքը մար-
 10 քէն յարութիւն առնէ : Աշակերտները իրեն
 հարցուցին՝ և ըսին , Ինչո՞ւ համար կարդացող-
 ները կրսն թէ՛ Պէտք է որ առաջ Եղիան
 11 գայ : Պատասխան տրւաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ ա-
 նոնց , Եղիան պիտի գայ՝ և ամէն բանը պիտի
 12 հաստատէ : Իայց ձեզի կրսեմ , Եղիան արդէն
 եկած է՝ և անիկա չի ձանչցան , հապա ինչ որ
 ուզեցին՝ ըրին անոր , անանկ ալ Որդին մարդոյ
 13 անոնցմէ պիտի չարվարվի : Անտեսնը հասկըցան
 աշակերտները , որ Յօհաննէս մկրտիչին համար
 ըսաւ անոնց :
 14 Եւ երբոր ժողովուրդին եկան՝ մարդ մը եկաւ ,
 ծնրադրութիւն կրնէր՝ ու կըսէր , Տէր՝ իմ
 տղիս ողորմէ՛ , որ կըլուսնոտի , և չարաչար կը-
 հիվոնդնայ . շատ հեղ կրակի մէջ կիյնայ՝ ու եր-
 15 բեմն ջուրի մէջ : Եւ անիկա աշակերտներուդ
 բերի , ու չի կըցան բժշկել : Յիսուս պատասխան
 16 տրւաւ՝ ու ըսաւ , Ով անհաւատ և մոլորեալ
 ազգ՝ մինչև երբ պիտի հետերնիդ ըլլամ , մինչև
 երբ ձեզի պիտի մրտիկ ընեմ . ինձի բեր անիկա :

Ու Յիսուս սաստեց անիկա՝ և դեր անկէց ելաւ . 17
 ու բժբշկեցաւ տղան նոյն ժամէն : Անատենը 18
 աշակերտները առանձին քովը դացին՝ ու ըսին
 Յիսուսին , Սենք ինչո՞ւ չի կրցանք անիկա հա-
 նել : Եւ ինքը ըսաւ անոնց , Չեր թերահաւա- 19
 տութեանը համար . ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի , թէ
 որ մանանեկի հատի չափ հաւատք ունենաք՝ աս
 լեռանըս պիտի ըսէք թէ՛՝ Մսկէ անդին փոխվէ , և
 պիտի փոխվի . ու բան մը անհնարին չի պիտի
 ըլլայ ձեզի : Սակայն ան տեսակը ուրիշ բանով 20
 չկըար , բայց եթէ ծումով և աղօթքով :

Եւ երբոր Վալիլեային մէջ կըպըտըտէին 21
 անոնք՝ ըսաւ անոնց Յիսուս , Արդի՞ն մարդոյ պի-
 տի մատնըվի մարդոց ձեռքը . և անիկա պիտի 22
 մեռցունեն , և իրեք օրէն յարութիւն պիտի առ-
 նէ . ու խիստ տրտմեցան :

Երբոր անոնք կտիսանայում եկան , երկ- 23
 դրամեան քողով աւնողները Պետրոսին եկան՝
 ու ըսին , Չեր վարդապետը երկդրամեան չի՞
 տար . և ինքը ըսաւ , Այո՛ : Եւ երբոր տուն 24
 մըտաւ , Յիսուս յառաջեց անոր՝ ու ըսաւ , Վե-
 զի ինչպէս կերեայ Սիմոն . ազգերուն թագա-
 ւորները որմէ՞ն կառնեն տուրքը կամ մարտը .
 իրենց տղոցմէ՞ն , թէ օտարներէն : Եւ երբոր 25
 ըսաւ՝ Օտարներէն , ըսաւ անոր Յիսուս , Անանկ
 է նէ որդիքը ազատ են : Բայց չըլլայ որ անոնք 26
 գայթակղեցունենք , գնա՛ ծովը՝ և կարթ ձրգէ ,
 ու առջի ձուկը որ կըլլայ՝ առ , և անոր բերանը
 բաց , ու կըզըտնաս սատեր մը , և անիկա առ՝
 անոնց տուր , ինծի և քեզի համար :

ԳԼ . ԺԸ :

Ան օրը աշակերտները Յիսուսի քովը եկան՝ և 1
 ըսին , Սեզմէ ո՞վ մեծ է երկնից թագաւո-
 թեան մէջ : Եւ Յիսուս տղայ մը կանչեց իրեն , 2

- 3 անիկա անոնց մէջը կայնեցուց , ու ըսաւ . ՂԶմա-
րիտ կըսեմ՝ ձեզի , թէ որ դարձի չի գաք՝ և տղոց
պէս չըլլաք , երկնից թագաւորու թեան մէջը չի
- 4 պիտի մըտնաք : Ուստի ո՛վ որ իր անձը աս տղին
պէս կըխոնարհեցունէ , անիկա է մեծ երկնից
- 5 թագաւորու թեան մէջը : Եւ ո՛վ որ ասանկ տղայ
6 մը կընդունի իմ անունովըս , իս կընդունի : Եւ
ո՛վ որ կըգայ թակղեցունէ աս պղտիկներուն մէկը՝
որ ինձի կըհաւատան , աղէկ է անոր որ իր վիզէն
իշու աղաօքի քար մը կախվի , ու ծովին տակը
ընկողմի :
- 7 Ա՛յ աշխարհի գայթակղութիւններուն հա-
մար : գայթակղութիւնները հարկ է որ գան ,
բայց վայ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը գայթակ-
- 8 ղութիւն կուգայ : Թէ որ քու ձեռքըդ կամ ոտ-
քըդ քեզ կըգայթակղեցունէ , կտրէ ան՝ և քեզ-
մէ ձրգէ . աղէկ է քեզի մէկ ձեռքով՝ կամ կաղ
կեանքը մըտնալ , քան թէ երկու ձեռք և երկու
ոտք ունենալ՝ ու յախտնական կրակին մէջը
- 9 իյնալ : Եւ թէ որ աչքըդ քեզ կըգայթակղեցու-
նէ , հանէ ան՝ և քեզմէ ձրգէ . աղէկ է քեզի մէկ
աչքով կեանքը մըտնալ , քան թէ երկու աչք
ունենալ , ու կրակոտ գեհնը իյնալ :
- 10 Օգոյշ կեցիք՝ որ չանարգէք աս պղտիկներէն
մէկը . ձեզի կըսեմ որ , Երկնքին մէջ անոնց
հրեշտակները միշտ կըտեսնան իմ շօրըս երեսը՝
- 11 որ երկինքն է : Ինչու որ Որդին մարդոյ եկաւ՝
12 կորսրվածները ապրեցունելու : Ի՞նչպէս կերևայ
ձեզի , թէ որ մարդ մը հարիւր ոչխար ունենայ ,
և անոնց մէկը մոլորի , իննըսունըվինը ոչխարը
լեռները չի՞ ձրգեր , ու երթար մոլորածը փնար-
13 սեր : Եւ թէ որ գտնալու ըլլայ ան , ճշմարիտ
կըսեմ ձեզի , որ՝ Եվելք ուրախ կըլլայ անոր
փոյ , քան թէ իննըսունըվիննին՝ որ մոլորած
14 չեն : Եսանկ իմ երկնաւոր շօրըս կամքը չէ՝
որ աս պղտիկներէն մէկը կորսրվի :

Թէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ , 15
 դնա յանդիմանէ անիկա՝ երբոր դուն և ան մի-
 նակ էք . Թէ որ քեզի մրտիկ ընէ՝ վաստրկեցար
 քու եղբայրդ : Հապա Թէ որ մրտիկ չընէ քեզի , 16
 քու հետրդ մէկ մը կամ երկուք ալ առ , ինչու
 որ երկու կամ իրեք վկաներուն բերնէն ամէն
 խօսք կը հաստատովի . Եւ Թէ որ անոնց ալ մրտիկ 17
 չընէ , եկեղեցիին ըսէ . բայց Թէ որ եկեղեցիին
 ալ մրտիկ չընէ , ինքը հեթանոսի ու մաքսաւորի
 պէս թող ըլլայ քեզի :

Ղամարիտ կրսեմ ձեզի , Ար երկրի վրայ ինչ 18
 որ կապէք՝ երկինքի մէջ կապված ըլլայ . և երկ-
 րի վրայ ինչ որ արձրկէք՝ երկինքի մէջ արձրկ-
 ված ըլլայ : Վարձեալ կրսեմ ձեզի , Թէ որ 19
 ձեզմէ երկուք միաբանին երկրի վրայ՝ ամէն ինչ
 բանի համար , ինչ որ խնդրեն պիտի ըլլայ անոնց
 իմ Հօրմէս՝ որ երկինքն է : Ինչու որ՝ ուր տեղ 20
 երկուք կամ իրեք կը ժող վըվին իմ անունովըս ,
 հոն եմ ես անոնց մէջը :

Ընատենը Պետրոս եկաւ իրեն՝ և ըսաւ , Տէր՝ 21
 քանի՞ անգամ Թէ որ եղբայրս ինձի մեղանչէ նէ
 ներեմ անոր , մինչև եօթը անգամ : Յիսուս 22
 անոր ըսաւ , Վեզի չեմ ըսեր Թէ՛ մինչև եօթը
 անգամ , հապա եօթանասուն անգամ եօթը :
 Ըսոր համար երկնից թագաւորու թիւնը թագա- 23
 ւորի մը նմանեցաւ , որ իր ծառաներէն հաշիւ
 առնել ուզեց : Եւ երբոր սկըսեց առնել , տասը 24
 հազար քանքարի պարտրկան մը բերվեցաւ իրեն :
 Երբոր Բուսի չունէր վճարելու , իր տէրը 25
 հրաման ըրաւ ծախել անիկա , և անոր կինը՝ և
 որդիքը , և բոլոր անոր ունեցածը , ու վճարել :
 Եւ ծառան ինկաւ՝ երկիրպագութիւն կընէր 26
 անոր՝ ու կըսէր , Համբերէ ինձի՛ և ամէնը կը-
 վճարեմ քեզի : Ըն ծառային տէրը վրան խղճա- 27
 լով՝ արձրկեց անիկա , ու պարտքը թողուց իրեն :
 Եւ նոյն ծառան ելաւ , իր ընկեր ծառաներէն 28

- մէկը գտաւ՝ որ իրենն հարիւր մարչիլ պարտք ունէր . ու բրոննեց անիկա՝ կրխըղղէր և կրսէր ,
- 29 յ ճարէ ինծի ունեցած պարտքըդ : Ուստի ընկեր ծառան իր ոտքը ինկաւ , կաղաչէր անոր՝ և կր-
- 30 սէր , շամբերէ ինծի , ու քեզի կրվճարեմ : Եւ ինքը չէր ուղեր , հապա գնաց՝ բանտը դրաւ
- 31 անիկա , մինչև որ պարտքը վճարէ : Երբոր իրենն ընկեր ծառաները տեսան եղած բանը , խիստ տրտմեցան՝ և եկան հասկըցուցին իրեննց տէրոջը
- 32 բոլոր եղած բանը : Ընտաններ իր տէրը կանչեց անիկա՝ ու ըսաւ , Չոր ծառայ՝ բոլոր ան պարտքը ես քեզի թողուցի , ինծի աղաչելուդ համար :
- 33 Ուրեմն պէտքը չէր քեզի քու ընկեր ծառայիդ
- 34 ողորմել , ինչպէս որ ես քեզի ողորմեցայ : Եւ բարկանալով անոր տէրը՝ դահիճներուն մատնեց
- 35 անիկա , մինչև որ բոլոր պարտքը վճարէ : Ըսանկ իմ շայրս ալ որ երկինքն է՝ պիտի ընէ ձեզի , թէ որ դուք չէք թողուր ամէն մէկը իր եղբօրը ձեր սիրտերէն իրեննց յանցանքները :

ԳԼ . ԺԹ :

- 1 Եւ երբ եղաւ որ աս խօսքերը լմընցուց Յիսուս , Գալիլեայէն ելաւ՝ ու եկաւ շրէաս-
- 2 տանին կողմերը Յորդանանու մէկալ գին : Եւ անոր ետեէն շատ ժողովուրդներ գացին , և հոն բժըշկեց անոնք :
- 3 Ու Փարիսեցիները իրենն եկան , ինքը կրփոր-ձէին և կրսէին թէ , Ըրժան է որ մէկը իր կնիկը
- 4 արձրկէ՝ ամէն պակսութիւնի համար : Պատասխան տրւաւ անոնց՝ ու ըսաւ , Չէք մի կարդացեր , թէ ան որ սկիզբէն ստեղծեց , արու և էգ
- 5 ըրաւ անոնք՝ ու ըսաւ , Ըսոր համար մարդ չի հայրը և մայրը պիտի ձրդէ , և իր կնկանը ետեէն երթայ , ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան :
- 6 Ընանկ է նէ՝ երկուք չեն , հապա մէկ մարմին .

ուրեմն ինչ որ Մտուած միաւորեց՝ մարդը թող
 չի դատէ : Բ՛սին իրեն , Հապա Ս՛ովսէս մեզի 7
 ինչու պատուիրեց՝ զատվելու թուղթ տալ և ար-
 ձրկել : Բ՛սաւ անոնց , Ս՛ովսէս ձեր սիրտերուն 8
 կարծրութեանը համար ձեզի հրաման տրուա-
 կնիկներնիդ արձրկելու . բայց սկիզբէն անանկ
 չեղաւ : Սակայն ձեզի կրտսեմ՝ որ , Ս՛վ որ առանց 9
 պոռնկութեան պատճառի իր կնիկը կը ձրգէ՝ և
 ուրիշ մը կառնէ , շնութիւն կրնէ . և ո՛վ որ ար-
 ձրկվածը առնէ՝ շնութիւն կրնէ : Իր աշակերտ 10
 ները ըսին իրեն , Թ՛է որ երկան ու կնկան մէջ
 ասանկ վնաս կայ՝ չի կարգը վիլը աղէկ է : Եւ 11
 ինքը անոնց ըսաւ , Մ՛մէնը շնն կրնար ընէր աստ
 խօսքը , հապա՛ որի որ տրուած է : Ինչու որ՝ 12
 կան ներքինիներ , որ իրենց մօրը վարէն անանկ
 ծնան . և կան ներքինիներ , որ մարդոցմէ ներքի-
 նի եղան . և կան ներքինիներ՝ որ ինքրզինքին
 ներքինի ըրին երկնից Թագաւորութեանը հա-
 մար . ան՝ որ կըրնայ տանել , թող տանի :

Ընատենը մանր տղաք բերվեցան իրեն , որ 13
 անոնց վրայ ձեռք դրնէ՝ և աղօթէ , ու իր աշա-
 կերտները կը շախտէին անոնք : Յիսուս ըսաւ , 14
 Թ՛ող արւէք տղոցը , և մի՛ արգիլէք անոնք ինծի
 գալու . ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը
 ատանկներուն է : Եւ ձեռք դնելով անոնց վրայ՝ 15
 գնաց անկէց :

Եւ մէյմալ մէկը եկաւ իրեն՝ ըսաւ , Բ՛արի 16
 վարդապետ՝ ինչ բարի գործ գործեմ , որ յա-
 ւիտենական կեանքը վաստակիմ : Ինքն ալ անոր 17
 ըսաւ , Ինծի ինչու բարի կը հարցընես , բարին
 մէկ մըն է . թէ որ յաւիտենական կեանքը մըտ-
 նալ կուզես՝ պատուիրանքները պահէ : Բ՛սաւ 18
 անոր , Ս՛րբ . Յիսուս ըսաւ անոր , Ս՛ի սպան-
 ները , և մի՛ շնարը , և մի՛ գողանարը , և մի՛
 սուտ վկայերը . քու հայրըդ և մայրըդ պատ- 19
 ուէ , ու քու ընկերըդ քու անձիգ պէս սիրէ :

- 20 Պատանին ըսաւ անոր, Մտոնք ամէնք տղայու-
թենէս 'ի վեր պահեր եմ . ուստի ինչ բանով
- 21 պահաս եմ : Մտաւ անոր Յիսուս, թէ որ կու-
գնս կատարեալ ըլլալ, գնա՛ ունեցածը ծախէ,
և տուր աղքատներուն . ու դուն երկնից մէջ
- 22 գանձ պիտի ունենաս, և եկոր իմ եաւէս : Եր-
բոր պատանին ան խօսքը լսեց՝ տրբամած գնաց,
ինչու որ՝ շատ ստացուածք ունէր :
- 23 Յիսուս ըսաւ աշակերաններուն . Ղշմարիտ
կրտսեմ ձեզի, որ հարուստը դժուարութիւնով
- 24 երկնից թագաւորութիւնը պիտի մըտնայ : Վարձ-
եալ կրտսեմ ձեզի, Վիւրին է մալուխին ասեղին
ծակէն անցնիլ, քան թէ հարուստին երկնից
- 25 թագաւորութիւնը մըտնալ : Աշակերաները եր-
բոր լսեցին, շատ զարմացան՝ և ըսին, Անանկ է
- 26 նէ՛ ո՞վ կրնայ փրկըզիլ : Յիսուս նայեցաւ
անոնց՝ ու ըսաւ, Ատիկա մարդոցմէ անկարելի է
բայց Մտուծմէ ամէն բան զօրեղ է :
- 27 Անատենը Պետրոս պատասխան տրւաւ՝ ու
ըսաւ իրեն, Մհա մենք ամէն բան թողուցինք՝
և քու ետեւէդ եկանք . ուստի մեզի ինչ պիտի ըլ-
լայ : Մտաւ անոնց Յիսուս, Ղշմարիտ կրտսեմ
- 28 ձեզի, թէ դուք որ խին ետեւէս եկաք՝ միւսան-
գամ՝ գալուստին երբոր Արդին մարդոյ իրեն
փառքին աթոռը պիտի նըստի, դուք ալ տասներ-
կու աթոռի վրայ պիտի նըստիք՝ Իսրայէլի տաս-
- 29 ներկու ազգը դատելու : Եւ ամէն մէկը որ թո-
ղուց տուն կամ եղբայրներ, կամ քոյրեր, կամ
հայր, կամ մայր, կամ կին, կամ որդիք, կամ
արտեր՝ իմ անունիս համար, հարիւրապատիկ
պիտի առնէ, և յաւիտենական կեանք պիտի ժա-
- 30 րանդէ : Եւ ատերը ոչ էն առաջին՝ պիտի ըլլան
Ի յետին, և յետինները՝ առաջին : Ինչու որ՝ երկ-
նից թագաւորութիւնը տանըտէր մարդու մը նման
է, որ առտրվանց կանուխ ելաւ՝ իր այգիին բան-
- 2 վորներ բըռնելու : Աւ բանվորներուն հետ օրը

մէկ դահեկանի մը խօսք կապեց , և անոնք խորհեց
 իր այգին : Եւ ժամը իրեքին ելաւ՝ ուրիշները 3
 տեսաւ , որ շուկաներուն մէջ պարապ կայներ
 էին : Ու ըսաւ անոնց , Ղուք ալ գացէք իմ այ- 4
 գիս , և ինչ որ արժան է նէ՛ կուտամ ձեզի : Եւ 5
 անոնք գացին . ու նորէն ժամը վեցին և ժամը
 իննին ելաւ՝ անանկ ըրաւ : Եւ ժամը տասներմէկին 6
 ելաւ , ուրիշները գտաւ՝ որ պարապ կայներ էին ,
 ըսաւ անոնց ալ . Ինչո՞ւ հոս բոլոր օրը պարապ
 կայներ էք : Ի՞սին իրեն , Ընոր համար որ՝ մարդ 7
 մեզ վարձքով չի բրունց . ըսաւ անոնց , Ղացէք
 դուք ալ այգին , և ինչ որ արժան է նէ՛ պիտի
 առնէք : Եւ իրիկուն որ եղաւ՝ այգիին տէրը իր 8
 տնտեսին ըսաւ , Ի՛նչ որները կանչէ՛ և իրենց
 վարձքը տուր , ետքիններէն սկըսելով մինչև
 առջինները : Երբոր եկան՝ անոնք որ ժամը տաս- 9
 ներմէկին գացել էին , մէկ մէկ դահեկան առին .
 Եւ առջինները եկան՝ կըսէպէին որ էվել պիտի 10
 առնեն , ու անոնք ալ առին մէկ մէկ դահեկան :
 Երբոր առին , տանը տէրօջմէն գանգատ կընէին՝ 11
 ու կըսէին թէ , Ը՛տ ետքինները մէկ ժամ մը 12
 դործեցին . և անոնք մեզի հաւասար ըրիր , որ
 օրվան բեռը և տաքութիւնը քաշեցինք : Ը՛նիկա 13
 պատասխան տըւաւ անոնցմէ մէկուն՝ ու ըսաւ ,
 Ը՛նկեր՝ ես քեզ չեմ գրկեր . չէ՞ որ դուն իմ հե-
 տըս մէկ դահեկանի մը խօսք կապեցիր : Ը՛ն քու 14
 կըդ՝ ու գնա՛ , կուզեմ որ աս ետքիններուն քեզի
 որչա՞քի պէս տամ : Ս՛ի թէ ես իշխանութիւն 15
 չունիմ իմ բաներուս վրայ՝ ինչ որ ուզեմ նէ
 ընեմ՝ կամ թէ քու աչքըդ չա՞ր է՝ որ ես առա-
 տաձեռն եմ : Ը՛սանկ յետինները առաջին պիտի 16
 ըլլան , և առաջինները յետին . ինչու որ՝ կան-
 ջովածները շատ են , բայց ընտրվածները քիչ :
 Երբոր Յիսուս Երուսաղէմ կելլար՝ տասներ- 17
 կուքը հետը առաւ առանձին , ու ձամբան ըսաւ
 անոնց : Ը՛հա Երուսաղէմ կելլանք , և Որդին 18

- մարդոյ պիտի մատնելի քահանայապետներուն և կարգացողներուն , ու պիտի դատապարտեն անի-
 19 կա մեռնելու . և հեթանոսներուն պիտի մատնեն անիկա , խայտառակելու և ծեծելու , և խաչը հանելու , ու իրեք օրէն յարութիւն պիտի առնէ :
- 20 Ինաստենք Օկերեդոսին որդոցը մայրը իր տղոցը հետ եկաւ անոր՝ երկիրագագութիւն կրնէր՝
 21 ու բան մը կրխնդրէր անկէց : Եւ ան ըսաւ անոր՝ Ինչ կուզես . ըսաւ անոր , Իսէ՛ որ աս իմ երկու որդիքըս մէկը ձախ կողմրդ , և մէկալը՝ աջ կողմրդ նըստին քու թագաւորութեանդ մէջ :
- 22 Պատասխան տըւաւ Հիսուս՝ ու ըսաւ , Չէք գիտեր՝ ինչ կրխնդրէք . կրնա՞ք խըմել ան գաւաթը , որ ես պիտի խըմեմ . կամ ան մկրտութիւնը մկրտելի՛ , որ ես պիտի մկրտելիմ . ըսին իրեն՝
 23 կրնանք : Իսաւ անոնց Հիսուս , Իմ գաւաթս պիտի խըմէք՝ և ան մկրտութիւնը որ ես պիտի մկրտելիմ , պիտի մկրտիք . բայց իմ աջ կողմն և ձախ կողմն նըստեցունելը իմն չէ տալը , հապա
 24 որոնց որ տըրված է իմ շօրմէս : Եւ երբոր տասը լըսեցին՝ ան երկու եղբայրներուն վրայ
 25 բարկացան : Հիսուս անոնք իրեն կանչեց ու ըսաւ . Վիտէք որ ազգերուն իշխանները կըտիրեն
 26 իրենց , և մեծամեծները կիշխեն անոնց : Ինչց ասանկ պիտի չըլլայ ձեր մէջը , հապա ձեզմէ ո՞վ
 27 որ մեծ ըլլալ կուզէ՛ ձեր սպասաւորը թող ըլլայ : Աւ ձեզմէ ո՞վ որ կուզէ առաջին ըլլալ՝ ձեր
 28 ծառան թող ըլլայ : Ինչպէս Արդին մարդոյ շեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու , հապա սպասաւորութիւն ընելու , և իր կեանքը փրկանք մը տալու շատերուն համար :
- 29 Եւ երբոր անոնք Երիբովէն ելան՝ շատ ժողո-
 30 վուրդներ իր ետեւէն գացին : Եւ ահա ձամբուն վրայ երկու կոյր նըստած էին . երբոր լըսեցին թէ՛ Հիսուս կանցնիկոր , կանչ վըռտեցին ու ըսին , Աղօրմէ՛ մեզի Հիսուս Արդի Ղաւթի

Եւ բազմութիւնը կը չեխեխն անոնք, որ լռեն .
 բայց անոնք ալ էպէլի կը կանչ վըռտէին ու կը 31
 սեխն, Ողորմէ՛ մեզի Տէր Որդի՛ Գաւթի : Յի-
 սուս կայնեցաւ, կանչեց անոնք՝ ու ըսաւ, Ի՛նչ 32
 կուզէք որ ձեզի ընեմ : Ի՛սին անոր, Տէր՝ որ աչ-
 քերնիս բացվին : Եւ Յիսուս խղճալով անոնց 33
 վրայ, աչքերնուն դրպաւ՝ ու շուտ մը տեսան, 34
 և անոր ետեւէն գացին :

Գ.Լ. Ի.Ը. :

Երբոր Երուսաղէմին մօտիկցան, և եկան
 Բեթփագէ ձիթնեաց լեռանը մօտը՝ անտու- 1
 նը Յիսուս իր աշակերաներէն երկուքը խըր-
 կեց : Եւ ըսաւ անոնց, Գացէք ատ ձեր դիմացի
 դեղը, և խփոյն կրգտնաք կապած էջ մը՝ ու 2
 անոր հետ աւանակ մը . անոնք արձըկեցէք՝ բերէք
 ինձի : Եւ թէ որ մէկը ձեզի բան մը ըսէ, զուր-
 ցեցէք թէ՛ Իրենց Տէրօջը պէտք են, ու շուտ մը 3
 անոնք պիտի խըրկէ : Իայց աս ամէն բաները
 եղաւ, որ մարգարէին խօսքը կատարվի՝ որ կը- 4
 սէ, Իսէք Սիօնի աղ ջըկանը . ահա՛ քու թա-
 գաւորըդ քեզի կուգալոր, հեղ՛ և իշուն վրայ 5
 հեծած՝ ու իշուն աւանակին վրայ : Աշակերանե-
 րը գացին, և ինտոր որ Յիսուս իրենց հրաման 6
 ըրաւ՝ ըրին : Ու բերին էջ և աւանակը, և ա-
 նոնց վրայ լաթեր ձգեցին՝ ու նըստաւ անոնց 7
 վրայ : Եւ շատ ժողովուրդ իրենց լաթերը ձամ-
 բուն վրայ փըռեցին, և ուրիշները ծառերէն 8
 ձուղեր կը կըտրէին՝ ու ձամբուն վրայ կը փըռէին :
 Եւ ժողովուրդները որ առջեւէն ու ետեւէն կեր- 9
 լձային, կը կանչէին ու կըսէին՝ ( ) օրհնութիւն
 որդւոյ Գաւթի, օրհնեալ է ան՝ որ Տէրօջը
 անունովը կուգայ, օրհնութիւն ՚ի բարձունս : 10
 Եւ երբոր ինքը Երուսաղէմ մըտաւ՝ բոլոր
 բազարը շարժեցաւ, ու ըսաւ . Ո՞վ է աս : Եւ 11
 ժողովուրդները ըրին՝ Եսիկա է Յիսուս մարգա-
 րէն՝ Գալիլեացոյ՝ Կաղարիթէն :

- 12 Եւ Յիսուս տաճարը մըտաւ , ու ամէնն ալ
 դուրս հանեց՝ որ տաճարին մէջը կը ծախէին , և
 կը գընէին . ու ստակ փոխողներուն սեղանները՝ և
 աղանի ծախողներուն աթոռները կործանեց :
- 13 Ու ըսաւ անոնց , Կըրված է՝ Իմ տունս աղօթքի
 տուն պիտի ըսվի , և դուք աւաղակներու բուն
- 14 ըրիք ան : Ու տաճարին մէջը կոյրեր և կաղեր
- 15 իրեն եկան , ու բժըշկեց անոնք : Երբոր քահա-
 նայապետները և կարգացողները բրած հրաշքները
 տեսան , և մանր տղաքները որ տաճարին մէջը կը-
 կանչէին ու կըսէին՝ ( ) ԲՏՆՈՒԹԻՒՆ ՈՐԴԵՊ՝ Վաւ-
- 16 թի , բարկացան . ու ըսին իրեն , Արլըսն՝ ինչ
 կըսեն ատոնք . ըսաւ անոնց Յիսուս , Ա՛յո՛ . չէք
 մի կարգացեր թէ՛ Պղտիկ տղոց ու կաթընկերնե-
 բու բերնէն օրհնութիւն կատարեցիր :
- 17 Եւ թողուց անոնք՝ քաղաքէն դուրս Իսթանիա
 ելաւ , ու Գնէրը հոն կեցաւ :
- 18 Եւ առարվանց նորէն երբոր քաղաքը դարձաւ՝
- 19 անօթեցաւ : Ու ճամբուն վրայ թուղի ծառ մը
 տեսնալով՝ քովը գնաց , և տերեւէն ՚ի զատ բան
 մը չի գտաւ վրան . ու ըսաւ անոր , Ա՛սկէ ետե
 յաւիտեան քեզմէ պտուղ չըլլայ , և նոյն ժամին
- 20 թուղին ծառը չորցաւ : Երբոր աշակերտները
 տեսան՝ զարմացան՝ ու ըսին թէ , Ինտո՞ր թուղին
- 21 ծառը շուտ մը չորցաւ : Յիսուս պատասխան տը-
 ւաւ՝ և ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի ,
 թէ որ հաւատք ունենաք՝ ու չի երկմըտիք , չէ
 թէ միայն աս թուղին ծառինը կընէք . բայց թէ-
 պէտ աս լեռանը ըսէք՝ Ելի՛ր և ծովը ընկիր , պի-
- 22 տի ըլլայ : Եւ ամէն բան որ աղօթքի մէջ հա-
 ւատքով կընենդրէք՝ պիտի աւնէք :
- 23 Ու երբոր տաճարը եկաւ՝ քահանայապետնե-
 րը և ժողովուրդին ծերերը իրեն եկան երբոր
 կըսորվեցունէր , ու ըսին . Վուն ինչ իշխանու-
 թիւնով աս բաները կընես , և ո՞վ տըւաւ քեզի
- 24 աս իշխանութիւնը : Պատասխան տըւաւ Յիսուս՝

ու բաւ անոնց , Ես ալ ձեզի մէկ բան մը հար-
ցրնեմ՝ թէ որ անիկա ինծի ըսէք , ես ալ ձեզի
կրտամ ինչ իշխանութիւնով աս բաները կը-
նեմ : Յօհաննէսին մկրտութիւնը ուսկից էր , եր- 25
կինքէն էր մի՛ թէ մարդոցմէ . և անոնք իրենց
մէջը կը մտնային ու կրտէին , թէ որ ըսենք 26
Երկինքէն , մեզի կրտէ թէ՛ Հապա ինչու չի հա-
ւատացիք անոր . և թէ որ ըսենք Մարդոցմէն՝
ժողովուրդէն կրտախնայնք , ինչու որ՝ բոլորն ալ
Յօհաննէսը մարգարէի պէս կը բռնեն : Պա- 27
տասխան տըւին Յիսուսի ու ըսին՝ Չենք գիտեր .
և ինքը անոնց ըսաւ , Ես ալ չեմ ըսեր ձեզի ,
թէ ինչ իշխանութիւնով աս բաները կընեմ :

Իսոյց ինչպէս կերեայ ձեզի , մէկ մարդ մը եր- 28
կու որդի ունէր , ու գնաց առջինին բաւ՝ Մը-
դեակ , գնա՛ սյսօր այգին բանէ : Ընիկա պա- 29
տասխանեց ու ըսաւ՝ Կերթամ Տէր , և չի գնաց :
Մէկալին ալ գնաց՝ և անանկ բաւ , անիկա պա- 30
տասխան տըւաւ ու ըսաւ՝ Չեմ կամիր , բայց ետ-
քը զըզնացաւ՝ և գնաց այգին : Հիմայ աս երկու- 31
քին որը չի հօրը կամքը կատարեց . ըսին՝ Ետքի-
նը . բաւ անոնց Յիսուս , ՂԶմարիտ կրտամ ձե-
զի՛ որ մարտա որները և պոռնիկները ձեզմէ առաջ
պիտի երթան երկնից թագաւորութիւնը : Ինչու 32
որ՝ Յօհաննէսը արդարութեան ճամբայով
եկաւ , ու դուք անոր չի հաւատացիք . բայց մար-
տա որները և պոռնիկները իրեն հաւատացին , և
դուք տեսաք՝ և չի զըզնացիք ետքը անոր հաւա-
տայու :

Ուրիշ առակ մըն ալ լըսեցէք . Մէկ տանըտէր 33
մարդ մը կար՝ որ այգի մը տընկեց , ու ցանկով
պատեց անիկա , և անոր մէջը հնձան փորեց , ու
աշտարակ շինեց , ու բանվորներուն տըւաւ ան ,
և ինքը հեռու աշխարհ գնաց : Երբոր պտուղի 34
ժամանակը մօտիկցաւ՝ իր ծառաները բանվորնե-
րուն խըրկեց , որ անոր պտուղները առնեն :

- 35 Եւ բանվորները անոր ծառաները բրոնեցին ,
 մէկը տանջեցին՝ մէկը մեռցուցին՝ մէկալը քարկո-
 36 ծեցին : Աորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց՝ առջին-
 37 ներէն շատ , և անոնց ալ անանկ ըրին : Ետքը
 իր որդին խրրկեց անոնց՝ ու ըսաւ , Վուցէ պիտի
 38 ամբշնան աս իմ որդիէս : Բայց բանվորները
 երբոր տեսան որդին՝ միտքերնուն մէջ ըսին ,
 Վսիկա է ժառանգը , եկէք ասիկա մեռցունենք՝
 39 և անոր ժառանգութիւնը մենք ունենանք : Աւ-
 առին անիկա այգիէն դուրս հանեցին՝ և մեռցու-
 40 ցին : Աւստի երբոր այգիին տէրը գայ՝ ինչ կը-
 41 նէ ան բանվորներուն : Վսին իրեն , Վն չարերը
 չարաչար կըրորսընցունէ , և այգին ուրիշ բան-
 վորներու կուտայ , որ իրենց ժամանակին պտուղը
 42 տան իրեն : Վսաւ անոնց Յիսուս , Վնաւ չէք մի
 կարդացեր գրքին մէջ , Վն քարը՝ որ շինողնե-
 րը անարգեցին , անիկա անկիւնին գլուխ եղաւ .
 ասիկա Տէրօջմէն եղաւ՝ և մեր աչքին առջևը
 43 զարմանալի է : Վսոր համար կըսեմ՝ ձեզի՝ որ
 Վստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզմէ պիտի առ-
 նըվի , ու աղգի մը պիտի տըրվի՝ որ անոր պտուղ-
 44 ները բերէ : Եւ ով որ աս քարիս վրայ խնայ՝
 պիտի կոտորուի , և որի վրայ որ խնայ՝ պիտի
 փսորէ անիկա :
- 45 Երբոր քահանայապետները՝ ու կարդացող-
 ները և փարիսեցիները իր առակները լսե-
 46 ցին , իմացան որ իրենց համար ըսաւ : Եւ կու-
 զէին բրոնել անիկա , բայց ժողովուրդէն վախ-
 ցան . ինչու որ՝ մարգարէի տեղ բրոնեք էին
 անիկա :

ԳԼ . ԻԲ :

- 1 Վարձեալ պատասխան տըւաւ Յիսուս՝ և
 2 առակներով ըսաւ անոնց : Երկնից թագա-
 ւորութիւնը թագաւոր մարդու մը կընմանի , որ
 3 իր տղին համար հարսնիք ըրաւ : Եւ իր ծա-

ուաները խրոկեց՝ որ կանչեն հարսնիքի հրաւիր-
 վածները, և անոնք չուզեցին գալ : Աորէն ու 4
 բիշ ծառաներ խրոկեց՝ ու ըսաւ, Ասէք հրաւիր-
 վածներուն՝ ահա իմ ճաշս պատրաստեցի, զու-
 արակներս ու գեր կենդանիներս մօրթըրվաճ
 են, և ամէն բան պատրաստ է. եկէք հարսնի-
 քըս : Աւ անոնք անհոգութեամբ գացին՝ մէկը իր 5
 թրաքը, և մէկալը՝ իր առուտուրին : Եւ ուրիշ- 6
 ները անոր ծառաները բրոնեցին՝ թշնամիի պէս
 վարվեցան հետերնին, ու մեռցուցին : Թագա- 7
 ւորն ալ երբոր լըսեց՝ բարկացաւ, և իր զօրքը
 խրոկեց՝ ան սպաննողները սատկրցուց, ու անոնց
 քաղաքը երեց : Ընատներ իրեն ծառաներուն 8
 ըսաւ, Հարսնիքըս պատրաստ է՝ և հրաւիրվաճ-
 ները արժանի չէին : Աւստի՝ գացէք պողոտանե- 9
 րը, և ո՛վ որ գտնալու ըլլաք՝ կանչեցէք իմ
 հարսնիքըս : Եւ ծառաները ելան ճամբաներուն 10
 վրայ, ո՛վ որ գտան չարն ու բարին՝ ամէնն ալ
 ժողվեցին, ու հարսնիքը հարսնեորով լեցվե-
 ցաւ : Աւ թագաւորը երբոր մըտաւ հարսնեոր- 11
 ները տեսնալու՝ հոն մէկ մարդ մը տեսաւ, որ
 հարսնիքի լաժ չէր հագած. Եւ ըսաւ իրեն, 12
 Ի՛նչեր՝ ինչո՞ւ համար հոս մըտար, թէ որ հարս-
 նիքի լաժ չունէիր. և անիկա պապանծեցաւ :
 Ընատեն թագաւորը սպասաւորներուն ըսաւ, 13
 Կապեցէք ասոր ոտքերը և ձեռքերը՝ ու հանեցէք
 անիկա դուրսի մութ տեղը. հոն պիտի ըլլայ լալ՝
 ու ակռաները կըճրոցունել : Ինչու որ՝ կանչը- 14
 վածները շատ են, ու ընտրվածները քիչ :
 Ընատեն փարիսեցիները գացին՝ իր վրայ խոր- 15
 հուրդ ըրին թէ, ինտո՞ր որոգայթ մը դնեն անոր
 խօսքով : Եւ իրենց աշակերտները շերովդէս- 16
 եաններուն հետ մէկ տեղ խրկեցին անոր՝ ու
 ըսին, Ա՛յ արգապետ՝ գիտնէք որ ճշմարիտ ես, և
 ճշմարտութեամբ Ըստուծոյ ճամբան կըսորվե-
 ցունես, ու մէկը հոգ չես ըներ, և մարդու երես-

- 17 պաշտութիւն չես բներ : Աւստի ըսէ մեզի՝ քեզի
 քնչպէս կերևայ , Կայսրին տուրք տալ պէտք է
 18 մի՛ թէ չէ : Յիսուս գիտցաւ անոնց խորամանկու-
 թիւնը՝ ու ըսաւ , Իս ինչու կրփորձէք կեղծա-
 19ւորներ . Յուցրցէք ինձի տուրքին դաճեկանը .
 20 և անոնք դաճեկան մը տրւին իրեն : Աւ ըսաւ
 21 անոնց , Արի՛ է աս պատկերը կամ գիրը : Բսին՝
 Կայսրինը . անասներ ըսաւ իրենց , Գացէք՝ ան
 որ կայսրին է՝ կայսրին տրւէք , և ան որ Բստու-
 22 ծոյն է՝ Բստուծոյ տրւէք : Երբոր լսեցին՝ զար-
 մացան , ու թողուցին անիկա՝ և դացին :
 23 Այն օրը Սաղուկեցիները եկան անոր , որ
 կըսէին թէ՛ Յարութիւն չի կայ , Տարցուցին
 24 անոր՝ ու ըսին , Ս արդապեա՞ Ս օրսէս ըսաւ
 թէ , թէ՛ որ մէկը առանց զաւակի մեռնելու ըլլայ՝
 25 անոր կնիկը իր եղբայրը թող առնէ , և իր եղբո-
 26ւորը զաւակ հանէ : Ասո՞ր՝ եօթը եղբայր կային
 մեզի հետ . առջինը կնիկ առաւ՝ և մեռաւ , ու
 27 եղբօրը : Ենանկ ալ երկրորդը՝ և երրորդը՝ մին-
 28 աւ : Աւստի յարութեան ատենը՝ ան եօթնէն
 որուն կին պիտի ըլլայ ասիկա . ինչու որ ամեն
 29 ալ անիկա կնիկ առին իրենց : Յիսուս անոնց
 պատասխան տրւաւ՝ ու ըսաւ , Ս օրեալներ՝ ոչ
 30 գիրքերը գիտէք՝ և ոչ Բստուծոյ զօրութիւնը :
 Ինչու որ յարութեան ատենը ոչ կնիկ կառնեն ,
 և ոչ էրիկ կառնեն . հապա՞ երկինքի հրեշտակ-
 31 ներուն պէս են : Բայց մեռելներուն յարութիւն
 առնելուն համար՝ չէք մի կարգացեր Բստուծմէ
 32 ձեզի ըսլած խօսքը : Ես եմ՝ Բրահամին Բս-
 տուածը , Իսահակին Բստուածը , ու Յակոբին
 Բստուածը . և Բստուած՝ մեռելներուն Բստուած
 33 չէ , հապա՞ կենդանիներուն : Երբոր ժողովուրդ-
 ները լսեցին՝ կրղարամանային անոր վարդապե-
 տութեանը վրայ :

Բայց փարիսեցիները երբոր լսեցին՝ թէ պա- 34
պանծեցուց Սաղուկեցիները , մէկ տեղ ժողովո-
վեցան : Եւ անոնցմէ մէկը հարցուց՝ անիկա փոր- 35
ձնելով , ու ըսաւ : Ա՛ն որդապետ՝ որ պատուիրանքը 36
մեծ է օրէնքին մէջը : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր , 37
Քու Տէր Մատուածդ պիտի սիրես քու բոլոր
սրտէդ , և քու բոլոր անձէդ , և քու բոլոր միտ-
քէդ : Ըս է մեծը ու առաջին պատուիրանքը : 38
Երկրորդը ասոր նման՝ քու ընկերըդ պիտի սիրես 39
քու անձիդ պէս : Ըս երկու պատուիրանքէս 40
կախված են բոլոր օրէնքները և մարդարէնները :

Աւ փարիսեցիները երբոր ժողովուրդեցան , Յի- 41
սուս հարցուց անոնց՝ ու ըսաւ : Չնշի ի՞նչպէս 42
կերևայ Քրիստոսին համար , անիկա որի որդին
է . Քսին իրեն՝ Գաւիթին : Ըսաւ անոնց Յիսուս , 43
Հապա ի՞նչու Գաւիթ հոգիովը անիկա Տէր կը-
կանչէ՝ ու կըսէ . Տէրը իմ՝ Տէրոջըս ըսաւ՝ Իմ 44
աջ կողմես նըստէ , մինչև որ քու թշնամիներդ
քու ոտքիդ պատուանդան ընեմ : Աւրեմն թէ 45
որ Գաւիթ անիկա Տէր կըկանչէ՝ ի՞նչպէս անոր
որդին կըլայ : Եւ մէկը չէր կըրնար անոր բան 46
մը որաստասիրան տալ . ու ան օրէն տես մէկը չէր
համարձակեր իրեն բան մը հարցունել :

ԳՄ . ԻԳ . :

Անատենը Յիսուս խօսեցաւ ժողովուրդներուն 1
հետ և իր աշակերտներուն հետ՝ ու ըսաւ :
Մոխէսին աթոռը կարդացողները և փարիսե- 2
ցիները նըստան : Ամէն բան որ ձեզի կըսեն՝ 3
ըրէք ու պահեցէք , բայց անոնց գործքերուն պէս
մի՛ ընէք . ինչու որ՝ կըսեն ու չեն ըներ : Օ՛անր 4
և տանելու դժուար բեռներ կըկապեն՝ ու կը-
դենն մարդոց շարակը , և իրենց մատովը չեն ու-
զեր անոնք շարժել : Եւ իրենց ամէն գործքերը՝ 5
մարդոց երևնալու համար կընեն . կըլանցունեն
իրենց գրողանները , ու կերկընցունեն իրենց լա-

- 6 թերուն ծայրերը : Ինթրիքներու մէջ առաջին նրստարանները կը սիրեն , և ժողովարաններուն մէջ՝ առաջին աթոռները , ու շուկաներուն մէջը
- 7 ըստինները : Աւ մարդիկներէն Սարբի Սարբի՝
- 8 կանչուիլ : Իայց դուք մէկը Սարդապետ մի՛ կանչէք . ինչու որ՝ ձեր ուսուցիչը մէկ մըն է , և
- 9 դուք ամէնքդ եղբայր էք : Աւ երկրի վրայ Բէլլ ձեզի շայր մի՛ կանչէք . ինչու որ՝ ձեր հայրը
- 10 մէկ մըն է , որ երկինքն է : Եւ դուք Սուսուցիչներ մի՛ կանչուիլք . ինչու որ՝ ձեր ուսուցիչը
- 11 Բրիստոսն է : Եւ ձեր մէջէն մեծը ձեզի սպասաւոր պիտի ըլլայ : Ո՛վ որ ինքքզինքը կը բարձրացունէ՝ պիտի ցածնայ . և ո՛վ որ ինքքզինքը կը ցածցունէ՝ պիտի բարձրընայ :
- 13 Ա՛յ ձեզի կեղծաւոր կարգացողներ ու Փարիսեցիներ՝ որ երկնից թագաւորութիւնը մարդոց դէմ կը գոցէք . դուք չէք մըտնար , և անոնք ոչ
- 14 կը մըտնան՝ չէք թողուր մըտնալ : Ա՛յ ձեզի կեղծաւոր կարգացողներ ու Փարիսեցիներ , որ որքաւարիններուն տուները կուտէք , պատճառանքով աղօթքը կերկընցունէք . անոր համար աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունիք :
- 15 Ա՛յ ձեզի կեղծաւոր կարգացողներ ու Փարիսեցիներ , որ ծով ու ցամաք կը պըտըտիք մէկը նորահաւատ ընելու . և երբոր ըլլայ՝ անիկա ձեզմէ
- 16 երկու անգամ աւելի դժոխքի որդի կընէք : Ա՛յ ձեզի կոյր առաջնորդներ , որ կըսէք՝ Ըն որ տաճարին վրայ երդում կընէ , բան մը չէ . բայց ան որ տաճարին մէջի ոսկիին վրայ երդում կընէ՝
- 17 անիկա պարտական է : Ո՛վ յիմարներ ու կոյրեր՝ ո՞րը մեծ է , ոսկին՝ եթէ տաճարը , որ կըսըբացունէ ոսկին : Եւ ո՛վ որ սեղանին վրայ երդում կընէ՝ բան մը չէ , բայց ո՛վ որ սեղանին վրայի պատարագին վրայ երդում կընէ՝ պարտական է :
- 19 Իսննթեր ու կոյրեր՝ ո՞րը մեծ է , պատարագը՝ եթէ սեղանը , որ կըսըբացունէ պատարագը :

գը : Ուստի՛ սով որ սեղանին վրայ երգում կը 20
 նէ , երգում կընէ անոր վրայ՝ և անոր վրայի ա-
 մէն բաներուն վրայ . և սով որ տաճարին վրայ եր- 21
 գում կընէ , երգում կընէ անոր վրայ՝ և անոր
 մէջի բնակողներուն վրայ . և սով որ երկինքին 22
 վրայ երգում կընէ , երգում կընէ Աստուծոյ
 աթոռին վրայ՝ և անոր վրան նրստողին վրայ :
 Այն ձեզի կեղծաւոր կարգացողներ ու Փարի- 23
 սեցիներ , որ անանուխին ու սամիթին և չամանին
 տասանորդ կըլծարէք , ու կըձըգէք օրէնքին ծանր
 ծանր Բանէրը՝ գատաստանը և ողորմութիւնը ,
 ու հաւատքը . աս պէտք էր ընել , և ան չի ձը-
 գել : Այն առաջնորդներ՝ որ մթեղները կըբամէք , 24
 և ուղտերը կըկըլլէք : Այն ձեզի կեղծաւոր կար- 25
 գացողներ ու Փարիսեցիներ . որ գաւաթին և
 պնակին դուրսի կողմը կըսրբէք , ու ներսէն յա-
 փրչաակութիւնով և անկարգութիւնով լեցուն
 են : Այն Փարիսեցի՛ առաջ գաւաթին և պնա- 26
 կին ներսի կողմը սրբէ , որ անոնց դուրսի կողմն
 ալ մաքուր ըլլայ : Այն ձեզի կեղծաւոր կար- 27
 գացողներ ու Փարիսեցիներ , որ կընմանիք ծե-
 փած գերեզմաններուն , որ դուրսի կողմէն գե-
 ղեցիկ կերևան , և ներսի կողմէն մեռելներու ոս-
 կորներով և ամէն կերպ պղծութիւնով լեցուն
 են : Դուք ալ անանկ՝ դուրսի կողմէն մարդոց 28
 արդար կերևաք , ու ներսի կողմէն կեղծաւո-
 րութիւնով և անօրէնութիւնով լեցուն էք :
 Այն ձեզի կեղծաւոր կարգացողներ ու Փարի- 29
 սեցիներ , որ մարգարէներուն տապանները կը-
 շինէք , և արդարներուն գերեզմանները կըզար-
 գարէք : Ու կըսէք , թէ՛ որ մեր հօրերնուս օրե- 30
 ըր ըլլայինք՝ մարգարէներուն արիւնին մասնա-
 կից չէինք ըլլար : Ուրեմն դուք ձեր վրայ կը 31
 վկայէք՝ թէ՛ անոնց զաւակներն էք , որ մարգա-
 րէները կըջարդէին : Ուրի՛ դուք ալ ձեր հօրեր- 32
 նուք չափը լեցուցէք : ( ) ձեր՝ իժերու ծնունդ- 33

- ներ , ի նչպէս պիտի փախչիք դեհեանի դատա-
- 34 պարտութենէն : Եւ որոհ համար՝ ահա ես մարդա-
բէներ և իմաստուններ ու կարգացողներ կըխրը-
կեմ՝ ձեզի . և անոնցմէ պիտի մեացունէք , ու
խաչը պիտի հանէք , և անոնցմէ ձեր ժողովարան-
ներուն մէջը պիտի տանջէք , ու քաղաքէ քաղաք
- 35 հալածէք : Որ ձեր վրայ գայ բոլոր արդար արիւն
երկրի վրայ թափված . արդար Երէլին արիւնէն՝
մինչև Երաքիայի որդի Օւքարիային արիւնը ,
որ տաճարին և սեղանին մէջ տեղը ըսպաննե-
- 36 ցիք : Ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի՝ Եւնոնք ամէնը պի-
տի գայ աս ապգիս վրայ :
- 37 Ո՛վ Երուսաղէմ Երուսաղէմ , որ մարդա-
բէները կըջարգէիր , ու կըբարկոճէիր անոնք՝ որ
քեզի խրովրված էին . քանի՞ անգամ քու տղաք-
ները ժողովել ուզեցի՝ ինչպէս որ հաւը իր ձա-
գերը թեւերուն տակը կըժողվէ , և դուք չուզե-
- 38 ցիք : Եւհա ձեր տունը աւեր թող մնայ ձեզի :
- 39 Եւայց ձեզի կըսեմ , որ՝ Եսկէ ետև իս պիտի չի
տեսնաք , մինչև որ ըսէք՝ ( ) րհնեալ է ան , որ
Տէրոջը անունովը կուգայ :

ԳԼ • ԻԴ :

- 1 Եւ Յիսուս տաճարէն դուրս ելաւ կերթար
- 2 ըր իրենց ցուցընելու : Եւ ինքը պատասխան տը-
ւաւ՝ ու ըսաւ անոնց . կրտսննաք աս ամէնը .
ճշմարիտ կըսեմ ձեզի , չի պիտի մնայ հոն քար
մը քարի մը վրայ՝ որ չի քակվի :
- 3 Եւ երբոր ձիթնեաց լեռը նըստեր էր , աչա-
կերտները իրեն եկան առանձին՝ ու ըսին . Եսկէ
մեզի՝ երբ պիտի ըլլայ աս , կամ քու գալըստեա-
նըդ՝ և աշխարհիս վերջին նշանը ի նչ պիտի ըլ-
- 4 լայ : Պատասխան տըւաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ
անոնց . Օգնչ կեցիք՝ չըլլայ թէ մէկը ձեզ խա-
- 5 բէ : Ինչու որ՝ շատերը պիտի դան իմ անունո-

վրս , և բսեն՝ թէ Ես Վրիստոս եմ . ու շատերը
 պիտի մոլորցունեն : Պիտի լըսէք պատերազմներ՝ 6
 և պատերազմներու ձայներ , զգոյշ կեցիք որ չի
 շփոթիք . ինչու որ՝ ան ամէն բաները պէտք է որ
 ըլլան , բայց գեռ վերջը չէ : Եւ զգ աղգի վրայ պի- 7
 տի ելլայ , ու թագաւորութիւն թագաւորու-
 թեան վրայ , և պիտի ըլլան սովեր ու մահտարա-
 ժամներ , և տեղ տեղ երկրաշարժութիւններ :
 Բայց աս ամէնը՝ ցուերուն սկիզբն է : Եւ անտե- 8
 նը ձեզ նեղութիւն քաշելու պիտի մատնեն , ու 9
 պիտի ըսպանեն ձեզ , և իմ անունիս համար՝
 ամէն ազգերէն ատելի պիտի ըլլաք : Եւ անա- 10
 տեն շատերը պիտի դայթակղին , ու մէկը մէկ
 պիտի մատնեն , և իրար պիտի ատեն : Եւ շաա 11
 սուտ մարգարէներ պիտի ելլան , ու շատերը
 պիտի մոլորցունեն : Եւ անօրէնութիւնը շաա 12
 նալուն համար՝ սէրը պիտի ցամքի : Բայց ան՝ որ 13
 մինչև վերջը պիտի համբերէ , անիկա պիտի ապ-
 րի : Եւ արքայութեան աս աւետարանը բովան- 14
 դակ աշխարհի մէջ պիտի քարոզ վի՛ բոլոր հե-
 թանոսներուն վկայութիւն ըլլալու , և անկէ ետև
 վերջը պիտի գայ :

Աստի երբոր կրտսնաք աւերմունքին պղծու- 15
 թիւնը՝ որ Վանիէլ մարգարէին ձեռքովը ըսլած
 է , որ սուրբ տեղը պիտի կենայ . (ո՛վ որ կրկար-
 գայ՝ թող հասկընայ .) անատենը շքաստանի 16
 մէջ եղողները՝ լեռները թող փախչին . և ան որ 17
 տանիսին վրայ կայներ է՝ թող չիջնայ իր տունէն
 բան մը առնելու . և ան որ արտին մէջն է՝ թող 18
 ետ չի դառնայ իր լաթերը առնելու : Բայց վայ 19
 անոնց՝ որ ծոցվոր ու ծիծ տըւող են ան օրերը :
 Եւ զօթք ըսէք , որ ձեր փախչիլը ձմեռը չըլլայ , և 20
 ոչ շարաթ օրը : Ինչու որ՝ անատենը մեծ նե- 21
 րութիւն պիտի ըլլայ , անանկ որ աշխարհին
 պտղծումէն սկսած մինչև հիմայ անոր պէս
 եղած չէ , ու ալ պիտի չըլլայ : Եւ թէ որ ան 22

- օրերը չի կարծրվէին , մէկ մարմին մը չէր կրնար
 ապրիլ . բայց ընտրեալներուն համար՝ ան օրերը
 23 պիտի կարծրվին : Անտունը թէ որ մէկը ձեզի
 ըսէ , Ա՛հա Վրիստոս հոս է՝ կամ հոն , մի՛ հաւ-
 24 աար : Ինչու որ՝ սուտ քրիստոսներ և սուտ
 մարգարէներ պիտի ելան , ու մեծամեծ նշաններ
 և հրաշքներ պիտի ցուցնեն . անանկ որ՝ եթէ
 հնար ըլլար , ընտրեալներն ալ պիտի մոլորցու-
 25 նէին : Ա՛հա առաջուց ձեզի ըսի : Հապա թէ որ
 26 ըսին ձեզի՝ թէ Ա՛հա անապատին մէջն է , չելլաք .
 և թէ՛ Ա՛հա ծածուկ սենեակներուն մէջն է , մի՛
 27 հաւաար : Ինչու որ՝ ինչպէս փայլակը որ արև-
 ելքէն կելայ՝ ու մինչև արևմուտքը կերևայ ,
 28 անանկ պիտի ըլլայ նաև Որդւոյ մարդոյ գալը :
 Ինչու որ՝ ուր տեղ մեռած մարմին կայ , հոն
 արծիւները կրժող վըզին :
 29 Եւ ուտ մը ան նեղութեան օրերէն ետև՝ արեւ-
 գակը պիտի խաւարի , և լուսինը իր լոյսը չի
 պիտի տայ , ու երկինքէն աստղերը պիտի իյնան՝
 30 ու երկնից զօրութիւնները պիտի շարժին : Եւ
 ետքը Որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երևայ երկին-
 քը , և անատեն բոլոր ազգերը պիտի ողբան . ու
 Որդին մարդոյ պիտի տեսնան երկինքի ամպերուն
 վրայ եկած՝ զօրութիւնով , և շատ փառքով :
 31 Եւ իր հրեշտակները պիտի խրոկէ մեծ փողով :
 ու պիտի ժող վեն իր ընտրեալները չորս հովերէն՝
 երկինքի մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը :
 32 Թուզին ծառէն առակ մը ստրվեցէք . որ երբ
 անոր ձուղերը կրկակուղնան , ու տերևը կը-
 33 ցրցուի՝ գիտէք թէ ամառը մօտ է : Անոր պէս՝ դուք
 ալ երբոր աս ամէն բաները տեսնաք՝ գիտցէք
 34 որ մօտ է դուռներուն քով : Չ՛լմարիտ կըսեմ՝
 ձեզի՝ Որ աս ազգը պիտի չանցնի , մինչև որ աս
 35 ամէն բաները ըլլայ : Երկինք և երկիր պիտի
 անցնին , ու իմ խօսքերըս չի պիտի անցնին :
 36 Ի՛այց ան օրվանը և ան ժամին համար՝ մէկը

չի գիտեր , ոչ երկնից հրեշտակները , և ոչ Ար-
 գին , հապա մինակ Հայր : Իայց ինչպէս որ Արշի 37
 օրերը էրա- , Արդւոյ մարդոյ գալն ալ անանկ
 պիտի ըլլայ : Ինչու որ ինչպէս էին ան օրերը 38
 ջրհեղեղէն առաջ , կուտէին՝ կրխըմէին՝ կնիկ
 կառնէին՝ ու էրիկ կառնէին , մինչև ան օրը՝ որ
 Աոյ տապանը մըտաւ , և չի գիտցան՝ մինչև որ 39
 ջրհեղեղը եկաւ , ու ամէնքը կորսընցուց . Ար-
 դւոյ մարդոյ գալն ալ անանկ պիտի ըլլայ : Ինա- 40
 տներ թէ որ երկու հոգի արտի մը մէջ ըլլան՝ մէ-
 կը պիտի առնրվի , ու մէկայը ձրգվի : Եւ թէ որ 41
 երկու հոգի մէկ աշացքի քարի վրայ աղալու ըլ-
 լան , մէկը պիտի առնրվի՝ ու մէկայը ձրգվի :
 Արթուէն կեցիք - ինչու որ չէք գիտեր որ ժա- 42
 մուն ձեր տէրը կուգայ : Անիկա գիտցէք , որ 43
 եթէ տանըտէրը գիտնար՝ թէ գիշերվան որ ժա-
 մուն գողը կուգայ , արթուն կրկենար՝ և թող
 չէր խտար իր տունին տակէն փոս փորել : Ինոր 44
 համար դուք ալ պատրաստ կեցիք . ինչու որ
 անանկ ժամու մը՝ որ դուք չէք սպասեր , Արգին
 մարդոյ կուգայ : Աւտի ոյլ է ան հաւատարիմ 45
 և իմաստուն ծառան՝ որ իր տէրը անիկա իր ծա-
 ռաներուն վրայ դրաւ , որ ատենին անոնց կերա-
 կուք տայ : Երանի է ան ծառային , որ իր տէրը 46
 տկած ատենը՝ ինքր անանկ ըրած պիտի գըտնայ :
 Ղշմարիտ կրսեմ՝ ձեզի , որ անիկա իր բոլոր ու- 47
 նեցածին վրայ վերակացու պիտի ընէ : Հապա 48
 թէ որ չար ծառան իր սրտին մէջէն բտէ , Իմ տէ-
 րըս կուշանայ գալ . և սկըտի իր ընկեր ծառանե- 49
 րը ձեծել , գինովներուն հետը ուտել ու խըմել :
 Ին ծառային տէրը պիտի գայ մէկ օր մը՝ որ չի 50
 սպասեր , և մէկ ժամու մը՝ որ չի գիտեր . և 51
 անիկա մէջ տեղէն պիտի կրտէ , ու անոր բաժի-
 նը կեղծաւորներուն հետը պիտի դնէ . հոն պիտի
 ըլլայ լալ՝ և ահաաներու կըձրոցունել :

ԳԼ . Ի Ե :

- 1 **Մ**նասնն երկնից թաղաւորութիւնը պիտի
 2 ելլալու գացին : Ըստնցմէ Տինգը յիմար էին , և
 3 Տինգը՝ իմաստուն : Յիմարները լապտերները
 4 առին , ու հետերնին եղ չառին : Բայց իմաս-
 5 տունները իրենց լապտերներուն հետ ամաննե-
 6 լով եղ ալ առին : Եւ փեսան որ ուշացաւ ,
 7 ամէնն ալ թրմրեցան և քնացան : Աւ կէս գի-
 8 շերին ձայն մը եղաւ . Ըհա փեսան կուգակոր՝
 9 անոր առջևը ելէք : Ընաստներ ամէն կուսանքնե-
 10 ըր ելան , ու լապտերնին շրակեցին : Յիմարները
 11 ըսին իմաստուններուն , Չեր եղէն մեզի տրւէք .
 12 ինչու որ մեր լապտերները կրմարինկոր . Գա-
 13 տասխան տրւին իմաստունները՝ և ըսին , Գուցէ
 14 մեզի ու ձեզի բաւական չըլլար . բայց գացէք ծա-
 15 խողներուն՝ և գնեցէք ձեզի համար . Երբոր
 16 անոնք գացին գնելու՝ փեսան եկաւ , ու պատ-
 17 րաստ եղողները անոր հետ հարսնիք մտան , և
 18 Գուրը գոցվեցաւ : Ետքը մեկալ կուսանքները
 19 եկան՝ ու ըսին . Տէր Տէր , բաց մեզի : Ընիկա
 20 պատասխան տրւաւ՝ ու ըսաւ . Ղշմարիտ կրսեմ՝
 21 ձեզի՝ թէ Ես ձեզ չեմ ձանչնար : Արեւն ար-
 22 թուն կեցիք , ինչու որ՝ ոչ օրը գիտէք , և ոչ
 23 ժամը :
 24 Ինչպէս հետու աշխարհ գացող մարդ մը՝ կան-
 25 չեց իր ծառաները , և իր ունեցածը անոնց տր-
 26 վաւ : Ա՛նկի մը տրւաւ՝ հինգ քանքար , ու մե-
 27 կի մը երկուք , և մեկի մը՝ մեկ , ամէն մեկուն՝
 28 իր կարողութեանը չափ , ու գնաց : Ըն որ
 29 հինգ քանքարը առաւ՝ գնաց շուտ մը անիկա բա-
 30 նեցուց , և ուրիշ հինգ ալ շահեցաւ : Ամանա-
 31 պէս ան որ երկուք առաւ՝ ուրիշ երկուք ալ շա-

Հեցաւ : Եւ ան որ մէկ առաւ՝ գնաց գետինը փո- 18
 քեց , ու իր տէրոջը ստակը ծածկեց : Եւ առ ժա- 19
 մանակէն ետեւ ան ծառաներուն տէրը եկաւ , և
 անոնց հետ հաշիւ րրաւ : Եւ ան որ հինգ քան- 20
 քար առաւ՝ եկաւ ուրիշ հինգ քանքար ալ բե-
 րաւ , ու ըսաւ . Տէր՝ հինգ քանքար տրւիր ինծի ,
 ահա ուրիշ հինգ քանքար ալ անոր վրայ շահե-
 ցայ : Ըսաւ անոր իր Տէրը , Եւ պրիս՝ բարի ու 21
 հաւատարիմ ծառայ , դուն որ քիչ բանի մը
 վրայ հաւատարիմ ես՝ քեզ շատ բաներու վրայ
 պիտի դնեմ . մտի՛ր քու տէրոջդ ուրախութեանը
 մէջ : Եւ նիկա ալ որ երկու քանքար առեր էր՝ 22
 եկաւ , ու ըսաւ . Տէր՝ երկու քանքար տրւիր ին-
 ծի , ահա ուրիշ երկու քանքար ալ՝ որ անոր վրայ
 շահեցայ : Ըսաւ անոր իր տէրը , Եւ պրիս՝ բարի
 ու հաւատարիմ ծառայ , դուն որ քիչ բանի մը 23
 վրայ հաւատարիմ ես , քեզ շատ բաներու վրայ
 պիտի դնեմ . մտի՛ր քու տէրոջդ ուրախութեանը
 մէջ : Եւ նիկա ալ որ մէկ քանքար առեր էր՝ եկաւ 24
 ու ըսաւ , Տէր՝ գիտէի որ դուն պինտ մարդ մըն
 ես . կըրբաղես ան՝ որ դուն չես ցաններ , ու կըրժող-
 վես անկէց՝ որ չես փռեր . վախցայ , գացի քու 25
 քանքարըդ գետինին մէջ ծածկեցի . ուստի ահա՝
 քու կըրդ քեզի : Պատասխան տրւաւ տէրը՝ ու 26
 ըսաւ անոր . Չար և ծոյլ ծառայ՝ գիտէիր որ չի
 ցանած տեղէն կըրբաղեմ , ու չի փրոած տեղէն
 կըրժողվեմ , պէտք էր քեզի իմ ստակըս սեղանա- 27
 ւորին տայիր , և ես կուգայի՝ շահովը կառնէի
 իմրս : Ուստի առէք աակէց քանքարը , ու տասը 28
 քանքար ունեցողին տրուէք : Ինչու որ՝ ամէն ո՛վ 29
 որ ունի նէ՝ պիտի տրուի , ու էվելնայ . և ո՛վ որ
 չունի նէ՝ ունեցածն ալ անկէց պիտի առնուի :
 Եւ առ անշահ ծառան՝ դուրսի մուտքը հանեցէք . 30
 հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաները կըճրոցու-
 նել :

Եւ երբոր Արդին մարդոյ իր փառքովը գայ՝ ու 31

- բողոք հրեշտակները իրեն հետ, անատենը իր
- 32 փառաց ամոռին վրայ պիտի նրստի : Եւ անոր
առջևը պիտի ժողովովին բողոք ազգերը՝ ու անոնք
մէկըզմէկէ պիտի դատէ, ինչպէս որ հովիւ մը ոչ-
- 33 խարներէն այծերը կըզատէ : Ու ոչխարները
իր աջ կողմը պիտի կայնեցունէ, և այծերը՝ ձախ
կողմը :
- 34 Մնատեն թագաւորը աջ դին կայնողներուն
պիտի ըսէ, Եկէք իմ շօրրս օրհնածները՝ աշ-
խարհի սկիզբէն ձեզի համար պատրաստըված
- 35 թագաւորու թիւնը ժառանգեցէք : Ինչու որ
անօթեցայ՝ և ինծի ուտելիք տրւիք . ծարաւեցայ՝
ու խրմնուցիք ինծի . օտարական էի՝ և իս ներս
- 36 առիք . մերկ էի՝ և դուք իս հագովեցուցիք . հի-
ւանդ էի, ու անս եկաք ինծի . բանտի մէջ էի՝ և
- 37 ինծի եկաք : Մնատեն արդարները անոր պա-
տասխան պիտի տան՝ ու ըսեն . Տէր՝ նրբ մենք
քեզ անօթի տեսանք՝ և կերակրեցինք . կամ ծա-
- 38 բաւ, ու արբուցինք : Երբ քեզ օտարական տե-
սանք՝ և ներս առինք, կամ մերկ՝ ու հագովեցու-
- 39 ցինք : Երբ քեզ հիւանդ՝ կամ բանտի մէջ տե-
40 սանք, և քեզի եկանք : Պատասխան պիտի տայ
թագաւորը՝ ու ըսէ անոնց, Շճմարիտ կըսեմ
ձեզի, որովհետեւ աս կղբայրներուս պինտ պըզ-
տիկներէն մէկին ըրիք՝ ինծի ըրիք :
- 41 Մնատենը ձախ դին կեցողներուն ալ պիտի
ըսէ, Սէկ դի գացէք ինձմէ անիծեալներ՝ յաւի-
տենական կրակին մէջը, որ պատրաստած է Սա-
- 42 տանային՝ և իր հրեշտակներուն : Ինչու որ ու-
նօթեցայ, և ինծի ուտելիք չի տրւիք . ծարովե-
- 43 ցայ՝ ու ինծի չի խրմնուցիք . օտարական էի՝ և իս
ներս չառիք . մերկ էի՝ և իս չի հագովեցուցիք . հի-
ւանդ ու բանտի մէջ էի, և իս տեսնալու չեկաք :
- 44 Մնատենը անոնք ալ պատասխան պիտի տան՝ ու
ըսին, Տէր՝ մենք քեզ նրբ տեսանք անօթի կամ
ծարաւ՝ կամ օտարական, կամ մերկ՝ կամ հի-

ւանդ , կամ բանտի մէջ , ու քեզի սպասաւորու-
 թիւն չըրինք : Ընատենը պատասխան պիտի տայ 45
 անոնց՝ ու ըսէ , Ղշմարիտ կրտսեմ՝ ձեզի՝ որովհե-
 տեւ ասոնցմէ պինտ պըզտիկներէն մէկին չըրիք ,
 ինծի ալ չըրիք :

Եւ անոնք պիտի երթան յաւիտենական տան- 46
 ջանքին , ու արդարները՝ յաւիտենական կեան-
 քին :

ԳՎ . ԻՕ :

Եւ երբ եղաւ որ Յիսուս լըմընցուց ամէն աս 1
 խօսքերը , ըսաւ իր աշակերտներուն : Գի- 2
 տէք՝ որ երկու օրէն ետեւ զատիկ կըլլայ , և Որ-
 դին մարդոյ կըմատնըվի խաչը կըլալու :

Ընատեն քահանայապետները՝ ու կարդացող- 3
 ները , և ժողովուրդին ծերերը ժողվըվեցան քա-
 հանայապետին բակը , որուն անունը Կայիափա-
 էր . ու խորհուրդ ըրին՝ որ հնարքով մը բռնեն 4
 Յիսուսը՝ և մեռցունեն : Բայց կըսէին , թէ՛ Ոչ 5
 աս տօնիս մէջ , որ ժողովուրդին մէջը խռովու-
 թիւն չըլլայ :

Երբոր Յիսուս Բեթանիա եկաւ բորոտ Սիմո- 6
 նին տունը , կնիկ մը եկաւ իրեն՝ որ ունէր ծան- 7
 բագին եղի շիշ մը . և թափեց անոր գլխուն
 վրայ՝ սեղանը նըստողներուն առջին : Ըշակերտ- 8
 ները երբոր տեսան , բարկացան՝ ու ըսին , Ինչու
 ատ եղը փուճ տեղը գնաց : Ինչու որ՝ կարելի էր 9
 ատիկա սուղ գինով ծախել , և աղ քատներուն
 առ : Յիսուս հասկըցաւ՝ ու ըսաւ անոնց . 10
 Ինչու անհանգիստ կրնէք ատ կինը , ատիկա բա-
 ըի գործ մը գործեց ինծի : Ըղքատները ամէն 11
 ատեն ձեր հետք ունիք , բայց իս ամէն ատեն ձեր
 հետք չունիք : Ըտոր ատ եղը իմ մարմինիս վըայ 12
 թափելը՝ իմ թաղվելս նշանակեց : Բայց ճշմարիտ 13
 կրտսեմ՝ ձեզի , թէ բոլոր աշխարհի մէջ՝ ուր որ աս
 աւետարանս քարոզվի , ատոր ըրածն ալ պիտի
 խօսվի՝ ինքը յիշելու համար :

- 14 Ընատեն տասներկուքին մէկը՝ որ Յուդա Իս-
կարիովտացի կրտսեր , գնաց քահանայապետնե-
15րուն՝ ու ըսաւ . Ի՞նչ կրկամիք տալ ինձի , և ես
անիկա մատնեմ ձեզի , ու անոնք ետուեն կտոր
16արծաթ իրեն կշառեցին : Եւ անկէ ետե պատե-
հու թիւն մը կրփրնաբուէր , որ անիկա մատնէ
անոնց :
- 17 Եւ բաղարշակերքին առջի օրը աշակերտները
Յիսուսին եկան՝ և ըսին . Ո՛ր կուզես՝ որ քեզի
18համար պատրաստենք զատիկը ուտելու : Եւ անի-
կա ըսաւ անոնց , Գացէք քաղաքը ան մէկուն
քովը՝ ու ըսէք անոր՝ Ա արդապետը կրտէ , ժամա-
նակըս մօտ է , աշակերտներուս հետ մէկ տեղ քու
19քովդ պիտի ընեմ զատիկը : Եւ աշակերտները
ըրին՝ ինչպէս որ հրաման ըրան անոնց Յիսուս ,
ու պատրաստեցին զատիկը :
- 20 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ տասներկու աշա-
21կերտներուն հետը սեղանը նըստաւ : Եւ երբոր
կուտէին անոնք՝ ըսաւ . Ղշմարիտ կրտեմ ձեզի՝
22որ ձեզմէ մէկը իս պիտի մատնէ : Ու շատ տրտ-
մեցան , և ամէն մէկը անոնցմէ սկըսեցին ըսել
23անոր , Տէ՛ր՝ ես եմ մի : Ընիկա պատասխան տը-
ւաւ՝ ու ըսաւ . Ըն՝ որ իմ հետըս իր ձեռքը պը-
24նակը խօթեց , նոյնը պիտի մատնէ իս : Արդին
մարդոց կերթայ՝ ինչպէս որ գրված է անոր հա-
մար . բայց մայ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը Ար-
դին մարդոց պիտի մատնըվի . աղէկ էր ան մար-
25դուն , որ ծընած չըլլար : Պատասխան տըւաւ
Յուդան՝ որ անիկա պիտի մատնէր՝ ու ըսաւ ,
Ա արդապետ՝ ես եմ մի . ըսաւ անոր՝ Գուն ըսիր :
26 Եւ դեռ որ անոնք կուտէին , Յիսուս հաց
առաւ՝ օրհնեց ու կրտրեց , և տըւաւ աշակերտ-
ներուն՝ ու ըսաւ , Ընէ՛ք կերէ՛ք՝ սո է իմ մարմի-
27նըս : Եւ գաւաթը առաւ , գոհացաւ՝ տըւաւ
28անոնց ու ըսաւ , Ըմէ՛քդ ալ խըմեցէ՛ք ատկէց .
ինչու որ ատիկա է իմ արիւնըս նոր ուխտի , որ

չատերուն համար կըթափվի՝ մեղքերու թողու-
թեան համար : Սակայն ձեզի կըսեմ , որ ալ 29
ասկէ ետև որթին պտուղէն չի պիտի խըմեմ ,
մինչև ան օրը՝ երբոր ձեր հետք անիկա նորէն խը-
մեմ իմ շօրքս թագաւորութեանը մէջը :

Եւ օրհնեցին՝ ու ելան ձիթենեաց լեռը : Ըն- 30
առնելը ըսաւ անոնց Հիսուս , Ղուբ ամէնքդ աս 31
գիշեր ինձմէ պիտի գայթակղիք . ինչու որ՝ գըզած
է , թէ՛ շովիւր պիտի զարնեմ , ու հօտին ոչ-
խարները պիտի տարտըղնին : Եւ յարութիւն 32
առնելէս ետև՝ ձեզմէ առաջ Ղալիլեա պիտի եր-
թամ : Պատասխան տըլաւ Պետրոս՝ ու ըսաւ 33
անոր . թէ՛ պէտ առնեն ալ քեզմէ գայթակղին ,
բայց ես չի պիտի գայթակղեմ : Ըսաւ անոր Հի- 34
սուս , Ղշմարիտ կըսեմ , քեզի՝ որ՝ Ըս գիշեր՝
գեռ հաւը չի խօսած , իրեք անգամ իս պիտի ու-
րանաս : Ըսաւ անոր Պետրոս . թէ՛ և քեզի հետ 35
մեռնելու հասնիմ՝ քեզ չեմ ուրանար . ասանկ
կըսէին նաև ամէն աշակերտները :

Ընտանելը Հիսուս անոնց հետ գեղ մը եկաւ , 36
որուն անունը Ղեթսեմանի էր , ու ըսաւ անոնց .
շոս նըստեցէք՝ մինչև ես երթամ աղօթք ընեմ :
Եւ իր հետք առնելով Պետրոսը ու Օլեբեդոսին 37
երկու որդիքը , սկըսեց տրամիլ և հոգալ : Ընա- 38
տնելը ըսաւ անոնց , իմ անձըս մեռնելու չափ
տրաում է . հոս կեցիք , և իմ հետս արթուն
մնացէք : Ու քիչ մը առաջ գնաց՝ երեսին վրայ 39
ինկաւ , աղօթք ըրաւ և ըսաւ , Ով շայր իմ
թէ որ կարելի է , թող աս գաւաթը ինձմէ անց-
նի . բայց ոչ թէ ինչպէս ես կուզեմ , հապտ՝
ինչպէս որ դուն : Եւ կուգայ աշակերտներուն՝ ու 40
կըզանայ անոնք քունի մէջ , և կըսէ Պետրոսին .
Ըտանկ մէկ ժամ մը չի կըցաք հետս արթուն կե-
նալ : Ըրթուն կեցիք և աղօթք ըրէք՝ որ փոր- 41
ձութեան մէջ չիյնաք . հոգիս յօժար է , բայց
մարմինը՝ տկար : Ղարձեալ երկրորդ անգամ 42

- գնաց աղօթք ըրաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ , Ո՛վ
 Հայր իմ՝ եթէ հնար ըլլար աս գաւաթը ինձմէ
 անցնիլ , հապա թէ չէ՛ կրխրմեմ անիկա . քու
 43 կամքդ թող ըլլայ : Եւ նորէն եկաւ անոնք քունի
 մէջ գտաւ . ինչու որ իրենց աչքերը ծանրացած
 44 էին : Թողուց անոնք՝ ու գնաց երրորդ անգամ՝
 աղօթք ըրաւ , և դարձեալ նոյն խօսքը ըսաւ :
 45 Ընատենը եկաւ աշակերտներուն՝ ու ըսաւ անոնց .
 Ըսկէ ետե քնացէք՝ և հանդէնցէք . ահա ժամը
 հասաւ , և Որդին մարդոյ մեղաւորներուն ձեռքը
 46 կրմատնրվի : Ելէք ասկէց երթանք , ինչու որ
 ահա հասաւ անիկա՝ որ իս պիտի մատնէ :
 47 Եւ դեռ անիկա աս որ կրխօսէր , մէ՛յմալ
 Յուդան տասներկուքէն մէկը , եկաւ . և իր հե-
 տը շատ բազմութիւն սուրերով ու բիրերով ,
 48 քահանայապետներէն և ժողովուրդին ծերերէն :
 Եւ ան՝ որ պիտի մատնէր զինքը , անոնց նշան մը
 տրւաւ՝ ու ըսաւ , Ո՛վ որ ես պագնեմ նէ՛ ան է ,
 49 անիկա բռնեցէք : Եւ շուտ մը Յիսուսի գալով՝
 ըսաւ , Ողջ կեցիր վարդապետ՝ ու պագաւ անի-
 50 կա : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր , Ի՛նչեր՝ ինչու հա-
 մար եկար դուն . անատենը եկան ձեռք զարկին
 51 Յիսուսի՝ ու բռնեցին անիկա : Եւ մէ՛յմալ Յի-
 սուսի հետ եզողներուն մէկը ձեռքը երկրնցուց ,
 և իր սուրը հանեց՝ ու զարկաւ քահանայապետին
 52 ծառային , և անոր ականջը մէկդի հանեց : Ըն-
 տան Յիսուս ըսաւ անոր , Սուրըդ իր անգը
 դարձուր . ինչու որ՝ ամէն սուր առնողները սու-
 53 թով պիտի իյծան : Արկարծես՝ թէ չեմ՝ կրնար
 իմ հօրըս աղաչել , և հիմայ հոս հասցունէ ինձի
 54 տասներկու գունդէն էվել հրեշտակ : Բայց ինչ-
 պէս պիտի կատարվի գիտքերը , թէ պետք է
 ասանկ ըլլալ :
 55 Ընատեն ըսաւ Յիսուս քաղմութեանը , Իբր
 թե գողի լվացնելաք՝ սուրերով ու բիրերով իս
 բռնելու . ամէն տանն տաճարին մէջը ձեզի հետ

կրնատէի՝ և կըտորվեցունէի , ու իս չի բռնեցիք :
Իսպց աս ամէն բաները եղաւ՝ որ կատարվին 56
մարգարէից գիրքերը . անատենը բոլոր աշակերտ-
ները թողուցին անիկա՝ ու փախան :

Եւ անոնք բռնեցին Յիսուսը՝ Կայիափա քա 57
հանայապետին տարին , ուր որ կարդացողները
ու ծերերը ժող վըվեր էին : Եւ Պետրոս հետու 58
էն անոր ետէն գնաց՝ մինչև քահանայապետին
բակը , ու ներս մտաւ սպասաւորներուն հետը
նըստաւ , որ վերջը տեսնայ : Ուստի քահանայա 59
պետները և բոլոր ժողովքը Յիսուսի վրայ սուտ
վկայութիւն մը կրփնտրուէին , որ զինքը սպան-
նեն . ու չէին գտնար՝ ան շատ սուտ վկաներէն 60
ալ որ եկած էին . ետքը երկու սուտ վկայ եկան ,
կրսէին թէ՛ Մսիկա կրղուրցէր , Ես կրնամ Մս 61
տուծոյ տաճարը քակել , և իրեք աւուր մեջը շի-
նել : Ու քահանայապետը կայնկող՝ բտաւ անոր , 62
Պատասխան մը չնս իտար . ինչ գտնդատ կը-
նենկոր ատոնք քեզի համար : Եւ Յիսուս լուռ 63
կեցաւ . պատասխան տրւաւ քահանայապետը՝ ու
բտաւ անոր , Կենդանի Մտուծով քեզ կերդ-
մընցունեմ՝ որ մեզի ըսես , թէ դուն ես մի՛ Քրիս-
տոս Որդին Մտուծոյ : Բտաւ անոր Յիսուս , 64
Դուն ըսիր . բայց կրսեմ ձեզի , Մսկէ ետե պի-
տի տեսնաք Որդին մարդոյ՝ Օջուրութեան աջ
կողմը նըստած , և երկինքին ամպերովը եկած :
Մնատեն քահանայապետը իր լաթերը պատուեց՝ 65
ու բտաւ , Հայհոյութիւն ըրաւ . ալ ինչ պէտք
է մեզի վկաներ . ահա հիմայ լուսեցիք ասոր հայ-
հոյութիւնը . ձեզի ինչ հաճելի է . անոնք պա 66
տասխան տրւին ու ըսին , Սահապարտ է : Մն 67
ատեն անոր երեսն ՚ի վեր թուրքին , ու բըռուն-
ցով ձեծեցին անիկա . ոմանք ալ ապտակ կըզար-
նէին , և կրսէին . Սարգարեացիք մեզի՛ դուն 68
Քրիստոս , սվ է ան՝ որ քեզի դարկաւ :

Իսպց Պետրոս դուրսը բակը նըստեր էր . մէկ 69

- 70 ալ Վապիւկեացի Յիսուսի հետն էր : Ընկա ամենուն առջևը ուրացաւ՝ ու ըսաւ , թէ՛ Չեմ գիտեր զուս ելաւ՝ ուրիշ կնիկ մը ինքք տեսաւ , և հոն եղողներուն ըսաւ , Ընկա ալ Յիսուս Նազով-
- 71 տեր զուս ինչ կրիսոսիս : Եւ կրորդ զուսնէն զուս ելաւ՝ ուրիշ կնիկ մը ինքք տեսաւ , և հոն եղողներուն ըսաւ , Ընկա ալ Յիսուս Նազով-
- 72 րեցիին հետն էր : Եւ Պետրոս նորէն երգում ընելով ուրացաւ , թէ՛ Ես ան մարդը չեմ գի-
- 73 տեր : Ու քիչ մը ատենէն ետև հոն եղողները եկան՝ և ըսին Պետրոսին , Շ՛ջմարտ զուս ալ անոնցմէ ես . ինչու որ՝ քու խօսքդ ալ քեզ
- 74 յայտնի կընէ : Ընատենը սկըսեց անիծել ու եր-
- 75 շուտ մը հաւը խօսեցաւ : Եւ Պետրոս Յիսուսի ըսած խօսքը միտքը բերաւ , թէ՛ Գեո հաւը չի խօսած՝ իրեք անգամ պիտի ուրանաս իս . ու զուս ելաւ՝ զառն արցունք լացաւ :

ԳԼ . ԻԼ :

- 1 Արբոր առտու եղաւ , բոլոր քահանայապետ-
- 2 ըրին Յիսուսի համար անիկա մեռցունելու : Ապ-
- 3 պեցին անիկա՝ և առին գացին . ու Պոնտացի Պի-
- 4 ղատոս զատաւորին ձեռքը տըւին :
- 5 Ընատենը Յուդան՝ որ անիկա մատենց , տես-
- 6 նալով թէ զատապարտը կըցաւ , զեղջի եկաւ , ու
- 7 արծաթը ետ դարձուց քահանայապետներուն՝ և
- 8 ժողովուրդին ձեռերուն . ու ըսաւ , Սեղայ , որ
- 9 անմեղ արիւն մատենցի . և անոնք ըսին , Սեղ
- 10 հոգը չէ , զուս գիտես : Եւ արծաթը տաճարին
- 11 մէջ ձգեց՝ ու զուս ելաւ , և գնաց ինքքզինքք
- 12 խրդեց : Բահանայապետն երն ալ արծաթը առ-
- 13 նելով ըսին , Ըրժան չէ ասիկա կորրանին մէջ
- 14 զնել . ինչու որ արիւնի գին է : Խորհուրդ
- 15 ընելով անով բրուտին արտը ծախու առին՝ օտար-
- 16 ներուն գերեզմանի համար : Ընոր համար՝ ան

արտը արիւնի արտ ըսվեցաւ մինչև այսօր : Ըն- 9
 առնը կատարվեցաւ : Երեմիա մարգարէին ձեռ- 10
 քով ըսվածը , Եւ առին երսուէն արծաթը՝ ծախ-
 վածին գինը , որ Խորայէլի որդոցմէն սնանք գին
 կտրեցին : Եւ տըւին անիկա բրուտին արտին , 10
 ինչպէս որ ինծի հրաման ըրաւ : Տէրը :

Եւ Յիսուս դատաւորին առջևը կայնեցաւ . 11
 դատաւորը հարցուց իրեն՝ ու ըսաւ , Հրէանե-
 րուն թագաւորը դուն ես , և Յիսուս ըսաւ ,
 Ղուէն կրեսս : Աւ քահանայապետներէն և ծերե- 12
 րէն զրպարտովելու ատենը բան մը պատասխան
 չի տըւաւ : Ընառնը Պիղատոս ըսաւ իրեն , 13
 Չես լսեր՝ որչափ քեզի դէմ կըվկայեն ատոնք :
 Եւ անոր բան մը պատասխան չի տըւաւ , մինչև 14
 որ շատ զարմացաւ դատաւորը :

Իսպց դատաւորը սովորութիւն ունէր , որ 15
 տն տօնին կապված մը արձրկէր ժողովուրդին , ո՛վ
 որ կուզէին : Եւ անատենը Յեսու Իարարբա 16
 անունով մէկ երևելի կապեալ մը ունէին . եր-
 բոր ժող վրովեցան՝ ըսաւ անոնց Պիղատոս , Ըս 17
 երկուքէն որը կուզէք՝ որ ձեզի արձրկեմ . Յե-
 սու Իարարբան՝ թէ Յիսուսը , որ Վրիստոս
 կըսվի : Ինչու որ գիտէր՝ թէ նախանձութեան 18
 համար մատնեցին անիկա :

Եւ երբոր ատեանը նըստեր էր , իր կնիկը 19
 խրկեց իրեն՝ ու ըսաւ , Ըն արդարին հետը դուն
 բան մը չունիս . ինչու որ՝ այսօր երազիս մէջ
 շատ դիպուածներ անցան իմ վրայէս ատոր հա-
 մար :

Իսպց քահանայապետները և ծերերը ժողո- 20
 վուրդը հաւանեցուցին , որ Իարարբան ուզեն՝
 ու Յիսուսը կորսընցունեն : Պատասխան տըւաւ 21
 դատաւորը՝ ու ըսաւ անոնց . Ըս երկուքէս որը
 կուզէք՝ որ ձեզի արձրկեմ . և անոնք ըսին՝ Իա-
 րարբան . Ըսաւ անոնց Պիղատոս , Հապա ի՞նչ 22
 ընեմ Յիսուսը՝ որ Վրիստոս կըսվի : Ըմենն ալ 23

- 24 ըսին, թող խաչվի. և ըսաւ անոնց, Ի՞նչ չար գործ ըրաւ. և անոնք ևս առաւել կաղաղակէին՝
 24 ու կրսէին, թող խաչվի: Եւ Պիղատոս տեսնալով՝ որ օգուտ մը չըլլար, հապա ալ աւելի խոսովութիւն կըլլայ, ջուր առաւ՝ ձեռքերը լուաց ժողովուրդին առջևը՝ և ըսաւ, Ես ատարդարին արունէն անպարտ եմ. դուք գիտէք:
 25 Պատասխան արւաւ բոլոր ժողովուրդը՝ ու ըսաւ, Ըտոր արիւնը մեր վրայ՝ և մեր զակերներուն
 26 վրայ: Ընատենը Յեսու Քարաբբան արձրկեց անոնց, և Յիսուսը ծեծելով ձեռքերնին արւաւ՝ որ խաչվի:
 27 Ընատենը դատաւորին զինւորները պալատին ներսը առին Յիսուսը, ու բոլոր զինւորներն
 28 գունդը անոր վրայ ժողովեցին. մերկացուցին զինքը՝ և կարմիր վերարկու մը հագցուցին անոր:
 29 Աւ փուշերէ թագ մը ոլորելով՝ իր գլուխը դրին, և եղէգ մը իր աջ ձեռքը. և անոր առջևը ծրնկան վրայ գալով՝ ծաղը կրնէին ու կրսէին, Աղջ
 30 կեցիւր Հոնէից թագաւոր: Աւ թուքնելով անոր վրայ՝ եղէգը կառնէին, և անոր գլուխը կրծեծէին:
 31 Եւ երբոր ծաղը ըրին անիկա՝ կարմիր վերարկուն վրայէն հանեցին, ու իր լաթերը իրեն հագցուցին, և տարին անիկա խաչը հանելու:
 32 Եւ դուրս ելան՝ Կիւրենացի մարդ մը գտան Սիմոն անունով, անիկա բռնեցին՝ որ անոր խաչը վերցունէ:
 33 Աւ եկան Վոդգոթմա ըսված տեղը,
 34 որ է գլուխ կտրելու տեղ: Իրեն գինին տըին լեղիով խառնած՝ որ խըմէ, և երբ որ համը առաւ,
 35 խըմել չէր ուզեր: Եւ խաչը հանեցին անիկա. անոր լաթերն ալ փեճակով բաժնեցին, որ մարգարէին ըսած խօսքը կատարի, Իմ լաթերս իրենց մէջը բաժնեցին, և իմ կապայիս
 36 վրայ փեճակ ձգեցին: Աւ նրստէր անիկա կըպահէին:
 37 Եւ անոր գլխուն վրան իր յանցանքը գրված՝ դրին, թէ՛ Միկա է Յիսուս Հրէանե-

բուն թագաւորը : Ընտաննը անոր հետ երկու 38
գողեր ալ խաչեցին՝ մէկը անոր աջ դիէն , և մէ-
կայր՝ ձախ դիէն :

Եւ անոնք որ կանցնէին՝ կրհայհոյէին անոր , 39
գլուխնին կըշարժէին՝ ու կըսէին . Ո՛ր անձն որ տա 40
ձարը կըքակէիր , և իրեք օրը կըշինէիր ան . դուն
քեզ ապրեցուր . թէ որ Որդի Ըստուծոյ ես՝ իջիր
առ խաչէդ : Ընանկ ալ քահանայապետները 41
կարդացողներուն և ծերերուն հետ ծաղը կընէին՝
ու կըսէին . Ուրիշները ապրեցուց , ինքրդինքը 42
չի կրնար ապրեցուներ . թէ որ Խորայէլի թա-
գաւորն է՝ թող իջնայ հիմայ խաչէն , և իրեն
հաւատանք : թէ որ Ըստուծոյ յուսացեր է , հի- 43
մայ թող փրկէ՛ ատիկա՛ եթէ կուզէ ատիկա . ին-
չու որ ըսաւ թէ՛ Ես Որդի Ըստուծոյ եմ : Իր 44
հետը խաչված գողերն ալ նոյնպէս կընախատէին
անիկա :

Եւ օրվանը վեց ժամէն մինչև ժամը ինը՝ բո- 45
լոր երկրին վրայ խաւար եղաւ : Եւ ժամը իննին 46
Յիսուս մեծ ձայնով մը կանչեց՝ ու ըսաւ , Լիլի
Լիլի՛ լամա սարաք թանի , որ ըսել է՝ Ըստուած
իմ՝ Ըստուած իմ , իս ինչո՞ւ թողուցիր : Ընոնց 47
մէ ոմանք՝ որ հոն կայներ էին , երբոր լսեցին՝ կը-
սէին , Ըտիկա Եղիան կըկանչէկոր : Եւ շուտ 48
մը անոնցմէ մէկը վազեց սպունդ մը առաւ քացա-
խով լեցուն , ու անցուց եղէգի մը՝ արւաւ անոր
որ իր մէ : Աւ մէկայնները կըսէին՝ թող տուր նայ- 49
ինք թէ Եղիան կուգայ՝ ատիկա աղատելու :

Եւ Յիսուս դարձեալ մեծ ձայնով կանչեց՝ ու 50
հոգին արձրկեց :

Եւ մէյմալ տաճարին վարագուրը վերէն ՚ի 51
վար երկուք ձեռքըրվեցաւ , ու երկիր շարժեցաւ ,
և քարերը պատուեցան : Եւ գերեզմանները բաց 52
վեցան , ու շատ սուրբ ննջեցեալներու մարմին-
ներ յարուժիւն առին : Եւ գերեզմաններէն 53
եղան անոր յարուժենէն ետե՛ս՝ միտան սուրբ
քաղաքը , ու շատերուն երևցան :

- 54 Իսցց հարիւրապետը և իրեն հետ Յիսուսը պահողները , երբոր տեսան շարժմունքը և եղած բաները՝ շատ վախցան , ու ըսին . Շ՛շմարիտ ասիկա Որդի Աստուծոյ էր :
- 55 Հոն տեղը շատ կնիկներ ալ կային ո՞ր հեռուն կայներ էին՝ և կընայէին , որոնք Վալկիւեայէն Յիսուսի ետեէն եկան իրեն ծառայութիւն ընելու . որոնց մէջն էր Սարիամ՝ Սագղաղենացին՝ և Սարիամ Յակոբին ու Յովսէփին մայրը , և Օկրեղոսի որդւոց մայրը :
- 57 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ , Արիմաթիայէն մէկ հարուստ մարդ մը եկաւ՝ որուն անունը Յովսէփ էր , որ ինքն ալ Յիսուսի աշակերտ էր : Ասիկա գնաց Պիղատոսին՝ Յիսուսի մարմինը ուզեց , անատենը Պիղատոս հրաման ըրաւ՝ որ մարմինը տան : Եւ Յովսէփ մարմինը առաւ՝ մաքուր կտաւներով փաթթեց , ու դրաւ նոր գերեզմանի մը մէջ՝ որ քարէ փորեց , և գերեզմանին դուռը խրփելու՝ մեծ քար մը գըլտորցունելով գնաց :
- 61 Հոն էր Սարիամ՝ Սագղաղենացին՝ և մէկալ Սարիամը՝ գերեզմանին դէմը նըստած :
- 62 Եւ վաղվան օրը՝ որ ուրբաթէն ետե է , քահանայապետները և փարիսեցիները ժող վըզեցան Պիղատոսին քով , ու ըսին . Տէր՝ միտքերնիս եկաւ , որ ան մոլորեցուցիչը իր ողջութեան ատենը կըսէր թէ՛ Իրեք օրէն ետե յարութիւն կառնեմ : Ուստի հրաման ըրէ որ մինչև իրեք օր գերեզմանին զգոյշ կենան . չըլլայ թէ իր աշակերտները գիշերանց գան անիկա գողնան , և ժողովուրդին ըսեն , թէ՛ Սեռելներէն յարութիւն առաւ . ու ետքի մոլորութիւնը առջինէն գէշ ըլլայ : Պիղատոս անոնց ըսաւ , Ղուք ունիք ո՞րչառն զինւորներ . գացէք՝ զգուշութիւն ըրէք ինչպէս որ գիտէք : Անոնք ալ գացին գերեզմանին զգուշացան , և քարը զմնեցին հանդերձ զինւորներով :

ԳՎ . ԻԲ :

Եւ շարած իրիկուն՝ որ մէկշարթի կըլուանար , 1
 եկաւ Սարիամ Սագդաղնացին և մէկալ
 Սարիամը գերեզմանը տեսնալու : Աւ մէյմալ 2
 մեծ շարթ մը եղաւ . ինչու որ՝ Տէրոջը հրեշտակը
 երկինքէն իջաւ , դուռնէն մէկդի գըլտորցուց
 քարը , ու անոր վրայ նըստեցաւ : Եւ անոր տես- 3
 քը էր փայլակի պէս , ու իր լաթերը ձունի պէս
 ձերմակ : Եւ անոր փախէն պահապանները սար- 4
 սափեցան , ու մեռելի պէս եղան : Պատասխան
 տըլաւ հրեշտակը՝ ու ըսաւ կնիկներուն , Վուք
 մի՛ վախնաք . դիտեմ որ կըրինտըռէք Յիսուսը՝
 որ խաչվեցաւ . անիկա հոս չէ , ինչու որ՝ յա- 6
 րութիւն առաւ , ինչպէս որ ըսաւ . եկէք տեսէք
 ան տեղը՝ ուր որ էր : Եւ շուտ մը գացէք անոր
 աշակերտներուն ըսէք , թէ՛ Յարութիւն առաւ .
 և ահա ձեզմէ առաջ Վալիլեա կերթայ , հոն
 պիտի տեսնաք անիկա . ահա ձեզի զուրցեցի : Աւ 8
 շուտ մը գերեզմանէն ելան վախով և մեծ ուրա-
 խութիւնով՝ կըրագէին աշակերտներուն պատ-
 մելու :

Եւ մէյմալ Յիսուս անոնց դէմը ելաւ՝ ու ը- 9
 սաւ , Ողջոյն ձեզ : Եւ անոնք գացին անոր ոտ-
 քը բռնեցին՝ ու երկիրպագութիւն ըրին անոր :
 Ընատենը Յիսուս անոնց ըսաւ . Մի՛ վախնաք՝ 10
 գացէք իմ եղբայրներուս ըսէք , որ Վալիլեա եր-
 թան , ու հոն իս պիտի տեսնան :

Երբոր անոնք գացին՝ մէյմալ զինւորներէն 11
 մէկ քանին քաղաքը եկան , ու քահանայապետնե-
 րուն պատմեցին բոլոր բաները՝ որ եղաւ : Եւ 12
 անոնք ծերերուն հետ մէկ տեղ ժող վըվելով
 խորհուրդ ըրին՝ շատ ստակ տըլին զինւորնե-
 րուն , ու ըսին . Ըսէք , թէ՛ Ընոր աշակերտները 13
 գիշերը եկան անիկա գողցան՝ երբոր մե՛ք քնա-

- 14 ցեր էինք : Եւ թէ որ ասիկա դատաւորին ականջը հասնի՝ մենք անիկա կըհաճեցունենք , և ձեզ
- 15 ապահով կընենք : Եւ անոնք ըստակը առին՝ ու սորվածնուն պէս ըրին . և աս ձայնը Հրէաներուն մէջէն ելաւ՝ մինչև աս օրըս :
- 16 Բայց տասնըմէկ աշակերտները գացին Գալիլեա ան լեռը , ուր որ Յիսուս իրենց խօսք տրեւր
- 17 էր : Երբոր տեսան անիկա՝ երկիրպագութիւն
- 18 ըրին անոր , ու ոմանք տարակուսեցան : Եւ Յիսուս եկաւ անոնց հետը խօսեցաւ՝ ու ըսաւ , Ըմէն իշխանութիւն ինձի տրրվեցաւ երկինքի ու երկրի մէջ . ինչպէս որ Հայր իս խրրկեց՝ ես ալ ձեզ
- 19 կըխրիկեմ : Գացէք ասկէ ետեւ բոլոր հեթանոսները աշակերտեցէք . մկրտեցէք անոնք յանուն
- 20 Հոր և Արդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ : Սորվեցուցէք անոնց պահել ամէն բաները , ինչ որ ես պատուիրեցի ձեզի . և ահա ամէն օր ես ձեզի հետ եմ մինչև աշխարհիս վերջը :

ՄԱՐԿՈՍ

ՄԱՐԿՈՍ :

ԳԼ . Ե :

Մատուցոյ Որդիին Յիսուսի Վրիստոսի աւել 1
Մտարանին սկիզբը : Ինչպէս որ մարգարէնե-
րուն մէջը գրված է . Մճա ես իմ հրեշտակըս 2
կրկնակեմ քու առջևէդ , որ քու ճամբադ քու առ-
ջևըդ պատրաստէ : Մէկ ձայն մը՝ որ անապատին 3
մէջ կրկանչէ , Պատրաստ ըրէք Տէրոջը ճամբան ,
և շտկեցէք անոր քալելու գետինը : Ու եղաւ որ՝ 4
Յօճաննէս անապատին մէջը կրմկրտէր , և ապաշ-
խարութեան մկրտութիւն կրքարողէր՝ մեղ քերու
թողութեան համար : Եւ բոլոր Հրէաստանի 5
աշխարհը՝ և ամեն Երուսաղէմացիները կերթայ-
ին անոր , ու կրմկրտովէին անկէց Յորդանան
գետին մէջ՝ մեղ քերնին խոստովանելով : Ու 6
Յօճաննէս հագեր էր ուղտի մազ , և իր մէջքը
կաշիէ գօտի . ու իր կերակուրը մարախ և լե-
ռան մեղը էր : Կրքարողէր ու կրսէր . Իմ ետեւս 7
ինծմէ զօրաւորը կուգայ , որ ես արժանի չեմ
ծրոխ անոր կօշիկներուն կապերը արձրկել : Ես 8
ձեզ ջուրով մկրտեցի , բայց անիկա ձեզ Հոգին
Սուրբով պիտի մկրտէ :
Ըն օրերը եղաւ որ՝ Յիսուս Վալիլեացոց 9
Կաղարթէն եկաւ , ու Յօճաննէսէն մկրտովե-
ցաւ Յորդանանին մէջ : Եւ շուտ մը ջուրէն որ 10
եղաւ՝ երկինքը բացված տեսաւ , և Մատուցոյ
Հոգին աղաւնիի պէս՝ որ անոր վրայ կիջնար :

- 11 Չայն մը եկաւ երկինքէն՝ որ կըսէր , Ղուն ես
իմ սիրական Որդիս , քեզի հաւնեցայ :
- 12 Ու շուտ մը հոգին անապատ հանեց անիկա :
- 13 Եւ ինքը քառսուն օր հոն էր Սատանայէն փոր-
ձըված . ու գաղաններու հետ էր , և հրեշտակ-
ները իրեն սպասաւորութիւն կընէին :
- 14 Եւ Յօհաննէսին մատնըվելէն ետև՝ Հիսուս
Գալիլեա եկաւ , Մատուծոյ արտայուլէան աւե-
15 տարանը կըքարոզէր՝ ու կըսէր . թէ՛ Ժամանակը
լըմընցած է , և Մատուծոյ թագաւորութիւնը
հասած է . ապաշխարեցէք՝ և աւետարանին հա-
տացէք :
- 16 Երբոր Գալիլեացոց ծովեզերքէն կանցներ՝
տեսաւ Սիմոնը ու Սիմոնին եղբայրը Լնդրէասը ,
որ ծովը ուռկան ձգեր էին . ինչու որ ձուկ բրո-
17 նոզ էին : Եւ ըսաւ անոնց Հիսուս , Իմ ետեւս
եկէք , ու ես ձեզ ընեմ՝ որ մարդու որսորդ ը-
18 լաք : Եւ շուտ մը ուռկանները թողուցին՝ անոր
19 ետեւէն գացին : Եւ անկէց քիչ մը առաջ գնաց՝
տեսաւ Օւրբեղոսեան Հակոբոսը և անոր Հօ-
հաննէս եղբայրը . անոնք ալ նաւին մէջը երբ
իրենց ուռկանները կըկարկրտէին . ու կանչեց
20 անոնք : Եւ շուտ մը իրենց հայրը Օւրբեղոս
նաւին մէջ ձգելով՝ վարձկաններուն հետ , անոր
ետեւէն գացին :
- 21 Ու մտան Կաթիսանայում . և իսկոյն շարաթ
օրը ժողովարանը մըտաւ , կըսորվեցունէր անոնք :
- 22 Եւ կըզարմանային անոր վարդապետութեանը
վըաց , ինչու որ իշխանութիւնով մը անոնք կը-
սորվեցունէր՝ ու չէ՛ թէ կարդացողներուն պէս :
- 23 Եւ անոնց ժողովարանին մէջը մէկ մարդ մը կար ,
որ պիղծ դե ունէր իր ներսի դին . որ աղաղակեց՝
24 ու ըսաւ , թող տուր , մենք քեզի հետ ի՞նչ բան
ունինք՝ Հիսուս Աստուծոցի , ոչ եկար մեզ կոր-
սընցունելու . դիտենք քեզ՝ ո՞վ ես . Մատուծոյ
25 Սուրբը : Հիսուս չախեց անիկա՝ ու ըսաւ , Պա-

պանծէ՛ և ել ատկէց : Եւ պիղծ դեր անիկա գէ- 26
 րնը զարկաւ , և մեծ ձայնով մը կանչեց , ու
 անկէց ելաւ : Եւ ամենքը զարմացան , անանկ որ՝ 27
 մէկ մէկու հետ կրփրփրային ու կրսէին , ինչ
 նոր վարդապետութիւն է աս . ինչու որ իշխա-
 նութիւնով պիղծ գեւորուն ալ կը հրամայէ , ու
 իրեն կը հնազանդին : Եւ իր համբաւը Վա- 28
 լիլեացիներուն ամէն կողմերը ելաւ :

Ու շուտ մը ժողովարանէն ելաւ՝ Սիմոնն և 29
 Լնդրէասին տունը եկաւ Յակոբին և Յօհաննէ-
 սին հետ : Ու Սիմոնն զոքանչը ջերմով պառկած 30
 էր , և շուտ մը իրեն ըսին անոր համար : Ու 31
 գնաց անոր ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց անիկա . ու
 ջերմը թող տուաւ անիկա , և անոնց սպասաւո-
 րութիւն կրնէր :

Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ արեգակը մտնալուն 32
 ատենը բոլոր հիւանդները և դիւահարները իրեն
 բերին : Ու բոլոր քաղաքը դուռը ժող վը վեր էր : 33
 Եւ շատ հիւանդներ կերպ կերպ ցաւերէն բժըշ- 34
 կեց , և շատ դեեր հանեց , ու դեւորուն խօսել
 չէր իտար . ինչու որ գիտէին անիկա թէ Վրիս-
 տոսն է :

Եւ աւտըվանց լուսցածին պէս ելլալով՝ ելաւ 35
 և գնաց անապատ տեղ մը , ու հոն աղօթք կրնէր :
 Ու Սիմոն և իր հետը եղողները գացին անոր 36
 ետեէն : Եւ երբոր գտան անիկա՝ ըսին իրեն , 37
 թէ՛ Լմենք քեզ կրփրնտրուենկոր : Եւ ըսաւ 38
 անոնց , Եկէք երթանք ուրիշ մօտ քաղաքները ,
 որ հոն ալ քարոզեմ . ինչու որ ասոր համար
 եկեր եմ : Եւ անոնց ժողովարաններուն մէջը 39
 կը քարոզէր բոլոր Վալիլեացոց մէջ , ու դեւեր
 կը հաներ :

Մէկ բորոտ մը եկաւ անոր՝ կաղաչէր , ծունկ 40
 կը չօքէր՝ և կը սէր , Տէր՝ թէ որ կամիս՝ կրնաս իս
 մաբել : Եւ Յիսուս խղճալով՝ ձեռքը երկրն- 41
 ցուց , դպաւ անոր՝ ու ըսաւ անոր , Արկամի՛մ ,

- 42 մաքրելէ : Եւ երբոր ու ըսաւ անոր՝ շուտ մը բո-
 43 ղոտու թիւնը անկէջ գնաց , ու մաքրելեցաւ : Եւ
 սաստելով անոր՝ շուտ մը դուրս հանեց անիկա ,
 44 ու ըսաւ . Օգնէ՛ կեցիր՝ մէկուն բան մը չըսես .
 հապա գնա՛ քեզ քահանային ցուցուր , և քու
 մաքրելելուդ բնծայ տուր , որ Ս՝ովսէս հրաման
 45 բրաւ՝ անոնց վկայութեան համար : Եւ անիկա
 ելաւ սկըսեց եվելոք քարոզել , ու բանը տարա-
 ձայնել , անանկ որ՝ ալ ինքը չէր կրնար յայտնի
 քաղաքը մտնալ . հապա դուրս անապատ տեղ-
 վանք էր , և ամէն կողմերէն իրեն կուգային :

ԳՂ • Բ :

- 1 Եւ նորէն կատիանայում մտաւ Գնի՛ ինչ օրե-
 2 ղէն ետե . ու լըսեցաւ որ տունն է . և շատե-
 րը ժող վըվեցան՝ անանկ որ ալ տեղ չի կար ոչ
 դռանը քովերն ալ . ու կրխօսէր անոնց Մատթայ
 3 բանը : Եւ կուգային իրեն՝ չորս մարդով վերցու-
 4 ցած անդամալոյժ մը կրբերէին : Եւ երբոր բազ-
 մու թենէն չէին կրնար մօտ գալու անոր , քակե-
 ցին ծածքը ուր որ Յիսուս էր , ու առիքը որ բա-
 ցին , մահիճը վար իջուցին՝ որուն մէջը անդամա-
 5 լոյժը կրկենար : Եւ Յիսուս երբոր անոնց հա-
 ւատքը տեսաւ՝ ըսաւ անդամալոյժին , Արդեակ՝
 6 քու մեղքերդ ներվին քեզի : Աւ կարդացողնե-
 րէն մէկ քանին կային՝ որ հոն նստեր էին , և
 7 իրենց սրտին մէջ կրխօրհէին , Ի՞նչ է աս , որ
 ասիկա հայհոյութիւններ կրխօսի . ո՞վ կրնայ
 8 մեղքը թողուլ , բայց Մատուած միայն : Եւ
 Յիսուս խմացաւ իր հոգիին մէջ՝ որ անանկ կր-
 խօրհէին սիրտերնուն մէջը , ու ըսաւ . Եւ ի՞նչ կր-
 9 խօրհէք սիրտերնուդ մէջը : Արբ դիւրին է , ան-
 դամալոյժին ըսել՝ Ի՛նչ մեղքերդ ներվին քեզի ,
 եթէ ըսել՝ Ելի՛ր , մահիճդ առ՝ ու տունըդ գնա :
 10 Եւ այց որ կարող ըլլաք դիտնալ , թէ՛ Արդին մար-
 դոյ իշխանութիւն ունի երկրի վըսյ մեղքերը նե-

ըկու. (ըսաւ անգամալոյծին) Վեզի կըսեմ, Ելիբ 11
մահիճդ առ՝ ու տունըդ գնա : Եւ ելաւ, շուտ մը 12
իր մահիճը առաւ ամէնուն առջևը Գո-րո ելաւ,
անանկ որ ամէնը զարմացան, և փառք արւին
Մատուծոյ՝ ու ըսին, թէ՛ Մսանկ բան ամենեկին
չի տեսանք :

Ու ելաւ նորէն ծովեզերքը, և բոլոր ժողո- 13
վուրդը իրեն եկաւ, ու կըսորվեցունէր անոնք :
Եւ երբոր կանցնէր՝ տեսաւ Վ և Վ լի Մ լի 14
որ մաքս ընդունելու նստեր էր. ու ըսաւ անոր,
Եկոր իմ ետեւէս, և անիկա ելաւ գնաց անոր
ետեւէն : Ու եղաւ որ իր սեղան նըստած ատենը 15
անոր տունը՝ և շատ մաքսաւորներ սեղան նըստած
էին Յիսուսի հետ և անոր աշակերտներուն հետ.
ինչու որ շատերը կային՝ որ իր ետեւէն կերթայ-
ին : Իայց կարդացողները ու Փարիսեցիները եր- 16
բոր տեսան՝ թէ՛ մաքսաւորներուն և մեղաւորնե-
րուն հետ կուտէ, ըսին իր աշակերտներուն.
Ինչու է՝ որ մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն
հետ կուտէք ու կըխըմէք : Երբոր լսեց Յիսուս՝ 17
ըսաւ անոնց, Ողջերուն բժիշկ պէտք չէ, հապա՝
հիւանդներուն. և ես արդարները կանչելու չե-
կայ, հապա՝ մեղաւորները :

Եւ Յօհաննէսին աշակերտները և Փարիսեցի- 18
ները ծոմ կըպահէին, եկան ու ըսին իրեն. Ինչ-
ու Յօհաննէսին աշակերտները և Փարիսեցի-
ները ծոմ կըպահեն, ու քու աշակերտներդ ծոմ
չեն պահեր : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց, Միթէ 19
կարելի է որ հարսնիքին տղաքը՝ քանի որ փեսան
իրենց հետն է, ծոմ պահեն. քանի որ փեսան
իրենց հետ ունին՝ կարելի չէ ծոմ պահել : Իայց 20
օրեր պիտի գայ՝ որ ատեն փեսան իրենցմէ վեր-
ցրվի, ու հապա ան օրը ծոմ պիտի պահեն :
Մէկը չի ձգեր նոր չի մաշած կապերտի կտոր 21
հին հագուստի վրայ. չէ նէ՛ նորը իր լըուծիւնու-
վը հինէն կառնէ, և պատուածը ալ էվելօք գէշ

- 22 կրլայ : Եւ ոչ մէկը նոր գինին հին տիկերուն մէջ կրղնէ . չէ նէ՛ գինին տիկերը կրպատուէ , գինին կրթափի , ու տիկերը կրկորընչին . հասպա՛ նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է :
- 23 Ու եղաւ որ շաբաթ օրը ինքը արտերուն մէջէն կանցնէր , և աշակերտները որ կերթային՝ սկը-
- 24 սեցին ցորենի գլուխ փրցունել և ուտել : Ու փարիսեցիները ըսին իրեն , Այայէ՛ , քու աշակերտներդ ի՛նչ կընեն շաբաթ օրը , որ չի վայ-
- 25 լեր : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց , Ի՛նչաւ չէք մի կարդացեր դուք Գաւթի ըրածը . երբոր պէտք եղաւ , ու անօթեցաւ ինքը՝ և իրեն հետ եղողնե-
- 26 րը : Ի՛նչպէս մտաւ Աստուծոյ տունը Աբիաթար քահանայապետին օրովը , և առաջաւորութեան հացը կերաւ , ու տըւաւ անոնց ալ՝ որ իր հետն էին , որ օրինաւոր չէր ուտել , միայն թէ քահա-
- 27 նաներուն : Եւ ըսաւ անոնց , Շաբաթը մարդուն համար եղաւ , ու չէ թէ մարդը՝ շաբաթին
- 28 համար : Ի՛նանկ է նէ՛ Որդին մարդոյ շաբաթին ալ տէր է :

ԳՂ • Գ :

- 1 Եւ նորէն ժողովարանը մտաւ . ու հոն մարդ
- 2 մը կար , որուն ձեռքը չորցած էր : Եւ իրեն կրպատուին՝ որ շաբաթ օրը անիկա բժըշկէ , որ
- 3 շարախօսութիւն ընեն իր վրայ : Եւ ինքը՝ ձեռքը չորցած մարդուն ըսաւ . Ելեր՝ մէջ տեղը կայնէ :
- 4 Ու ըսաւ անոնց . Ի՛նչ կրվայէ շաբաթ օրը , բարի գործ գործել՝ թէ չարիք ընել , հոգի՛ մը ապրեցունել՝ թէ կորսընցունել . բայց անոնք
- 5 լուռ կեցան : Եւ Յիսուս անոնց վրայ նայելով բարկութեամբ լեցուն՝ իրենց սիրտերնուն կուրութեանը համար տրտմած , ըսաւ ան մարդուն . Երկընցուր ձեռքըդ . ան ալ երկընցուց ,
- 6 և իր ձեռքը ողջընցաւ : Ու փարիսեցիները շարովդէսեաններուն հետ մէկ տեղ շուտ մը դուրս

եղան , խորհուրդ կրնէին անոր համար՝ թէ ինտոր
անիկա կորսընցունեն :

Բայց Յիսուս իր աշակերտներովը ծովիզերքը 7
գնաց , և շատ ժողովուրդ անոր ետեւէն կերթային
Վալիլեացիներէն , ու Հրէաստանէն . և Երուսա- 8
ղէմէն , ու Յորդանանու մէկալ կողմէն , ու ա-
նոնք՝ որ Տիւրոսէն և Սիդոնէն էին , շատ ժողո-
վուրդ երբոր կրլսէին որչափ բան կրնէր , կու-
գային իրեն : Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն , որ 9
նաւակ մը պատրաստ ըլլայ իրեն համար ժողո-
վուրդին բազմութեանը պատճառովը , որ զինքը
չի նեղեն : Ինչու որ շատերը բժշկեց , անանկ որ 10
եկան չորս կողմը լեցվեցան՝ որ իրեն գպչին ,
որոնք որ ցաւ մը ունէին : Ու պիղծ դեւերը եր- 11
բոր զինքը կրտեսնային՝ կկյնային իր առջևը ,
կրկանչ վըռտէին ու կրսէին , թէ՛ Գնն ես Լսու 12
տուծոյ Արդին . և ինքը սաստիկ կրչիսէր անոնք ,
որ զինքը յայտնի չընեն :

Եւ մը կելլայ , և իրեն կրկանչէ անոնք որ ին- 13
քը ուղեց . ու գացին իրեն : Եւ տասներկու հոգի 14
հաստատեց , որ իր հետն ըլլան , ու որ անոնք
խրկէ քարոզելու , և իշխանութիւն ունենալու 15
ցաւերը բժշկելու , և դեւերը հանելու : Ու Սիմոն 16
նին անունը Պետրոս դրաւ . և Օւրեգոսեան 17
Յակոբոսին ու Յակոբոսին եղբորը Յոհաննէսին՝
անոնց անունները Իաներեգէս դրաւ , որ ըսել
է՛ Արդիք որոտման . և Լնդրէասը , և Փիլիպպոս 18
սը , և Բարթողոմէոսը և Սատթէոս մաքսաւո-
րը , և թովմասը , և Լսիէոսեան Յակոբոսը ,
և թադէոսը , և Սիմոն Կանանացին . ու Յուդա 19
Իսկարիոտացին , որ նաև զինքը մատնեց :

Տուն կուգան , և նորէն ժողովուրդը կուգայ 20
անոնց հետ , անանկ որ՝ նաև հաց ուտելու չափ
ժամանակ չունեցան : Եւ երբոր իրենները լսե- 21
ցին եղան որ զինքը բռնեն , ինչու որ կրկարծէին
թէ խելուած է : Ու Երուսաղէմէն իջնող կար- 22

- դացողները կըսէին , թէ՛ Մտոր ներսի զին Մե-
 եղգերուդ կայ , և դեկերուն իշխանովը ատիկա
 23 դեկերը կըհանէ : Եւ իրեն կանչելով անոնք ,
 առակներով կըխօսէր՝ հետերնին . Մնչպէս կըր-
 24 նայ Սատանան Սատանայ հանել : Ուստի թէ որ
 մէկ թագաւորութիւն մը իրեն դէմ բաժնըվի
 25 նէ՛ ան թագաւորութիւնը չի կրնար կենալ : Եւ
 թէ որ տուն մը իրեն դէմ բաժնըվի նէ՛ ան տու-
 26 նը չի կրնար կենալ : Թէ որ Սատանան ինքը-
 զինքին դէմ ելաւ՝ ու բաժնըված է , անիկա չի
 27 կրնար կենալ , հապա վերջը եկած է : Եւ մէկը
 չի կրնար ուժեղ մարդու մը բաները՝ անոր տու-
 նը մտնալով յափշտակել , թէ որ առաջ ան ու-
 ժեղ մարդը չի կապէ . ու հապա թէ անոր տունը
 28 յափշտակէ : Ղ՛ջմարիտ կըսում ձեզի , որ ամէն
 մեղքերը պիտի թող վի որդոց մարդկան , և հայ-
 29 հոյութիւնները՝ որչափ որ հայհոյեն . բայց ան՝
 որ Հոգին Սուրբի դէմ կըհայհոյէ , յաւիտեան
 թողութիւն չի պիտի ունենայ . հապա յաւիտե-
 նական մեղքերուն պարտական պիտի ըլլայ :
 30 Որովհետեւ կըսէին , թէ՛ Պիղծ դե կայ ատոր
 ներսը :
 31 Իր եղբայրները և մայրը եկան , ու դուրսը
 32 կայնելով՝ խրկեցին և կրկանչէին անիկա : Եւ
 հոն ժողովուրդը իր բողորտիքը նըստեր էին . ու
 երբոր ըսին իրեն , Մհա մայրդ և եղբայրներդ
 33 դուրսը կայներ են՝ ու քեզ կուզեն : Պատասխան
 տըլաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ով է իմ մայրս՝ կամ
 34 եղբայրներս : Իր բողորտիքը աշակերտներուն
 նայեցաւ՝ որ նըստեր էին , ու ըսաւ . Մհա իմ
 35 մայրս ու իմ եղբայրներս : Ինչու որ՝ ով որ
 Մստուծոյ կառքը կընէ , անիկա է իմ եղբայրս՝
 և քոյրս՝ և մայրս :

Գ.Լ. Գ.

Դարձեալ սկըսեց սորվեցունել ծովեղերքին 1
 քով . և շատ ժողովուրդներ չորս կողմը լեց-
 վեցան , անանկ որ՝ ինքք նաւը մտաւ , ու նստաւ
 ծովին վրայ . և բոլոր ժողովուրդները ծովեղեր-
 քը ցամաքը բռներ էին : Եւ առականերով շատ 2
 բան կըստորվեցունէր անոնց , ու կըսէր անոնց իր
 վարդապետութեանը մէջ : Եւսեցէք՝ ահա սերմ 3
 ցանողը ելաւ որ սերմ ցանէ : Եւ եղաւ որ՝ սեր- 4
 մանելու ատենը մէկը ճանապարհին վրայ ինկաւ ,
 ու թռչունը եկաւ և կերաւ անիկա : Եւ ուրիշը 5
 ինկաւ ապառաժի վրայ , ուր որ շատ հող չի
 կար . ու շուտ մը բուսաւ , ինչու որ՝ հողը խո-
 բունկութիւն չունէր . և երբոր արեւը ծագեց՝ 6
 տարցաւ , ու արմատ չունենալուն համար՝ չոր-
 ցաւ : Եւ ուրիշը ինկաւ փուշերուն մէջ , փուշե- 7
 րը ելան՝ և խրդեցին անիկա , ու պտուղ չի աը-
 լաւ : Եւ ուրիշը ինկաւ աղէկ հողի մէջ , ու եղաւ 8
 մեծցաւ՝ պտուղ կուտար . և կըբերէր մէկին տեղը
 երսուն , և մէկին տեղը վաթսուն , և մէկին տեղը
 հարիւր : Ու կըսէր , Եւն՝ որ լսելու ահանջ ունի , 9
 թող լսէ :

Եւ երբոր առանձին էր , անոնք որ իր բոլոր- 10
 տիքը էին աշակերտներուն հետ մէկ տեղ՝ հար-
 ցուցին իրեն՝ առակը : Ու ըսաւ անոնց , Չեղի 11
 տրված է գիտնալ Եստուծոյ թագաւորութեան
 խորհուրդները , բայց անոնց՝ որ դուրսէն են ,
 ամէն բաները առականերով կըլլայ : Որ տեսնա- 12
 լով պիտի տեսնան , և պիտի չի տեսնան . ու լսե-
 լով պիտի լսեն , և պիտի չիմանան . որ չըլլայ Թէ
 ամենեկին դարձի գան , և իրենց Բողոսը թողու-
 թիւն ըլլայ : Ու ըսաւ անոնց , Ես առակը չի- 13
 տէք . և ինչպէս ամէն առակաները պիտի գիտնաք :
 Սերմցանողը խօսքը կըրցանէ : Եւ ճամբու վրայ- 14

- ինները անոնք են՝ ուր խօսքը կը ցանկի . ու երբոր անհկա կը լսեն , Սատանան կու գայ , և անոնց
- 16 սիրտին մէջի ցանկած խօսքը կը հանէ : Եւ ապա-
ուածի վրայ ցանկածները անոնք են , որ երբոր
- 17 կը լսեն խօսքը՝ շուտ մը խնդալով կը նդունին . և իրենց մէջը արմատ չունենալնուն համար՝ միայն քիչ մը ատեն կը դիմանան . ետքը երբոր նեղութիւն կամ հալածմունք մը կու գայ խօսքին պատ-
- 18 ճառովը , շուտ մը կը գայ թակղին : Աւ փուշերուն մէջ ցանկածները անոնք են՝ որ երբ խօսքը
- 19 կը լսեն , և աշխարհիս զբաղմունքները ու հարստութեան խարեբայութիւնները մէջ կը մտնան՝
- 20 ու խօսքը կը խրդոցեն , և կը լլայ անպտուղ : Աւ աղէկ հողի մէջ ցանկածները անոնք են , որ խօսքը կը լսեն և կը նդունին , ու պտուղ կու տան . մէկին տեղը երսուն , և մէկին տեղը վաթսուն , և մէկին տեղը հարիւր :
- 21 Եւ ըսաւ անոնց . Մի թէ ճրագը գրուանին կամ մահիճին ներքեւը դրվելու համար կու գայ .
- 22 չէ՞ որ աշտանակին վրայ դրվելու համար : Ինչու որ՝ ծածուկ բան մը չի կայ , որ չի պիտի յայտնուի . և գաղտուկ բան մը չէ եղած՝ որ չի պիտի
- 23 երևան ելլայ : Թէ որ մէկը լսելու ականջ ունի , թող լսէ :
- 24 Եւ ըսաւ անոնց . Ապեցէք ինչ որ կը լսէք , և ձեզի որ կը լսէք՝ լսելու Բաներնիդ պիտի էվելնայ . ինչ չափով որ դուք կը չափէք՝ նոյն չափովը պի-
- 25 տի չափվի ձեզի : Ան որ ունի՝ անոր պիտի տրուի . և ան որ չունի՝ ունեցածն ալ իրմէ պիտի առնուի :
- 26 Եւ կըսէր . Աստուծոյ թագաւորութիւնը ասանկ է . որպէս թէ մէկ մարդ մը հողին մէջը
- 27 սերմ ձգէ , ու քնանայ և արթըննայ գիշեր ու ցորեկ , և սերմերը բուսնին ու մեծնան . և ինքը
- 28 չի գիտնայ , որ հողը ինքիրմէն պտուղ կու տայ . առաջ՝ խոտը , ու ետքը հասկը , և անկէ ետեւ լե-

ցուն ցորենը հասկին մէջ : Բայց երբոր պտուղ 29
տայ՝ շուտ մը մանգաղ կըխրկըլի , ինչու որ քա-
ղելուն ատենը հասած է :

Եւ կըսէր . Ըստուծոյ թագաւորութիւնը 30
ի՞նչ բանի նմանցունենք , կամ ի՞նչ առակով
անիկա ցուցունենք : Ինչպէս մանանխիսին հատը 31
որ հողին մէջը ցանված ատենը՝ հողի մէջ եղած
սերմերէն ամէնէն պղտիկ է . և երբոր ցանվի՝ կը- 32
բուսնի ու ամէն խոտեղէններէն ալ մեծ կըլլայ ,
և մեծ մեծ ճիւղեր կըձգէ , անանկ որ երկինքի
թռչուններուն հերիք կըլլայ անոր շուքին տակը
բնակելու :

Եւ անանկ առակներով կըխօսէր անոնց հետ 33
խօսքը , որ կընային խմանալ . ու առանց առակի 34
բան մը չէր խօսէր անոնց հետ . բայց առանձին իր
աշակերտներուն կըմեկնէր ամէնը :

Եւ նոյն օրը երբոր իրիկուն կըլլար՝ ըսաւ 35
անոնց . Եկէք ծովն մէկալ կողմը անցնինք : Ժող- 36
ղովուրդը արձըկեցին , ու զինքը առին ան նաւու-
մը , և ուրիշ նաւերն ալ՝ որ անոր հետն էին :

Եւ մեծ ալէկոծութիւն մը եղաւ հովի , ու ալիք- 37
ները նաւին մէջը կըլեցունէր , անանկ որ դրեթէ
լեցուն էր : Ու ինքը նաւին խելքին վրայ բարձի 38
վրայ կըքնանար . արթընցուցին զինքը՝ և կըսէին ,
Ո՛րդ ապետ՝ քուկին հողորդ չէ՞ որ մենք ահա կը-
կորընչինքիտր : Եւ արթընցաւ սաստեց հովին , 39
ու ծովին ըսաւ . Ղադրէ՛ լուռ կեցիր . ու հովը
դադրեցաւ , և մեծ խաղաղութիւն եղաւ : Ու 40
ըսաւ անոնց . Ինչու՞ ատանկ վախկոտ էք , տակա-
ւին հաւատք չունիք . Ու խիստ վախցան , և կըսէ-
ին իրարու . Ըրդեօք ո՞վ է ասիկա , որ հովը և
ծովը ասոր կըհնազանդին :

ԳՂԵ :

Եւ եկաւ ծովին մէկալ կողմը Գերգեսացոյ 1
աշխարհը : Եւ երբոր ինքը նաւէն ելաւ՝ գե- 2

- 1 րեզմաններէն մարդ մը պատահեցաւ իրեն , որ
 3 պիղծ դե ունէր . որուն բնական տեղն ալ գե-
 րեզմաններուն մէջն էր . ու շղթայով ալ մէկը
 4 շէր կրնար անիկա կապել . որովհետեւ շատ ան-
 գամ ոտնակապերով և շղթայներով կապած
 էին , ու շղթայները խզարվեցան իրմէն , և ու-
 նակապերը կոտորուեցան , ու մէկը շէր կրնար
 5 անիկա յաղթել . ինչու որ գիշեր ու ցորեկ ամէն
 ատեն գերեզմաններուն մէջ՝ և լեռները կրկանչ-
 վըռուէր , ու ինքրդինքը քարերով կրծեծէր :
 6 Երբոր հեռրվանց Յիսուսը տեսաւ՝ վազեց և եր-
 7 կիրպագու թիւն ըրաւ անոր . մեծ ձայնով մը
 կանչեց՝ ու ըսաւ , Դուն իմ հետքս ի՞նչ բան
 ունիս Յիսուս՝ Արդի Լատուծոյ բարձրելոյ . քեզ
 Լատուծով կերդվընցունեմ՝ իս մի՛ տանջեր :
 8 (որովհետեւ կըսէր անոր , Պիղծ դե ելիր աս
 9 մարդէն) Եւ հարցուց անոր թէ՛ Լնունդ ի՞նչ
 է . ու ըսաւ անոր , Իմ անունս Լեգէոն է , ին-
 10 չու որ մենք շատլոր ենք : Աւ շատ կաղաչէին
 11 իրեն , որ իրենք աշխարհէն դուրս չի խրկէ : Եւ
 հոն լեռանը մօտը խողի մեծ երամակ մը կար՝ որ
 12 կարածէին : Ի՞նչ որ դեւերը աղաչեցին իրեն՝ ու
 ըսին , Ս՛եզ խողերուն խրկէ , որ անոնց մէջը
 13 մըտնանք : Եւ հրաման ըրաւ անոնց . ու երբոր
 պիղծ դեւերը ելան՝ խողերուն մէջը մտան , և ե-
 րամակը բարձր տեղէն ծովը վազեցին , (երկու
 հազարի չափ կային) ու ծովին մէջը խրդգրվե-
 14 ցան : Եւ խողարածողները փախան , ու պատմեցին
 քաղաքը և գեղերը . և անոնք ելան տեսնալու՝ թէ
 15 ինչ բան է որ եղաւ : Եկան Յիսուսին , ու տեսան
 դիւահարը , որ Լեգէոն ունէր՝ հագված և խել-
 16 քը վրան եկած նստեր էր , ու վախցան : Եւ
 անոնք որ տեսեր էին , պատմեցին անոնց՝ թէ ինչ
 եղաւ դիւահարին , և ինչ նախ խողերուն վրայ :
 17 Աւ սկըսեցին աղաչել իրեն , որ իրենց երկիրէն
 18 երթայ : Եւ երբոր անիկա նաւը մտաւ , դիւա-

Հարը կաղաչէր իրեն՝ որ իր հետը ըլլայ . և Յի- 19
սուս թող չի տրւաւ անոր . հապա ըսաւ իրեն ,
Վնա՞քու տունդ քու ընտանիքներուդ՝ ու պատմէ
անոնց ինչ որ Տէրը քեզի ըրաւ , և ողորմեցաւ
քեզի : Աւ գնաց , և սկըսեց Վեկապօլիսին մէջը 20
քարոզել՝ ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ , և ամէնն
այ կրկարմանային :

Եւ Յիսուս երբոր նորէն ծովէն մէկալ կողմը 21
անցաւ , շատ ժողովուրդ ժողվելեցան իր քովը .
և ինքը ծովեզերքն էր : Եւ մէյմալ ժողովորդա- 22
պեաներուն մէկը կուգար , որուն անունը Յայ-
րոս էր . երբոր տեսաւ անիկա՝ անոր ոտքը ինկաւ .
խիստ կաղաչէր անոր՝ ու կըսէր , թէ՛ իր աղջիկը 23
մեռնելու մօտ է . որ գայ անոր վրայ ձեռք դնէ ,
որպէս զի ողջըննայ և ապրի : Աւ գնաց անոր 24
հետ , և շատ ժողովուրդ իր ետեւէն կերթային՝
ու կընեղէին զինքը :

Եւ կնիկ մը՝ որ տասներկու տարի արիւնի տե- 25
ռատեսու թեան մէջ էր . ու խիստ վըշտացած էր 26
շատ բրժիչկներէն , և իր բոլոր ունեցածը վատ-
ներ էր , և օգուտ մը չէր գտեր . հապա՛ ևս առա-
ւել ցաւը գէշ էր եղեր : Երբոր Յիսուսին վրայ- 27
ով լսեց , ետեի կողմէն եկաւ բազմութեան մէջը՝
ու անոր լաթերուն դըպաւ . ինչու որ՝ միտքին 28
մէջ խորհեցաւ թէ , Սիայն անոր լաթերուն որ
դպչիմ՝ պիտի աղատիմ : Եւ շուտ մը անոր 29
արիւնին աղբիւրը ցամքեցաւ . ու իր մարմինին
մէջ զգաց՝ թէ տանջանքէն բժշկեցաւ : Եւ Յի- 30
սուս շուտ մը գիտցաւ իր անձին մէջ ան զօրու-
թիւնը՝ որ իրմէն կըլաւ . դարձաւ բազմութեանը՝
ու ըսաւ , Ո՞վ իմ լաթերուս դըպաւ . և աշա- 31
կերտները ըսին իրեն , Արտեսնաս որ բազմու-
թիւնը քեզ կընեղէկոր , և կըսես թէ՛ Ո՞վ իմ
լաթերուս դըպաւ : Եւ չորս կողմը կընայէր որ 32
տեսնայ՝ թէ ո՞վ ան ըրաւ : Աւ կնիկը վախցաւ՝ և 33
դողաց գաղտուկ ըրած բանին համար . ինչու որ

- գիտէր թէ իրեն ինչ եղաւ . եկաւ՝ անոր առջևը
 ինկաւ , և բոլոր բաները զուրցեց շիտկէ շիտակ :
- 34 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր , Եղջիկ՝ քու հաւատքդ
 քեզ բժշկեց , դնա՛ խաղաղութեամբ , ու բժշկ-
 կըլլած եղիւր քու տանջանքէդ :
- 35 Երբոր տակաւին ան բանը կըխօսէր՝ ժողովը-
 դապետին տունէն ոմանք եկան և ըսին թէ , Եղ-
 ջիկդ մեռաւ , ալ ինչո՞ւ վարդապետը կաշխատ-
- 36 ցունես : Բայց Յիսուս երբոր լսեց ըսված խօս-
 քը , ժողովոդապետին ըսաւ , Սի՛ վախնար՝ միայն
- 37 թէ հաւատա՛ : Եւ մէկը թող չի տըւաւ իր հե-
 տը երթալ , բայց միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը
- 38 և Տոմայանէսը՝ Յակոբոսին եղբայրը : Ժողովը-
 դապետին տունը եկաւ , և տեսաւ շատ բազմու-
 թիւն . ու լալկաններ՝ և սաստիկ կանչ վըռտուք :
- 39 Եւ ներս մտաւ՝ ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ իրար ան-
 ցեր էք՝ և կուլաք . մանուկը մեռած չէ՛ , հագա-
- 40 կըքնանակոր : Եւ ծաղը կընէին անիկա . բայց
 ինքը ամէնը դուրս հանեց , իրեն հետը առաւ մա-
 նուկին հայրը ու մայրը՝ և անոնք որ իր հեան էին ,
- 41 ու մտաւ հոն՝ ուր որ մանուկը դրած էր : Եւ մա-
 նուկին ձեռքէն բռնելով ըսաւ անոր , Տալի՛թա
 կու՛մի , որ կըթարգամնոյի , Եղջիկ՝ քեզի կըսեմ ,
- 42 եղիւր : Ու շուտ մը աղջիկը ելաւ , և կըքալէր .
 ինչու որ տաններկու տարուի շտի կար . ու զար-
- 43 մացան մեծ զարմանքով : Եւ խիստ ապսպրեց
 անոնց որ մարդ չի գիտնայ ան բանը . ու ըսաւ
 որ՝ անոր Բան տան ուտելու :

ԳՂՄԻԽՈՒՆ :

- 1 Եւ անկէ ելաւ՝ եկաւ իր երկիրը , և իր աշա-
 2 կերտները իր ետեւէն գացին : Ու եղաւ որ
 շաքաթ օրը սկըսեց ժողովարանին մէջ սորվեցու-
 նել . և շատերը երբոր կըլսէին՝ կըզարմանային
 անոր վարդապետութեանը վրայ , ու կըսէին .
 Եսիկա ուսկից ունի աս բաները , կամ՝ աս ինչ

իմաստութիւն է որ ասոր տրուած է , որ ասանկ
 Տրաշքներ կրլւան ասոր ձեռքովը : Լսիկա Տիւ 3
 սին տղան չէ՞ և Մարիամին որդին , Յակոբին
 և Յովսէսին և Յուդային և Սիմոնին եղբայրը .
 ու ասոր քոյրերը հոս մեր քով չեն . և իր վրան
 կըգայթակղէին : Ու ըսաւ անոնց , Մարգարէ մը 4
 ուրիշ րէշ առանց պատիւի չէ՞ , բայց իր երկիրին
 մէջ , և իր ազգականներուն , և իր տունին մէջ :
 Ու չէր կրնար հոն ոչ մէկ Տրաշք մըն ալ բնել , 5
 միայն թէ քանի մը հիւանդներու վրայ ձեռք
 դրաւ՝ և բժշկեց անոնք : Եւ անոնց անհաւա- 6
 տութեանը համար կըզարմանար . ու կըստըտէր
 ան երկիրին բոլորտիքը , և կըտորվեցունէր :

Եւ իրեն կանչեց տասներկուքը , և սկսեց 7
 անոնք երկու երկու խրկել , ու իշխանութիւն
 տրուաւ անոնց պիղծ դեւերուն վրայ : Եւ պատուի- 8
 ընց անոնց , որ ձանապարհի համար բան մը
 չառնեն , բայց գաւաղան մը միայն . ոչ տօպրակ ,
 ոչ հաց , ոչ ըստակ գօտիներնուն մէջ : Զապա 9
 հողաթափ հագնին . և երկու կապայ մի՛ հագնիք
 ըսաւ : Ու ըսաւ անոնց , Մը տուն որ մտնաք՝ հոն 10
 բնակեցէք , մինչև որ անկէջ ելաք : Եւ անոնք 11
 որ ձեզ չեն ընդունիր՝ ու ձեզի չեն լսեր , երբոր
 անկէջ կ'ելաք՝ ոտքերնուդ փոշին թօթվեցէք
 անոնց դէմ՝ վկայութեան համար :

Եւ անոնք ելան կըքարողէին , որ Եսայի 12
 ապաշխարեն : Եւ շատ դեւեր կըՏանէին , ու շատ 13
 հիւանդներ եղով կօծէին՝ և կըբժշկէին անոնք :

Ու Էրովդէս թագաւորը լսեց , (ինչու որ 14
 անոր անունը յայտնի եղաւ) և կըսէր թէ՛ Յօ-
 Տաննէս մկրտիչը մեռելներէն յարութիւն առեր
 է , ու անոր համար Տրաշքներ կրլւանկոր անով :
 Ուրիշները կըսէին՝ թէ Եղիան է . և ուրիշները՝ 15
 թէ Մարգարէ մը , կամ մարգարէներուն մէ-
 կին պէս : Երբոր Էրովդէս լսեց՝ ըսաւ , Լսիկա 16
 ՅօՏաննէսն է՝ որուն գլուխը ես կտրեցի , մեռել-
 ներէն յարութիւն առեր է :

- 17 Ինչու որ շերտագէտ ինքք խրկեց Յօճաննէսը
բռնեց ու կապեց անիկա՝ և դրաւ բանտը շե-
րտագիտային համար իր եղբօրը Վիլիպպոսին կնոջը .
- 18 Ինչու որ ինքք իբե՛ն կին ըրաւ անիկա : Արովհետեւ
Յօճաննէս շերտագէտին կրտէր , թէ՛ Վ. եղի օրի-
- 19 նաւոր չէ քու եղբօրդ կնիկը ունենալ : Եւ շե-
րտագէս յիս ունէր անոր դէմ՝ , ու կուզէր անիկա
- 20 մեռցունել , և չէր կրնար : Ինչու որ շերտագէս
կրկախնար Յօճաննէսէն , գիտնալով թէ անիկա
արդար և սուրբ մարդ մըն է . և անոր կրսպա-
սէր . ու շատ բան անկէց լսած՝ կրնէր , և անու-
- 21 շու թիւնով իրեն մտիկ կրնէր : Երբոր դիպուկ
օր մը եղաւ՝ որ շերտագէս իր ծնած օրվան ընթ-
- 22 պետներուն՝ ու Վալիլեացոց մեծամեծներուն . և
երբոր շերտագիտային աղ ջիկը մտաւ՝ ու խաղաց ,
հաճելի եղաւ շերտագէտին՝ և սեղան նստողնե-
րուն . թագաւորը ըսաւ աղ ջեկանը , Ինչդէ՛
- 23 ինծմէ ինչ որ կուզես , ու պիտի տամ քեզի : Եւ
շատ անգամ երդում ըրաւ անոր , թէ՛ Ինչ որ
դուն ինծմէ խնդրես՝ պիտի տամ քեզի , մինչև
- 24 թագաւորութեանս կէսը : Ընիկա ելաւ իր մօրը
ըսաւ , թէ՛ Ինչ ուզեմ . ու անիկա ըսաւ , Յօ-
- 25 ճաննէս մկրտիչին գլուխը : Եւ ինքք շուտ մը
արտորալով թագաւորին քով մտաւ , ու ըսաւ .
Կուզեմ որ հիմայ շուտ մը սկուտեղի մը վրայ
- 26 Յօճաննէս մկրտիչին գլուխը տաս ինծի : Եւ
թագաւորը խիստ տրտմեցաւ . բայց երդումներուն
համար՝ ու սեղան նստողներուն համար շուզեց որ
- 27 արհամարհէ անիկա : Եւ թագաւորը շուտ մը
դահիճ խրկեց՝ հրաման ըրաւ անոր գլուխը բե-
րելու . ու ան գնաց բանտին մէջ գլխատեց անիկա .
- 28 և սկուտեղով մը բերաւ անոր գլուխը՝ ու տըւաւ
աղ ջեկանը , և աղ ջիկը տարաւ իր մօրը տըւաւ :
- 29 Երբոր իր աշակերտները լսեցին , եկան մարմինը
վերցուցին՝ և գերեզման դրին :

Մաքեալները Յիսուսի քով ժողվելեցան , և 30
 պատմեցին անոր բոլոր բաները ինչ որ ըրին՝ և
 ինչ որ սորվեցուցին : Ու Յիսուս ըսաւ անոնց , 31
 Եկէք դուք առանձին անապատ տեղ մը՝ և քիչ
 մը հանգչեցէք . ինչու որ շատերը կային՝ որ կեր-
 թային ու կուգային , և հաց ուտելու ալ ատեն
 չէին ունենար : Եւ նաւով անապատ տեղ մը 32
 գացին առանձին : Ու ժողովուրդները տեսան 33
 անոնք որ կերթային , և շատերը իմացան . ու ոտ-
 քով բոլոր քաղաքներէն շատվոր հոն կրվաղէին ,
 և կրմօտենային անոնց : Եւ երբոր ելաւ՝ շատ 24
 բազմութիւն տեսաւ , ու խղճաց անոնց վրայ .
 ինչու որ՝ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս էին .
 ու սկրսեց շատ մը սորվեցունել անոնց :

Եւ երբոր ատենը անցաւ , աշակերտները 35
 եկան՝ ըսին , Մս տեղը անապատ է . քանի որ ցո-
 րեկ է՝ արձրկէ ժողովուրդները որ երթան բոլոր- 36
 տիքի ագարակները և գեղերը՝ իրենց ուտելիք
 գնեն . ինչու որ՝ հոս ուտելու բան մը չունին :
 Մնիկա պատասխան տրւաւ՝ ու ըսաւ անոնց , 37
 Վա՛րք տրէ՛ք ատոնց որ ուտեն : Մտին իրեն ,
 Երթանք երկու հարիւր զահեկանի՝ հաց գնենք՝
 և տանք ատոնց որ ուտեն : Մսաւ անոնց , Վա- 38
 նի՛ նկանակ ունիք , գացէք նայեցէ՛ք . երբոր
 գիտցան՝ ըսին իրեն , Կինգ՝ և երկու ձուկ : Ու 39
 հրաման ըրաւ անոնց՝ որ կանանչ խոտին վրայ
 կարգ կարգ նստին : Եւ դաս դաս նստեցան՝ 40
 հարիւրական և յիսունական : Ու հինգ նկանակը 41
 և երկու ձուկը առաւ՝ երկինքը նայեցաւ , օրհնեց ,
 մանտրեց նկանակները՝ ու տրւաւ աշակերտնե-
 րուն , որ անոնց առջևը գնեն . և երկու ձուկը
 ամէնուն ալ բաժնեց : Կերան և կըշտացան . Ու 42
 տասներկու կողով լեցուն՝ փշրանքները վերցու- 43
 ցին , և ձուկերէն ալ : Եւ ուտողները հինգ 44
 հազար մարդու չափ կային :

Ու նոյն ժամուն աշակերտները արտորցուց՝ որ 45

- Նաւը մտնան , և իրմէն առաջ երթան մէկայ կողմը Ռեթայիդա , մինչև որ ինքը ժողովուրդը
- 46 արձրկէ : Եւ անոնցմէ որ զատվեցաւ՝ ելաւ լեռը
- 47 աղօթք ընելու : Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ նաւը
- 48 ծովին մէջ տեղն էր , ու ինքը ցամաքը : Եւ տեսաւ անոնք որ կըչարչակէին հովէն լի քաշելու ատեննին , ինչու որ հովը իրենց հակառակ էր . և գիշերվան չորրորդ պահին ատենը՝ ծովին վրայ քաշելով կուգայ անոնց , ու կուզէր անոնցմէ
- 49 անցնել : Ինոնք երբոր տեսան որ ծովին վրայ կըքալէր , կարծեցին թէ՛ աչքի երևոյթ բան մըն
- 50 է , ու կանչ վըռտեցին : Ինչու որ ամէնն ալ անիկա տեսան , և ժասանեցան . ու ինքը շուտ մը խօսեցաւ անոնց՝ և բտաւ . Բայ՝ եղիք . ես եմ՝ մի՛
- 51 վախնաք : Եւ ելաւ նաւը անոնց քով , ու հովը դադրեցաւ . և էվելօք խելունք էին միտքերնուն
- 52 մէջ , և շատ կըզարմանային : Ասան զի հացին վրայ ըրած կըշշը չի մըտամբտացին . ինչու որ սիրտերնին թմրած էր :
- 53 Եւ երբոր մէկալ կողմը անցան , եկան Գեն
- 54 նեսարէթի երկիրը : Աւ նաւէն երբոր ելան , ան
- 55 տեղի մարդիկը իսկոյն ճանչցան անիկա . և ասոցին անոցին վազեցին բոլոր գաւառը , սկըսեցին մահիճներով հիւանդները բերել՝ ուր որ կըլսէին
- 56 թէ հոն է : Եւ ուր որ կըմտնար՝ գեղերը կամ քաղաքները կամ ագարակները , փողոցներուն մէջ կըդընէին ցաւագարները , ու կաղաչէին իրեն՝ որ գոնէ իր լաթերուն ծայրին դրայէին . և անոնք որ միանգամ դըպան՝ բժշկըվեցան :

ԳՂ . Ի :

- 1 Աւ իր քովը ժող վըվեցան փարիսեցիները , ու ոմանք կարդացողներէն՝ որ Երուսաղէմէն ե
- 2 կած էին : Եւ երբոր տեսան որ անոր աչակերտներէն ոմանք՝ պիղծ , այսինքն՝ չի լըւացված ձեռքով հաց կուտէին , մեղադրեցին : Ինչու որ

Փարիսեցիքները և քոյոր շրէաները մինչև աղէկ
 մը ձեռալինին չի լուանան , հաց չեն ուտեր , ինչու
 որ ծերերուն աւանդութիւնը կրբունեն . և շու- 4
 կայէն որ կուգան՝ թէ որ առաջ չի լուացփին ,
 բան չեն ուտեր , և ուրիշ շատ բաներ կայ՝ որ
 կրնդունին բռնել . գաւաթներու և փարչերու և
 պղնձէ ամաններու և անկողիններու լուացմունք-
 ներ : Ընտանը փարիսեցիները ու կարդացողնե- 5
 րը հարցուցին անոր թէ՛ Ինչու քու աշակերտնե-
 րըդ ծերերուն աւանդութեանը պէս չեն երթար ,
 հապա պիղծ ձեռքով հաց կուտեն : Ընիկա պա- 6
 տասխան տըւաւ՝ և ըսաւ անոնց . Ըղէկ մարգա-
 րէութիւն ըրաւ Եսայի ձեզի կեղծաւորներուդ
 համար . ինչպէս ըսաւ . Ըս ժողովուրդը իս պըռ-
 կունքներով կրմեծարէ , և իրենց սիրտերը հե-
 աացած զատված են ինծմէ : Պարապ տեղը իս կը- 7
 պաշտեն . մարդոց պատուիրած վարդապետու-
 թիւնները կրսորվըցունեն : Ըստուծոյ պատուի- 8
 րանքը թողեր էք , մարդոց աւանդութիւնը կը-
 բռնէք . փարչերու և գաւաթներու լուացմունք-
 ներ , և ասոնց նման շատ ուրիշ բաներ կրնէք :
 Ու ըսաւ անոնց . Ըղէկ կանարդէք Ըստուծոյ 9
 պատուիրանքը , որ ձեր աւանդութիւնը հաստատ
 պահէք : Ինչու որ Ս՝ովսէս կըսէ . Բու հայրդ 10
 և մայրդ պատուէ , և ո՞վ որ հայրը կամ մայրը
 կանիծէ՛ մահով թող մեռնի : Բայց դուք կը- 11
 սէք , թմէ որ մէկը հօրը կամ մօրը ըսէ՛ Ըն բանը
 որ ինծմէ պիտի շահիս Ըստուծոյ պատու- կորբան
 է , (որ ըսել է՝ ընծայ ,) պատու ինչոյ անիւն . ու 12
 ալ թող չէք իտար անոր բան մը ընել հօրը կամ
 մօրը : Եւ Ըստուծոյ խօսքը բանի տեղ չէք գներ 13
 ձեր աւանդութիւնովը , որ կաւանդէք . և ուրիշ
 շատ բաներ կրնէք որ ասոր նման է :

Եւ քոյոր ժողովուրդը իր քովը կանչելով ըսաւ 14
 անոնց . Ըսեցէք ինծի ամենքդ՝ և հասկըցէք : Բան 15
 մը չի կայ որ գուրսէն մարգուն մեջը մտնայ , ու

- կարող ըլլայ անիկա պղծել . հապա՛ ան որ ան-
- 16 կէց կելլայ , անիկա է որ մարդը կը պղծէ : Ըն՛ որ
լսելու ականջ ունի , թող լսէ :
- 17 Եւ երբոր ան ժողովուրդէն տուն մտաւ՝ աշա-
կերտները հարցուցին իրեն ան առակին համար :
- 18 Աւ ըսաւ անոնց , Գո՛ւք ալ անանկ անմիտ էք ,
չէք իմանար թէ՛ ամէն ինչ բան որ դուրսէն
մարդուն ներսիդին կը մտնայ՝ չի կրնար անիկա
- 19 պղծել . ինչու որ՝ չէ թէ անոր սիրտին մէջը կը-
մտնայ , հապա փորը . և դուրս կելլայ , ու բոլոր
- 20 կերածները կը մաքրէ : Եւ կըսէր թէ , Ընչ որ
կելլայ մարդուն ներսէն , անիկա մարդը կը պղծէ :
- 21 Ընչու որ ներսէն մարդուն սիրտէն կելլան չա-
բու թեան խորհուրդները . շու թիւններ , պոռ-
- 22 նրկութիւններ , գողութիւններ , սպաննութիւն-
ներ , ագահութիւններ , չարութիւններ , նեն-
գութիւններ . գիճութիւն , գէշ աչք , հայհոյ-
- 23 ու թիւն , հպարտութիւն , անզգամութիւն : Ըն
բոլոր չար բաները ներսէն կելլան՝ և կը պղծեն
մարդը :
- 24 Աւ անկէց ելաւ եկաւ Տիւրոսի և Սիդոնի կող-
մերը . տուն մը մտաւ՝ չէր ուզեր որ մէկին յայտ-
- 25 նը վի , բայց չի կրցաւ ծածկը վիլ : Ընչու՛ որ կնիկ
մը՝ որուն աղ ջիկը կը տանջը վէր պիղծ դէէն , լսեց
- 26 անոր վրայով . եկաւ՝ անոր առջևը ինկաւ : Եւ
աս կնիկը հե թանոս էր՝ Ըսորի փիւնիկեցի ազ-
գով , ու կաղաչէր անոր՝ որ դէր իր աղ ջիկէն
- 27 հանէ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . թա՛ղ տուր՝
առաջ տղաքը կը շտանան , ինչու որ՝ աղէկ չէ
- 28 տղոցը հացը առնել , ու շուներուն ձգել : Ընի-
կա պատասխան տրւաւ՝ և ըսաւ , Տէր՝ շուներն
ալ տղոցը սեղանին փշրանքներէն կը կերակրին :
- 29 Աւ ըսաւ անոր . Ըն խօսքիդ համար գնա՛ , քու
- 30 աղ ջիկէդ դէր ելաւ : Ընաց իր տունը , և գտաւ
դէր ելած , ու աղ ջիկը՝ որ անկողինին վրայ ըն-
կած դրած էր :

Եւ նորէն Տիբուսին և Սիդոնին կողմերէն 31
 ելաւ՝ ու եկաւ Գալիլեացոց ժողովերբքը՝ Գեկա-
 պօլիսի սահմաններուն մէջէն : Եւ մէկը բերին 32
 անոր առջին՝ խուլ ու մունճ, և կաղաչէին որ
 անոր վրան ձեռք դնէ : Աւ ժողովուրդէն մէկ զի 33
 աւաւ անիկա, իր մատները անոր ահանջներուն
 խօթեց՝ ու հոն թուրքաւ, և անոր լեզուէն բռ-
 նեց, երկիւրը նայեցաւ՝ հառաչեց ու ըսաւ անոր . 34
 Ե՛փփաթա, (որ ըսել է՝ բացվէ) ու նոյն ժամուն 35
 անոր ահանջները բացվեցան, և լեզուին կապերը
 քակվեցան, ու շիտակ կրիսօւէր : Եւ պատուիրեց 36
 անոնց որ մէկուէն չըսեն . և որչափ ինքը կրպատ-
 ուիրէր անոնց՝ անոնք ալ աւելի կրտարաձայնե-
 ին . ու չափէ դուրս կրղարմանային՝ և կըսէին . 37
 Ըմէն բաները աղէկ ըրաւ ասիկա, որ խուլներուն
 լսել կուտայ՝ ու մունճներուն խօսիլ :

ԳՂ . Բ :

Մ ն օրերը դարձեալ շատ ժողովուրդ կար, և 1
 թան մը չունէին ուտելու . կանչեց իր աշա-
 կերաները՝ ու ըսաւ անոնց . Արիսդձամ ատ ժողո- 2
 վուրդին վրայ . ինչու որ հիմայ իրեք օր է՝ որ իմ
 քովըս են, ու թան մը չունին ուտելու : Եւ թէ 3
 որ ատոնք անօթի խրկեմ իրենց տուները՝ ձամբան
 պիտի մարին ինչու որ ատոնցմէ ամանք հեռու
 տեղէ եկած են : Պատասխան տըւին իրեն իր 4
 աշակերտները . Ըս սնապատին մէջ ուսկէջ կըր-
 նաս հացով կըշտացունել ատոնք : Եւ հարցուց 5
 անոնց թէ՛ Քանի՛ նկանակ հաց ունիք, և անոնք
 ըսին՝ Եօթը : Աւ հրաման ըրաւ ժողովուրդին՝ որ 6
 գետինին վրայ նստին, և առաւ եօթը նկանակը՝
 գոհացաւ, կտրեց ու տըւաւ աշակերտներուն, որ
 դնեն . և զրին ժողովուրդին առջևը : Աւ քիչ մը 7
 ձուկեր ունէին, և անոնք ալ օրհնեց՝ ու հրաման
 ըրաւ որ դնեն անոնց առջևը : Կերան և կըշտա- 8
 ցան, ու կտորվանքներուն փշրանքները վերցու-

- 9 ցին եօթը զամբիլ : Եւ ուտողները չորս հազարի
 10 չափ կային , ու արձրկեց անոնք : Եւ շուտ մը
 նաւը մտաւ աշակերտներուն հետը՝ եկաւ Վաղ-
 մանունեայի կողմերը :
- 11 Փարիսեցիները եկան՝ ու սկսեցին իրեն հետ
 վիճարանութիւն բնել , և անիկա փորձելով՝ իր-
 12 մէն նշան մը կուղէին երկինքէն : Աւ իր հոգիին
 մէջ սատտիկ հառաչեց՝ և ըսաւ . Ի՞նչ է որ աս
 ազգը նշան կուղէ . Ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի որ՝ աս
 13 ազգին նշան չի պիտի տրուի : Թողուց անոնք ,
 նորէն նաւը մտաւ՝ ու գնաց ծովէն մեկալ կողմը :
- 14 Եւ հաց առնելու մտցան , ու նաւին մէջը ի-
 15 բնեց հետը միայն մեկ նկանակ մը ունէին : Եւ
 կըպատուէրէր անոնց՝ ու կըսէր . ( ) Գ՛յշ կեցիք
 Փարիսեցիներուն խմորէն , ու շերտիգէսեաննե-
 16 բուն խմորէն : Եւ իրարու հետ կըմտմտային՝ ու
 կըսէին թէ , շաց չունենալնուս համար է :
- 17 Վիտացաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ կըմտ-
 մտաք սիրտերնուդ մէջ թերահաւատներ , թէ
 հաց չունիք . տակաւին չէք խմանար՝ և չէք յի-
 18 շեր , թմբու թիւնը սիրտերնիդ բռներ է . աչք
 ունիք՝ ու չէք տեսնար , ականջ ունիք՝ ու չէք
 լսեր , և տակաւին չէք խմանար՝ ու չէք յիշեր :
- 19 Երբոր հինգ նկանակը հինգ հազարին մէջ կրէցէ՛ ,
 քանի՞ կողով լեցուն կտորվանք վերցուցիք . և
 20 ըսին անոր՝ Տասներկու : Եւ երբոր եօթը նկա-
 նակը չորս հազարին մէջ կրէցէ՛ , քանի՞ զամբիլ
 լեցուն կտորվանք վերցուցիք . և անոնք ըսին՝
 21 Եօթը : Աւ ըսաւ անոնց , շապա ինտոր չէք
 հասկրնար :
- 22 Ինթսայիթա եկան , և անոր առջևը կոյր մը
 23 բերին , ու կաղաչէին իրեն որ դպչի անոր : Աւ
 կոյրին ձեռքէն բռնեց՝ գեղէն դուրս հանեց ,
 թուքաւ անոր աչքին՝ ու ձեռքը անոր վրան դը-
 րաւ , կըհարցունէր իրեն թէ՛ քան մը կըտեսնայ
 24 մի : Իացվեցաւ՝ և կըսէր , Մարդիկները կըտես-

նամկոր ծառերու պէս՝ որ կը պարտին : **Մորէն 25**
 ձեռքը անոր աչքին վրայ դրաւ՝ բացաւ , ու կը-
 տեսնար . ողջընցաւ՝ և համարձակ ամէնը կը տես-
 նար : **Մնիկա իր տունը խրկեց ու ըսաւ . Վեղը 26**
 մի՛ մտնար , հապաքու տունըդ գնա . և երբ որ
 գեղը մտնաս՝ գեղին մէջ մէկուն բան չըսես :

Եւ հիտուս աշակերտներուն հետ մէկ տեղ **27**
 վիճակագեան Աեսարիայի գեղերը ելաւ . ու ճամ-
 բան կը հարցունէր աշակերտներուն՝ ու կըսէր .
 Ինձի համար ո՞վ կըսեն մարդիկ՝ թէ եմ : **Պա- 28**
 տաստան տըւին անոնք ու ըսին . Յօհաննէս մկրտ-
 տիչն է իսկն . և ուրիշները՝ Եղիան , և ուրիշնե-
 րը՝ Սարգարէներէն մէկը : **Մտաւ անոնց , Մայց 29**
 դուք ինձի համար ո՞վ կըսէք՝ թէ եմ . պատաս-
 խան տըւաւ Պետրոս՝ և ըսաւ անոր , **Վուն**
Վրիտասն ես : Եւ սաստիկ պատուիրեց անոնց՝ **30**
 որ իրեն համար մէկուն չի զուրցեն :

Աւ սկըսեց սորվեցունել անոնց ; **Թէ՛ Պէտք է 31**
 որ՝ Որդին մարդոյ շատ չարչարանքներ ընդունի ,
 ու երեցներէն և քահանայապետներէն ու կար-
 դացողներէն անարգըվի , և մեռնի , և իրեք օրէն
 յարութիւն առնէ : **Աւ ան խօսքը յայտնի խօսե- 32**
 ցաւ . և Պետրոս մէկդի առաւ անիկա , սկըսեց
 անոր դէմ զուրցել : **Եւ ինքը դարձաւ աշա- 33**
 կերտներուն նայեցաւ , չեխեց Պետրոսին՝ ու
 ըսաւ , **Ետիս գնա Սատանայ . ինչու որ՝ դուն**
Մտուծոյ բաները չես խորհիրկոր , հապա՛ մարդ-
կային բաներ :

Եւ ժողովուրդը աշակերտներուն հետ մէկ **34**
 տեղ իրեն որ կանչեց , ըսաւ անոնց . **Թէ՛ որ մէկը**
կուզէ իմ ետեւէս գալ՝ թող իր անձը ուրանայ ,
և իր խաչը վերցունէ՛ ու իմ՝ ետեւէս գայ : **Ինչու 35**
որ՝ ո՞վ որ կուզէ իր անձը ապրեցունել՝ պիտի
կորսընցունէ անիկա . և ո՞վ որ աւետարանին հա-
մար իր անձը կորսընցունէ՛ պիտի ապրեցունէ
անիկա : **Ինչ օգուտ է մարդու մը՝ թէ որ բոլոր 36**

- աշխարհ վաստըլի , և իր անձը կորսընցունէ :
 37 Ինչու որ մարդ մը ինչ կրնայ տալ իր անձին
 38 տեղը : Ուստի ո՛վ որ իս' և իմ խօսքերս ամօթ կը-
 սեպէ աս շնացող ու մեղաւոր աղգիս մէջ , Որ-
 դին մարդոյ ալ անիկա ամօթով պիտի ընէ՝ երբոր
 իր Հօրը փառքովը և սուրբ հրեշտակներով գայ :
 39 Եւ ըսաւ անոնց . Ղ' շմարիտ կըսեմ՝ ձեզի , որ
 ատնցմէ մէկ քանին կան՝ որ հոս են , որոնք մահ-
 ուան համը չի պիտի առնեն՝ մինչև որ տեսնան
 Մտուածոյ թագաւորութիւնը զօրութիւնով
 եկած :

ԳՂ . ԹՎ :

- 1 Եւ վեց օրէն ետև Յիսուս իր հետը առաւ
 Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յօհաննէսը . և
 2 անոնք մէկ բարձր լեռ մը հաննց առանձին . ու
 3 անոնց առջևը այլակերպեցաւ : Եւ իր լաթերը
 եղան փայլուն խիստ ձերմակ , անանկ որ երկրի
 թափիչները չեն կրնար անանկ ձերմըկցունել :
 4 Ու Եղիան Ս' ուխտսին հետը երեցաւ անոնց , և
 5 Յիսուսի հետ կըխօսէին : Պատասխան տըւաւ
 Պետրոս՝ ու ըսաւ Յիսուսին . Ուրբի՛ աղէկ է
 մեզի հոս կենալ , ու իրեք հատ խորան շինենք .
 մէկը՝ քեզի , մէկը՝ Ս' ուխտսին , և մէկը՝ Եղիային :
 6 Ինչու որ չէր գիտեր ինչ կըխօսէր . վասն զի
 7 զարհուրեր էին : Եւ մէկ ամպ մը հովանի եղաւ
 անոնց վրայ . ձայն մը եկաւ անպէն՝ և ըսաւ . Մ' ա
 8 է իմ սիրական որդիս , ստոր մտիկ ըրէք : Եւ
 9 յանկարծ ասդին անդին որ նայեցան՝ ալ ուրիշ
 մէկը չի տեսան , հապա մինակ Յիսուս իրենց հե-
 10 տը : Եւ երբոր լեռնէն վար կիօնային՝ պատուի-
 բեց անոնց որ մէկուն չի զուրցեն տեսածնին ,
 մինչև որ Որդին մարդոյ մեռելներէն յարութիւն
 11 առնէ : Եւ անոնք ան խօսքը միտքերնին պահե-
 12 ցին , ու իրարու հետ կըհարցունէին թէ՛ մեռել-
 13 ներէն յարութիւն առնելը ինչ է : Հարցուցին

անոր՝ ու ըսին , Ըն ի՞նչ է՝ որ կարգացողները
կրսեն թէ , Պետք է որ առաջ Եղիան գայ : Ըն 11
նիկա պատասխան տրւաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Եղիան
առաջ կուգայ՝ ամէն բան կարգի կըդրնէ . բայց
ինտոր գրված է Որդւոյ մարդոյ համար , որ շատ
բաներ պիտի քաշէ՝ և անարգըվի : Բայց ես ձե՛ 12
զի կրսեմ , որ Եղիան եկաւ , և ինչ որ ուզե-
ցին նէ՝ ըրին անոր . ինչպէս որ գրված է իրեն
համար :

Ու եկան աշակերտներուն քով , տեսան շատ 13
ժողովուրդ անոնց բողոքտիրք՝ և կարգացողները ,
որ վիճաբանութիւն կրնէին անոնց հետ : Ու շուտ 14
մը բոլոր ժողովուրդը երբոր տեսան անիկա՝ զար-
մացան , և առաջ վաղելով բարե կուտային իրեն :

Եւ հարցուց անոնց թէ՝ Ընչ վէճ կրնէիք անոնց 15
հետ : Ժողովուրդէն մէկը պատասխան տրւաւ՝ ու 16

ըսաւ . Սարգայեա՛ իմ որդիս քեզի բերի , որ
մունճ դե ունի . և ուր որ հաննի նէ՝ քեանիւ կը 17

զարնէ՝ ու կրփրփրցունէ , և աղաները կըկը-
ծրացունէ՝ ու կըցամքի , և ըսի աշակերտներուդ
որ հանեն , ու չի կըցան հանել անիկա : Պա 18

տասխան տրւաւ անոնց՝ և ըսաւ . Ո՛վ անհաւատ
ազգ՝ մինչև երբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ , մինչև
երբ ձեզի պիտի համբերեմ . ինձի բերէք անիկա :

Եւ անիկա բերին իրեն . երբոր դեր տեսաւ անի- 19
կա՝ շուտ մը թօթփեց ան , ու գետինը ինկած կը-

թապըլտրկէր՝ և կրփրփրօրար : Հարցուց անոր 20
հօրը՝ ու ըսաւ . Արչափ ատեն է՝ որ ատ բանը

ատոր եղաւ . և ան ըսաւ , Տղայութենէն . շատ 21
անգամ կրակի ու ջուրի մէջ կրնտէ ատիկա՝ որ

կորսընցունէ . ուստի թէ որ կարող ես բան մը
ընէլ , ո՛վ Տէր՝ օգնէ մեզի՝ խղճալով մեր վրայ :

Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Ըսիր որ՝ Կարող ես . 22
ամէն բան կարելի է անոր՝ որ կըհաւատայ : Ու 23

տղին հայրը շուտ մը կանչեց՝ և ըսաւ . Կըհաւա-
տամ Տէր՝ օգնէ իմ անհաւատութեանս : Յիսուս 24

- երբոր տեսաւ թէ ժողովուրդը վրան կրդիզ վի-
 կոր, սաստեց պիղծ դևին՝ և ըսաւ . **Մ'ունձ՝ ու**
խուլ դև՝ ես հրաման կուտամ քեզի, ելի՛ր առ-
25 կէց, ու մէյմալ չի մանաս ատոր մէջ : Աւկանչ-
 վըռտեց՝ և խիստ չարքորկեց անիկա, ու ելաւ . և
 տղան մեռելի պէս եղաւ, անանկ որ շատերը ըսին
26 թէ՛ Մ'եռաւ : Եւ **Յիսուս անոր ձեռքէն բռնեց**
27 վերցուց անիկա . ու ան կայնեցաւ : Եւ երբոր
 ինքը տուն մտաւ, աշակերտները առանձին հար-
 ցուցին իրեն . **Մ'ենք ինչո՞ւ չի կրցանք հանել**
28 անիկա : Եւ ըսաւ անոնց . **Ըստ տեսակը ուրիշ**
 բանով չելլար, միայն թէ ծովով ու աղօթքով :
29 Եւ ելան անկէց Կալիլեայի մէջէն կանցնէին,
30 ու չէր ուղեր որ մէկը գիտայ : Ինչու որ՝ կըսոր-
 վեցունէր իր աշակերտներուն՝ ու կըսէր անոնց
 թէ, **Որդին մարդոյ պիտի մատնելի մարդոց ձեռ-**
 բք, և անիկա պիտի մեացունեն . ու մեռնելէն ետե
31 իրեք օրէն յարութիւն պիտի առնէ : Եւ անոնք
 չէին հասկընար ան խօսքը, ու կըլփսնային հար-
 ցունելու :
32 Եկաւ Կաթառնայում, և տուն որ մտաւ՝
 հարցուց անոնց . **Ի՞նչ վիճարանութիւն կընէ-**
33 իր ճամբան իրարու հետ : Եւ անոնք լուռ կե-
 ցան . ինչու որ՝ ճամբան իրարու հետ վիճարաւ
34 նութիւն կընէին թէ՛ Ո՞վ մեծ է : Եւ երբոր
 նստաւ՝ կանչեց տասներկուքը, ու ըսաւ անոնց .
 թէ որ մէկը կուզէ առաջին ըլլալ, ամենուն
35 պզտիկը պիտի ըլլայ, և ամենուն սպասաւորը : Աւ
 տղայ մը առաւ կայնեցուց անոնց մէջը . և իր
36 գիրկը առնելով անիկա՝ ըսաւ անոնց : Ո՞վ որ
 ասանկ տղոցմէն մէկը կընդունի իմ անունովս՝ իս
 կընդունի . և ո՞վ որ իս կընդունի՝ չէ թէ իս կըն-
37 դունի, հապա ան՝ որ իս խրկեց : Պատասխան
 տըւաւ անոր **Յօհաննէս՝ ու ըսաւ .** Ա՛յրդապեա՛
 մէկը տեսանք որ քու անունովդ դևեր կըհանէր,
 ու մեր ետեէն չէր քայեր, և անիկա արգիլեցինք :

Եւ ինքը ըսաւ . Մի արգիլէք անիկա . ինչու որ՝ 38
 մէկը չի կայ որ իմ անունովս հրաշք գործէ՝ ու
 կարող ըլլայ ինծի հայհոյել : Ինչու որ՝ ան որ 39
 մեզի հակառակ չէ , մեր կողմէն է : Եւ ո՛վ որ 40
 ձեզի գաւաթով մը ջուր խրմցունէ աս անունովս ,
 թէ՛ Վուք Վրիստոսի էք , ճշմարիտ կրսեմ՝ ձեզի՝
 անիկա իր վարձքը չի պիտի կորսընցունէ : Եւ 41
 ո՛վ որ կը գայ թակղեցունէ աս պզտիկներուն մէկը՝
 որ ինծի կը հաւատան , շատ աղէկ էր անոր՝ որ
 էշու աղացքի քար մը իր վիզէն կախվեր , ու ծո-
 վը ձրգվէր : Եւ թէ որ քու ձեռքդ քեզ կը գայ- 42
 թակղեցունէ՝ կտրէ նեւէ քեզմէն . ինչու որ՝
 աղէկ է քեզի պակասաւոր մտնալ յաւիտենական
 կեանքը , քան թէ երկու ձեռք ունենալ՝ ու գեհ-
 եանը երթալ չի մարելու կրակին մէջ : Ուր որ 43
 անոնց որդը չի մեռնիր , և կրակը չի մարիր :
 Եւ թէ որ քու ոտքդ քեզ կը գայ թակղեցունէ՝ 44
 կտրէ նեւէ անիկա քեզմէն . աղէկ է քեզի կաղ
 մտնալ յաւիտենական կեանքը , քան թէ երկու
 ոտք ունենալ՝ ու գեհեանը իյնալ չի մարելու
 կրակին մէջ : Ուր որ անոնց որդը չի մեռնիր , 45
 և կրակը չի մարիր : Եւ թէ որ քու աչքդ քեզ 46
 կը գայ թակղեցունէ՝ դուրս հանէ անիկա . աղէկ է
 քեզի մէկ աչքով Վստուծոյ թագաւորութիւնը
 մտնալ , քան թէ երկու աչք ունենալ՝ ու գեհ-
 եանը իյնալ : Ուր որ անոնց որդը չի մեռնիր , 47
 և կրակը չի մարիր : Ինչու որ՝ ամէն բան կրա- 48
 կով պիտի աղվի , և ամէն ողջակէզ աղով պիտի
 աղվի : Վը աղէկ է , բայց թէ որ աղը անհամնայ՝ 49
 ինչով պիտի համովնայ , Ուստի դուք աղը ձեր
 անձին մէջը պահեցէք , և իրարու հետ խաղաղու-
 թիւն ըրէք :

ԳԼ . Ժ :

- 1 **Ա**նկէց ելաւ Հրէաստանին կողմերը Յոր-
դանանի մէկալ գին եկաւ . ու նորէն ժողո-
վուրդը գիզ ված կերթային իրեն . և ինչպէս որ
սովորութիւն ունէր՝ դարձեալ կըսորվեցունէր
անոնք :
- 2 Աւ փարիսեցիները եկան փորձելով կըհարցու-
նէին անոր՝ ու կըսէին թէ , ( ) ինչաւոր է՝ որ էրի-
3 կը իր կնիկը արձըկէ : Ինքը պատասխան տըւաւ
անոնց՝ ու ըսաւ , Սովսէս ձեզի ինչ պատուի-
4 բեց : Եւ անոնք ըսին . Սովսէս հրաման տըւաւ
5 զատվելու գիր գրել , ու արձըկել : Պատասխան
տըւաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Չեր սիրտին
կարծրութեանը համար ինքը ան հրամանը գրեց :
6 Իայց տեղծումին սկիզբէն Մատուած անոնք արու-
7 և էգ ըրաւ , ու ըսաւ . Մտոր համար մարդ մը իր
հայրը ու մայրը պիտի ձըպէ , և իր կնկանը ետեւն
8 երթայ . ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան , և
անկէ ետեւ երկու մարմին չեն՝ հապա մէկ մարմին :
9 Աստի ինչ որ Մատուած մէկ տեղ կըցեց , մարդ
10 թող չի զատէ : Եւ տունը աշակերտները նորէն
11 նոյն բանը հարցուցին իրեն : Աւ ըսաւ անոնց .
Թէ որ էրիկ մը , իր կնիկը արձըկէ՝ և ուրիշ մը
12 առնէ , շնութիւն կընէ : Աւ կնիկ մը իր էրկընէն
ելայ՝ և ուրիշ էրկան մը ըլլայ , շնութիւն կը-
նէ :
13 Եւ մանր տղաք բերին իրեն , որ ձեռք դնէ
անոնց վրայ . բայց աշակերտները կըչէխէին բե-
14 րողները : Յիսուս երբոր տեսաւ , սրդողելով շե-
խեց անոնք՝ ու ըսաւ . Թող տըւէք ատ մանր տը-
ղոցը որ ինծի գան , և մի արգիլէք ատոնք . ինչու
որ՝ ատանկներուն է Մատուծոյ թագաւորութիւ-
15 նը : ՂԶմարիտ կըսեմ ձեզի , Սվ որ Մատուծոյ
թագաւորութիւնը պզտիկ տղի մը պէս չընդու-

նիր , անիկա չի պիտի մտնայ հոն : Եւ անոնք 16
գիրկը առաւ , վրանին՝ ձեռք դրաւ՝ ու օրհնեց
անոնք :

Եւ երբոր ինքը ճամբայ ելաւ անկէց , մէյմալ 17
մէկ հարուստ մարդ մը վազեց՝ ծունկ շոքելով կը-
հարցունէր իրեն ու կըսէր . Ինչի՞նչ արդապետ՝
Ինչ ընեմ որ յաւիտենական կեանքը ժառան-
գեմ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Ինչո՞ւ ինձի 18
բարի կըսես . մէկէն ՚ի զատ բարի չի կայ , որ է
Լստուած : Պատուիրանքները գիտես . մի՞ 19
չնար , մի՞ սպաններ , մի՞ գողնար , մի՞ սուտ վը-
կայեր , քու հայրդ և մայրդ պատուէ : Ինչիկա 20
պատասխան տրուաւ՝ և ըսաւ իրեն . Ա՛րդապետ՝
ատոնք ամէնը տղայու թննէս ՚ի վեր ըրի . ուստի
ալ ի՞նչ պակաս ունիմ : Եւ Յիսուս անոր նայ- 21
ելով սիրեց անիկա՝ ու ըսաւ իրեն . Ա՛էկ բան մը
քեզմէ պակաս է . թէ որ կուզես կատարեալ ը-
լալ , գնա՛ ինչ որ ունիս ծախէ՛ ու աղքատներուն
տուր , և երկինքը գանձ պիտի ունենաս . ու խա-
չը ա՛ռ՝ և եկոր իմ ետեւէս : Եւ ան խօսքին խոժո- 22
ւեկով՝ գնաց տրամած . ինչու որ՝ շատ ստացուածք
ունէր : Յիսուս չորս կողմը նայելով՝ ըսաւ աշա- 23
կերտներուն , Ի՞նչպէս դժուար է անոնց որ հա-
րստութիւն ունին՝ Լստուծոյ թագաւորութիւնը
մտնալ : Աւ աշակերտները զարմացեր էին անոր 24
ըսած խօսքերուն վրայ . բայց Յիսուս նորէն պա-
տասխան տրուաւ իրենց՝ և ըսաւ . Մըղեակներ՝
որչափ դժուարին է իրենց հարստութեանը յու-
սացողներուն Լստուծոյ թագաւորութիւնը մըտ-
նալ : Վիւրին է մայուխին ասեղին ծակէն անց- 25
նիլ , քան թէ հարուստին Լստուծոյ թագաւո-
րութիւնը մտնալ : Եւ անոնք ալ էվելօք կըզար- 26
մանային՝ ու կըսէին իրարու . Աւրեմն ո՞վ կընայ
փրկըվիլ : Յիսուս անոնց նայելով ըսաւ . Լստիկա 27
մարդու կողմանէ անհնար է , բայց ոչ Լստուծոյ
կողմանէ : Պետրոս սկըսեց ըսել անոր , Լ.հա 28

- մենք ամէն բան թողուցինք՝ և քու ետեւդ եկանք :
- 29 Պատասխան տրւաւ Հիսուս՝ ու ըսաւ . ՂԶմարիտ կրտսեմ ձեզի . մէկը չի կայ որ թողուց տուն , կամ եղբայրներ , կամ քոյրեր , կամ հայր , կամ մայր , կամ որդիք , կամ արտեր ինծի համար :
- 30 կամ աւետարանին համար , որ չի պիտի առնէ հարիւրապատիկ հիմայ աս ատենըս տուներ , և եղբայրներ , և քոյրեր , և մայրեր , և որդիքներ , և արտեր հալածանքի հետ . ու գալու աշխարհին :
- 31 մէջ յաւիտենական կեանքը : Ինչու որ շատերը որ էն առաջին՝ պիտի ըլլան յետին , ու յետինները՝ առաջին :
- 32 Եւ դէպ ՚ի Երուսաղէմ ելլալու ճամբուն մէջ էին . ու Հիսուս անոնցմէ առաջ կերթար , և ետեւէն զացողները կրղարմանային , ու կրվախնային : Եւ նորէն առաւ տասներկուքը առանձին , սկըսեց ըսել անոնց՝ ինչ բաներ որ իրեն պիտի պատահէին .
- 33 ըսէ լու , թէ՛ Ահա Երուսաղէմ կեկանք , ու Արդին մարդոյ պիտի մատնըվի քահանայապետներուն և կարդացողներուն , ու պիտի դատապարտեն անիկա մահուան , և հեծաւ :
- 34 նոսներուն պիտի մատնեն անիկա : Եւ ինքը ծաղը պիտի ընեն , ու ծեծեն անիկա , և թուքնեն անոր , և մեռցունեն , ու իրեք օրէն յարութիւն պիտի առնէ :
- 35 Եւ իր քովէն կերթային Հակոբոս ու Յօհաննէս՝ Օլեբեդոսի որդիքը , և ըսին իրեն . Ա՛րդապետ կուղենք որ քեզմէ ինչ որ խնդրենք նէ՛
- 36 մեզի ընես : Եւ ինքը ըսաւ անոնց . Ի՞նչ կուզէք
- 37 ինծմէ , որ ձեզի ընեմ : Աւ անոնք ըսին իրեն .
- 38 Եւ որ հէ մեզի՝ որ նստինք մէկս աջ կողմըդ , և մէկալը՝ ձախ կողմըդ քու փառքիդ մէջը : Պատասխան տրւաւ Հիսուս՝ ու ըսաւ անոնց , Չէք գիտեր՝ ինչ կրխնդրէք . կրնաք խմել ան գաւաթը որ ես պիտի խմեմ , կամ ան մկրտութիւնը մկրտը :
- 39 վիլ՝ որ ես պիտի մկրտըվիմ : Եւ անոնք ըսին իրեն ,

Կրնանք . ու Յիսուս ըսաւ անոնց , Ըն գաւաթք
 որ ես պիտի խմեմ՝ պիտի խմէք , և ան մկրտու-
 թիւնը որ ես պիտի մկրտուիմ՝ պիտի մկրտուիք .
 բայց իմ աջ կողմըս և ձախ կողմըս նստեցունելը՝ 40
 իմն չէ տալը . հապա անոնց ուրիշ ուրիշ , որոնց որ
 պատրաստուիւած է : Եւ Բեթսալ տասը աս որ լսե- 41
 ցին , Յակոբին ու Յոհաննէսին վրայ սկրսեցին
 բարկանալ : Եւ Յիսուս կանչեց անոնք իրեն՝ ու 42
 ըսաւ անոնց . Իհառէք որ հեթանոսներուն իշխան
 ըսվածները՝ անոնց վրայ կրտիրեն , և իրենց մե-
 ծամեծները վրանին կիշխեն : Բայց ձեր մէջը 43
 անանկ պիտի չըլլայ . հապա՝ ո՞վ որ ձեր մէջէն մեծ
 ըլլալ կուզէ , անիկա ձեզի սպասաւոր պիտի ըլլայ .
 և ո՞վ որ ձեր մէջէն առաջին ըլլալ կուզէ , անիկա 44
 ձեր ամէնուն ծառայ պիտի ըլլայ : Ինչու որ՝ 45
 Արդին մարդոյ ալ չեկաւ սպասաւորութիւն ըն-
 դունելու , հապա՝ սպասաւորութիւն ընելու , ու
 իր կեանքը փրկանք մը տալու շատերուն համար :
 Եւ եկան Երիքով . ու երբոր Երիքովէն ելաւ 46
 աշակերտներովը՝ և շատ ժողովուրդներով , Տի-
 մէոսի որդին կոյր Բարտիմէոսը ճամբուն վրայ
 մուրացկան նստեր էր : Երբոր լսեց՝ թէ Յիսուս 47
 Վազովեցին է , սկրսեց կանչել՝ և ըսել , Յի-
 սուս որդի՛ Վաւթի ողորմէ՛ ինձի : Եւ շատերը 48
 անիկա կը շփեին՝ որ լռէ . բայց ան ալ էվելոք
 կրկանչ վըռտէր , Արդի՛ Վաւթի ողորմէ՛ ինձի :
 Յիսուս կայնեցաւ՝ և հրաման ըրաւ որ անիկա 49
 կանչեն . կանչեցին կոյրը՝ ու ըսին անոր . Ի՛նչ
 եզի ելի՛ր՝ քեզ կրկանչէկոր : Եւ անիկա իր լա- 50
 թերը ձգեց՝ ելաւ Յիսուսին եկաւ : Պատասխան 51
 տըւաւ անոր Յիսուս՝ ու ըսաւ . Ի՞նչ կուզես որ
 քեզի ընեմ . կոյրը ըսաւ իրեն . Ուսրբունի՛ որ
 ա՛յն բացվի : Եւ Յիսուս ըսաւ իրեն . Գնա՛՛ քու 52
 հաւատքդ քեզ բժշկեց . ու շուտ մը բացվեցաւ ,
 և ճամբան անոր ետեէն կերթար :

ԳՂ . ԺԱՆՆԵՐ :

- 1 **Եւ** երբոր Երուսաղէմ մօտեցան Ռեթիազէ
 2 կերաներէն երկուքը խրկեց, և ըսաւ անոնց .
 Գացէք դուք ատ գեղը որ ձեր դիմացն է . հոն
 մտնալնուդ պէս՝ կապած աւանակ մը պիտի գըտ-
 նաք, որուն վրայ բնաւ մարգ չի նստաւ . արձը-
 3 կեցէք անիկա՝ ու բերէք : Եւ թէ որ մէկը ըսէ
 ձեզի թէ՛ Ինչո՞ւ ատ աւանակը կարձրկէքիոր ,
 ըսէք թէ՛ իրեն Տէրոջը պէտք է . և շուտ մը հոս պի-
 4 տի խրկէ անիկա : Գացին՝ և գտան աւանակը
 5 զոանը քով կապած դուրսը փողոցին մէջ . ու ար-
 6 ձրկեցին անիկա : Եւ հոն կայնողներէն ոմանք կը-
 սեն անոնց . Ինչ կընէք, ինչո՞ւ կարձրկէք ատ
 7 աւանակը : Եւ անոնք ըսին անոնց ինչպէս որ Յի-
 8 սուս ըսաւ, ու իրենց թող տըւին : Եւ անակը Յի-
 9 սուսին բերին, ու անոր վրայ լաթեր ձգեցին, և
 10 նրստաւ անոր վրայ : Աւ շատերը իրենց լաթերը
 ճամբուն վրայ կը փռէին, և ուրիշները ծառերէն
 ճուղեր կը կտրէին՝ ու ճամբուն վրայ կը ձրկէին :
 Եւ առջևէն ու ետևէն դացողները կը կանչէին ու
 11 կը ըսէին . Ովսաննա Ռարձրելոյն : Օրհնեալ է
 դուն որ Տէրոջը անունովը կուգաս . օրհնեալ է
 մեր Գաւիթ հօրը թագաւորութիւնը եկած . եր-
 կինքը՝ խաղաղութիւն, և բարձրերը՝ փառաւո-
 րութիւն :
 12 Եւ Յիսուս մտաւ Երուսաղէմ՝ ու տաճարը,
 և չորս կողմը ամէն բաները նայեցաւ . և ատենը
 որ իրիկուն էր՝ Ռեթիազէ ելաւ տասներկուքին
 13 հետ մէկ տեղ :
 14 Աւ հետևեալ օրը երբոր Ռեթիազէն կել-
 15 լացին՝ անօթեցաւ : Եւ հեռուանց տերևներով
 լեցուն թուղի ծառ մը տեսաւ, ու եկաւ որ անոր
 վրայ բան մը գանայ . և երբոր անոր եկաւ՝ տե-

րեններէն ՚ի զատ բան մը չի գտաւ . ինչու որ գէ-
թուղին ասներ չէր : Պատասխան տրուաւ՝ և ըսաւ 14
անոր . Մէյմալ մէկը յաւիտեան քեզմէ պտուղ
չուտէ , և իր աշակերտները լսեցին :

Եկան Երուսաղէմ . ու մտաւ տաճարը՝ սկըսեց 15
դուրս հանել ծախողները և դնողները որ տաճա-
րին մէջ էին . և ստակ փոխողներուն սեղանները
ցիրուցան ըրաւ , ու աղաւնի ծախողներուն ա-
թոռները կործանեց . և թող չէր իտար որ մէկը 16
տաճարին մէջէն աման մը անցունէ : Ու կըսոր 17
վեցունէր անոնք՝ և կըսէր , Վրոված է՛ իմ տունս
աղօթքի տուն պիտի ըսվի բոլոր հեթանոսներուն ,
ու դուք ատկեա աւազակներու բուն ըրիք : Վա 18
հանայապեանները ու կարդացողները լսեցին , և
կուզէին՝ թէ ինտոր անիկա կորսընցունեն , բայց
կըվախնային իրմէն . ինչու որ՝ բոլոր ժողովուրդը
զարմացեր էին անոր վարդապետութեանը վրայ :

Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ քաղաքէն դուրս ելան : 19
Ու առտրվանց երբոր անկէջ կանցնէին , թու 20
զին ծառը տեսան արմատէն չորցած : Պետրոսին 21
միաբը եկաւ՝ ու ըսաւ անոր . Ուարբի՛ ահա թու
զին ծառը որ անիծեցիր , չորցեր է : Պատասխան 22
տրուաւ ՚՛խուս՝ ու ըսաւ անոնց . թէ որ Մտու-
ծոյ հաւատքը ունենաք , ճմարիտ կըսեմ՝ ձեզի , 23
ո՛վ որ աս լեռանը ըսէ՝ Ելի՛ր ու ծովը ինկիր , և
իրեն սիրտին մէջը չի տարակուսի , հապա հաւա-
տա՛ թէ ինչ որ ըսէ՛ կըլլայ , պիտի ըլլայ անոր
ինչ որ ըսէ նէ : Մտր համար կըսեմ՝ ձեզի , 24
Ի՛նչ բանի համար որ աղօթք ընելով կըխնդրէք՝
և կըհաւատաք թէ պիտի առնէք , պիտի ըլլայ
ձեզի : Եւ երբոր աղօթքի կըկայնիք՝ ներեցէք թէ 25
որ մէկուն դէմ բան մը ունիք . որ ձեր յայրն ալ՝
որ երկինքն է , ներէ՛ ձեզի ձեր յանցանքները :
Որ եթէ դուք չի ներէք նէ , ձեր յայրն ալ՝ որ 26
երկինքն է , չի ներէր ձեզի ձեր յանցանքները :
Կորէն Երուսաղէմ եկան , ու տաճարին մէջ 27

- երբոր ժուռ կուգար՝ քահանայապետները և
 28 կարգացողները ու ծերերը եկան իրեն , և ըսին
 իրեն . Ի՞նչ իշխանութիւնով ատ բաները կը-
 նես . և ո՞վ տրւաւ քեզի ատ իշխանութիւնը :
- 29 Պատասխան տրւաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց .
 Ես ալ ձեզի բան մը հարցունեմ՝ ինձի պատաս-
 խան տրւէք , ու ես պիտի ըսեմ ձեզի՝ ինչ իշ-
 30 խանութիւնով կրնեմ աս բաները : Յօհան-
 նէսին մկրտութիւնը երկինքէն էր՝ թէ մարդոց-
 31 մէն , պատասխան տրւէք ինձի : Իրարու հետ
 կրմամտային՝ ու կրսէին , թէ որ ըսենք Երկին-
 քէն՝ կրսէ մեզի . Հապա ինչո՞ւ չի հաւատացիր
 32 անոր : Իայց թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէն , ժո-
 ղովուրդէն կրվախնանք . ինչու որ ամէնը գիտէին
 33 Յօհաննէսը որ մարգարէ մըն էր : Պատասխան
 տրւին՝ ու ըսին Յիսուսի՝ Չենք գիտեր . և Յի-
 սուս պատասխան տրւաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ես
 ալ ձեզի չեմ ըսեր՝ ինչ իշխանութիւնով կրնեմ
 աս բաները :

ԳԼ . ԺԻ :

- 1 **Ն**ւ սկըսեց առակներով խօսել անոնց հետ՝ ու
 ըսել . Մէկ մարդ մը այգի մը տրնկեց , ու
 անոր բոլորտիքը ցանգ քաշեց . և խորունկ հնձան
 փորեց անոր մէջէ՝ ու աշտարակ մը շինեց , և տը-
 ւաւ անիկա մշակներուն . ու ինքը հեռու երկիր
 2 մը գնաց : Եւ ատենին ծառայ մը խրկեց մշակնե-
 րուն , որ ան մշակներէն այգիին պտուղէն առնէ :
 3 Եւ անոնք բռնեցին՝ ծեծեցին անիկա , ու պարապ
 4 ճամբեցին : Աորէն ուրիշ ծառայ մը խրկեց ա-
 նոնց , և անոր գլուխը պատռեցին՝ ու անարգըված
 5 ետ դարձուցին : Եւ նորէն ուրիշ մը խրկեց՝ ու
 անիկա մեռցուցին . և շատ ուրիշներն ալ որը կը-
 6 ծեծէին՝ և որը կըսպաննէին : Ա երջը սիրելի որ-
 7 զի մը ունէր , անիկա խրկեց անոնց ետքը՝ ու
 ըսաւ . Վուցէ կամընչն ան իմ որդիէս : Իայց մը-

շակները երբոր տեսան անիկա՝ որ կուգար , ըսին
իրարու . Ըսիկա է ժառանգը , եկէք մեոցուննը
աս , և ժառանգութիւնը մերը ըլլայ : Աւ բռնե- 8
ցին անիկա՝ մեոցուցին , և այգիէն դուրս հանե-
ցին : Աւստի այգիին տէրը ինչ պիտի ընէ . պիտի 9
գայ՝ ու կորսընցունէ մշակները , և այգին ուրիշ-
ներուն ձեռքը պիտի տայ : Եւ ան գիրը չէք մի 10
կարգացեր դուք , թէ՛ Մն. քարը՝ որ շինողները
բանի տեղ չի դրին , անիկա եղաւ անկիւնի
գլուխ : Ըսիկա Տէրոջմէն եղաւ , և մեր աչքե- 11
րուն զարմանալի է :

Եւ կուզէին անիկա բռնել , բայց ժողովուր- 12
դէն վախցան . ինչու որ՝ գիտցան որ ան առակը
իրենց ըսաւ , և ինքը ձգեցին ու գացին :

Եւ փարիսեցիներէն ու Հերոդէսեաններէն 13
բանի մը հոգի խրկեցին իրեն , որ խօսքով բռնեն
անիկա : Եւ անոնք եկան խարէութիւնով կը 14
հարցունէին անոր ու կրտէին . Ս'արդապետ՝ գի-
տենք որ ճմարիա ես , և մէկէ մը հոգ չունիս .
ինչու որ մարդու երեսպաշտութիւն չես ըներ ,
հապա ճմարտութեամբ Ըստուծոյ ճամբան կը-
սորվեցունես . ուստի ըսէ մեզի , Ապստրին տուրք
տալ օրինաւոր է թէ՛ չէ . տանք՝ թէ չի տանք :
Աւ Յիսուս գիտցաւ անոնց կեղծաւորութիւնը , 15
ըսաւ անոնց . Անղծաւորներ՝ իս ինչու կրտորձէք ,
բերէք ինծի մէկ դահեկան մը որ տեսնամ : Եւ 16
անոնք բերին , ու ըսաւ անոնց . Որի՞ է աս պատ-
կերը՝ կամ գիրը . և անոնք բսին իրեն . Ապս-
տրին : Պատասխան տրաւ Յիսուս՝ և ըսաւ ա- 17
նոնց . Գացէք ան որ Ապստրին է՝ Ապստրին տրէք ,
և ան որ Ըստուծոյ է՝ Ըստուծոյ տրէք . ու զար-
մացան իրեն վրայ :

Սագուկեցիները եկան իրեն որ կրտեն թէ , 18
Յարութիւն չի կայ . կը հարցունէին իրեն՝ և կը-
սէին : Ս'արդապետ՝ Ս' ովսէս մեզի գրեց , թէ 19
որ մէկուն նզըայրը մեռնի՝ ու կնիկը ձգէ՝ և զա-

- ւակ չի ձրգէ նէ , իր եղբայրը անոր կնիկը պիտի
 20 առնէ , և իր եղբօրը զաւակ հանէ : Աւստի մեր
 քովը եօթը եղբայր կային , առջինը կնիկ առաւ՝
 21 ու մեռաւ և զաւակ չի ձրգեց : Եւ երկրորդը
 առաւ անիկա՝ ու մեռաւ , և ան ալ զաւակ չի
 22 ձրգեց . անանկ երրորդն ալ առաւ անիկա : Աւ
 եօթն ալ , և զաւակ չի ձրգեցին . ամէնէն ետքը
 23 կնիկն ալ մեռաւ : Հիմայ յարութեան ատենը՝
 երբօր յարութիւն առնեն , անոնցմէ որին կնիկ
 պիտի ըլլայ ան . ինչու որ եօթն ալ անիկա կնիկ
 24 ունեցան : Պատասխան տրւաւ Յիսուս՝ և ըսաւ
 անոնց . Ետոր համար չէ՞ որ կրմովորիք . որ ոչ
 25 նր : Ինչու որ երբ մեռելներէն յարութիւն առ-
 նեն , ոչ էրիկ մարդիկ կնիկ կառնեն , և ոչ կնիկ-
 ները էրիկ կառնեն . հապա երկինքի հրեշտակնե-
 26 բուն պէս են : Իայց մեռելներուն յարութեանը
 համար՝ թէ յարութիւն կառնեն , Սոլսէսին
 գիրքին մէջը չէք մի կարդացեր մորենիին վրայ .
 Ետուած անոր ինչպէս ըսաւ . Ես եմ ըսաւ՝ Եր-
 րահամին Ետուածը , ու Սահակին Ետուածը ,
 27 և Յակոբին Ետուածը : Եւ ան մեռելներուն
 Ետուած չէ՞ հապա կենդանիներուն . դուք
 ուրեմն՝ շատ մոլորեալ էք :
 28 Աւ կարդացողին մէկը եկաւ մտիկ կրնէր անոնց
 երբօր փիճաբանութիւն կրնէին . երբօր տեսաւ
 թէ աղէկ պատասխան տրւաւ անոնց , հարցուց
 անոր՝ ու ըսաւ . Երաջին պատուիրանքը որն է :
 29 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Եմէնէն առաջինը է՝ Եսէ՛
 Ի՛սրայէլ , մեր Տէր Ետուածը՝ մէկ Տէր մըն է .
 30 և պիտի սիրես քու Տէր Ետուածդ քու բոլոր
 սիրտէդ , և քու բոլոր անձէդ , և քու բոլոր միտ-
 քէդ , և քու բոլոր զօրութենէդ . ասիկա է պառ-
 31 ջին պատուիրանքը : Աւ երկրորդը ասոր պէս .
 Ի՛նչու ընկերդ քու անձիդ պէս պիտի սիրես . ա-
 32 սոնցմէ մեծ՝ ուրիշ պատուիրանք չի կայ : Աւ

կարդացողը ըսաւ իրեն , Պինա աղէկ Ս' արդապետ' շիտակ խօսեցար , թէ Մատուած մէկ է՝ և անկէց 'ի զատ ուրիշը չի կայ : Եւ բոլոր սիրտէ , ու բո- 33
լոր զօրու թնէ , և բոլոր մտքէ անիկա սիրելը ու
ընկերը անձին պէս սիրելը՝ ողջակէզներէն և զո-
հերէն էվել է : Եւ Յիսուս տեսաւ որ խելացու 34
թիւնով պատասխան տրւաւ , ըսաւ անոր . Մա-
տուծոյ թագաւորու թիւնէն հեռու չես . և ալ
ուրիշ մէկը չէր համարձակեր բան մը հարցու-
նել անոր :

Պատասխան տրւաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ , երբոր 35
տաճարին մէջ կըսորվեցունէր . Վարդացողները
ինտո՞ր կըսեն թէ՛ Քրիստոս Վաւիթի որդին է :
Ու Վաւիթի նախը Հոգւով Արբով կըսէ . Տէրը 36
իմ Տէրոջըս ըսաւ , 'Նստէ իմ՝ աջ կողմն՝ մինչև
որ քու թշնամիներդ քու ստքիդ պատուանդան
ընեն՝ : Ուրեմն՝ թէ որ Վաւիթի նախը անոր Տէր 37
կըկանչէ , ինչպէս անոր որդին կըլլայ . և շատ
ժողովուրդ քաղցրութեամբ մտիկ կընէր անոր :

Եւ կըսէր սորվեցունելով իր վարդապետու 38
թեանը մէջ . Օգոյշ կեցիք կարդացողներէն , որ
կուզեն փառաւոր լաթերով պտրաիլ , ու շուկա-
ներուն մէջ առջի բարենները կըվիտրունն , և ա- 39
ռաջին աթոռները ժողովարաններուն մէջ , ու
գլխաւոր տեղերը ընթրիքներու մէջ : Արո՞նք որ 40
բւարիներուն տունները կուանն , պատճառներով
աղօթքը կերկընցունեն , որ տանտ ալ աւելի դա-
տապարտութիւն պիտի ընդունին :

Յիսուս գանձանակին դիմացը կայնէր՝ կընայէր 41
թէ ինտո՞ր ժողովուրդը գանձանակին մէջը ստակ
կըծրգէ . և շատ հարուստներ շատ բան ձգեցին :
Ս'էկ որբւարի կնիկ մը եկաւ՝ և երկու լոմայ 42
ձգեց , որ մէկ նաքարակիտ մը կընէ : Ու աշա- 43
կերտները իրեն կանչեց՝ և ըսաւ անոնց . Ղ'շմա-
րիտ կըսեմ՝ ձեզի՞ որ ան խնդճ որբւարին գան-
ձանակը սոսկ ձգողներուն ամէնէն էվել ձրգեց :

44 Ինչու որ՝ ամէնը իրենց էվելլցածէն ձգեցին , բայց
անիկա իր աղքատութենէն ունեցածին բոլորը
ձգեց՝ իր ունեցած ապրուստը և :

ԳԼՈՒԽ ԺԳ :

- 1 Աւերոր տաճարէն դուրս ելաւ՝ իր աշակերտ-
ներէն մէկը ըսաւ իրեն . Ա՛յրդապետ՝ նայէ
2 ինտոր քարեր են , և ի՞նչ կերպ շէնքեր : Պա-
տասխան տրւաւ անոր (Յիսուս՝ ու ըսաւ . Արտես-
նաս առ ամէն շէնքերը . Ճշմարիտ կրտսմ՝ ձեզի ,
որ քար մը քարի վրայ չի պիտի մնայ հոն՝ որ չի
քակվի :
- 3 Եւ երբոր ձիթենեաց լեռը տաճարին դիմացը
ինքը նստեր էր , Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յո-
հաննէսը ու Լնդրէասը հարցուցին իրեն առան-
4 ձին : Ի՛սէ՛ մեզի՛ երբ պիտի ըլլայ ատիկա , և ի՞նչ
է նշանը՝ առ ամէն բաները կատարվելու ատե-
5 նին : Պատասխան տրւաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ ա-
6 նոնց . Օգո՛յշ կեցէք , մէկը ձեզ չի խարէ : Ին-
չու որ՝ շատերը պիտի գան իմ անունովս , և ըսեն
թէ՛ Ես եմ Քրիստոսը . ու շատերը պիտի մոլոր-
7 ցունեն : Ի՛այց երբոր լսէք պատերազմներ՝ և պա-
տերազմներու ձայներ , մի՛ շփոթիք . ինչու որ
8 պէտք է ըլլալ , բայց տակաւին վերջը չէ : Ինչու
որ՝ ազգ ազգի վրայ պիտի ելլայ , և թագաւորութե-
թիւն թագաւորութեան վրայ . ու տեղ տեղ
երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլայ , սովեր՝ և
մահտարածամներ՝ և իրարանցումներ . բայց առ
9 ամէնը՝ ցաւերուն սկիզբն է : Եւ ձեզ ալ ատեան-
ներու պիտի մատնեն , ու ժողովարաններուն մէջը
պիտի տանջովիք , ու դատաւորներու և թագա-
ւորներու առջև պիտի կենաք ինծի համար անօնց
10 վկայութիւն ընելու , և բոլոր ազգերուն . բայց
11 առաջ պէտք է աս աւետարանս քարոզ վի : Ի՛այց
երբոր ձեզ մատնելու տանին , առաջուց հոգ մի՛
ընէք՝ և մի՛ մտմտաք , թէ ինչ պիտի խօսիք . հո-

պա ան ժամուն ինչ որ ձեզի տրուի նէ՝ անիկա
 խօսեցէք . ինչու որ՝ չէ թէ դուք էք որ կրխօսիք ,
 հապա չոգին Սուրբ : Եղբայր եղբայրը մեռնի 12
 լու պիտի մասնէ , ու հայրը՝ որդին . և որդիք
 հայրերուն վրայ պիտի ելան , ու պիտի սպաննեն
 անոնք : Եւ իմ անունիս համար ամենէն ատկի 13
 պիտի ըլլաք . բայց ան՝ որ մինչև վերջը կը համբե-
 րէ , ինքը պիտի ապրի : Եւ երբոր կը տեսնաք 14
 աւերմունքին պղծութիւնը , որ արժան չեղած
 տեղը պիտի կենայ . (ան որ կրկարդայ՝ թող հաս-
 կընայ .) անատենը անոնք որ չըտաստանի մէջն են՝
 լեռները թող փախչին . և ան որ տանիսին վրայ 15
 է թող տուն չիջնայ , ու չի մանայ իր տունէն
 բան մը վերցունելու . և ան որ արան է՝ թող ետ 16
 չի դառնայ իր լաթերը առնելու : Բայց վայ ծոց 17
 վորներուն և ծիծ տրվողներուն ան օրերը : Եւ 18
 զօթք բռէք՝ որ ձմեռը չըլլայ անիկա : Եւ օրերը 19
 անանկ նեղութիւններ պիտի ըլլայ , որ արարա-
 ծոց սկիզբէն մինչև հիմայ անանկը ոչ եղան՝ ու
 ոչ ալ պիտի ըլլայ : Եւ թէ որ Եւտուած իր 20
 ընտրեալներուն համար ան օրերը չի կարճրցու-
 ներ , մէկ մարմին մը չի պիտի ապրէր . բայց ընտ-
 րեալներուն համար՝ որոնք ընտրեց , ան օրերը
 կարճրուց : Եւ ատենը թէ որ ձեզի մէկը ըսէ 21
 թէ՛ Եւհա հոս է Վրիտոս՝ կամ ահա հոն , մի՛
 հաւատար : Ինչու որ՝ սուտ քրիստոսներ և սուտ 22
 մարդարէներ պիտի ելան , ու նշաններ և հրաշք-
 ներ պիտի ցուցընեն մոլորցունելու համար՝ թէ որ
 կարելի է , ընտրեալներն ալ : Բայց դուք զգո՛յշ 23
 կեցիք , ահա առաջուց ըսի ձեզի ամէնը :
 Բայց ան օրերը ան նեղութիւններէն ետե՛ ա 24
 բեր պիտի խաւարի , և լուսինը իր լոյսը չի պիտի
 տայ . ու երկինքէն աստղերը պիտի թափին , և 25
 երկինքի մէջ զօրութիւնները պիտի շարժուին :
 Եւ անատենը պիտի տեսնան Արդին մարդոյ ամ 26
 պերով եկած , ու զօրութիւնով՝ և մեծ փառքով :

- 27 Եւ անատենը իր հրեշտակները պիտի խրկէ , ու իր ընտրեալները պիտի ժողովէ չորս հովերէն՝
- 28 երկրի ծայրէն մինչև երկինքի ծայրը : Ուստի դուք թուղին ծառէն առակ մը սորվեցէք . երբոր անոր ճուղերը դեռ կակուղ են՝ և վրան տերևներ դուրս կուտայ , կը դիտնաք որ ամառը մօտ
- 29 է . ասոր պէս ալ դուք՝ երբոր կը տեսնաք աս ամէն բաները եղած , գիտցէք որ մօտ է դուռներուն
- 30 քով : Չ՛շմարիտ կըսեմ՝ ձեզի , որ՝ Մ.ս ազգը պիտի չանցնի՝ մինչև աս ամէն բաները ըլլայ : Երկինք ու երկիր պիտի անցնին , և իմ խօսքերս պիտի չանցնին :
- 31 Միայն թէ ան օրվանը ու ժամին համար մէկը չի գիտեր , ոչ հրեշտակները երկինքի մէջ , և ոչ Արդին , հապա միայն շայր :
- 32 Օգտչ կեցիք , արթուն մնացէք , և աղօթք ըրէք .
- 33 ինչու որ չէք գիտեր ատենը երբ է : Ինչպէս հեռու աշխարհ գացող մարդ մը իր սուներ թողու , ու իշխանութիւն տայ իր ծառաներուն , և ամէն մէկուն իրեն գործքը . ու դանապանին ապրստը
- 34 որ արթուն կենայ : Ուրեմն՝ արթուն կեցիք . ինչու որ՝ չէք գիտեր թէ երբ կուգայ սուներին տէրը , իրիկունը՝ թէ կէս գիշերին՝ թէ հաւա
- 35 խօսին՝ թէ առաքւանց . չըլլայ որ յանկարծ մը գայ՝ ձեզ քունի մէջ գանայ : Իայց ինչ որ կըսեմ՝ ամէնուն կըսեմ՝ արթուն կեցիք :

ԳՂ . ԺԳԻ :

- 1 Եւ երկու օրէն ետև զատիկ ու բաղարջակերք էր . քահանայապետները և կարդացողները կուղէին՝ թէ ի՞նչպէս հնարքով մը անիկա բռնեն
- 2 մեռցունեն : Իայց կըսէին թէ՛ Մ.ս սուներին մէջ չէ , որ ժողովուրդին մէջ խառնութիւն չըլլայ :
- 3 Եւ երբոր ինքք Նիթանիա էր բորոտ Սիմոնին սուներ սեղան նըստած , կնիկ մը եկաւ՝ որ շիշ մը պատուական սուղ նարդոսի եղ ունէր . ու կոտրեց ան շիշը՝ անոր գլխուն վրայ թափեց : Եւ

աշակերտները չարացան՝ ու կրսէին . Ինչու հա-
մար ոչինչ տեղը գնաց աս եղը : Որ իրեք հարիւր 5
դահեկանէն էլել կրնար ծախսիլ աս եղը , ու
աղքատներուն տրուիլ . և խիտ կրբարկանային
անոր : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Թող տրէք 6
ատոր . ինչու անհանգիստ կրնէք . ինչու որ բարի
գործ մը գործեց ատիկա ինծի : Ըղբատները ա- 7
մէն ատեն ձեր հետը ունիք , և երբոր ուզէք՝
կրնաք բարի ընել անոնց . բայց իս ամէն ատեն
ձեր հետը չունիք : Ըտիկա ինչ որ ունէր նէ՛ ը- 8
րաւ . առաջուց իմ մարմինս օծեց՝ պատանքվելու
նշան : Ղշմարիտ կրեսմ ձեզի , Ի՛նչոր աշխարհի 9
մէջ՝ ուր որ աս աւետարանը քարոզվի , ատոր
ըրածն ալ պիտի խօսվի՝ ինքը յիշելու համար :

Եւ Յուդա Իսկարիովացի տասներկուքին 10
մէկը՝ գնաց քահանայապետներուն , որ անիկա
մատնէ անոնց : Ընոնք երբոր լսեցին՝ խնդացին , 11
ու իրեն ստակ տալ խոստացան . և կուզէր՝ թէ
ի՛նչպէս պատահու թիւնով մը մատնէ :

Ու բաղարջակերքին առջի օրը՝ որ զատիկը կը- 12
մորթէին , աշակերտները ըսին իրեն . Ո՛ր կուզես
երթանք պատրաստենք՝ որ զատիկը ուտես : Եւ 13
ինքը աշակերտներէն երկուքը խրկեց , ու ըսաւ
անոնց . Գացէք քաղաքը , ու երբոր քաղաքը կը-
մտնաք՝ մէկ մարդ մը կրպատահի ձեզի , որ ուսին
վրայ ջուրի աման ունի . գացէք անոր ետեւն :

Եւ որ տուն որ մտնայ , տունին տերոջը ըսէք . 14
Վարդապետը կրսէ , Ո՛ր է հիւրանոցը՝ որ հոն
աշակերտներովս զատիկը ուտեմ : Ըն ալ ձեզի 15
զարդարված մեծ վերնատուն մը կրցուցրէն , հոն
պատրաստեցէք մեզի : Եւ իր աշակերտները գա- 16
ցին պատրաստելու . քաղաքը եկան , ու ինտոր որ
իրենց ըսաւ նէ՛ գտան . և զատիկը պատրաստե-
ցին :

Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ տասներկուքին հետ 17
մէկ տեղ եկաւ : Ու երբոր նստեցան՝ և կուտէին , 18

- բաւ Յիսուս . Շ' շմարիտ կըսեմ ձեզի , որ ձեզ
մէ մէկը իս պիտի մատնէ , որ իմ հետս կուտէկոր :
- 19 Եւ անոնք սկըսեցին տրտմել՝ ու ամէն մէկը ըսել ,
Ս'ի թէ ես եմ մի . և մէկալը՝ մի թէ ես եմ մի :
- 20 Ընկիա պատասխան տրուաւ՝ և ըսաւ անոնց , Ըստ
տասներկուքէդ մէկը՝ որ ինծի հետ էր յետոյ պը-
- 21 նակը խօսեց : Իրաւ Արդին մարդոյ պիտի եր-
թայ՝ ինչպէս որ գրված է անոր համար . բայց վայ
ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը Արդին մարդոյ պի-
տի մատնելի . աղէկ էր անոր՝ որ ծնած ալ չըլ-
լար ան մարդը :
- 22 Եւ դեռ որ կուտէին՝ Յիսուս հաց առաւ , օրհ-
նեց ու կտրեց՝ տրուաւ անոնց , և ըսաւ . Ընէք՝ ատ
- 23 իմ մարմինս է : Եւ գաւաթը առաւ , գոհացաւ՝
ու տրուաւ անոնց . և ամէնն ալ անկէց խմեցին :
- 24 Աւ ըսաւ անոնց . Ըս է իմ արիւնս նոր ուխտի ,
25 որ շատերուն համար կըթափվի : Շ' շմարիտ կը-
սեմ ձեզի , որ՝ մէյմալ որթին պտուղէն չի
պիտի խմեմ մինչև ան օրը՝ երբոր անկիա նոր
խմեմ Ըստուծոյ թագաւորութեան մէջը :
- 26 Եւ գոհացան՝ ելան ձիթենեաց լեռը : Եւ Յի-
27 սուս ըսաւ անոնց . Ընէքդ ալ աս գիշեր ինծմէ
պիտի գայթակղիք . ինչու որ գրված է , թէ՛ Ըո-
վիւր պիտի զարնեմ , ու ոչխարները ցիրուցան
28 պիտի ըլլան : Իայց յարութիւն առնելէս ետքը
29 ձեզմէ առաջ Գալիլեա պիտի երթամ : Պատաս-
խան տրուաւ Պետրոս՝ և ըսաւ անոր . թէ՛ պէտ
30 ամէնն ալ գայթակղին , բայց ես չէ : Եւ Յիսուս
ըսաւ անոր . Շ' շմարիտ կըսեմ քեզի՝ որ դուն ալ
աս գիշեր հաւը երկու անգամ չի խօսած , իրեք
31 հեղ պիտի ուրանաս իս : Իայց Պետրոս էվելք
պինտ կեցեր էր՝ ու կըսէր . թէ՛ որ քեզի հետ
մեռնելու ալ հասնիմ՝ քեզ չեմ ուրանար . ա-
սանկ ամէնն ալ կըսէին :
- 32 Եկաւ ան գեղը՝ որուն անունը Գեթսեմանի էր ,
և ըսաւ աշակերաններուն . Ընո նստեցէք , մինչև

որ ես աղօթք ընեմ : Եւ առաւ իր հետը Պետ- 33
րոսը՝ ու Յակոբոսը՝ և Յօհաննէսը , ու սկըսեց
տրտալի և հոգալ : Ընաստենը ըսաւ անոնց . Իմ 34
անձրս մեռնելու չաի տրտում է . հոս կեցիք՝ և
արթուն մնացէք : Ու քիչ մը առաջ գնաց , իր 35
երեսին վրայ գետինը ինկաւ՝ և աղօթք ըրաւ , որ
եթէ կարելի է՝ ան ժամը իրմէն անցնի : Եւ ըսաւ . 36
Ըրբայ՝ Հայր , ամէն բան քեզի հնարաւոր է ,
աս գաւաթը ինձմէ անցուր . բայց չէ թէ ինչպէս
ես կուզեմ , հապա՛ ինչպէս որ զու՛ն կրկամիս :
Ու եկաւ գտաւ անոնք՝ որ կրքնանային , և ըսաւ 37
Պետրոսին . Սիմոն կրքնանաս՝ չի կրցար ժամ մը
արթուն կենալ : Ըրթուն կեցիք՝ և աղօթք ըրէք , 38
որ փորձութեան մէջ չի մտնաք . հոգիս յօժար
է , բայց մարմինս տկար : Եւ նորէն գնաց աղօթք 39
ըրաւ , ու նոյն խօսքերը ըսաւ : Մէյմալ նորէն 40
դարձաւ , և անոնք քունի մէջ գտաւ . (ինչու որ
աչ քերնին ծանրըցած էր ,) և չէին գիտեր թէ
ինչ պատասխան տան իրեն : Երրորդ անգամ 41
եկաւ՝ ու ըսաւ անոնց , Ըսկէ ետե քնացէք՝ ու
հանգչեցէք . ինչու որ վերջը հասաւ , եկաւ ժամը ,
և ահա Որդին մարդոյ մեղաւորներուն ձեռքը
կրմատնրվի : Ելէք երթանք . ինչու որ՝ ահա մօ- 42
տեցաւ ան որ իս պիտի մատնէ :

Եւ գեռ որ ինքը ան կրխօսէր՝ Յուդա Իսկա- 43
րիովտացի տասներկուքին մէկը եկաւ , ու իր հե-
տը շատ բազմութիւն սուրերով ու բիրերով
քահանայապետներէն և կարդացողներէն ու ծե-
րերէն : Ստոնիչը նշան մը տրւած էր՝ ու ըսեր 44
էր , Մի՛ որ ես համբուրեմ՝ ան է , բռնեցէք ա-
նիկա և զգուշութիւնով տարէք : Եւ շուտ մը 45
գնաց անոր ըսաւ , Ուրբի Ուրբի . ու համբու-
րեց անիկա : Եւ անոնք ձեռք ձգեցին անոր՝ ու 46
բռնեցին անիկա : Եւ իրեն քով կայնողներուն 47
մէկը սուրը ձգեց զարկաւ քահանայապետին ծա-
ռային , ու անոր տկանջը մէկ դի հանեց : Պատաս- 48

- իրան տրւաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Իբր թէ
 գողի վրայ ելաք սուրերով ու բիրերով իս բունե-
 49 լու : Եւ մէն ատեն ձեր քովն էի , ու տաճարին
 մէջ կըսորվեցունէի՝ և իս չի բռնեցիք . բայց որ
 50 մարգարէներուն գիրքերը կատարվին : Եւ անտե-
 նը բոլոր աշակերտները թողուցին անիկա՝ ու
 51 փախան : Եւ մէկ երիտասարդ մը անոր ետեւէն
 կերթար՝ մերկ մարմինին վրայ կտաւ մը առած ,
 52 երիտասարդները անիկա բռնեցին : Եւ ալ կտա-
 ւը թողուց՝ մերկ անոնցմէ փախաւ :
 53 Աւ տարին Յիսուս Այսիափա քաջանայապե-
 տին . և անոր հետ կաւգային բոլոր քաջանայա-
 54 պեաները ու կարդացողները և ծերերը : Աւ
 Պետրոս հեռւվանց անոր ետեւէն կերթար՝ մին-
 չև բուն ներսը քաջանայապետին բակը , և սպա-
 տաւորներուն հետ նստաւ , ու իրմէն լուսովը կը-
 55 տաքնար : Եւ քաջանայապետները ու բոլոր
 ատեանը Յիսուսի դէմ վկայութիւն կըմտորուէին
 56 որ զինքը սպանեն , և չէին գտնար . ինչու որ՝ շատ
 սուտ վկայութիւն կըվկայէին անոր վրայ , ու վը-
 57 կայութիւնները իրարու նման չէին : Աւրիշները
 ելան սուտ վկայութիւն կընէին անոր վրայ՝ ու
 58 կըսէին . թէ մենք լսեցինք ատկէց՝ որ կըսէր , Ես
 ատ ձեռագործ տաճարը պիտի քակեմ , և իրեք
 աւուր մէջը ուրիշ մը պիտի շինեմ անձեռագործ :
 59 Բայց անանկ ալ իրենց վկայութիւնը նման չէր :
 60 Աւ երջը քաջանայապետը ելաւ մէջ տեղը կայնե-
 ցաւ կըհարցունէր Յիսուսին , ու կըսէր . Պա-
 տասխան չես իտար , ինչ կըվկայեն ատոնք քու
 61 վրագ : Բայց ան միայն լուռ կեցեր էր , և բան
 մը պատասխան չէր իտար . քաջանայապետը նո-
 րէն երկրորդ անգամ կըհարցունէր անոր՝ ու կը-
 սէր . Պուն ես իրիտար՝ ()րհնեալ Եստուծոյ
 62 Որդին : Պատասխան տրւաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ
 անոր . Պուն ըսիր որ ես եմ . բայց պիտի տեսնաք
 Որդին մարդոյ զօրութեան աջ կողմը նստած՝ ու

երկինքի ամպերովը եկած : Եւ քահանայապետը 63
 շուտ մը իր կապան պատռեց՝ ու ըսաւ . Եւ ի՞նչ
 պէտք է մեզի վիաներ : Եւ չա ամէնքդ ալ լսեցիք 64
 չայճոյութիւնը ատոր բերնէն . ինտոր կերեայ
 ձեզի . և ամէնքը գատապարտեցին անիկա թէ
 մահապարտ է :

Եւ ոմանք սկրսեցին թուքնել անոր երեսը , 65
 գլխուն վրայ լաթ ձգել՝ բռունցոյ ձեծել և ը-
 սել , Ս՝արգարէացիք մեզի՝ ո՛վ Քրիստոս , ո՛վ է
 ան որ քեզի զարկաւ . ու սպասաւորները ապտակ
 կրղարնէին անոր :

Եւ Պետրոս դեռ վարը գաւիթն էր , քահա 66
 նայապետին մէկ աղ ջիկ ծառան եկաւ , ու տեսաւ 67
 անիկա որ կըտաքնար՝ նայեցաւ անոր և ըսաւ .
 Ղու՛ն ալ Յիսուս՝ Կազովրեցիին չեա էիր : Եւնի 68
 կա ուրացաւ ու ըսաւ . Ղեմ՝ ճանչնար և չեմ՝
 գիտեր՝ դուն ինչ կըխօսիս . ու երբոր դուրսի բա-
 կը ելաւ՝ չաւն ալ խօսեցաւ :

Եւ զջիկ ծառան նորէն տեսաւ անիկա՝ ու սկը 69
 սեց բոլորտիքը կայնողներուն ըսել , թէ՛ Ես ալ
 անոնցմէ է . Եւ ան նորէն ուրացաւ : 70

Եւ քիչ մը ատենէն ետքը՝ նորէն բոլորտիքը
 կայնողները ըսին Պետրոսին . Իրաւցունէ դուն
 ալ անոնցմէ ես . ինչու որ Ղալիլեացի ես , և քու
 խօսքդ ալ նման է անոնց : Բայց անիկա սկըսեց 71
 անէծք տալ՝ երդում ընել ու ըսել , թէ՛ Ես ան
 մարդը չիյտեմ՝ , որուն չամար որ դուք կըսէք :
 Եւ նոյն ժամուն երկրորդ անգամ խօսեցաւ չա 72
 ըր . ու Պետրոս միտքը բերաւ ան խօսքը՝ որ Յի-
 սուս իրեն ըսաւ , թէ՛ Ղեռ չաւը երկու անգամ
 չի խօսած՝ դուն իրեք անգամ պիտի ուրանաս իս .
 ու սկըսեց լալ :

Գ՛Լ . ԺԵ :

Եւ առտրվանց շուտ մը քահանայապետները 1
 ձեռերուն և կարգացողներուն չեա՝ ու բոլոր

- 2 ժողովքն ալ խորհուրդ բրին , էխուսը կապե-
 3 ցին՝ ու տարին մատնեցին Պիղատոսին : Պիղատոս
 4 հարցուց անոր՝ և ըսաւ . Ղուես շրէաներուն
 5 թագաւորը . անիկա պատասխան տրւաւ անոր՝ և
 6 ըսաւ , Ղուեն կրսեակոր : Եւ քահանայապետները
 7 զրպարտութիւն կրնէին անոր վրայ . բայց ան
 8 բան մը պատասխան չէր խտար : Պիղատոս նո-
 9 րէն հարցուց անոր՝ ու ըսաւ . Պատասխան չես ի-
 10 տար , նայէ՛ որչափ բաներ քու վրադ կրեսօսինկոր :
 11 Եւ էջիսուս անկէ ետեւ բան մը պատասխան չի
 12 տրւաւ , մինչև որ շատ զարմացաւ Պիղատոս :
 13 Ինչո՞ւ ան տօնին կապված մը կարծրկէր անոնց ,
 14 ո՞վ որ իրենք կուզէին : Եւ մէկը կար որուն ա-
 15 նունը Իարաբբա էր՝ խոտվարաներուն հետը
 16 կապված , որ անոնց խոտվութեան ատենը մարդ
 17 մը սպաններ էր : Այլևս ժողովուրդը բարձր
 18 ձայնով կանչել՝ ու խնդրել ինչպէս որ օտարու-
 19 թիւն ունէր , որ Իարաբբան թող տայ իրենց :
 20 Պատասխան տրւաւ Պիղատոս՝ ու ըսաւ անոնց ,
 21 կուզէ՞ք որ շրէաներուն թագաւորը արձրկեմ
 22 ձեզի : Ինչու որ գիտէր թէ քահանայապետները
 23 նախանձութեան համար անիկա մատնեցին . Ո-
 24 րոնք ժողովուրդն ալ հաւանեցուցին՝ որ Իարաբ-
 25 բան իրենց արձրկէ : Աորէն Պիղատոս պատաս-
 26 խան տրւաւ՝ ու ըսաւ անոնց . շապա շրէանե-
 27 րուն թագաւորին ի՞նչ կուզէք որ ընեմ : Իչ-
 28 անոնք նորէն կրկանչէին քահանայապետներէն
 29 14 դրդրված , Խաչը հանէ ատիկա : Պիղատոս ըսաւ
 30 անոնց . Ի՞նչ՝ ինչ չար գործ բրած է ան . և
 31 անոնք ալ էվելօք կրկանչ վճռտէին՝ ու կրսէին ,
 32 15 Խաչը հանէ անիկա : Եւ Պիղատոս երբոր ուզեց
 33 ժողովուրդին միտքը հաճեցունել՝ Իարաբբան
 34 արձրկեց իրենց , ու էջիսուսը ծեծելով ձեռք տր-
 35 ւաւ որ խաչ վի :
 36 Եւ զինւորները տարին անիկա ներսի բակը ,
 37 ուր որ մեծ ատեանն էր . և բոլոր գունդը մէկ

տեղ կանչեցին . ու հագցուցին իրեն կարմիր վե- 17
րարկու և ծիրանիններ , և անոր գլուխը թագ մը
դրին՝ փուշերէ շինված : Աւ սկըսեցին բարև 18
տալ իրեն՝ և ըսել , Աղջ կեցիր՝ ով թագաւոր
ւրէից : Աւ գլուխը եղէգով կրծեծէին , և երե- 19
սը կըթուքնէին , ու ծունկի վրայ եկած երկիր-
պագու թիւն կընէին իրեն : Եւ երբոր ծաղը ըրին 20
անիկա՝ վերարկուն և ծիրանինները վրայէն հանե-
ցին՝ ու իր լաթերը հագցուցին իրեն , և դուքս
հանեցին՝ որ զինքը խաչը հանեն :

Աւ բռնեցին Աիմոն Աիւրենացին՝ Մղէքսանդ- 21
րին և Ատափային հայրը , որ անկէց կանցներ ար-
աէն եկած , որ անոր խաչափայտը վերցունէ : Աւ 22
տարին անիկա Գողգոթա ընձ տեղ մը , (որ
կըթարգմանով՝ Գլուխ կտրելու տեղ .) և լեղիով 23
խառնած գինի տըւին իրեն , և ինքը չառաւ . ու
խաչը հանեցին անիկա : Եւ իրեն լաթերը բաժ- 24
նեցին , վրան վիճակ ձգելով՝ թէ ով ինչ պիտի
առնէ : Դամը իրերն էր , ու խաչը հանեցին ա- 25
նիկա : Եւ իր յանցանքին գիրը գրված էր , թէ՛ 26
ւրէաներուն թագաւորն է : Աւ անոր հետ երկու 27
գողեր ալ խաչը հանեցին . մէկը անոր աջ դիէն ,
և մէկը անոր ձախ դիէն : Եւ կատարվեցաւ ան 28
գիրը՝ որ կըսէ , թէ՛ Մնօրէններուն հետ սեպվե-
ցաւ : Եւ անոնք որ կանցնէին կըհայհոյէին անոր՝ 29
գլուխին շարժելով , ու կըսէին . Ա՛նխ՝ որ տա-
ճարը կըբակէիր , և իրեք օրը կըշինէիր . դուն 30
քեզ ապրեցուր՝ ու ատ խաչէն վար իջիր : Մտանկ 31
ալ քահանայապետները կարդացողներուն հետ
իրենց մէջը ծաղը ընելով կըսէին . Աւրիշները
ապրեցուց , ինքրզինքը չի կրնար ապրեցուներ :
Մտ Մրիստոսը Իսրայէլի թագաւորը՝ թող հի- 32
մայ ատ խաչէն վար իջնայ , որ տեսնանք ու հա-
ւատանք ատոր . և իրեն հետ խաչ ելողները կը-
նախատէին անիկա :

Եւ երբոր ժամը վեց եղաւ , բոլոր երկիր մու- 33

- 34 Թը պատեց մինչև ինը ժամը : Եւ ժամը իննին
 Հիսուս մեծ ձայնով մը կանչեց , ու ըսաւ . Ելի՛
 էլի՛ լամա սարաքթանի . (որ կըթարգմանվի ,
 Լստուած իմ՝ Լստուած իմ՝ ինչո՞ւ իս թողուցիր .)
- 35 և անոնցմէ ոմանք որ իր քովը կեցեր էին , երբոր
 36 լեցին՝ կրտէին , թէ Եղիան կըկանչէկոր : Աւ
 վազեց մէկը՝ սպունգ մը քացախով լեցուց , ու
 եղէգի մը անցուցած իրեն կուտար որ խրմէ , և
 ըսաւ . Թող տուր նայինք՝ Եղիան կուգայ աստիկա
 վար իջեցունել :
- 37 Եւ Հիսուս մեծ ձայնով մը կանչեց , ու հոգին
 38 հանեց : Աւ տաճարին վարագոյրը երկուք պատ-
 39 ոեցաւ վերէն ՚ի վար : Եւ հարիւրապետը որ հոն
 կեցեր էր՝ տեսնալով որ կանչեց ու հոգին հանեց ,
 ըսաւ . Չ՛մարիտ Արդի Լստուծոյ էր աս մարդը :
- 40 Կային կնիկներ ալ՝ որ հեռւլանց կրնայէին . որ
 անոնց մէջն էր Մարիամ Մագդաղենացին , և
 Մարիամ՝ պղտիկ Հակոբին ու Հովսէսին մայ-
 41 րը , և Սողովմէն . որոնք երբոր Հիսուս Վալի-
 լեա էր՝ իր հետը կըպըտըտէին և իրեն սպասաւո-
 րութիւն կրնէին . և ուրիշ շատ կնիկներ ալ՝ որ
 իր հետը Երուսաղէմ եկեր էին :
- 42 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ , ուրբաթ ըլլալուն
 43 համար՝ որ շաբաթը կըմտնար , Հովսէփ Լրիմա-
 թացին պարկեշտ իշխանաւոր մը՝ որ ինքն ալ
 Լստուծոյ թագաւորութեանը կըսպասէր , եկաւ՝
 համարձակութեամբ Պիղատոսին քովը մտաւ , և
 44 Հիսուսի մարմինը խնդրեց : Աւ Պիղատոս զար-
 մացաւ՝ որ անանկ շուտ մեռաւ . և հարիւրապետը
 իրեն կանչեց՝ հարցուց անոր ու ըսաւ թէ , Իրաւ-
 45 ցունէ անանկ շուտ մեռաւ : Եւ երբոր ստոյգը
 իմացաւ ան հարիւրապետէն , մարմինը Հովսէփին
 46 տրւաւ : Եւ Հովսէփ կտաւ գնեց , ու վար իջե-
 ցուց անիկա՝ և կտաւ. ուր փաթեց , ու դրաւ գե-
 րեզմանը՝ որ քարէ փորված էր . ու քար մը գըր-
 47 տորցուց գերեզմանին դուռը : Եւ այց Մարիամ

Մագդաղենացիին , և Մարիամ Յակոբին ու
 Յովսէսին իայլը տեսան ան տեղը , ուր որ
 դրվեցաւ :

Գ.Լ. Ժ.Օ. :

Եւ երբոր շաբաթը անցաւ , Մարիամ Մագ- 1
 դաղենացիին և Մարիամ Յակոբին իայլը՝ և
 Սողոմէ գացին խուռնկեր պատրաստեցին , որ գան
 օծեն անիկա : Եւ մէկշաբթի առտրվանց կանուխ 2
 արևը որ կըծագէր՝ եկան գերեզմանը , ու իրա- 3
 թու կըսէին . Մեզի ան քարը ո՞վ պիտի գըլտոր-
 ցունէ գերեզմանին գուռնէն . (ու նայեցան տե- 4
 սան որ՝ գերեզմանէն քարը գըլտորած էր) ինչու
 որ շատ մեծ էր : Եւ ներս գերեզմանը որ մտան , 5
 երիտասարդ մը տեսան՝ որ աջ կողմը նստեր էր
 ձերմակ կապայ հագած , ու վախցան : Եւ անի- 6
 կա անոնց ըսաւ . Մի վախնաք դուք . Յիսուս
 Ազգութեցին կը փնտրուէք , որ խաչ ելաւ . անիկա
 յարու թիւն առաւ , հոս չէ . ահա ան տեղը՝ ուր
 որ ինքը դրին : Իայց գացէք՝ ըսէք իր աշակերտ- 7
 ներուն և Պետրոսին , թէ ահա ձեզմէ առաջ
 Վալիլեա կերթայ , հոն պիտի տեսնաք անիկա՝
 ինտոր որ ձեզի ըսաւ : Եւ երբոր լսեցին՝ ելան ու 8
 փախան գերեզմանէն . ինչու որ՝ շատ վախցեր
 էին , և մարդու բան մը չըսին՝ վախնալնուն հա-
 մար :

Յիսուս յարու թիւն առած առջի օրը մէկշաբ- 9
 թի առտրվանց , Մարիամ Մագդաղենացիին ե-
 ղեցաւ՝ որ անկէց եօթը դէ հաներ էր : Եւ անի- 10
 կա գնաց անոր հետ եղողներուն պատմեց , երբոր
 կուլային՝ ու սուգ կընէին : Ընոնք երբոր լսեցին 11
 թէ կենդանի է և իրեն ալ երեցաւ , չի հաւա-
 տացին :

Ետքը ուրիշ կերպարանքով արտը գացողն- 12
 րուն երեցաւ : Ընոնք գացին ուրիշներուն պատ- 13
 մեցին , ու անոնց ալ չի հաւատացին :

- 14 Ա երջը՝ երբոր տասնըմէկը նստեր էին՝ երեցաւ անոնց , ու երեսնին զարկաւ իրենց անհաւատութիւնը՝ և սրտերնուն կարծրութիւնը՝ որ ինքը մեռելներէն յարութիւն առնելով երեցաւ անոնց , ու անոնք չի հաւատացին :
- 15 Եւ ըսաւ անոնց . Գացէք բոլոր աշխարհ , և աւետարանը քարոզեցէք ամէն ստեղծուածներուն :
- 16 Եւ որ հաւատայ ու մկրտովի՝ պիտի փրկուի , և
- 17 ան որ չի հաւատար՝ պիտի դատապարտուի : Եւ անոնք որ կը հաւատան՝ աս նշանները անոնց հետ պիտի երթան . Եւ անունովս դուեր պիտի հանեն ,
- 18 լեզուներ պիտի խօսին . ձեռքերնին օձեր պիտի բռնեն , և թէ որ մեռցունող դեղեր խմեն՝ իրենց չի պիտի վնասէ . հիւանդներուն վրայ ձեռք պիտի դնեն՝ ու բժշկեն :
- 19 Եւ Տէր Եփսոս ինքը անոնց հետ խօսելէն ետքը երկինքը համբարձաւ , ու օրը աջ կողմը
- 20 նստաւ : Եւ անոնք ելան՝ բոլոր երկիր կըքարոզէին Տէրոջը օգնականութիւնովը . ու խօսքը կը հաստատէին բոլոր նշաններով՝ որ իրենց հետը կերթար :

ԼԻՆՏԱՐԱՆ ԲՍՏ

ԳՆՈՒԿԱՍՈՒ :

ԳՂ . Ը :

Որովհետև շատերը ուղեցին նորէն կարգի դնել 1
ան մեր մէջը հաստատուած բաներուն վրայով
էլ չա՞յ պատմութիւնը . ինչպէս որ աւանդեցին մե- 2
զի՞ անոնք , որ սկիզբէն աչքով տեսան՝ և սպա-
սաւոր եղան խօսքին : Ես ալ ուղեցի՞ որ սկիզբէն 3
հետէ ան ամէն բաներուն ետեւէն գացեր էի ճշ-
մարտութիւնով , կարգաւ գրել քեզի՞ ո՞վ պատ-
ուական թէ՛ովիլէ . որ դուն աշակերտութիւն 4
ըրած բաներուդ ճշմարտութիւնը իմանաս :

Հրէաստանի Հերովդէս թագաւորին օրերը՝ 5
Միսային կարգէն . Օքարիա անունով մէկ քա-
հանայ մը կար . և անոր կնիկը Մհարոնի աղջիկ-
ներէն էր , և անոր անունը՝ Եղիսաբէթ : Ու եր- 6
կուքն ալ Մատուծոյ առջևը արդար էին , Տէրօջը
բոլոր պատուիրանքներուն և օրէնքներուն մէջ
անարատ կերթային : Եւ զաւակ չունէին , ինչու 7
որ Եղիսաբէթ ամուլ էր , ու երկուքն ալ օրեր-
նին անցուցեր էին : Եւ երբ եղաւ որ ինքը քա- 8
հանայական պաշտօնը կրկատարէր Մատուծոյ
առջին էրէն կարգին օրերը հասնելուն , քահանայ- 9
ութեան սովորութեանը պէս կարգը իրեն եկաւ՝
որ Տէրօջը տաճարը մտնայ խնկարկութիւն ընէ :
Եւ բոլոր ժողովուրդին բազմութիւնը դուրսը ա- 10
ղօթքի կայներ էին խունկին ատենը : Ու Տէրօջը 11
հրեշտակը անոր երեցաւ , որ կայներ էր խուն-

- 12 կին սեղանին աջ կողմը : Եւ Օւքարիա երբոր տեսաւ՝ շփոթեցաւ , ու իր վրայ վախ մը ինկաւ :
- 13 Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ անոր . Մի վախնար Օւքարիա , ինչու որ քու աղօթքդ լըսվեցաւ , և քու կինդ Եղիսարէթը որդի մը պիտի ծնանի քեզի , և անոր անունը Յօհաննէս դնես : Ու քեզի ուրախութիւն և ցնծում պիտի ըլլայ , և շատերը
- 15 անոր ծնանելուն վրայ պիտի խնդան . ինչու որ՝ Տէրովը առջևը մեծ պիտի ըլլայ , ու գինի և օղի չի պիտի խրմէ . ու դեռ իր մօրը փորէն Հողով
- 16 Սրբով պիտի լեցվի : Եւ Իսրայէլի որդոցմէ շատերը իրենց Տէր Ըստուծոյն պիտի դարձունէ :
- 17 Եւ ինքը անոր առջևէն պիտի գայ Եղիային հոգիովը՝ զօրութիւնովը , հայրերուն սիրտը զակրնեբուն վրայ դարձունելու , և անհնազանդները՝ արդարներուն իմաստութեանը , Տէրոջը բարե-
- 18 կարգ ժողովուրդ մը պատրաստելու : Եւ Օւքարիա ըսաւ հրեշտակին . Ինտո՞ր պիտի գիտնամ ատ բանը . որովհետեւ ես ծեր եմ , ու իմ կինս իր
- 19 օրերը անցուցեր է : Պատասխան տրուաւ հրեշտակը՝ և ըսաւ անոր . Ես եմ Վարրիէլը՝ որ Ըստուծոյ առջևը կրկենամ , ու խրկրվեցայ քեզի
- 20 զուրցելու , և աս աւետիսը քեզի տալու : Եւ ահա մունճ պիտի ըլլաս դուն , ու չի պիտի կրնաս խօսիլ մինչև ան օրը՝ որ ատ բանը ըլլայ . անոր համար որ իմ խօսքերուս չի հաւատացիր , որ
- 21 անոնք իրենց ատենին պիտի լըցվին : Ու ժողովուրդը Օւքարիային կըսպասէր , և կըզարմանային անոր տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ :
- 22 Եւ երբոր ելաւ՝ շէր կրնար խօսիլ անոնց հետ . ու իմացան որ տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած է . և ինքը նշանով կրխօսէր անոնց հետ , ու պա-
- 23 պանձած կեցեր էր : Եւ եղաւ որ երբ անոր պաշ-
- 24 տօնին օրերը լմընցաւ՝ գնաց իր տունը : Եւ ան օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսարէթ ծոցվորցաւ , ու հինգ ամիս ինքըզինքը կըպահէր՝ և կըսէր :

Ի՞նչ բան ըրաւ ինձի Տէրը աս օրերս , որ իմ՝ 25
 վրաս նայեցաւ նախատինքս մարդոց մէջէն վեր-
 ցունելու :

Ու վեցերորդ ամսուն մէջը Գարբրիէլ Տրեշ 26
 տակը Լստուծմէ խրկրվեցաւ Գալիլեացոց մէկ
 քաղաքը՝ որուն անունը՝ Ապպարէթ էր . մէկ կոյ 27
 սի մը՝ մարդու մը նշանված , որուն անունը Յով-
 սէփ էր՝ Գաւիթիս տունէն . և ան կոյսին անունը՝
 Մարիամ : Ու եկաւ անոր ըսաւ . Ուրախացիր 28
 դուն բերկրեալ , Տէրը քու հետրդ է : Ընիկա 29
 ալ աս խօսքերուն վրայ շփոթվեցաւ , և ինքիբնեը
 կրմտմտար՝ թէ Ի՞նչպէս բարև պիտի ըլլայ աս :

Եւ Տրեշտակը անոր ըսաւ . Մի վախնար Մա 30
 թիամ , ինչու որ Լստուծմէ շնորհք գտար դուն :

Եւ ահա պիտի ծոցվորնաս , ու որդի պիտի ծնա 31
 նիս , և անոր անունը Յիսուս պիտի գնես : Ընի 32

կա մեծ պիտի ըլլայ , ու Բարձրելոյն Արդի պիտի
 ըսվի , և Տէր Լստուած իրեն պիտի տայ անոր

Գաւիթ հօրը աթոռը . ու Յակոբին տանը վրայ
 յաւիտեան պիտի թագաւորէ . և անոր թագաւո 33

րութիւնը վերջ պիտի չունենայ : Մարիամ ալ 34
 ըսաւ Տրեշտակին . Ի՞նչպէս պիտի ըլլայ ատ բա-

նը ինձի , որովհետեւ ես էբի՛ մարդ չեմ գիտեր :

Պատասխան տըւաւ Տրեշտակը՝ և ըսաւ անոր 35
 Հոգին Սուրբ պիտի գայ քեզի , ու Բարձրելոյն

զօրութիւնը քու վրայ հովանի պիտի ըլլայ . ին-
 չու որ՝ ան որ քեզմէ պիտի ծնանի՝ սուրբ է , ու

Լստուծոյ Արդի պիտի ըսվի : Եւ ահա քու ազ 36
 գականդ Եղիսաբէթ՝ անիկա ալ իր պառու թեան

ատենը ծոցվոր է . որ աս անոր վեցերորդ ամիսն
 է որ ամուլ ըսված էր . ինչու որ Լստուծոյ քով 37

բան մը չի տկարանար : Եւ Մարիամ ըսաւ 38
 Ըհա ես Տէրոջը Ըղախինն եմ . թող ըլլայ ինձի

քու ըսածիդ պէս . ու Տրեշտակը անոր քովէն
 գնաց :

Մարիամ ան օրերը կլաւ՝ ու արտորնօք գնաց 39

- 40 Լեռանը կողմը Յուզային մէկ քաղաքը : Եւ մտաւ
 Օւքարիային տունը , ու Եղիսաբէթին բարև
 41 տրւաւ : Եւ եղաւ որ երբ լսեց Եղիսաբէթ Սա-
 րիամին բարևը՝ իր փորին մէջը տղան խաղաց , ու
 42 Եղիսաբէթ Հոգևով Սրբով լեցվեցաւ . և բար-
 ձրը ձայնով մը կանչեց՝ ու ըսաւ . Կնիկներուն
 մէջը օրհնեալ ես դուն , և օրհնեալ է քու փորիդ
 43 պտուղը : Եւ աս ինծի ուսկից եղաւ՝ որ իմ Տէ-
 44 րոջս մայրը ինծի գայ : Ա՛սան զի՛ ահա երբոր
 քու բարևիդ ձայնը ականջիս եկաւ , մանուկս
 45 փորիս մէջը խաղաց ուրախանալով : Ու երնէկ
 անոր որ կը հաւատայ թէ պիտի կատարվի ան բա-
 46 ները՝ որ Տէրոյմէն ըսվեցաւ իրեն : Եւ Սարիամ
 47 ըսաւ . Թող իմ անձըս մեծցունէ Տէրը . և իմ
 հոգիս ուրախացաւ իմ Փրկիչ Ըստուծոյս վրայ :
 48 Ինչու որ՝ իր աղախինին խօնարհութեանը նայե-
 ցաւ . որ ահա ասկէց ետեւ բոլոր ազգերը ինծի
 49 երնէկ պիտի տան : Ա՛սան զի՛ ան որ զօրաւոր է ,
 ինծի մեծ մեծ բաներ ըրաւ , ու իր անունը սուրբ
 50 է : Եւ անոր ողորմութիւնը իրմէն վախցողնե-
 51 րուն վրայ է ազգէ ազգ : Իր թևին ուժը ցու-
 ցուց . ցիրուցան ըրաւ ամբարտաւանները՝ իրենց
 52 սիրտերուն մտածմունքներովը : Ու ժեղները ա-
 53 թուները բարիքներով լեցուց , և հարուստները՝
 54 դատարկ խրկեց : ( ) գնութիւն ըրաւ իր Իսրայ-
 էլ ծառային՝ էբ ողորմութիւնները միտք բերելով :
 55 Ինչպէս որ ինքը խօսեցաւ մեր հայրերուն՝ Ըբ-
 րահամին և անոր զաւակին յաւիտեան :
 56 Ա՛րիամ անոր քովը իրեք ամիսի չափ կեցաւ ,
 և իր տունը դարձաւ :
 57 Եղիսաբէթին ալ ծնանելու ժամանակները լե-
 58 ցաւ , ու տղան ծնաւ : Եւ լսեցին անոնք որ անոր
 քովտանքն էին՝ ու անոր ազգականները , որ Տէ-
 րը անոր վրայ իր մեծ ողորմութիւնը ցուցուց . և
 անոր հետը ուրախացան :

Եւ եղաւ որ ութերորդ օրը եկան տղան թըլ-59
 փատելու . և անիկա իր հօրը անուենովը Օւքա-
 րիա կրկանէին : Պատասխան տըլաւ անոր մայ-60
 րը՝ ու ըսաւ . Չէ , հապա Յօհաննէս պիտի ըս-
 վի : Եւ ըսին անոր . Որ քու աղգականներուդ61
 մէջ մէկը չի կայ՝ որ անուներ Յօհաննէս ըսվի :
 Աչք կրնէին անոր հօրը՝ թէ ինչ կուզէ կանչել62
 անիկա : Ան ալ տախտակ մը ուղեց , գրեց ու63
 ըսաւ , Յօհաննէս է ատոր անուներ . և զարմացան
 ամէնքը : Ու բացվեցաւ շուտ մը անոր բերանը և64
 անոր լեզուն՝ ու կրխօսէր և կօրհչէր զՄատուած :
 Եւ վախ մը ինկաւ ան ամէնուն վրայ՝ որոնք որ65
 աս կրլսէին , և անոնք որ անոնց բոլորտիքը կը-
 րնակէին . ու բոլոր Հրէաստանի լեռան կողմերը
 ամէն աս բաները կըզրուցվէին : Եւ ան ամէնքը66
 որ կրլսէին՝ իրենց սրտերնուն մէջը գրին , ու ը-
 սին . Աս տղան ինչ պիտի ըլլայ . ու Տէրօջը ձեռ-
 քը անոր հետն էր :

Եւ անոր հայրը Օւքարիան Հոգևով Արբով67
 լեցվեցաւ , մարգարէացաւ ու ըսաւ : Օրհնեալ68
 է Իսրայէլի Տէր Աստուածը , որ մեզի այցելու-
 թեան ելաւ , և իր ժողովուրդին փրկութիւն
 ըրաւ : Ու մեզի փրկութեան եղջիւր մը հանեց69
 իր Վաւիթ ծառային տունէն , (ինչպէս որ սուր-70
 բերուն բերնովը խօսեցաւ , որոնք որ աշխարհի
 սկիզբէն հետէ անոր մարգարէներն էին) փրկու-71
 թիւն մեր թշնամիներէն , և բոլոր մեզ ատողնե-
 րուն ձեռքէն : Ողորմութիւն ընելու մեր հայրե-72
 րուն վրայ , և իր սուրբ ուխտը միտք բերելու ,
 (ան երդումը՝ որ մեր հօրը Աբրահամին երգմըն-73
 ցաւ) մեզի տալու , որ մեր թշնամիներուն ձեռքէն74
 խաղցած՝ առանց վախի զինքը պաշտենք , Արբ-75
 թութիւնով ու արգարութիւնով անոր առջևը՝
 բոլոր մեր կենաց օրերուն մէջ : Եւ դուն ով76
 մանուկ՝ Իարձրելոյն մարգարէ պիտի ըսվիս . ին-
 չ ու որ Տէրօջը երեսին առջևէն պիտի երթաս՝ ա-

- 77 նոր ճամբաները պատրաստելու : Անոր ժողովուրդին գիտցունելու իրենց փրկութիւնը՝ իրենց
 78 մեղքերուն թողութեանը համար . Սեր Աստուծոյ գթած ողորմութեանը համար , որ անով վերէն արեգակը մեզի այցելութեան եկաւ . Երևնալու համար անոնց՝ որ խաւարին և մահուան շուքին մէջը նստեր էին , մեր ոտքերը խաղաղութեան ճամբուն մէջը շիտկելու :
- 80 Ու տղան կաճէր և կըզօրանար հոգիով , անասպատներուն մէջն էր մինչև ան օրը՝ որ ինքը Խարայէլի երեցաւ :

ԳՂ . Ի :

- 1 Աւելաւ որ ան օրերը ( ) գոտոս կայսրէն
 2 հրաման եկաւ՝ որ բոլոր աշխարհ գրվի . (աս առջի աշխարհագիրը եղաւ Ասորիներուն կիւրեքնոս դատաւորին ատենը) Եւ ամենը կերթային աշխարհագիրը մտնալու ամէն մէկը իրենց քաղաքին մէջը : Տօլսէփ ալ Վալիլեայէն՝ կազարէթ քաղաքէն ելաւ դէպ ի շրէաստան Վաւիթին քաղաքը՝ որ Ինթլիհէմ կըսվի , (ինքը Վաւիթին տունէն ու ցեղէն ըլլալուն համար) աշխարհագիրը մտնալու Սարիամին հետ մէկ տեղ , որ ան իր նշանածն էր , և ծոցվոր էր : Ու եղաւ որ երբ անոնք ան տեղը հասան , անոր ծնանելու օրերը լեցվեցան : Եւ իր առջինեկ որդին ծնաւ , ու լաթով փաթթեց , և դրաւ անիկա մսուրին մէջը . ինչու որ իջած տեղերնին տեղ չունէին անոնք :
- 8 Եւ ան տեղը հովիւներ կային բացը կեցած , որոնք գիշերանց իրենց շտաբներուն հօտը պահպանելու կըհսկէին : Ու Տէրօջը հրեշտակը երեցաւ անոնց , և Տէրօջը փառքը անոնց վրայ ծագեց . Եւ իսխառ շատ վախցան : Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց . Սի փախնաք , ինչու որ ահա ես ձեզի մեծ ուրախութեան աւետիս կուտամ , որ
 11 բոլոր ժողովուրդին պիտի ըլլայ . վասն զի ձեզի

այսօր Փրկիչ մը ծնաւ Գաւիթին քաղաքին մէջը ,
որ ինքը ( )ծեալ Տէր է : Եւ ասիկա ձեզի նշան 12
մը ըլլայ . մանուկ մը պիտի գտնաք լաթով փաթ-
թած , ու մսուրին մէջը դրած : Եւ խնայն ան 13
հրեշտակին հետը երկնային զօրքերու բազմու-
թիւն մը եղաւ , որոնք կօրհնէին զՄատուած՝ ու
կըսէին . Երկնի բարձրութեանը մէջ Մատուծոյ 14
փառք , և աշխարհի վրայ՝ խաղաղութիւն , մար-
դիկներուն հաճութիւն : Աւ եղաւ որ երբ հրեշ- 15
տակները անոնցմէ երկինքը վերցան , հովիւները
իրարու ըսին . Եկէք մինչև Ինթլեհէմ երթանք ,
և տեսնանք՝ թէ ինչ է աս բանը որ եղաւ . որն
որ Տէրը մեզի ցուցուց : Աւ եկան արտորնօք , և 16
գտան Սարիամը ու Յովսէփը և մանուկը մսու-
րին մէջը դրած : Եւ իմացան աս խօսքին վրայով , 17
որ մանուկին համար իրենց զուրջվեցաւ : Եւ 18
ամէնքը որ կըսէին՝ կըղարմանային ան բաներուն
վրայ , որ հովիւները իրենց կըզրուցէին : Իայց 19
Սարիամ՝ աս ամէն բաները կըպահէր , ու իր
սրտին մէջը կըմտածէր : Աւ հովիւները դարձան , 20
կըրիառաւորէին և կօրհնէին զՄատուած ան ամէն
բաներուն համար՝ որ լսեցին ու տեսան , ինտոր
որ իրենց պատմըվեցաւ :

Եւ երբոր ութ օրերը լման եղան անիկա թրփա- 21
տելու՝ անոր անունը Յիսուս դրվեցաւ , որ հրեշ-
տակէն ըսված էր՝ զեռ ինքը իօրը փորին մէջ չի
յղացած :

Աւ Սովսէսին օրէնքին պէս երբոր անոր մար- 22
բութեան օրերը լընցաւ՝ Երուսաղէմ տարին
անիկա Տէրոյը դիմացը հանելու . (ինչպէս որ գըր- 23
ված է Տէրոյը օրէնքին մէջը , թէ՛ Մէն արու զա-
ւակ որ արդանդ կըբանայ՝ Տէրոյը սուրբը ըսվի) ու 24
Տէրոյը օրէնքին մէջ ըսվածին պէս՝ բնծայ տալու
ջուխտ մը տատրակ կամ երկու աղաւնիի ձագեր :
Եւ ահա Երուսաղէմին մէջ մէկ մարդ մը կար , 25
որուն անունը Սիմէոն էր . ու ան մարդը արդար

- ու աստուածավախ էր , և Խորայէլի մխիթարու-
 թեանը կըսպասէր . ու Հոգին Սուրբ անոր մէջն
 26 էր : Եւ ինքը հրաման առած էր Հոգին Սուր-
 բէն՝ որ մահ չի տեսնայ , մինչև որ Տէրոջը
 27 ( ) ծեալը տեսնայ : Աւ հոգիով տաճարը եկաւ .
 և երբոր ծնողքը բերին Յիսուս մանուկը՝ որ օ-
 բէնքին սովորութեանը պէս անոր վրայ ընեն ա-
 28 նոնք . ինքն ալ առաւ անիկա իր գիրկը՝ ու օրհ-
 29 նեց զՍտուած՝ և ըսաւ . Եւ հիմայ Տէր կարձը-
 կես քու ծառագ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ
 30 պէս . ինչու որ՝ իմ աչքերս քու փրկութիւնդ
 31 տեսան . որ ան բոլոր ժողովուրդներուն առջևը
 32 պատրաստեցիր . մէկ լոյս մը հեթանոսները լու-
 սաւորելու , և փառք քու Խորայէլ ժողովուր-
 33 դիդ : Եւ անոր հայրը ու մայրը զարմացած էին
 ան բաներուն վրայ , որ անոր համար կըխօսուէին :
 34 Աւ Սիմէոն օրհնեց անոնք , և անոր մօրը Մա-
 րիամին ըսաւ . Եւ հա աս քոն Խորայէլի մէջ շա-
 տերուն իյնալուն ու կլլալուն համար կեցած է ,
 և հակառակութեան նշան իւ ըլլալու համար .
 35 (ու քու կին սիրտէդ ալ թուր մը պիտի անցնի) որ
 քոն իմ շատ սիրտերէն խորհուրդները պիտի
 յայտնըվին :
 36 Եւ ան տեղն էր Ըննա մարգարէն փսնուէլի
 աղջիկը Ըսերի ցեղէն . ասիկա իր օրերը շատ
 անցուցեր էր՝ երկանը հետ եօթը տարի կենալով
 37 իր կուսութեան ժամանակէն հետէ : Եւ որքա-
 ըրի էր ութսունը չորս տարւան չափ . որ տաճարէն
 չէր զատուէր , հապա ծովով և աղօթքով Ըսեր-
 38 յոյ ծառայութիւն կընէր գիշեր ու ցորեկ : Եւ
 ասիկա նոյն ժամուն ելաւ Տէրոջը գոհութիւն
 կուտար , ու անոր վրայով կըխօսէր ան ամենուն
 հետը , որոնք որ Երուսաղէմին ազատութեանը
 կըսպասէին :
- 39 Եւ երբոր բոլոր բաները կատարեցին Տէրոջը
 օրէնքին պէս , նորէն Վալիլեա դարձան՝ իրենց

Վաղարէթ քաղաքը : Ու մանուկը կը մեծնար և 40
կըզօրանար իմաստութիւնով լեցւած . ու Մստու-
ծոյ շնորհքը անոր վրան էր :

Եւ անոր ծնողքը ամէն տարի զատիկի տօնին 41
Երուսաղէմ կերթային : Ու երբոր անիկա տաս- 42
ներկու տարւան եղաւ՝ անոնք տօնին ստորո-
թեանը պէս երբոր Երուսաղէմ ելան , և ան 43
օրերը որ ընթացուցին՝ ու նորէն ետ դարձան , Յի-
սուս մանուկը Երուսաղէմ մնաց . և իր ծնողքը
չէին գիտեր : Կրկարժէին անոր համար՝ որ ճամ- 44
բորդներուն հետն է . մէկ օրվան ճամբայի չափ
եկան , ու կրփնարուէին անիկա դրացիներուն և
ճանվորներուն մէջը : Եւ երբոր չի գտան՝ նորէն 45
Երուսաղէմ դարձան անիկա փնտրուելու : Ու 46
եղաւ որ իրեք օրէն ետքը տաճարին մէջը գտան
անիկա , որ վարդապետներուն հետ նստեր էր .
անոնց մտիկ կրնէր , և անոնց Բան կը հարցունէր :
Մէնքը որ անկէց կըլսէին՝ զարմանք կը քաշէին 47
անոր իմաստութեանը վրայ , ու պատասխաննե-
րուն վրայ : Եւ երբոր տեսան անիկա՝ զարմա- 48
ցան . և իր մայրը բաւ անոր . Որդեակ՝ ու ի՞նչ
բան էր որ դուն մեզի ըրիր . ահա քու հայրդ ու
ես կը շարժուիլէինք՝ քեզ կրփնարուէիրկոր : Եւ 49
բաւ անոնց . Իս ինչու կրփնարուէիր , չէիք գիտեր
թէ ինծի պէտք է որ իմ հօրս տունը ըլլամ : Եւ 50
անոնք չի հասկրցան ան խօսքը՝ որ իրենց զուր-
ցեց : Եւ իջաւ անոնց հետ՝ ու գնաց Վաղարէթ , 51
և ինքը անոնց հնազանդ էր . բայց անոր մայրը
աս ամէն խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր :

Եւ Յիսուս կը զարգանար իմաստութիւնով՝ 52
ու հասակով և շնորհքով , Մստուծու և մար-
դոցմէ :

ՊՂ . Գ :

Տիրերիոս կայսրին թագաւորութեան տասնը - 1
հինգերորդ տարին՝ Պոնտացի Պիղատոսին

- 1 Զրէաստանի վրայ դատաւորութիւն ընելու ա-
 տենը , ու Զերովդէսին՝ Գալիլեացոց վրայ չոր-
 րորդապետութեան ատենը , և անոր եղբօրը Փի-
 լիպպոսին՝ Խառնաբացոց և Տրաքոնացոց աշխարհին
 2 վրայ չորրորդապետութեան ատենը , և Լիւսա-
 նիայի Լքիլենացոց վրայ չորրորդապետութեան
 3 ատենը , և Լննայի ու Այսիափայի քահանայա-
 պետութեան ատենը՝ Լստուծոյ պատգամը եղաւ .
 4 Օաքարիայի որդուն Յօհաննէսին վրայ՝ անապա-
 5 տին մէջը : Աւ եկաւ Յորդանան ու բոլոր կողմե-
 6 րը՝ ապաշխարութեան մկրտութիւն քարոզելու ,
 7 մեղաց թողութեան համար . ինչպէս որ Եսայի
 8 մարգարէին խօսքերուն գիրքին մէջ գրված է .
 9 Ա՛նկ ձայն մը որ անապատին մէջ կրկանչէ ,
 10 Պատրաստեցէք Տէրոջը ճամբան , շրտկեցէք անոր
 11 ճրակելու գետինը . Լմէն ձորերը պիտի լեցվին ,
 12 և ամէն լեռները ու բլուրները պիտի ցածնան , և
 13 դժուարին բէրէրը դիւրին պիտի ըլլան , ու խոր-
 14 տուբորտ տեղերը հարթ ճամբաներ պիտի ըլլան .
 15 և ամէն մարմին Լստուծոյ փրկութիւնը պիտի
 16 տեսնայ :
 17 Աւ իրմէն մկրտվելու եկած ժողովուրդներուն
 18 ըսաւ . ( ) ձի ծնունդներ՝ ո՞վ ցուցուց ձեզի փախ-
 19 ըլլ ան բարկութենէն , որ պիտի գայ : Լսկէ
 20 ետեւ ապա խարութեան արժանաւոր պտուղ բե-
 21 րէք , ու մի՛ սկըսիք զուրցել՝ թէ Ա՛նք հայր ու-
 22 նինք Լքրահամը . աս կըսեմ՝ ձեզի , որ կարող է
 23 Լստուած աս քարերէս Լքրահամին զաւակներ
 24 հանել : Բայց ահա կացինը ծառերուն արմատին
 25 քովը կեցած է . ան ամէն ծառը՝ որ աղէկ պտուղ
 26 չի բերեր , կըկտրվի՝ և կրակը կըձըգվի : Եւ
 27 զո՞վուրդները կըհարցունէին իրեն՝ ու կըսէին .
 28 Լննանկ է նէ՛ ինչ ընենք : Ինքն ալ պատասխան
 29 արեւա՛ և ըսաւ անոնց , Ա՛վ որ երկու հանդերձ
 30 ունի՛ մէկը թող չունեցողին տայ . և ո՞վ որ կե-
 31 րակուր ունի՛ թող անանկ բնէ : Ա՛աքսաւոր-

ներն ալ եկան մկրտովելու, ու ըսին անոր .
 Ա՛րդապետ՝ մենք ի՞նչ ընենք : Դ՛ն ալ ըսաւ 13
 անոնց . Չեղի ինչ որ հրաման եղած է նե՛, ան-
 կէց աւելի բան չընէք : Օ՛խնւորներն ալ կը հար- 14
 ցունէին անոր՝ ու կըսէին . Եւ մե՞նք ինչ ընենք .
 ըսաւ անոնց . Մէկը մի՛ կողոպտէք, և մէկուն
 վրայ զոպարտութիւն մի՛ ընէք . վարձքերն իդ ձե-
 ղի հերիք ըլլայ :

Երբոր ժողովուրդը յոյս ունէր, և ամէնքը 15
 իրենց սիրտերնուն մէջ կը մտնարային Յօհաննէ-
 սին համար՝ թէ աս է մի Քրիստոսը, ինքը պա- 16
 տասխան տըւաւ ամէնուն՝ ու ըսաւ . Ես ձեզ ջու-
 րով կը մկրտեմ իմ . բայց ինձ մէ աւելի զօրաւորը
 կու գա իմ , որ անոր կօշիկները կըսելու արժանի
 չեմ ես . անիկա ձեզ պիտի մկրտէ շոգուով Արք-
 բով և կրակով : Արուն հեծանոցը իր ձեռքն է 17
 իր կայը մաքրելու համար, և ցորենը իր ամբարը
 ժողովելու, և յարդը չի մարելու կրակով պիտի
 էրէ : Աւրիշ շատ բաներ ալ կը քարոզէր ժողո- 18
 վուրդին մտիթարելով :

Ի՛սկայց շերտիդէս չորրորդապետը անկէց չեիս 19
 ըսած ըլլալով իր եղբօրը կնկանը շերտիդային
 պատճառով, և բոլոր չարութիւններուն համար՝
 որ շերտիդէսը գործեց, ան ամէնուն վրայ աս ալ 20
 է վեցուց . որ բանտը դրաւ Յօհաննէսը :

Աւ եղաւ որ ամէն ժողովուրդը մկրտովեցան, 21
 և Յիսուս ալ մկրտովեցաւ՝ ու աղօթքի կայներ
 էր, երկինքը բացվեցաւ . և շոգին Աուրբ 22
 մարմնաւոր երևոյթքով աղանիի պէս անոր վրայ
 իջաւ, ու երկինքէն ձայն մը եկաւ՝ որ կըսէր,
 Դուն ես իմ սիրելի Արդիս . քեզի հաւնեցայ :

Եւ ինքը Յիսուս սկըսեր էր երսուն տարւան 23
 ըլլալ, որ (ինչպէս կը կարծուէր) ինքը Յովսէ-
 փին որդին, Ար ան Յակոբին, որ ան շեղիին,
 որ ան Մատաթիային : Ար ան Գլեիին, որ ան 24
 Մեղքիին, որ ան Յաննէին, որ ան Յովսէփին :

- 25 Որ ան Սատթէին , որ ան Լճովսին , որ ան
Վաւուսին , որ ան Եսղիին , որ ան Վանդէին :
- 26 Որ ան Սատթին , որ ան Սատտաթին , որ ան
Սեմէիին , որ ան Յովսէիին , որ ան Յովդային :
- 27 Որ ան Յովնանային , որ ան Բեսային , որ ան
Օորաբաբէլին , որ ան Սաղաթիէլին , որ ան
28 Վերիին : Որ ան Սեղբիին , որ ան Լղդէին ,
որ ան Կովսամին , որ ան Ելմոդանին , որ ան
29 Երին : Որ ան Յեսուին , որ ան Եղիազարին ,
որ ան Յովրամին , որ ան Սատթային , որ ան
30 Վէիին : Որ ան Սիմէոնին , որ ան Յուդային ,
որ ան Յովսէիին , որ ան Յովնամին , որ ան Ե-
31 ղիակիմին : Որ ան Սեղթիին , որ ան Սեննայ-
ին , որ ան Սատտաթին , որ ան Վաթանին , որ
32 ան Վաւիթին : Որ ան Յեսսէին , որ ան Ուլբէ-
դին , որ ան Բոոսին , որ ան Սաղմոնին , որ ան
33 Վասասոնին : Որ ան Լմինադաբին , որ ան Լքա-
մին , որ ան Լղմէին , որ ան Լննէին , որ ան Լս-
34 բոմին , որ ան Փարէսին , որ ան Յուդային : Որ
ան Յակոբին , որ ան Խսահակին , որ ան Լքրա-
համին , որ ան Թարային , որ ան Վաքուլին :
- 35 Որ ան Սերուգին , որ ան Ոսագաւին , որ ան
Փաղէկին , որ ան Եբերին , որ ան Սաղային :
- 36 Որ ան Կայնանին , որ ան Լքրփաքսադին , որ ան
37 Սէմին , որ ան Նոյին , որ ան Վամէքին : Որ
ան Սաթուսաղային , որ ան Ենովքին , որ ան
Յարէդին , որ ան Սաղաղիէլին , որ ան Կայնա-
38 նին : Որ ան Ենովսին , որ ան Սէթին , որ ան
Լղամին , որ ան Լստուածոյն :

ԳՂ . Գ :

- 1 Այլ Յիսուս շոգևով Սրբով լեցված՝ Յորդա-
նանէն դարձաւ . ու շոգիէն անապատը տար-
2 վեցաւ , քառսուն օր Սատանայէն փորձրված . և
ան օրերուն մէջ ոչ կերաւ՝ ոչ ալ խրմեց . և ա-
նոնք որ լմընցան՝ անօթեցաւ :

Ու Սատանան ըսաւ անոր . թէ որ Աստուծոյ 3
որդին ես՝ ըսէ տաքարին որ հաց ըլլայ : Պատաս- 4
խան տըլաւ անոր Յիսուս՝ ու ըսաւ . Վրված է
որ , չէ թէ հացով միայն մարդ կապրի , հապա
Աստուծոյ ամէն խօսքերովը :

Եւ մէկ բարձր լեռ մը հանկուով անիկա՝ աշ- 5
խարհին բոլոր թագաւորութիւնները ցուցուց
անոր մէկ րոպէի մը ատենին մէջ : Եւ ըսաւ անոր 6
Սատանան , Աս ամէն իշխանութիւնը ու անոնց
փառքը քեզի կուտամ , ինչու որ ինծի տրված է ,
և որի որ ուզեմ՝ կուտամ անիկա : Ուստի՝ թէ 7
որ դուն իմ առջև կիյնաս երկիրպագութիւն
կընես , ամէնը քեզի ըլլայ : Պատասխան տըլաւ 8
անոր Յիսուս՝ ու ըսաւ . Վրված է , քու Տէր
Աստուծոյդ երկիրպագութիւն ընես , և մինակ
անիկա պաշտես :

Ու տարաւ անիկա Երուսաղէմ , և տաճարին 9
աշտարակին վրայ կայնեցուց՝ և ըսաւ անոր . թէ
որ դուն Աստուծոյ Որդի ես՝ քեզ ասկէց վար նե-
տէ : Ինչու որ՝ գրված է , թէ՛ Իրեն հրեշտակնե- 10
րուն ապրապրած է քեզի համար՝ որ քեզ պահեն .
Որ քեզ ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցունեն , որ 11
ամենեկին ոտք քարի չի դարնես : Պատասխան տը- 12
լաւ անոր Յիսուս՝ ու ըսաւ . Բաված է որ՝ Վու
Տէր Աստուածդ չի փորձես : Եւ երբոր Սափա- 13
նան բոլոր փորձութիւնները կատարեց , ատեն
մը ետ կեցաւ անկէց :

Ու Յիսուս Հոգիին զօրութիւնովը Վալիլեա 14
դարձաւ . և անոր համբաւը ան դաւառին բոլոր
կողմերը տարածվեցաւ : Եւ ինքը անոնց ժողո- 15
վարաններուն մէջը կըստրվեցունէր , ամէնէն փա-
ռաւորվելով :

Ու եկաւ Վազարէթ , ուր որ ինքը մեծցած 16
էր . և իր սովորութեանը պէս շաբաթ օրը մտաւ
ժողովարանը : Եւ տըլին անոր Եսայի մարգարէին 17
գիրքը . ու ելաւ որ կարգայ . և երբոր գիրքը

- բացաւ՝ գտաւ ան տեղը , ուր որ գրված էր :
- 18 Տէրոջը Հոգին իմ վրաս . անոր համար իս օժեց ,
ազ քատներուն աւետարան քարոզելու իս խըր-
կեց , սիրտերնին կոտրած եղողները բժշկելու .
- 19 գերիններուն աղատութիւն քարոզելու , և կոյրե-
րուն տեսութիւն տալու , վերաւորեալները ազա-
տութեան թող տալու , Տէրոջը ընդունելի տա-
20 րին քարոզելու : Աւ գիրքը գոցեց՝ տըւաւ սպա-
սաւորին և նստաւ . ու ժողովարանը եղողներուն
- 21 բողոքին աչքը անոր կընայէին : Եւ սկսեց ա-
նոնց ըսել , Եւսօք աս գիրքը ձեր ականջներուն
22 մէջ լեցվեցաւ : Եւ ամէնքը իր վրայ կը վկայէին ,
ու կը զարմանային անոր բերնէն ելած շնորհալի
խօսքերուն վրայ՝ և կըսէին . Եւսիկա Յովսէփին
- 23 որդին չէ՞ մի : Աւ ըսաւ անոնց . Իրաւցունէ որ
դուք ինձի պիտի ըսէք աս առակը . Ի՞նչ ժիշկ՝ քու
անձդ բժշկէ . որքան որ Կափառնայումի մէջ
ըրիր՝ լսեցինք , հոս քու գաւառիդ մէջն ալ ըրէ :
- 24 Եւ ըսաւ . Ղաւմարիտ կըսեմ ձեզի , թէ՛ Մարգա-
25 րէն իր քաղքին մէջ ընդունելի չէ : Իրաւցունէ
կըսեմ ձեզի , որ շատ որբւարիներ կային Ե-
ղիայի օրերը Իսրայէլի մէջ , երբոր իրեք տարի
և վեց ամիս երկինքը գոցվեցաւ , ու մեծ սով
- 26 եղաւ բոլոր երկիրը : Իսոյց Եղիան անոնցմէ մե-
կուն չի խրկրվեցաւ , հապա մինակ Միդոնացոց
Սարեթաւ աստիւն մէջը մէկ որբւարի կնկան
- 27 մը : Եւ շատ բորոտներ կային Իսրայէլացոց մէջ
Եղիսէ մարգարէին ատենը . ու անոնցմէ մէկը չի
սրբրվեցաւ , հապա մինակ Աեւման Եսորին :
- 28 Աւ ժողովարանին մէջը ամէնն ալ բարկութիւնով
29 լեցվեցան՝ երբոր աս լսեցին : Եւ ելան անիկա
քաղաքէն դուրս հանեցին , ու տարին անիկա մին-
չև լնուան ցրցված ծայրը , որուն վրայ անոնց քա-
ղաքը շինված էր , որ բարձր տեղէն ինքը վար
- 30 ձրգեն : Իսոյց ինքը անոնց մէջէն անցաւ գնաց :
- 31 Եւ իջաւ Կալիլեացոց Կափառնայում քաղա-

քը . ու շարաթ օրերը կըսորվեցունէր անոնց :
 Օջարմանք կըքաշէին անոր վարդապետութեանը 32
 վրայ . ինչու որ՝ իշխանութիւնով էր անոր խօս-
 քը : Եւ ժողովարանին մէջը մարդ մը կար , որ 33
 պիղծ դեի հոգի ունէր , ու մեծ ձայնով մը պօ-
 ռաց՝ ըսելով . Թող տուր . գուն մեր հետը ի՛նչ 34
 բան ունիս Յիսուս Ազգութեցի , եկար որ մեզ
 կորսընցունես . քեզ գիտենք ո՞վ ես , Աստուծոյ
 Սուրբը : Յիսուս չեխեց անիկա՝ և ըսաւ , Պա- 35
 պանձէ՛ ու ելիր ատկէջ . դէք անիկա մէջ տեղը
 գետոյնը զարկաւ՝ ու ելաւ անկէջ , և դէն մը չի
 տըլաւ անոր : Ու զարմանք եկաւ ամենուն վրայ . 36
 կըխօսէին իրարու հետ՝ և կըսէին . Աս ի՛նչ խօսք
 է , որ իշխանութիւնով և զօրութիւնով կըչեխէ
 պիղծ դեերուն , ու կեղան : Եւ անոր վրայով 37
 դաւառին բոլորաիքը ամէն տեղեր կըզուրցըվէր :

Ու ժողովարանէն ելաւ՝ Սիմոնին տունը մտաւ : 38
 Սիմոնին գորանչն ալ սաստիկ ջերմով կըտանջը- 39
 վէրկոր , և անոր համար աղաչեցին իրեն : Այս- 40
 նեցաւ անոր քօվը՝ սաստեց ջերմին , ու ան թող
 տըլաւ անիկա . և շուտով ելաւ , ու անոնց ծա-
 ռայութիւն կրնէր :

Եւ արեւը մարը մտնալու ատենը՝ ամէնքը որ 41
 ունէին տեսակ տեսակ ցաւերով հիւանդներ , կը-
 բերէին անոնք իրեն . ինքն ալ անոնցմէ ամէն մէ-
 կուն վրայ ձեռք կըդնէր՝ և կըբժշկէր անոնք :
 Վեերն ալ շատերէն կեղային՝ կըկանչէին ու կը- 42
 սէին թէ , Ղուն Աստուծոյ Արդին ես . և ինքը
 կըչեխէր՝ ու թող չէր իտար անոնց որ խօսին .
 ինչու որ անոնք գիտէին թէ՛ Ինքը Վրիստոսն է : 43

Եւ երբոր ցորեկ եղաւ՝ ելաւ դնաց անապատ 44
 տեղ մը , ու ժողովուրդները կըմտարուէին անի-
 կա . եկան մինչև անոր՝ ու կարգիլէին անիկա , որ
 իրենցմէ չերթայ : Եւ ինքը ըսաւ անոնց . Ուրիշ 45
 քաղաքներուն ալ պէտք է ինձի՛ որ Աստուծոյ
 թագաւորութիւնը քարոզեմ . ինչու որ անոր 46

45 Համար խրկրվեցայ : Ու Գալիլեացոց ժողովա-
րաններուն մէջը կը բարոզէր :

ԳՂ . Ե :

- 1 **Ս**ու եղաւ որ երբ ժողովուրդը անոր բոլորտիքը
դիզվեցաւ՝ ու Ըստուծոյ խօսքը մտիկ կընէին ,
ինքն ալ Գեներեսարէթի ծովակին քովը կեցեր
2 էր : Ու տեսաւ երկու նաւեր որ ծովակին քովը
կեցեր էին , և ձուկ բռնողները անոնցմէն ելած՝
3 գործիքները կը լըւային : Ինքը ան նաւերուն մէ-
կին մէջը մտաւ՝ որ Սիմոնինն էր , և աղաչեց ա-
նոր՝ որ քիչ մը ցամաքէն ծովէն մէջը տանի . նըս-
տաւ՝ ու նա ին մէջէն ժողովուրդները կը սորվե-
ցունէր :
- 4 **Ե**ւ երբոր խօսելէն լըռեց , ըսաւ Սիմոնին .
Ըսաջ տար նաւը դէպի խորունկը , ու գործիք-
5 նիդ ձգեցէք յստի որսալու : Պատասխան տըւաւ
Սիմոն՝ և ըսաւ անոր . Ս'որդապետ՝ բոլոր գիշե-
րըս աշխատեցանք՝ ու բան մը չի բռնեցինք . բայց
6 քու խօսքիդ համար ձգենք գործիքնիս : Երբ որ
աս ըրին՝ էվելօք շատ ձուկեր ժողվեցին մէջը ,
մինչև որ իրենց ուռկանները կը պատրուէին կոր :
7 **Ե**ւ աչք կընէին մէկալ նաւը իրենց ձուկ բռնող
ընկերներուն՝ որ դան օգնեն իրենց . և եկան , ու
երկու նաւերն ալ լեցվեցան մինչև որ ընկղմելու
8 մօտ էին անոնք : Սիմոն Պետրոս երբոր տեսաւ՝
Ճիսուսի ծունկերուն ինկաւ՝ ու ըսաւ . Տէր՝ իմ
քովէս մէկ դի՛ գնա , ինչու որ ես մեղաւոր մարդ
9 մըն եմ : Ս'ան զի՛ վախը պատեց անիկա և ա-
նոր հետք եղող ամենքը՝ ան իրենց բռնած ձու-
10 կերուն որսին համար . անանկ ալ Օլբերդոսին
որդիքը Ճակորոսը և Ճօհաննէսը , որոնք որ Սի-
մոնին որսորդութեան ընկերներն էին . ու Ճիսուս
ըսաւ Սիմոնին . Ս'ի վախնար , ասկէ ետեւ մար-
11 դիկ պիտի որսաս կենաց համար : Եւ նաւը ցա-

մարը հանելով՝ ամէն բաներնին թողուցին , ու անոր ետեւէն գացին :

Եւ եղաւ որ երբ ինքը քաղաք մը հասաւ , մէյ 12 մալ մէկ մարդ մը բորոտութիւնով լեցուն՝ երբոր Հիսուսը տեսաւ , երեսի վրայ ինկաւ՝ աղաչեց անոր և ըսաւ . Տէր՝ թէ որ ուզես , կրնաս իս սրբել :

Երկրնցուց իր ձեռքը՝ հասցուց անոր , ու 13 ըսաւ . Կուզեմ՝ սրբրվէ . և շուտ մը բորոտութիւնը անկէց անաց : Աւ ինքը ապրսպրոցեց անոր՝ 14 որ մէկու մը չըսէ , հապա՝ գնա՛ քու անձրդ քահանային ցուցուր , և քու սրբրվելուդ համար ընծայ տուր , ինչպէս որ Մովսէս հրաման ըրաւ՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու :

Եւ անոր վրայով 15 էվելօք խօսքը կը շատնար . ու շատ ժողովուրդներ կը ժող վովէին մտիկ ընելու , և իրենց հիւանդութիւններէն բժշկրվելու : Աւ ինքը անապատ տեղ 16 վանք կը քաշվէր , և աղօթք կընէր :

Եւ եղաւ որ մէկ օր մը ինքը որ կը սորվեցու 17 նէր , ու Փարիսեցիները և օրինաց վարդապետները նստեր էին . որոնք որ Վալիլեացոց և Հրեաստանի և Երուսաղէմի բոլոր քաղաքներէն ժողվոված էին . ու Տէրոյը զօրութիւնը կար անոնք բժշկելու :

Եւ մէյ մալ մարդիկ՝ մէկ անդամալոյժ 18 մարդ մը մահիճովը կը բերէին և կուզէին որ անիկա ներս խօթեն՝ ու դնեն անոր առջևը :

Եւ երբ 19 բոր ամբոխին համար ճամբայ չէին գանար՝ որ անկէց ներս խօթեն անիկա , տանիսին վրայ ելան՝ և առաստաղէն վար կախեցին անիկա , ու մահիճովը մէջ տեղը Հիսուսի առջևը իջեցուցին :

Եւ տես 20 նալով ասոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր . Մի մարդ՝ քու մեղքերդ քեզի ներված ըլլայ :

Կարդացող 21 ները ու Փարիսեցիները սկըսեցին մտածել , և ըսին . Ըսիկա ո՞վ է , որ հայհոյութիւններ կը խօսի . ո՞վ կրնայ մեղքի թողութիւն տալ բայց մինակ Մատուած :

Հիսուս երբոր իմացաւ անոնց 22 խորհուրդները՝ պատասխան տրւաւ՝ ու ըսաւ ա-

- նոնց . Սիրտերնուդ մէջը ի՞նչ կըմտմտաքկոր :
- 23 Ո՞րն է էվել զիւրին . Վ. ու մեղ քերդ քեզի ներ-
- 24 ված ըլլայ ըսելը , թէ՛ Ելիբը և գնա՛ ըսելը : Բայց որ զուք գիտնաք՝ թէ՛ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղ քերուն թողութիւն տալու . (ըսաւ անդամալոյժին) Վ. եզի կըսեմ ,
- 25 Ելիբը ա՛ռ մահիճո՞ղ՝ և քու տունդ գնա : Ը՛ն ալ նոյն ժամուն ամէնուն առջևը ելաւ՝ առաւ իր վրայուիլը որուն վրայ որ ինքը ինկած զրված էր , գնաց իր տունը՝ և Ըստուծոյ փառք կուտար :
- 26 Օ՞արմանքը բռնեց ամէնը , և Ըստուծոյ փառք կուտային . վախով լեցվեցան՝ ու ըսին , թէ՛ Ըստուծոյ նոր նշան մը տեսանք :
- 27 Եւ անկէ ետքը ելաւ անկէց , ու տեսաւ մէկ մաքսաւոր մը՝ որուն անունը Վ և ի էր , որ մաքս բնդունելու նստեր էր , և ըսաւ անոր . Ի՛մ ետեւէս
- 28 եկո՞ր : Ը՛ն ալ թողուց ամէնը՝ ելաւ գնաց անոր
- 29 ետեւէն : Ու Վ և ին անոր մեծ հարկիք մը ըրաւ իր տանը մէջ . և շատ մաքսաւոր մարդիկ կային , և ուրիշները՝ որ անոնց հետը սեղան նստեր էին :
- 30 Ու Փարիսեցիները և անոնց կարդացողները կըտրուտրուային անոր համար իր աշակերտներուն , ու կըսէին . Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն և
- 31 մեղաւորներուն հետ կուտէք ու կըխըմէք : Պատասխան տրաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Ողջերուն բժիշկ պէտք չէ , հապա հիւանդներուն :
- 32 Եւ ես արդարները կանչելու չեկայ , հապա՛ մեղաւորները ապաշխարութեան :
- 33 Ը՛նոնք ալ ըսին անոր . Ինչո՞ւ չօհաննէսին աշակերտները շատ անգամ ծով կըպահեն՝ և ազաւնք կընեն , անանկ ալ Փարիսեցիներունը . և
- 34 քու կիներդ կուտեն ու կըխըմեն : Ը՛նիկա ալ ըսաւ անոնց . Արնա՞ք մի հարսնիքին տղոցը՝ հրաման ընել որ ծով պահեն , քանի որ փեսան ա-
- 35 նոնց հետն է : ( )րեր պիտի գան , որ երբ փեսան անոնցմէ վերցըվի՝ հապա թէ՛ ան օրերը ծով պի-

տի պահեն : Ըսակ մըն ալ ըսաւ անոնց թէ , 36
 Սէկը չի ձրգեր նոր լաթէն հինցած հագուստին
 վրայ . հապա թէ չէ՛ ան նորն ալ կը պատուէ , ու
 հինցածին ճեա չի միաբանիր ան նոր լաթէն եղած
 կտորը : Եւ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ չի 37
 լեցուներ . հապա թէ չէ՛ նոր գինին հին տիկերը
 կը պատուէ , ինքը կը թափի՛ ու տիկերը կը կորն-
 չին : Հապա՛ նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնել 38
 պէտք է , ու երկուքն ալ կը պահվին : Եւ մէկը 39
 հին գինին չի խմեր , ու Երբ նորը ուզեր . ինչու
 որ կըսէ , թէ՛ Հինը ալ անուշ է :

ԳԼԹ :

Եւ եղաւ որ առջինին երկրորդ շաբաթ օրը՝ 1
 ինքը արտերուն մէջէն կանցներ , ու իր աշա-
 կերաները ցորէնէ՛ հասկ կը փրցունէին , ձեռքեր-
 նուն մէջը կը շարփէին՝ ու կուտէին : Եւ փարիսե- 2
 ցիներէն ոմանք ըսին անոնց . Ըստ ինչ կընէք-
 կոր , որ օրինաւոր չէ շաբաթ օրը : Պատասխան 3
 տրուաւ անոնց Յիսուս՝ ու ըսաւ . Չէք մի կար-
 դացեր դուք Պաւիթին ըրածը , երբոր անօթն-
 ցաւ ինքը՝ և իր ճեաը եղողները . ինչպէս ինքը 4
 Ըստուծոյ տունը մտաւ , և առաջաւորութեան
 հացը կերաւ , ու տրուաւ անոնց ալ՝ որ իր ճեան
 էին . որ անիկա ուտել օրինաւոր չէր մէկու մը ,
 միայն թէ քահանայապետներուն : Եւ ըսաւ ա- 5
 նոնց . Արդին մարդոյ շաբաթին ալ Տէր է :
 Եւ եղաւ որ մէկալ շաբաթ օրն ալ ինքը ժո- 6
 ղովարանը մտաւ՝ ու կը սորվեցունէր . և ան տեղը
 մարդ մը կար , որ իր աջ ձեռքը չորցած էր :
 Կարդացողները ու փարիսեցիներն ալ կը սպասէ- 7
 ին անոր՝ որ շաբաթ օրը անիկա բժշկէ , որ չա-
 բախօսութիւն մը գտնան անոր վրայով : Եւ ին- 8
 քը գիտէր անոնց մըտքին եղածը , ըսաւ ան մար-
 դուն որուն որ ձեռքը չորցած էր . Ելիր մէջ տե- 9
 ղը կայնէ . ան ալ ելաւ կայնեցաւ . Յիսուս ըսաւ

- անոնց . Չեզի բան մը հարցունեմ . (արաթ
օրը ի՞նչ կը վայլէ , բարի՞ գործ ընել՝ թէ չար
գործել , հոգի՞ մը ապրեցունել՝ թէ կորսընցու-
- 10 նել : Աւ արամու թեամբ չորս դին նայելով ամե-
նուն վրայ՝ ըսաւ անոր . Չեւքդ երկընցուր . ան
ալ երկընցուց , և իր ձեռքը բժշկը վեցաւ մէկալին
- 11 պէս : Անոնք ալ խելագարութիւնով լեցվեցան ,
ու իրարու հետ կըխօսէին , թէ ի՞նչ ընեն (իսու-
սին :
- 12 Եւ եղաւ որ ան օրերը լեռը ելաւ աղօթք ընե-
լու , ու բոլոր գիշերը Աստուծոյ աղօթք ընելու
- 13 մէջ կանցունէր : Եւ երբոր առտու եղաւ՝ կան-
չեց իր աշակերտները՝ ու անոնցմէ տամներկուքը
ընտրեց , որ անոնք առաքեալ ալ անուանեց :
- 14 Ախմոնը՝ որ անիկա Պետրոս ալ անուանեց , և
անոր եղբայրը Անդրէասը , և Յակոբոսը , և Յո-
հաննէսը , և Փիլիպպոսը , և Բարդուղիմէոսը .
- 15 ու Սատթէոսը , և Թովմասը , և Յակոբոս Աւ-
փեսանը , և Ախմոնը՝ Սախանձայոյզ ըսված .
- 16 ու Յակոբին Էղէայրը Յուդան , և Խակարիով-
- 17 տացի Յուդան՝ որ ինքը մատնիչ եղաւ : Եւ ան-
ոնց հետը մէկ տափարակ տեղ մը իջաւ , ու իր
աշակերտներուն ժողովքը՝ ու մեծ բազմութիւն
մը ժողովուրդներու բոլոր Հրէաստանէն , ու Ե-
րուսաղէմէն , և մէկալ կողմէն , ու Տիւրոսի և
- 18 Սիդոնի ծովեզերքէն . որ եկան անկէջ լսելու , ու
իրենց հիւանդութիւններէն բժշկը վելու . ու
պիղծ դեերէն չարչրկածներն ալ կըրթկը վէին :
- 19 Եւ բոլոր ժողովուրդը կուգէր իրեն մօտիկնալ .
ինչու որ շատ զօրութիւն կելար անկէջ՝ ու ամե-
նը կըբժշկէր :
- 20 Եւ ինքը իր աշակերտները դէպի իր աշակերտնե-
րուն վերցուց՝ ու ըսաւ . Երանի հոգւով աղքատ-
ներուդ . ինչու որ ձերն է Աստուծոյ թագաւո-
- 21 րութիւնը : Երանի անոնց որ հիմայ անօթի են ,
ինչու որ պիտի կըշտանան . երանի անոնց որ հի-

մայ կուլան . ինչու որ պիտի խնդան : Երանի է 22
 ձեզի՝ երբոր մարդիկ ձեզ անարգեն , և երբոր
 ձեզ իրենց անհարգեն , և ատեն , ու
 ձեր վրայով գեշ անուն հանեն Որդւոյ մարդոյ
 պատճառով : Աւրախ եղիք դուք ան օրը՝ ու 23
 ցնծացէք , որ ահա ձեր վարձքը շատ է երկինքը .
 առ կերպով իրենց հայրերնին մարգարէներուն
 կրնէին : Բայց վայ ձեզի հարուստներուդ . ինչու 24
 որ դուք մխիթարանքնիդ առիք : Այ՛ն ձեզի , որ 25
 հիմայ կուշտ էք . ինչու որ պիտի անօթենաք . վայ
 ձեզի , որ հիմայ կրծիծաղիք . ինչու որ պիտի սուգ
 մանաք ու լաք : Այ՛ն ձեզի , երբոր ձեր վրայովը 26
 աղէկ ըսեն բոլոր մարդիկ . ինչու որ իրենց հայ-
 րերնին առանկ կրնէին սուտ մարգարէներուն :

Բայց ձեզի կրսեմ որ մօտիկ կրնէք . Արեւելք 27
 ձեր թշնամիները . ձեզի ատողներուն բարի ը-
 րէք : Չեղ անիծողները օրհնեցէք , ձեզի շար- 28
 շարանք արվողներուն վրայ աղօթք ըրէք : Ըն որ 29
 քու երեսիդ կրգարնէ , մեկալն ալ մօտիկցուր ա-
 նոր . և ան որ քու վերարկուդ քեզմէ կրհանէ ,
 մի՛ արգիլեր անկէջ չապիկդ ալ : Ըն ամենուն որ 30
 քեզմէ կուզէ՛ տուր . ու ինչ որ քեզմէ մէկը կրհա-
 նէ՛ մի՛ ետ ուզեր : Եւ ինտոր կուզէք որ մարդիկ 31
 ձեզի ընեն , անանկ ըրէք դուք ալ անոնց : Եւ 32
 թէ որ դուք ձեր սիրելիները սիրէք նէ՛ ի՛նչ
 շնորհ կունենաք . ինչու որ՝ մեղաւորներն ալ կը-
 սիրեն իրենց սիրելիները : Եւ թէ որ դուք ձեզի 33
 բարի ընողներուն բարի ընէք , ինչ շնորհ կունե-
 նաք . ինչու որ մեղաւորներն ալ ան բանը կրնեն :
 Եւ թէ որ անանկ մարդիկներուն փոխ տաք՝ ու 34
 բոնցմէ յոյս ունիք առնելու , ինչ շնորհ ունիք .
 ինչու որ մեղաւորներն ալ մեղաւորներուն փոխ
 կուտան , որ ան չափովը ետ առնեն : Լապա սի- 35
 րեցէք դուք ձեր թշնամիները , ու ձեզ ատողնե-
 րուն բարի ըրէք . և փոխ արվէք ուսկէջ որ առնե-
 ու յոյս չունիք . որ ձեր վարձքը շատ ըլլայ , ու

- Ինչպէս որ ինքը
 քաղցր է չարերուն և ապերախտներուն վրայ :
- 36 Աւ գթած եղիք , ինչպէս որ ձեր հայրն ալ գր-
- 37 թած է : Ա՛խ դատէք , և դուք չի պիտի դատուիք .
 մի պատժէք , և չի պիտի պատժուիք . արձրկե-
- 38 ցէք , և դուք պիտի արձրկուիք : Տրվէք՝ ու ձեզի
 ալ պիտի տրուի . աղէկ չափ՝ կոխված՝ ցնցրված՝
 լնկնցուն պիտի տրուի ձեր գողը . ան չափովը՝
 որով դուք կը չափէք , ձեզի պիտի չափուի :
- 39 Առակ մըն ալ ըսաւ անոնց . Ա՛խ թէ կոյրը կու-
 րին կրնայ առաջնորդութիւն ընել , չէ՞ որ եր-
- 40 կուքն ալ փոսը կկոխան : Աշկերտը իր վարպետէն
 աղէկ չէ . ամէն կատարեալը իր վարպետին պէս
 կը լայ :
- 41 Ինչո՞ւ քու եղբորդ աչքին մէջի շուղը կը տես-
 նաս , և քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսնար :
- 42 Կամ թէ ինտոր կրնաս ըսել քու եղբորդ . Ե՛ր-
 բայր՝ թող տուր որ աչքիդ մէջէն շուղը հանեմ .
 և դուն քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսնար .
 կեղծաւոր՝ առաջ քու կին աչքէդ գերանը հանէ ,
 ու ետքը նայէ քու եղբորդ աչքէն շուղը հանել :
- 43 Ինչու որ աղէկ ծառ մը չի կայ՝ որ գէշ պտուղ
 կը բերէ . ու նաև գէշ ծառ մը չի կայ՝ որ աղէկ
 44 պտուղ կը բերէ . վասն զի ամէն մէկ ծառ իր պը-
 տուղէն կը ճանչցուի . ինչու որ փուշերէն թուղ
 չեն քաղեր , ու մորենիէն խաղող չեն կթեր :
- 45 Ինչո՞ւ մարդը՝ իր սրտին բարի գանձէն բարի բան
 կը հանէ . և չար մարդը՝ իր «բարն» չարութենէն
 չար բան կը հանէ . ինչու որ իր բերանը սրտին
 էվկցութէն կը բուսի :
- 46 Ինչո՞ւ իս Տէր՝ Տէր՝ կը կանչէք , ու ինչ որ կը-
 47 տեմ նէ՝ չէք ընել : Ա՛ն ամէնը որ ինձի կուգայ՝
 և իմ խօսքերըս կը լըսէ՝ ու անոնք կը բռնէ , ձեզի
 48 ցուցընեմ որի կը նմանի : Ա՛նչի՞ն ան տուն շինող
 մարդուն կը նմանի , որ փորեց ու խորունկցուց ,
 և հիմը քարի վրայ դրաւ . Ըն-ըն հեղեղները որ

եղան՝ գետը զարկաւ տունին , ու չի կրցաւ անիկա շարժել . ինչու որ հիմը քարի վրայ հաստատուած էր : Բայց անիկա՝ որ իմ խօսքերըս կը լըսէ՝ 40 ու չընէր , կընմանի հողին վրայ առանց հիմի տուն շինող մարդուն . որ անիկա գետը զարկաւ՝ և շուտ մը ինկաւ , ու ան տանը կործանուամբ մեծ էր :

ԳՆՈՒԿ Ե :

Եւ երբոր իր բոլոր խօսքերը լմընցուց ժողովուրդին ականջին առջին , մտաւ Ատիառնայու մ : Հարիւրապետի մը ծառայ ծանր հիւանդ- 2 ցած՝ մօտ էր մեռնելու , որ իր սիրականն էր : Երբոր Յիսուսի վրայով լսեց՝ Հրէաներուն ծերերը խրկեց , կաղաչէր անոր՝ որ գայ իր ծառան ապրեցունէ : Ընտք ալ եկան Յիսուսին՝ շատ կաղաչէին անոր , ու կըսէին , թէ՛ Ընիկա արժանի է՝ որուն որ աս շնորհը կընես : Ինչու որ մեր 5 ազգը կը սիրէ , և ժողովարանը անիկա շինեց մեզ : Ու Յիսուս անոնց հետ գնաց . երբոր տունէն շատ հեռու չէր՝ հարիւրապետը բարեկամները անոր խրկեց , և ըսաւ իրեն . Տէր՝ մի աշխատիր , ինչու որ ես արժանի չեմ՝ որ դուն իմ երդիքիս տակը մտնաս . անոր համար ես ինքըզինքս ալ ար- 7 ժանի չի սեպեցի քեզի գալու . հասցա խօսքով զուրցէ , և իմ ծառաս կը բժշկըվի : Ինչու որ՝ ես 8 ալ իշխանութեան տակ զրված մարդ մըն եմ , իմ հրամանն տակը զինուորներ ունիմ . և մէկուն կըսեմ՝ Վնա՛ , և ան կերթայ , և ուրիշին՝ թէ Եկոր , և կուգայ , և ծառայիս՝ թէ Ըս բանը բռէ , ու կընէ : Եւ երբոր աս լսեց Յիսուս , զար- 9 մացաւ . դարձաւ դէպ ՚ի ժողովուրդին՝ որ իր ետեւէն կերթային , ու ըսաւ . Ղ՛ջմարտ կըսեմ ձեզի , որ Խորայէլի մէջ ալ ես այսչափ հաւատք չի գտայ : Ու խօսք տանողները նորէն տուն դար- 10 ձան , և հիւանդ ծառան բժշկուլած գտան :

- 11 Եւ եղաւ որ վաղվան օրը քաղաք մը կերթար , որուն անունը Մային էր . իր հետը կերթային իր
- 12 աշակերտներն ալ , ու շատ ժողովուրդ : Երբոր քաղաքին դռանը մօտիկցաւ , մէյմալ մեռել մը ^{Դո-րո} կեկարկոր՝ իր մօրը մէկ հատիկ տղան , և ինքը որբեարի էր , ու քաղաքին շատ ժողովուրդը
- 13 անոր հետն էր : Տէրը երբոր անիկա տեսաւ՝
- 14 մեղքըցաւ անոր վրայ , ու ըսաւ . Մի լար : Եւ գնաց ճաղին մօտիկցաւ , ու անոնք որ վերցուցեր կրտանէին՝ կանկ առին . և ըսաւ . Մի կտրիճ՝
- 15 քեզի կրսեմ՝ ելիր : Մեռելը եղաւ նստաւ՝ և
- 16 սկըսեց խօսիլ , ու տըւաւ անիկա իր մօրը : Եւ բոլորն ալ վախով բռնըվեցան . ու կրփառաւորէին Մատուած՝ և կրսէին թէ , Մէկ մեծ մարգարէ մը ելեր է մեր մէջը , և թէ՛ Մատուած իր
- 17 ժողովուրդին տես կեր է բարութիւնով : Եւ աս խօսքը իր վրայովը բոլոր Հրէաստան եղաւ , ու ան աշխարհին բոլոր կողմերը :
- 18 Ու Յօհաննէսին պատմեցին իր աշակերտները
- 19 աս ամէն բաներուն վրայով : Յօհաննէս ալ իր աշակերտներէն երկուքը իրեն կանչեց , իրկեց անոնք՝ Տերօջը՝ և ըսաւ . Գնէն ես՝ որ պիտի դաս ,
- 20 թէ ուրիշին սպասենք : Եւ ան մարդիկը եկան իրեն՝ ըսին . Յօհաննէս Մկրտիչ մեզ խրկեց քեզի , ու կրսէ . Գնէն ես՝ որ պիտի դաս , թէ ու
- 21 րիշին սպասենք : Եւ նոյն ժամուն մէջ շատերը իրենց հիւանդութիւններէն բժշկեց , ու խոցուածներէն՝ և չար դեերէն . ու շատ կոյրերուն ալ
- 22 տեսնալ տըւաւ : Պատասխան տըւաւ ինչո՞ւն անոնց՝ ու ըսաւ . Գացէք Յօհաննէսին պատմեցէք՝ ինչ որ տեսաք ու լսեցիք նէ , որ կոյրերը կրտեսնան , կաղերը կըբալեն , բորտաները կըբորբովին , խուկերը կըլըսեն , մեռելները կեկան ,
- 23 աղքատներուն աւետարանը կըբարոզ վի . և երնէկ անոր՝ որ իմ վրաս չի գայթակղիր :
- 24 Եւ երբոր Յօհաննէսին դեսպանները գացին ,

սկրսեց ժողովուրդներուն հետը խօսել Յօհաննէսին հախար . Ի՞նչ տեսնալու ելաք անապատը . հովէն շարժւած եղէ՞ք մը : Հապա ի՞նչ տես- 25 նալու ելաք . փափուկ հաբուստներով զարդարւած մա՞րդ մը . ահա անո՞ք որ փանաւոր հաբուստներու ու փափուկութեան մէջ են՝ թագաւորական պալատներն են : Հապա ի՞նչ տեսնա- 26 լու ելաք . Սարգարէ՞ , Մ.Յ. ձեզի կրեսմ՝ որ , մարգարէէ՞ ալ շատ աւելի : Ինչու որ ասիկա է , 27 որուն համար գրւած է , թէ՛ Մ.հա իմ դեսպանըս քու առջևէդ կրխրկեմ՝ , որ քու ճամբադ քու առջևէդ շտկէ : Ճամարիտ կրեսմ՝ ձեզի . Կնիկնե- 28 րէն ծնածներուն մէջ Յօհաննէսէն մեծ մարգարէ չի կայ . բայց Մ.ստուծոյ թագաւորութեան մէջի պզտիկը անկէց մեծ է :

Եւ բոլոր ժողովուրդը երբոր լսեց , ու մաքսա- 29ւորները՝ արդարացուցին Մ.ստուած , որ իրենք Յօհաննէսին մկրտութիւնովը մկրտւեցան : Բայց 30 փարիսեցիները և օրինականները Մ.ստուծոյ խորհուրդը իրենց անձին մէջ անարգեցին , որ անկէց չի մկրտւեցան :

Ո՛ր Տէրը լսաւ . Ուստի որի՞ նմանցունեմ աս 31 ազգին մարդիկը , և որի՞ կընմանին : Արնմանին 32 ան տղոցը՝ որ շուկաները կընստին , մէկըդմէկ կըկանչեն՝ ու կրեսն . Չեզի փող չալեցինք՝ և պար չի խաղցիք . ողբացինք՝ և չի լացիք : Յօհաննէս 33 Սկրտիչ եկաւ՝ չէր ուտեր և չէր խրմեր , ու կըսէիք . Դ՛ն կայ անոր մէջը : Որդին մարդոյ եկաւ՝ 34 կուտէ և կրխրմէ , ու կըսէք . Մ.հա կերող և խրմող մարդ մը՝ մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն բարեկամը : Բայց իմաստու թիւնը իր զաւակներէն 35 արդար սեպւեցաւ :

Փարիսեցիներէն մէկը կաղաչէր Յիսուսին՝ որ 36 իր հետը հաց ուտէ . ան ալ փարիսեցիին տունը մտաւ՝ սեղան նստեցաւ : Ու քաղաքին մէջը մեղա- 37ւոր կնիկ մը կար . երբոր գիտցաւ՝ թէ ինքը փա-

- րիսեցիին տունը սեղան նստեր է , մէկ շիշ մը
 38 պատուական եղ բերաւ . ետեւի կողմէն անոր ոտ-
 վըններուն քով կեցեր՝ կուլար , և արցունքովը
 սկըսեց անոր ոտքերը թրչել , և իր գլխուն մա-
 զերովը կըսրբէր , և կըպագներ անոր ոտքերը , ու
 39 եղով կօծէր : Եւ երբ տեսաւ Փարիսեցին՝ որ ա-
 նիկա հրաւիրեր էր , կըսէր իր միտքին մէջը . Լ-
 սիկա թէ որ մարդարէ մը ըլլար , ուրեմն կըգիտ-
 նար թէ ո՞վ՝ և ինչո՞ր կնիկ է իրեն մօտեցողը .
 40 ինչու որ մեղաւոր է : Պատասխան տըւաւ Յի-
 սուս՝ ու ըսաւ անոր . Սիմոն՝ քեզի բան մը ունիմ
 ըսելու . ան ալ ըսաւ , Ի՞նչ վարդապետ . և ինքը
 41 ըսաւ : Մէկ փոխ տըւող մը երկու պարտըկան
 ունէր . մէկը հինգ հարիւր դահեկան պարտք ու-
 42 նէր , ու մէկալը՝ յիսուն : Եւ երբոր չունէին
 անոնք՝ որ իրենց պարտքը հատուցանէին , երկու-
 քին ալ բաշխեց . հիմայ զուրցէ՛ որը շատ կըսիրէ
 43 անիկա : Ի՞սաւ Սիմոն . Ինծի ասանկ կերեւայ թէ՛
 որին որ շատ բաշխեց նէ . ան ալ ըսաւ իրեն .
 44 Ե՛րեսնկ դատեցիր : Ու դառնալով դէպի կնի-
 կը՝ ըսաւ Սիմոնին . Կըտեսնան աս կնիկը . քու
 տունգ մտայ , դուն ոտքիս ջուր չի տրվիր . բայց
 ասիկա իբ արցունքովը ոտքերըս թրչեց , և իր
 45 մազերովը սրբեց : Դուն ինծի պագ մը չի տը-
 վիր . ասիկա ահա քանի որ հոս մտեր եմ՝ ոտվը-
 46 ներըս պագնելէն չի դաղրեցաւ : Եղով իմ գը-
 47 լուխս չօծեցիր . ասիկա անուշ եղով օծեց : Լսոր
 համար կըսեմ՝ քեզի , Եւ երված ըլլայ ատոր իր
 շատ մեղքերը . ինչու որ շատ սիրեց . վասն զի
 որին որ քէլը շատ կըթողու՝ շատ կըսիրէ : և որին
 48 որ քիչ՝ քիչ : Ու ըսաւ անոր . Ի՞նչ մեղքերդ
 49 քեզի ներվին : Եւ իրեն հետ սեղան նստողները
 սկըսեցին իրենց մաքէն զուրցել . Ո՞վ է աս՝ որ
 50 մեղաց թողութիւն կուտայ : Եւ ինքը ըսաւ կըն-
 կանը . Ի՞նչ հաւատարք քեզ ազատեց . գնա՛ իտ-
 ղաղու թեամբ :

ԳՆ . Ը :

Եւ եղաւ որ անկէ ետեւ ալ ինքը կը պրտորտէր 1
 քաղաքները ու գեղերը , կը բարողէր՝ և Մատուծոյ թագաւորութիւնը կաւետարանէր . ու 2
 տասներկու քն ալ իր հետը . և քանի մը կնիկներ՝ որ չար գեներէ ու հիւանդութիւններէ բժշկրված էին , 3
 Մարիամը՝ որ Մագդաղենացի կըսօլէր , ուսկեց որ եօթը գե ելեր էր . և Յովաննա՝ Հէրոփէսին անտեսին Քուզային կնիկը , ու Ընշանը , և շատ ուրիշները . որոնք իրենց ստացուածքովը անոր ծառայութիւն կրնէին :

Եւ երբոր շատ ժողովուրդներ հաւաքեցան , 4
 ու շատ քաղաքներէն իրեն որ եկան , առակով մը բսաւ անոնց : Սերմ՝ ցանոց մը ելաւ իր սերմերը 5
 ցանելու . և երբոր ցանելու եղաւ՝ մէկ քանին ճամբուն վրայ ինկաւ , ու որտէ՛ որտէ՛ կոխակցաւ , և երկինքի թռչունները կերան անիկա : Եւ ու 6
 րիչը ապառաժի վրայ ինկաւ , ու բուսածին պէս չորցաւ . թացութիւն չունենալուն համար : Եւ 7
 ուրիչը փուշերուն մէջ ինկաւ , ու փուշերը անոր հետը բուսնելով՝ խղցեցին անիկա : * Եւ ու 8
 րիչը աղէկ ու պարարտ հողի վրայ ինկաւ , և երբ բուսաւ՝ հարիւրապատիկ պտուղ տրւաւ . երբոր աս գտրցեց , բսաւ . Ըն որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ :

Ըշակերտները կը հարցունէին անոր , թէ՛ ի՞նչ 9
 պիտի ըլլայ ան առակը : Ըն ալ բսաւ . Ըստուծոյ 10
 թագաւորութեան խորհուրդները ձեզի տրուած է գիտնալ . բայց ուրիշներուն առակներով . որ պիտի տեսնան՝ և չի տեսնան , ու պիտի լսեն՝ և չիմանան :

Ըպց ան առակը ան է . Սերմը՝ Մատուծոյ 11
 խօսքն է : Աւ ճամբուն վրայիները անոնք են՝ որ 12
 կը լսեն , ու ետքը Սատանան կուգայ՝ անոնց սիր-

- տէն ան խօսքը կը հանէ , որ չըլլայ թէ հաւտան՝
- 13 ու փրկըվին : Եւ ապառաժին վրայինները անոնք էն որ երբոր կը լսեն , ուրախութեամբ կընդունին ան խօսքը . և անոնք արմատ չունին , մէկ ատեն մը կը հաւտան՝ ու փորձութեան ժամանակը կը հե-
- 14 ռնան : Եւ փուշերուն մէջ ինկածն ալ անոնք են , որ երբ ան խօսքը կը լսեն , ու աշխարհիս հոգերովը ու մեծութիւնովը և ցանկութիւնովը ըզրադած ըլլալով՝ կը խրդարվին , և անպատու կըլ-
- 15 լան : Բայց պարարտ հողին վրայինը անոնք էն որ աղէկ և ուրախ սիրտով լսելով ան խօսքը՝ կընդունին , ու համբերութիւնով պատու կուտան :
- 16 Չի կայ մէկը որ ճրագը վառէ՝ ու ամանի մը տակ՝ կամ մահիճին ներքեւ դնէ . հապա աշտանակին վրայ կը դնէ , որ մոնողները լոյս տես-
- 17 նան : Չի կայ ծածուկ բան մը որ յայտնի չըլլայ . և գաղտուկ բան մը որ չի գիտցըվի՝ ու երեան
- 18 չըլլայ : Աւտի նայեցէք՝ ինչպէս որ կը լսէք . ինչու որ ո՛վ որ ունի նէ՝ անոր պիտի տըրվի , և ո՛վ որ չունի նէ՝ ան ալ որ ինքը կը կարծէ թէ ունի , անկէց պիտի վերցըվի :
- 19 Ի՞նչ մայրը ու եղբայրները իրեն եկան , և բազ-
- 20 մութենէն չէին կընար անոր հասներ : Իմացուցին անոր՝ և ըսին . Մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կեցեր են , ու քեզ տեսնալ կուզեն : Եւ ըսաւ անոնց . Իմ մայրս ու իմ եղբայրներս ասոնք են , որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն և կը հատարեն :
- 22 Եւ եղաւ որ մէկ օր մը ինքը նաւը մտաւ , ու իր աշակերտներն ալ , և ըսաւ անոնց . Եկէք աս
- 23 ծովակին մէկալ կողմը անցնինք . ու գացին : Եւ երբոր նաւով կը թալին՝ ինքը քուն մտաւ , ու փոթորիկ հով մը իջաւ ծովակին մէջը , և կուռն-
- 24 նար , ու իրենք մեծ նեղութեան մէջ էին : Մօտեցան արթընցուցին անիկա՝ ու ըսին . Մարդակն տ վարդապետ՝ հիմայ կը կորսըվինք . ան ալ

ելաւ սաստեց հովին , ու ջուրերուն խոտում թեա-
նը՝ և հանդարտեցան , ու եղաւ խաղաղութիւն :
Ի սաւ անոնց . Աւր է ձեր հաւաարք . և մեծ վա- 25
խի մը մէջ ինկած զարմացան . ու կրսէին մէկըզ-
մէկու . Ա՛վ պիտի ըլլայ արդեօք ասիկա՝ որ հո-
վերուն ու ջուրերուն ալ հրաման կուտայ՝ և կը-
հնազանդին ասոր :

Աւ նաւելով իջան Գերգեսացոց երկիրը , որ 26
Վալիլեայի գիմացի կողմն է : Եւ երբոր ինքք 27
ցամաքը ելաւ՝ ան քաղաքէն մէկ մարդ մը ելաւ
գիմացը , որուն ներսը դէեր կային , ու շատ ա-
տեն լաթ շէր հագած , ոչ ալ տունի մէջ բնա-
կած . հապա՛ գերեզմանները : Աւ Յիսուսը տես 28
նալով կանչ վրուտեց , և ինկաւ անոր առջևը , ու
բարձր ձայնով ըսաւ . Գուն իմ հետս ի՛նչ բան
դունիս Յիսուս Իարձրեալ Աստուծոյ Որդին ,
կողաչեմ քեզի՝ իս մի՛ տանջեր . (ինչու որ հրա- 29
ման կուտար ան պիղծ դէին՝ որ ան մարդէն ել-
լայ . ինչու որ շատ ատեն էր՝ որ անիկա յափշտա-
կեր էր . որ շղթաներու մէջ կրկապվէր , ու եր-
կաթներու մէջ կրպահվէր . և ան կապերը կը-
խրզտէր , ու դէէն անապատը կըքշվէր .) Հարցուց 30
անոր Յիսուս՝ և ըսաւ . Ա՛նունդ ի՛նչ է . ան ալ
ըսաւ , Լեզտօն . ինչու որ շատ դէեր մտեր էին
անոր մէջը : Եւ կողաչէին անոր՝ որ անդունդը 31
երթալու հրաման չընէ իրենց : Եւ ան տեղը շատ 32
խողերու երամակ մը կար՝ որ լեռը կարած էին .
ու աղաչեցին անոր՝ որ հրաման տայ իրենց անոնց
մէջը մտնալ . և հրաման ըրաւ անոնց : Աւ դէերը 33
ան մարդէն ելան , մտան ան խողերուն մէջը . ու
երամակը ան բարձր տեղէն դէպի ծով վազեց , և
խրզդրվեցաւ : Խող արծողները երբոր աս եղած 34
բաները տեսան՝ փախան , ու սրտմեցին քաղաքը
և ազարակները : Եւ երբոր ելան եղած բանը 35
տեսնալու , ու եկան Յիսուսին քովը՝ և դտան
մարդը ուսկից որ ան դէերը ելեր էին հագված և

- խնդրք վրան Յիսուսի ոտքը նստած , աչ վախ-
 36 ցան : Տեսնողները պատմեցին անոնց , թէ ինչպէս
 37 գիււհաւորը աղատեցաւ : Եւ Գերգեսացոց շորս
 կողմերը եղող բազմութիւնը կաղաչէր անոր , որ
 իրենց սահմաններէն երթայ . ինչու որ՝ մեծ վա-
 խով կըրողային . ան աչ նաւը մտաւ՝ նորէն եւ
 38 դարձաւ : Ըն մարդը ուսկից որ դեկըրը ելեր
 39 էին՝ կաղաչէր անոր , որ իր հեար պըտըտի : Լոյց
 Յիսուս խրկեց անիկա՝ և ըսաւ . Գարձիր քու
 տունդ , ու Լստուած քեզի ինչ որ ըրաւ նէ՝
 պատմէ . գնաց քաղաքը , ու ինչ որ Յիսուս իրեն
 ըրաւ նէ՝ կըբարոյէր :
 40 Եւ երբոր Յիսուս նորէն եւ դարձաւ՝ ժողո-
 վուրդը զինքը ընդունեց . ինչու որ ամենքը անոր
 41 կըբապասէին : Աւ մէյմալ Յայրոս անուևով մարդ
 մը եկաւ . և ինքը ժողովարանին իշխանն էր . ին-
 կաւ Յիսուսի ոտքը՝ կաղաչէր անոր , որ իր տու-
 42 նը մանայ . ինչու որ մէկ աղջիկ մը ունէր մօրը
 մէկ հատիկը՝ տասներկու տարվան չափ , որ մեց-
 նելու մօտ էր . ու անոր երթալու ատենը ժողո-
 վուրդները ինքը կընեղէին :
 43 Եւ մէկ կնիկ մը կար՝ որ տասներկու տարվոնէ
 հեռէ արիւնի տեսաւստութեան մէջն էր , որ իր
 բոլոր ստացուածքը բժիշկներուն խարճեր էր ,
 44 որուն բժշկըվելու ճարը մէկէ մը չէր գտած : Ե-
 տեէն մօտենալով՝ զըպաւ անոր լաթին ծայրե-
 րուն , ու նոյն ժամուն արիւնին վազելը կտրե-
 45 ցաւ : Եւ ըսաւ Յիսուս . Այլ էր ան որ ինծի զը-
 պաւ . երբոր ամենքը կուրանային՝ ըսաւ Պետրոս
 և իր հեար եղողները . Անրդապեա՝ ժողովուրդ-
 46 ները քեզ կըսոմեն ու կընեղենկար : Եւ Յիսուս
 ըսաւ . Անկը ինծի զըպաւ , ինչու որ՝ իմացայ որ
 47 մէկ զօրութիւն մը ելաւ ինծմէ : Երբոր տեսաւ
 կնիկը՝ որ քանչ անկէց չի պահվեցաւ , զողորջա-
 լով եկաւ՝ ու ինկաւ անոր առջևը , ինչ բանի
 համար անոր զըպչեցաւ նէ՝ բոլոր ժողովուրդին

առջին պատմեց , և թէ՛ ինտոր ինքը խակոյն բժըշկը վեցաւ : Ան ալ ըսաւ . Ս'ի վախնար աղջիկ՝ 48
քու հաւատքդ քեզ ազատեց , դնա՛ խաղաղութեամբ :

Աւ դեռ որ ինքը կրխօսէրկոր՝ ժողովրդապետին 49
տունէն մէկը եկաւ , և ըսաւ անոր . Աղջիկդ մեռաւ , ալ ատրկա մի՛ յոգնեցուններ : Այց (Յի 50
սուս երբոր լսեց՝ դատաստան տըւաւ անոր՝ ու ըսաւ . Ս'ի վախնար , միայն հաւատա , և պիտի ապրի : Եւ երբ տունը մտաւ՝ ուրիշ մէկը թող 51
չի տըւաւ մտնալու , միայն թէ Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յօհաննէսը , ու աղջկանը հայրը և անոր մայրը : Ամէնքն ալ կուբային ու կողբային 52
անոր վրայ . և ինքը ըսաւ , Ս'ի լաք . ինչու որ մեռած չէ , հապա կըքնանախոր : Եւ անոնք ծաղը 53
կընէին անիկա . ինչու որ գիտէին՝ թէ մեռաւ : Աւ ինքը ամէնքն ալ դուրս հանեց , բոնեց աւ 54
նոր ձեռքէն , խօսեցաւ՝ ու ըսաւ . Աղջիկ՝ ելիր կայնէ : Եւ անոր հոգին դարձաւ , ու շուտ մը 55
կայնեցաւ . և հրաման ըրաւ որ բան տան անոր ուտելու : Աւ անոր ծնողքը զարմանք քաշեցին 56
և ինքը կապըսպրբէր որ մէկու մը չի զուրցնին ինչ որ եղաւ նէ :

ԳՆ . Թ :

Եւ տասներկու առաքեալները կանչեց՝ անոնց 1
զօրութիւն ու իշխանութիւն տըւաւ բոլոր գեերուն վրայ , և հիւանդութիւնները բժշկելու : Եւ անոնք խրկեց որ Աստուծոյ թագաւորութիւ 2
նը քարոզեն , ու ցաւազարները բժշկեն : Եւ 3
ըսաւ անոնց . Ճամբու համար բան չառնէք , ոչ գաւազան՝ և ոչ տոպրակ , ոչ հաց՝ և ոչ բսակ , ոչ ալ երկու հագուստ ունենաք : Եւ որ տուն 4
որ մտնաք՝ հոն մնացէք , և անկէց դացէք : Եւ 5
անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր՝ երբոր ան քաղաքէն կեղծաք , ձեր ոտքի փոշին թօթփեցէք՝ իրենց դէմ

- 6 վկայութիւն ըլլալու : Ու ելան քաղաքները և գեղերը կրպարտուէին , աւետարանը կը քարոզէին՝ և ամէն տեղ բժշկութիւն կը նշէին :
- 7 Հէրովդէս չորրորդապետը աս բոլոր բաները լսեց , ու կրղարմանար . որովհետեւ ըսված էր մէկ
- 8 քանիներէն , թէ՛ Հօջաննէս յարութիւն առաւ մեռելներէն . ու մէկ քանիներէն ալ թէ՛ Եղիան յայտնուեցաւ . և ուրիշներէն ալ թէ՛ Մարի մարգարէներէն մէկը յարութիւն առաւ :
- 9 Հէրովդէս ըսաւ . Հօջաննէսը ես գլխատեցի , հապա ասիկա ո՞վ պիտի ըլլայ , որուն համար ասանկ բաներ կը լսեմ . ու կուզէր որ տեսնայ ասիկա :
- 10 Մարտիրոսները դարձան , և պատմեցին անոր՝ բոլոր ինչ որ ըրին . ու առաւ անոնք՝ առանձին անապատ տեղ մը քաշվեցաւ քաղաքի մը քով ,
- 11 որուն անունը Ռեթսայիղա էր : Եւ ժողովուրդները երբոր իմացան՝ գացին անոր ետեւէն , ու անոնք ընդունելով՝ հետերնին կը լսօսէր Մատթոյ թագաւորութեան վրայով . և որոնք որ բժշկութեան կարօտ էին՝ կը բժշկէր :
- 12 Եւ օրը որ սկըսեց ուշանալ՝ տասներկուքը եկան ու ըսին անոր . իմօղ տուր ժողովուրդները , որ երթան աս բոլորի գեղերը՝ և ազարակները՝ հանգրստանան , ու կերակուր գտնան . ինչու որ
- 13 հոս անապատ տեղի մէջ ենք : Մաւ անոնց՝ Ղուք տրվէք անոնց՝ որ ուտեն . անոնք ալ ըսին . Մենք հինգ նկանակէն ու երկու ձուկէն աւելի բան չունինք , թէ որ չերթանք ատ ժողովուրդին
- 14 հերիք ըլլալու կերակուր գտնէք նէ . (ինչու որ հինգ հազարի չափ մարդիկ կային ,) ըսաւ աշակերտներուն . Մտոնք դաս դաս յիսուն յիսուն
- 15 նստեցուցէք : Եւ անանկ ըրին , ու ամէնն ալ նըստեցուցին :
- 16 Ու ան հինգ նկանակը և երկու ձուկը առնելով՝ դէպի երկինքը նայեցաւ , օրհնեց , և կտրեց՝ ու տըւաւ աշակերտներուն , որ ժողովուրդին
- 17 գին առջէր դնեն : Արան և կը շտացան ամէնքն

ալ , ու կտորներուն մնացուքը տասներկու սա-
կառ վերցուցին :

Եւ եղաւ որ երբ ինքը մինաւորիկ աղօթք կը- 18
նէր , իր աշակերտներն ալ իր հետն էին . հար-
ցուց անոնց՝ և ըսաւ . Ժողովուրդները ինծի հա-
մար ո՞վ կըսեն՝ որ ես եմ : Ընտեք ալ պատաս- 19
խան տալով ըսին . Յօհաննէս Ս՝ կրտիչը , և ու-
մանք՝ Եղիան , ուրիշներն ալ՝ թէ Ընտի մարգա-
րէններէն մէկը յարու թիւն առեր է : Ինքը ըսաւ 20
անոնց . Գուք ինծի համար ո՞վ կըսէք որ ես եմ .
պատասխան տրւաւ Պետրոս՝ ու ըսաւ . Ըստուծոյ
Քրիստոսը :

Ինքը սաստիկ պատուիրեց անոնց , ու ապրս- 21
պրբեց որ մէկու մը չի զուրցեն ան . ըսելով թէ , 22
Պետք է որ Արդին մարդոյ շատ չարչարվի , ու
քահանայապետներէն՝ և ծերերէն ու կարդացող-
ներէն անարգըվի , և սպաննըվի , ու իրեք օրէն
յարու թիւն առնէ : Եւ ամէնուն կըսէր , թէ որ 23
մէկը կուզէ իմ ետեւս գալ , իր անձը թող ու-
բանայ՝ և ամէն իժիր իր խաչը առնէ , ու գայ իմ
ետեւս : Ա՛սան զի՛ ո՞վ որ իր անձը ապրեցունել 24
կուզէ , պիտի կորսընցունէ անիկա . և ո՞վ որ իր
անձը ինծի համար կըկորսընցունէ՝ պիտի ապրե-
ցունէ անիկա : Ի՞նչ շահ է մարդու մը , թէ որ 25
աշխարհը վաստըկի , և իր անձը կորսընցունէ՝
կամ վնասէ : Ա՛սան զի՛ ո՞վ որ խու իմ խօսքերս 26
ամօթ կըսեպէ , Արդին մարդոյ ալ անիկա ամօ-
թով պիտի ընէ՝ երբոր գալու ըլլայ իր ու Ըօ-
րը և սուրդ հրեշտակներուն փառքովը : Ի՛այց 27
ճշմարիտ կըսեմ ձեզի՛ որ հոս կայնողներէն մէկ
քանիները կան , որոնք մահ չի պիտի ճաշակեն ,
մինչև Ըստուծոյ թագաւորութիւնը տեսնան :

Եւ եղաւ որ աս խօսքերէն ութ աւուր չափ 28
ետքը՝ Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յօհաննէսը ա-
ռաւ , լեռ մը ելաւ աղօթք ընելու : Եւ երբոր ին- 29
քը աղօթք կընէր՝ իր երեսին տեսքը ուրիշ կերպ

- մը եղաւ , ու իր հագուստը փոխվեցաւ եղաւ ձեր-
- 30 մակ' փայլուն : Եւ մէյմալ երկու մարդիկ իր հե-
տը կրխօսէին , որոնք Ս' ուխէսը ու Եղիան էին ,
- 31 փառքով երեցած , և անոր Էնայը վախճանին
վրայով կրխօսէին , որ Երուսաղէմին մէջ պիտի
- 32 կատարվէր : Իսայց Պետրոս և անոր հետ եղողնե-
րը քունով ծանրըցած էին . արթընցան , տեսան
անոր փառքը , ու ան երկու մարդիկը՝ որ անոր
- 33 քովը կեցեր էին : Եւ եղաւ որ երբ անոնք զատ-
վեցան անոր քովէն , Պետրոս ըսաւ Յիսուսին .
Ս' արդապետ՝ աղէկ է որ մենք հոս մնանք , ու ի-
րեք խրճիթ շինենք . մէյմը քեզի՝ և մէյմը Ս' ուխ-
տէսին , և մէյմալ Եղիային . ու չէր գիտեր ինչ
- 34 կրխօսէր : Եւ երբոր աս ըսաւ՝ ամպ մը եկաւ ու
անոնց վրայ շուք եղաւ , և ամպին տակը որ մտան
- 35 նէ՛ վախցան : Չայն մը եղաւ ամպէն՝ և ըսաւ .
Ըտիկա՛ է իմ ընտրեալ Որդիս . ատոր մօտիկ ըրէք :
- 36 Եւ ան ձայնը որ եղաւ՝ Յիսուս մինակ գտնելե-
ցաւ . ու իրենք ալ լուռ կեցան , և ինչ որ տեսան
նէ՛ ան օրերը մէկուէն բան մը չի պատմեցին :
- 37 Եւ եղաւ որ ետեի օրը երբոր անոնք լեռնէն
վար կիջնային , շատ ժողովուրդ անոր դէմը ելաւ :
- 38 Ս' մէյմալ ժողովուրդին մէջէն մէկ մարդ մը
կանչեց՝ և ըսաւ . Ս' արդապետ՝ կաղաչեմ՝ քեզի ,
նայէ իմ որդիիս , որ ինձի՛ մօրը մէկ հատիկն է :
- 39 Եւ ահա դէր կրբունէ անիկա , ու ան յանկարծ
կրկանչ վրձառէ , և անիկա գետինը կրզարնէ ու
կրթապրտարկէ՝ և կրփրփրփրցունէ , ու հաղիւ
կրզատվի անկէց՝ ջարդուբուրդ ընելով անիկա .
- 40 և քու աշակերտներուդ աղաչանք ըրի՛ որ հանեն
- 41 անիկա , ու չի կրցան : Պատասխան տըաւ Յի-
սուս՝ և ըսաւ . Ս' անհաւատ ու մոլորեալ աղգ ,
մինչև երբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ՝ ու ձեզի մօտիկ
- 42 ընեմ . բեր հոս քու որդիդ : Եւ դեռ որ կրմօ-
տիկնար , դէր անիկա գետինը զարկաւ՝ ու թօթ-
- 43 վըռտեց : Յիսուս չեխեց պիղծ դէին , ու բժշկեց

տղան՝ և տրւաւ անիկա իր հօրը : Աւ կըզար- 44
մանային ամէնքը Մտուծոյ մեծ մեծ գործքերուն
վրայ :

Եւ անոնց ամէնուն զարմացած ատենը իր ըրած
բոլոր բաներուն վրայ՝ ըսաւ իր աշակերտներուն .
Ղուք աս խօսքը ձեր ականջը դրէք որ՝ Արդին
մարդոց պիտի մատնելի մարդոց ձեռքը : Անոնք 45
ալ չէին իմանար ան խօսքը՝ և իրենցմէ ծածկը-
ված էր , որ չի հասկընան . ու կրվախնային ալ
իրեն հարցունելու ան խօսքին համար :

Խորհուրդ մը մտաւ անոնց մէջ՝ թէ իրենց մէջը 46
մեծ ո՞վ է : Յիսուս երբոր իմացաւ անոնց սրբտին 47
խորհուրդը՝ մանուկ մը առաւ իր քովը կայնեցուց
անոնց մէջ տեղը . և ըսաւ անոնց . Ո՞վ որ աս մա- 48
նուկը իմ անունովս կրնդունի նէ՛ իս կրնդունի .
և ան որ իս կրնդունի՝ անիկա իս խրկողը կրնդու-
նի . ինչու որ՝ ան որ ձեր ամէնուն մէջը պզտիկ է
նէ , անիկա մեծ պիտի ըլլայ :

Պատասխան տրւաւ Յօհաննէս և ըսաւ . Ա՛յր- 49
դասկան՝ մէկը տեսանք որ քու անունովդ զեւեր
կըհաներ , ու արգիլեցինք անիկա , ինչու որ՝ մեր
հետը չի պըտըրիր : Յիսուս բաւ անոնց . Ս՛ի 50
արգիլէք . որովհետեւ ան որ ձեզի հակառակ չէ
նէ՛ ձեր կողմն է :

Եւ եղաւ որ երբ իր աշխարհէն վերնալու օրերը 51
կըլինարկոր , ինքն ալ միտքը դրաւ դէպի Երու-
սաղէմ երթալու : Աւ զեսպաններ խրկեց իր ե- 52
րեսին առջեկէն , որ երբոր դացին՝ Սամարացոց
մէկ գեղ մը մտան որ իրեն բան պատրաստեն : Եւ 53
չընդունեցին անիկա . ինչու որ՝ ինքը երեսը դէպի
Երուսաղէմ երթալու դրեր էր : Երբոր Յակոբոս 54
ու Յօհաննէս աշակերտները տեսան՝ բսին . Տէր՝
կուզես որ ըսենք , ու երկինքէն կրակ իջնայ՝ և
ստակեցունէ անոնք : Ղարձաւ չեխեց անոնք՝ ու 55
ըսաւ . Չէք գիտեր թէ որ հոգիին էք դուք :
Ա՛յան զի՛ Արդին մարդոց չեկաւ մարդոց հոգի- 56

ները կորսընցունելու , հապա խաղըսելու . և ուրիշ գեղ մը գացին :

- 57 Եւ երբոր անոնք ճամբան կերթային՝ ըսաւ մէկը անոր . Ես ալ քու ետեւէդ գամ՝ ուր որ
- 58 գուն երթաս : Յիսուս ըսաւ անոր . Ըղուէսները բոյն ունին , ու երկինքի թռչունները դադրելու տեղ , բայց Արդին մարդոյ Կէլ չը չունի որ հոն գլուխը դնէ :
- 59 Ա՛էկ ուրիշ մըն ալ ըսաւ , Եկոր իմ ետեւ . ան ալ ըսաւ . Տէր՝ հրաման տուր ինձի որ առաջ
- 60 երթամ իմ հայրս թաղեմ : Յիսուս ըսաւ անոր . թող տուր որ մեռելները իրենց մեռելները թաղեն . ու դուն զնա՝ Աստուծոյ թագաւորութեանը քարոզէ :
- 61 Ա՛էկ ուրիշ մըն ալ ըսաւ . Տէր՝ ես քու ետեւէդ կուգամ . բայց հրաման տուր ինձի՝ որ առաջ
- 62 իմ տունէս հրաժարիմ : Յիսուս ըսաւ անոր . Ա՛յ մէկը որ ձեռքը մաճին վրայով կը ձըզէ՝ ու ետեւը կընայի , Աստուծոյ թագաւորութեանը յարմար է :

ԳՎ • Ժ :

- 1 Ասկէ ետեւ Տէրը ուրիշ եօթանասուններկուք ալ
 2 երեցուց . և անոնք երկուք երկուք խրկեց իր առջևէն բոլոր քաղաքները ու տեղերը՝ ուր որ ինքը պիտի երթար : Եւ ըսաւ անոնց . Ընձերը շատ են , ու բանւորները քիչ . ուստի հունձերուն տերոջը աղաչեցէք որ բանւորներ հանէ իր հունձերուն :
- 3 Վացէք դուք . ահա ես ձեզ գառերու 4 պէս գայլերուն մէջը կրխրկեմ : Ընտրեմ իդ քսակ մի՛ առնէք , ոչ տոպրակ , ոչ կօշիկներ . ու ճամբան 5 բան մէկուն բարև մի՛ տար : Ա՛ր տուն որ մտնաք՝ 6 առաջ ըսէք , թէ՛ Վարև աս տունին : թէ՛ որ հոն բարևի աշխատուոր որդի կայ նէ՛ ձեր բարևը պիտի հանդէի անոր վրայ , հապա թէ չէ՛ ձեզի պիտի 7 գառնայ : Եւ ան տանը մէջ մնացէք , անոնցմէ

կերէք ու խմեցէք . ինչու որ բանվորը իր վարձ-
 քին արժանաւոր է , առնէ առն մի՛ փոխվիք :
 Արքադաք որ մանաք՝ ու ձեզ ընդունին , ինչ որ 8
 առջևնիդ գնելու ըլլան նէ՛ կերէք . ու բժշկեցէք 9
 անոր մէջի հիւանդները , և ըսէք անոնց , Ըստու-
 ծոյ թագաւորու թիւնը ձեր վրայ մօտեցեր է :
 Բայց որ քաղաք որ մանաք՝ և անոնք ձեզ չընդու- 10
 նին , երբոր անոր փողոցները կըլլաք՝ ըսէք . Ըն 11
 փոշիններն ալ որ ձեր քաղքէն մեր սօսվները
 փակչեր են , ձեզի կըթօթվնք . միայն թէ աս
 գիտնաք՝ որ Ըստուծոյ թագաւորու թիւնը մօտե-
 ցեր է : Չեզի կըսեմ , որ ան օրը Սողոմաոցոյ 12
 գաւառստանը էվէլ գիւրին պիտի ըլլայ՝ քան թէ
 ան քաղաքին : Այլ քեզի Վորազին . վայ քեզի 13
 Բեթսայի թա . ինչու որ եթէ Տիւրոսին ու Սի-
 դոնին մէջը ըլլային ան գօրաւոր գործքերը՝ որ
 ձեր մէջը եղան , շատոնցմէ քուրձի և մօխիբի մէջ
 նստած ապաշխարեր էին : Բայց դատաստանին 14
 օրը Տիւրոսին ու Սիդոնին էվէլ գիւրին պիտի
 ըլլայ՝ քան թէ ձեզի : Եւ դուն Ատիաոնայում՝ 15
 որ մինչև երկինքը բարձրըցեր ես , մինչև դժոխքը
 պիտի իջնաս : Ըն որ ձեզի մտիկ կընէ՛ ինծի մտիկ 16
 կընէ . և ան որ ձեզ կանարգէ՛ իս կանարգէ . և
 ան որ իս կանարգէ՛ իս խրկողը կանարգէ . և ան
 որ ինծի մտիկ կընէ՛ իս խրկողին մտիկ կընէ :
 Գարձան ան եօթանասուներկուքը ու բախու- 17
 թիւնով՝ ու ըսին . Տէր քու անունովդ դեերն ալ
 մեզի կըհնազանդինկոր : Եւ ըսաւ անոնց . Սա- 18
 տանան կայծակի պէս երկինքէն վար ինկած կը-
 տեսնայի : Ըհա ձեզի իշխանութիւն տրվի օձե- 19
 բուն և կարիճներուն՝ ու թշնամիին բոլոր գօրու-
 թիւններուն վրայ կոխկրտելու . ու ձեզի վնաս
 մը չի պիտի տան : Բայց դուք անոր վրայ մի՛ 20
 խնդաք որ դեերը ձեզի կըհնազանդին , հասպա
 խնդացէք՝ որ ձեր անունները երկինքը գրված է :
 Ըն նոյն ժամուն Յիսուս Հոգւով Արբով ու 21

- բախացաւ՝ և ըսաւ . Շնորհակալ եմ քեզմէ ով
 Հայր , երկինքի ու երկրի Տէրը , որ աս բաները
 իմաստուններէն և գիտուններէն ծածուկ պահե-
 ցիր , ու տղայոց յայտնեցիր ասոնք . այժմ Հայր ,
 ինչու որ՝ քու առջևըդ ասանկ աղէկ երեցաւ :
- 22 Ըմէն բան իմ Հօրմէս ինծի տրվեցաւ , ու մէկը
 չի գիտեր թէ ո՞վ է Արդին , միայն թէ Հայրը .
 և ո՞վ է Հայրը՝ միայն թէ Արդին . և որի որ Ար-
 դին ուզէ յայտնել :
- 23 Եւ դարձաւ աշակերտներուն առանձին մը՝ ը-
 սաւ . Երանի ան աչքերուն՝ որ ձեր տեսածները
 24 կրտսնան . ձեզի կրտսմ՝ , որ շատ մարդարէներ
 և թաղաւորներ ուզեցին ձեր տեսածը տեսնալ՝
 ու չի տեսան , և ձեր լսածը լսել՝ ու չի լսեցին :
- 25 Աւ մէյմալ մէկ օրինագէտ մը ելաւ՝ կրփորձէր
 անիկա ու կըսէր , Ա՛րդապետ՝ ինչ ընեմ , որ
 26 յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ : Ընիկա ալ
 ըսաւ անոր . ( ) րէնքին մէջը ի՛նչ գրված է . ին-
 27 տոր կրկարդաս : Պատասխան տըւաւ անիկա՝ ու
 ըսաւ . Սիրէ՛ քու Տէր Ըստուածդ քու բոլոր սիր-
 ւէդ՝ և քու բոլոր անձնէդ՝ և քու բոլոր զօրութե-
 նէդ՝ և քու բոլոր միտքէդ . և քու ընկերդ ալ՝ քու
 28 անձիդ պէս : Եւ ինքը ըսաւ անոր . Պատասխանդ
 շիտակ տըւիր . ասիկա ըրէ՛ ու պիտի ապրիս :
- 29 Ընիկա երբոր ուզեց ինքրդինքը արդարացունել ,
 30 ըսաւ Յիսուսին . Ըայց իմ ընկերս ո՞վ է : Պա-
 տասխան տըւաւ Յիսուս՝ և ըսաւ . Սէկ մարդ
 մը Երուսաղէմէն Երիքով կիջնար , ու գողերուն
 ձեռքը ինկաւ . որոնք մերկացուցին անիկա՝ ու
 փրան խոցեր դրին , կիսամեռ թողուցին և դացին :
- 31 Պատահեցաւ որ մէկ քահանայ մը ան ճամբէն կիջ-
 32 նար , ու տեսաւ անիկա՝ զանց ըրաւ : Ըսանկ ալ՝
 մէկ Վատացի մը ան տեղէն երբոր կուգար , տե-
 33 սաւ՝ և զանց ըրաւ : Սամարացի մը ճամբայ ընե-
 լով հոն եկաւ անոր քով , և երբ տեսաւ անիկա՝
 34 մեղքըցաւ . Աւ մօտեցաւ անոր վերքերը փաթ-

Թեց վրան ձէթ և գինի գնելով , ու իր գրաստին
 վրայ դրաւ՝ տարաւ անիկա մէկ պանդոկ մը , և
 անոր հոգ տարաւ : Աւ վաղվան օրը երբոր կել 35
 լար անկէց՝ հանեց պանդոկապետին երկու դահե-
 կան տըւաւ , և ըսաւ . Հոգ տար ատոր , ու ինչ
 որ ծախք բնես ատոր վրայ՝ երբոր նորէն գամ
 նէ , ես քեզի կրովճարեմ : Հիմայ ան իրեքէն որը 36
 քեզի կերեայ մօտաւոր ընկեր ըլլալ ան գողերուն
 ձեռքը խնդրին : Ընիկա ալ ըսաւ . Ըն որ անոր 37
 վրայ ողորմութիւն ըրաւ . Յիսուս ըսաւ անոր .
 Գնա՛՛ դուն ալ անանկ ըրէ :

Աւ եղաւ որ երբ անոնք գացին՝ ինքն ալ գեղ 38
 մը մտաւ , և մէկ կնիկ մը Սարգա անունով ա-
 նիկա իր տունը ընդունեց : Եւ անիկա մէկ քոյր 39
 մը ունէր , որուն անունը Սարիամ էր . որ եկաւ
 Տէրոջը ոտքին տակը նստաւ՝ ու անոր խօսքերը
 մտիկ կրնէր : Իսպ Սարթան շատ պատրաստու- 40
 թիւն տեսնալու մէջ զբաղած էր . եկաւ կայնեցաւ
 անոր քով՝ և ըսաւ . Տէր՝ քու հոգդ չէ , որ իմ
 քոյրս իս մինակ թողուց սպասաւորութեան մէջ .
 ուստի ատոր զուրցէ՛՛ որ ինծի օգնէ : Պատասխան 41
 տըւաւ Յիսուս՝ և ըսաւ . Սարթա Սարթա .
 դուն կը հոգաս՝ ու շատ բաներով զբաղած ես .
 բայց Քոս քիչ բան պէտք է . Սարիամ ան աղէկ 42
 բաժինը ընտրեց , ու իրմէն չի պիտի առնըվի :

ԳՆ . ԺԵ . :

Աւ եղաւ որ երբ մէկ տեղ մը աղօթք կրնէր , 1
 ու երբոր դադրեցաւ՝ իր աշակերտներէն մէկը
 ըսաւ անոր . Տէր՝ մեզի աղօթք ընել սորվեցուր ,
 ինտոր որ Յօհաննէս իր աշակերտներուն սորվե- 2
 ցուց : Ըսաւ անոնց . Երբոր աղօթք կրնէք , զուր-
 ցեցէք . Մեր Հայրը քու անունդ սուրբ ըլլայ ,
 քու թագաւորութիւնդ գայ : Մեր ամէն աւուր 3
 հայր օրէ օր մեզի տուր : Եւ մեր մեղքերը մեզի 4
 ներէ . ինչու որ մենք ալ մեր պարտըկաններուն

ամէնուն կրներենք . ու մեզ փորձանքի մէջ մի տանիր :

- 5 Եւ ըսաւ անոնց . Չեզմէ ո՞վ է անիկա , որ ինքր բարեկամ մը ունենայ , ու կէս գիշերվան մէջ երթայ անոր՝ և ըսէ անոր . Բարեկամ՝ ինծի իրեք 6 նկանակ փոխ տուր . ինչու որ իմ բարեկամս ճամբայէն ինծի եկաւ , ու բան մը չունիմ անոր 7 առջևը զնեղու : Ընիկա ալ ներսէն պատասխան տայ՝ և ըսէ . Իս մի՛ հոգնեցուներ . ինչու որ դուռները գոց են , ու տղաքս իմ քոյս անկողինի մէջն են . չեմ կրնար ելլալ՝ և քեզի հայ տալ :
- 8 Չեզի կրսեմ , թէ և բարեկամութեան համար չելլայ տայ նէ անոր , սակայն թախանձանքին համար կելլայ ինչ որ պէտք է նէ՛ կուտայ անոր :
- 9 Ես ալ ձեզի կրսեմ . Խնդրեցէք՝ ու պիտի տրվի ձեզի . փնտրուեցէք՝ ու պիտի գտնաք . չալեցէք՝ ու 10 պիտի բացվի ձեզի : Ասն զի՛ ամէն ո՞վ որ խնդրէ նէ՛ կառնէ . և ան որ կրփնտրուէ՛ կրգտնայ . 11 և ան որ կը չալէ՛ կը բացվի անոր : Չեզմէ ո՞վ է ան հայրը՝ որ իր որդին իրմէն ձուկ ուզէ նէ՛ ձուկ 12 կին տեղը ճձ մի կուտայ անոր : Եւ կամ թէ հաւ 13 կիթ ուզէ նէ՛ կարի՞ճ մի կուտայ անոր : Հապա թէ դուք՝ որ չար էք , գիտէք աղէկ պարգևներ տալ ձեր որդւոցը , որչափ ալ աւելի ձեր հայրը երկինքէն բարիքներ կուտայ անոնց , որ իրմէն կը խնդրեն :
- 14 Եւ համը դե մը կը հաներկոր . ու եղաւ որ երբ դեր ելաւ՝ ան համըը խօսեցաւ , և բոլոր ժողովուրդները զարմացան : Եւ անոնցմէ մէկ քանիները ըսին , թէ՛ Գլեբուուն իշխանին Բէեզդերու 16 զին ձեռքովը աստիկա դեերը կը հանէկոր : Աւրիշներն ալ կը փորձէին , ու երկինքէն նշան մը կու 17 զէին անկէց : Բայց ինքը գիտնալով անոնց խորհուրդը՝ ըսաւ անոնց . Ըմէն թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնըված՝ կաւրըվի . և տուն մը իրեն 18 դէմ բաժնըված՝ կը կործանի :

տանան ինքիրմէ բաժնրված է՝ ինչպէս անոր
 թագաւորութիւնը պիտի մնայ . որ ինծի համար
 կրսէք, թէ՛ Ղևերուն իշխանովը Ռէեղզերուղով
 ասիկա դեերը կը հանէ : Թէ՛ որ ես Ռէեղզերու- 19
 ղով դեերը կը հանեմ նէ , ձեր որդիքը ինչով
 կը հանեն . ատոր համար ատոնք ձեզի դատաւոր
 պիտի ըլլան : Հապա թէ որ Մատուծոյ մատովը 20
 դեերը կը հանեմ՝ անանկ է նէ Մատուծոյ թագա-
 ւորութիւնը ձեր վրայ հասեր է :

Երբոր ուժով Գաղղ մը զէնքերը վրան առած 21
 իր տունը կը պահպանէ , անոր բաները խաղաղու-
 թեան մէջ կը մնան : Հապա թէ որ անկէց աւելի 22
 ուժովը վրան գալով յաղթէ անիկա , անոր զէն-
 քերը կը հանէ՝ որ ինքը անոր յուսացեր էր , և
 անկէց առած կողոպուտը կը բաժնէ : Մն որ իմ 23
 հետըս չէ՛ ինծի հակառակ է . և ան որ ինծի հետ
 չի ժողվեր՝ կը քրուէ :

Ար ատեն պիղծ դեր մարդէ մը կելլայ՝ ցամաք 24
 տեղերը կը պըտըրտի , հանգստութիւն կը փնտրուէ .
 ու երբոր չի գտնայ՝ կրսէ , Ղառնամ՝ նորէն իմ
 տունս , ուսկից որ ելայ : Եւ կուգայ՝ մաքրրված 25
 ու շրտկրված կը գտնայ : Մնատներ կերթայ՝ և իր- 26
 մէն աւելի չար եօթը հատ դե կառնէ , ու կը մտնայ
 հոն կը բնակի . և ան մարդուն վերջին ղէճակը առ-
 ջինէն գէշ կըլլայ :

Աւ եղաւ որ երբ աս բաները կը խօսէր , ժողո- 27
 վուրդին մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց՝ և
 ըսաւ . Երնէկ է ան փորին՝ որ քեզ կրեց , և ան
 ծիծերուն՝ որ քեզի կաթ աւելին : Եւ ինքը ըսաւ . 28
 Լավելօք երնէկ անոնց՝ որ Մատուծոյ խօսքը կը-
 լլանեն ու կընեն :

Եւ ժողովուրդը իր վրան դիզվելու որ եղան՝ 29
 սկըսեց ըսել . Մազգը չար ազգ մըն է . նշան
 կուզէ՛ բայց երկինքէն նշան մը չի պիտի տրվի ա-
 սոր , միայն թէ Յովնանին նշանը : Ա՛ ասն զի 30
 ինչպէս որ Յովնան Ղինուէացիներուն նշանը

- եղաւ , անանկ ալ Որդին մարդոյ աս ազգիս պիտի
 31 Ելայ : Հարաւի թագուհին դատաստանին աս
 ազգին մարդոցը հետ պիտի կլլայ՝ ու պիտի դատա-
 պարտէ ասոնք . ինչու որ՝ երկրի ծայրերէն եկաւ
 Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու . և ահա Սողո-
 32 մոնէն ալ աւելի մէկը կայ հոս : Ահնուէացի մար-
 դիկը դատաստանին աս ազգին հետ պիտի կլլան՝
 ու պիտի դատապարտեն ասիկա . ինչու որ Յով-
 նանին քարոզութիւնովը ապաշխարեցին . և ահա
 Յովնանէն ալ աւելի մէկը կայ հոս :
- 33 Մէկը ճրագը չի վառեր՝ ծածուկ տեղ մը դը-
 ներ , ոչ ալ գրիւին տակը . հապա աշտանակին
 34 վրայ , որ ներս մտնողները լոյս տեսնան : Մար-
 մինին ճրագը աչքն է . երբոր աչքը պայծառ է՝
 բոլոր մարմինը լուսաւոր կըլլայ . ու երբոր աչքը
 35 վատ է՝ մարմինն ալ մութ կըլլայ : Սուտի զգոյշ
 կեցիք , որ չըլլայ թէ քու մէջիդ լոյսը մութ ըլ-
 36 լայ : Թէ որ քու բոլոր մարմինդ լուսաւոր է , և
 մութ կտոր մը չի կայ՝ բոլորն ալ լուսաւոր կըլ-
 լայ , ինչպէս ճրագ մը՝ երբոր իր լուսովը քեզ կը-
 լուսաւորէ :
- 37 Եւ երբոր աս բաները կըլսուեր՝ Փարիսեցի մը
 կաղաչէր անոր՝ որ իր քովը ճաշ ուտէ . անիկա
 38 ալ մտաւ՝ սեղանը նստեցաւ : Փարիսեցին երբոր
 տեսաւ՝ զարմացաւ , որ առաջ չի լուացվեցաւ
 39 կերակուրէն առաջ : Տէրը ըսաւ անոր . Հիմայ
 դուք Փարիսեցիներ՝ դաւաթին ու պնակին դուր-
 սիդին կըսորբէք , և ձեր ներսիդին յափշտակու-
 40 թիւնով ու չարութիւնով լեցուն է : Ենխելք-
 ներ՝ ան որ դուրսինը ըրաւ , ներսինն ալ ինքը
 41 չըրաւ մի : Բայց էվելք ողորմութիւն տրվէք որ
 արժան է . և ահա ձեր ամէնը մաքուր կըլլայ :
- 42 Բայց վայ ձեզի Փարիսեցիներուդ , որ անանու-
 խին ու փեղենային և բոլոր խտտեղէններուն տա-
 սանորդը կըվճարէք , ու զանց կընէք իրաւունքը՝
 և Եստուծոյ սէրը . ասիկա պէտք էր ընել , և ա-

նիկա ալ զանց չընել : Այն ձեզի փարիսեցիներն 43
բուզ , որ ժողովարաններուն մէջը վերի նստա-
րանները կըսիրէք , ու շուկաներուն մէջ՝ առջի
բարեկները : Այն ձեզի , որ դուք անյայտ գե- 44
րեզմաններու նման էք , որ մարդիկ վրայէն կը-
բայեն՝ ու չեն գիտեր :

( ) Երինականներէն մէկը պատասխան տրւաւ՝ և 45
բաւ անոր . Այն արդապետ՝ առ խօսքերը զուրցե-
լով՝ մե՛զ ալ վար կըզարնեսկոր : Ըն ալ բաւ . 46
Ձեզի օրինականներուդ ալ վայ , որ մարդիկնե-
րուն դժուար տարւիլու բնուեր կըբեռցունէք ,
ու դուք մէկ մատուցիդ ան բնուներուն չէք մօտե-
նար : Այն ձեզի , որ մարգարէներուն գերեզ- 47
մանները կըչինէք . ու ձեր հայրերը անոնք ըս-
պաննեցին : Ընանկ է նէ կըվկայէք՝ որ հօրեր- 48
նուդ ըրածին հետ կամքերնիդ մէկ է . ինչու որ՝
իրենք անոնք ջարդեցին , ու դուք անոնց գերեզ-
մանները կըչինէք : Ընոր համար Ըստուծոյ ի- 49
մաստութիւնը ըսաւ . Պիտի խրկեմ՝ անոնց մար-
գարէներ ու առաքեալներ . և անոնցմէ՝ «բլ պիտի
պաննեն , ու ո՛րք հալածեն : Ինչու որ՝ աշխար- 50
հի սկիզբէն հետէ թախալած բոլոր մարգարէնե-
րուն արիւնը աս ազգէն պիտի ուզվի . Ըրէլին 51
արիւնէն մինչև Օւքարիայի արիւնը , որ սեղա-
նին ու տաճարին մէջ տեղը կորստվեցաւ . ճշմա-
րիտ կըսեմ՝ ձեզի , Ըս ազգէն պիտի ուզվի :
Այն ձեզի օրինականներուդ , որ գիտութեան 52
բանլիքը կըպահէք . դուք չէք մանար , և անոնք
որ պիտի մանան նէ՝ ետ կըձգէք :

Եւ աս ամէն բաները բոլոր ժողովուրդին առ- 53
ջեր անոնց զուրցելու ատենը՝ ամօթով կըմնայ-
ին . ու սկըսեցին կարգացողները և փարիսեցիներ-
ը չարանալ , ու շատ բաներու վրայով անոր
հետ հակառակութիւն ընել . ու կըսպասէին որ 54
անոր բերնէն բան մը որսան , որ անոր վրայ չա-
րախօսութիւն ընեն :

ԳԼ . ԺԻ :

- 1 **Ա**նոնցմով երբոր բիւրաւոր ժողովուրդներ ալ
 միւրան ժող մըվեցան , մինչև որ մէկըմէկ կը-
 կոխէին , սկըսեց ըսել իր աշակերտներուն . Պինտ
 առաջ ինքքրզինքնիդ զգոյշ պահեցէք Վարիսեցի-
 ներուն խոնրէն , որ ան՝ կեղծաւորութիւն է :
- 2 **Ի**նչու որ՝ ծածուկ բան մը չի կայ որ յայտնի
 3 չըլլայ , ու գաղտուկ՝ որ չի գիտցրվի : Ընոր հա-
 մար ինչ որ մութ տեղը զուրցեցիք՝ անիկա լոյս
 տեղը պիտի ըսվի . և ան որ ներսէ ներս տեղվանք
 4 ականջէն խօսեցաք , տանիքներուն վրայ պիտի
 4 քարոզվի : Իայց ձեզի իմ սիրականներուս կը-
 զուրցեմ . Մի՛ վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը
 կըսպաննեն , ու անկէ ետև աւելի բան մը չունին
 5 ընելու : Միայն թէ ձեզի ցուցնեմ ուսկից պի-
 տի վախնաք . անկէց վախցէք՝ որ սպաննելէն ետև
 իշխանութիւն ունի գեհնանը ձգելու . իրաւ կը-
 6 սեմ ձեզի , Ընկէց վախցէք : Չէ՛ որ հինգ Լե-
 շունի ձագը երկու մանր ստակի կըծախվի , և ա-
 նոնցմէ մէկը մոռցրված չէ Ըստուծոյ առջին :
- 7 Իայց ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համրված
 է . անանկ է նէ մի՛ վախնաք , ինչու որ դուք շատ
 8 ձագերէս էվել աղէկ էք : Չեզի կըսեմ որ , Ըմէն
 ո՛վ որ իս կըղաւանի մարդոց առջևը , Արդին
 մարդոյ ալ անիկա պիտի դաւանի Ըստուծոյ հը-
 9 րեշտակներուն առջևը : Իայց ան որ իս մարդոց
 առջևը կուրանայ , ու բացած պիտի ըլլայ Ըստու-
 10 ծոյ հրեշտակներուն առջևը : Աւ ամէն ո՛վ որ
 Արդույ մարդոյ դէմ բան կըզուրցէ պիտի ներվի
 անոր . բայց ան որ Հոգին Աուրբին կըհայհոյէ՝
 11 թողութիւն պիտի չըլլայ անոր : Եւ երբոր ձեզ
 ժողովարանները տանելու ըլլան՝ ու դատաւոր-
 ներուն և իշխաններուն առջևը , հոգ մի՛ ընէք
 ի՛նչպէս կամ ի՛նչ պատասխան պիտի տաք , կամ

ինչ պիտի ըսէք : Ասան զի Հոգին Սուրբ պի- 12
տի սորվեցունէ ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ որ պետք
է խօսիլ :

Եւ որովորդին մէջէն մէկը ըսաւ անոր . Անոր 13
դասակա՞ն զուրցէ եղբօրս , որ մեզի ինչո՞՞ ժաման-
գութիւնը իմ հետս բաժնէ : Եւ ալ ըսաւ անոր . 14
Անորո՞՞ն իս ձեր վրայ դատաւոր կամ բաժին
ընող դրաւ :

Եւ ըսաւ անոնց . Կայեցէք և զգոյշ եղիք ամէն 15
կերպ ազատութենէն . ինչու որ մարդուս զիջած
սպորանքներէն չի կախիլի իր կեանքը : Եւնոնց 16
մէկ առակ մը խօսեցաւ , ու ըսաւ . Մէկ հարուստ
մարդու մը արտերը՝ առատ բերքեր տրվին . և 17
ինքը կըմտմտար ինքնիրենը՝ ու կըսէր . Ինչ
ընեմ . վասն զի տեղ չի կայ , որ հոն իմ բարիք-
ներըս լեցունեմ : Եւ ըսաւ . Կիտեմ ինչ պիտի 18
ընեմ . իմ ամբարներս քակեմ՝ ու ալ աւելի
մեծ շինեմ . և հոն ժողվեմ ցորենները՝ ու իմ
ամէն բարիքներս . և իմ անձիս ըսեմ . Մի ան 19
ձրս՝ շատ բարիքներ ունիս շատ տարիներու համար
ժող վըրված . հանգչէ , կեր՝ խրմէ՝ , և ուրախ ե-
ղիր : Իսոյց Եստուած ըսաւ անոր . Եւնիտ՝ աս 20
գիշեր հոգիդ քեզմէ ետ պիտի ուզեն . ուստի ան
որ պատրաստեցիր , որի՞ պիտի ըլլայ : Եւնոր պէս 21
է ան ալ՝ որ իր անձին համար կըդիպէ , ու Ես-
տուծով չի հարուստնար :

Եսաւ իր աշակերտներուն . Ետոր համար կը 22
սեմ ձեզի , որ՝ Հոգ մի՞ ընէք ձեր կեանքին համար՝
թէ ինչ պիտի ուտէք , ու ոչ ալ մարմինին հա-
մար՝ թէ ինչ պիտի հագնիք : Ինչու որ կեանքը 23
կերակուրէն աւելի է , ու մարմինը հագուստէն :
Կայեցէք ազուաներուն վրայ , որ ոչ կըցանեն 24
և ոչ կըքաղեն . որոնք մտաններ չունին՝ ոչ ալ
ամբարներ , ու Եստուած անոնք կըկերակրէ .
որքան էվելօք ձեզ՝ որ թուշուններէն ալ աղէկ
էք : Չեզմէ ո՞վ կընայ իր հոգ տանելովը իր հա- 25

- 26 սակին վրայ կանգուն մըն ալ էվելցունել : Հա-
պա թէ որ պղտիկ բանին կարող չէք , ուրիշնե-
27 բուն համար ինչու հոգ կրնէք : Այսցե՛ք շու-
շան ծաղիկին վրայ . ինտոր կածի . ոչ կաշխատի
ու ոչ կրմանէ . ձեզի կրսեմ որ՝ Սողոմոն ալ իր
բոլոր փառքին մէջը ասոնց մէկին պէս չի հագովե-
28 ցաւ : Աւտար թէ որ խտոր՝ որ այսօր բաց տեղը
կեցեր է ու վաղը կրակը կը ձգովի , Աստուած ա-
նանկ կը հագովցունէ : որչափ էվելօք ձեզ թերա-
29 հաւատներ : Ա՛յ դուք մի՛ ետեւէ իյնաք՝ թէ ի՞նչ
պիտի ուտէք և ի՞նչ պիտի խմէք . ու մի՛ տարա-
30 կուսիք . ինչու որ ատ ամէն բաները աշխարհիս
ազգերը կրփնտրուն . բայց ձեր Հայրը գիտէ՝ որ
31 պէտք է յե՛ղէ ան ամէնը : Միայն թէ դուք Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը ուզեցէք . և ան ամէն
32 բաները պիտի էվելցրվի ձեզի : Մի՛ վախնար
ոչեա՞րն էր ու պրզտիկ հօտ . ինչու որ ձեր հայրը
33 ուզեց՝ որ ձեզի թագաւորութիւնը տայ : ( ) Կա-
խեցէք ձեր ստացուածքը՝ և ողորմութիւն տրվէք ,
ու ձեզի չի հիննալու քսակներ շինեցէք , ու եր-
կինքը՝ չի պակսրվելու գանձ մը , ուր որ ոչ գողը
34 կրմտանայ՝ և ոչ ցեցը կաւրէ : Ինչու որ ձեր
35 գանձը ուր է նէ՛ ձեր սիրտն ալ հօն կը լայ : Չեր
գօտիները՝ մէջքերնիդ պինտ կապված ըլլան , ու
36 յե՛ր ճրագները՝ վառված : Աւ դուք ան մարդո-
ցը նման , որ իրենց Տէրօջը կըսպասեն , երբոր
հարանիքէն կը դառնայ . որ երբ գայ և չալէ նէ՛
37 շուտ մը բանան անոր : Երնէկ է ան ծառանե-
բուն , որ Տէրը երբոր գայ՝ անոնք արթուն պիտի
գանայ . ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի , որ՝ Ինքը դօր ին
մէջքը պիտի զարնէ՛ ու սեղան նստեցունէ անոնք ,
և առաջ անցնի ծառայութիւն պիտի ընէ անոնց :
38 Եւ թէ երկրորդ կամ երրորդ գիշերապահին գայ
ու անանկ գանայ նէ՛ երանելի են ան ծառաները :
39 Բայց ան գիտնաք որ , թէ որ տանուտէրը գիտ-
նար որ ատեն գող կուգայ , արթուն կը կենար՝

ու թող չէր խտար, որ իր տանը տակէն փոս փո-
րէ: Գուք ալ պատրաստ եղիք. ինչու որ չի 40
կարծած ատեննիդ Որդին մարդոյ կուգայ:

Իսաւ Պետրոս. Տէր՝ ատ առակը մեզի՞ ըսիր, 41
թէ ամէնուն ալ: Եւ ըսաւ Տէրը. Ո՛վ է ան հա- 42
ւատարիմ ու խելացի տնտեսը, որ իր տէրը անի-
կա իր տունին տեղին վրայ դրաւ, որ ատենին
իբե՞նց ուտելիքը տայ: Երնէկ է ան ծառային, 43
որ իր տէրը եկած ատենը զնո՞ւ անանկ ըրած պի-
տի գտնայ: Իրաւ կրտսեմ ձեզի՞ որ Իր բոլոր ու- 44
նեցած բաներուն վրայ կրկեցունէ անիկա: Հա- 45
պա թէ որ ան ծառան իր սրբտին մէջը ըսէ թէ,
Իմ տէրըս կուշանայ գալու՝ ու սկըսի ծառաները
և աղախինները ծեծել, ուտել ու խըմել և գի-
նովնալ, ան ծառային տէրը կուգայ մէկ օրը մը՝ 46
որ ինքը յոյս չունի, և ան կէտին՝ որ չի գիտեր,
մէջքէն կրկարէ անիկա՝ ու անոր բաժինը անհա-
ւատարիմ ծառանէրան հետը կըղնէ: Եւ ան 47
ծառան՝ որ իր տէրոջը կամքը գիտնայ՝ ու անոր
կամքին պէս չի պատրաստէ նէ, շատ ծեծ կուտէ:
Իայց ան որ չի գիտնայ՝ ու ծեծի արժանի բան մը 48
ընէ նէ, քիչ ծեծ կուտէ. որի որ շատ արվեցաւ՝
շատ պիտի ուզ վի անկէց. և որի որ էվելօք յանձ-
նըվեցաւ, շատ էվելօք պիտի ուղնն անկէց:

Ես կրակ ձգելու եկայ երկրիս վրայ. ու ի՞նչ՝ 49
կուղեմ որ ան հիմակվընէ բոցը առնէր: Իայց 50
մէկ մկրտութիւն մը ունիմ մկրտըվելու. և ի՞նչ-
էս կարտորամ, մինչև որ ան լմրննայ նէ: Կը- 51
կա ոճէք որ երկրի վրայ խաղաղութիւն տալու ե-
կայ. ձեզի կրտսեմ՝ Չէ, հապա՝ բաժանմունք:
Ինչու որ՝ ասկէ ետև մէկ տունին մէջը հինգը 52
իբարձե բաժնըված պիտի ըլլան. իրեքը երկուքէն,
և երկուքը իրեքէն: Հայրը պիտի բաժնըվի որ- 53
գիէն, և որդին հօրմէն. մայրը աղջիկէն, ու
աղջիկը մօրմէն. կեսուրը հարսէն, ու հարսը իր
կեսուրէն:

- 54 Եւ ըսաւ ժողովուրդներուն . Երբ որ կրօնսնաբարեմուտքին կողմէն ամպ մը ելած , շուտ մը կըսէք թէ՛ Մնձրև պիտի գայ , և անանկ կըլլայ :
- 55 Ու երբ որ հարաւային հովը կըփրչէ՛ կըսէք թէ՛
- 56 Տաք պիտի ըլլայ , և անանկ կըլլայ : Անդճաւորներ՝ երկինքի ու երկրի երեսը գիտէք փորձել , հասցա ինչպէս աս ժամանակս ալ չէք իմանար :
- 57 Ինչո՞ւ ալ դուք ձեզմէ չէք դատեր իրաւունքը :
- 58 Երբ որ դուն քու ոտխիդ հետ դատաւորին երթալու կըլլաս՝ ճանապարհին տուր տալիքդ անկէց խալըսելու համար . որ չըլլայ թէ քեզ դատաւորին առջին քաշէ , ու դատաւորը դահիճին ձեռքը տայ , ու դահիճն ալ բանտը դնէ : Վեղի կըսեմ՝ , Մնկէց չի պիտի ելլաս դուն՝ մինչև որ ետքի մանր ըստակը վճարես նէ :

ԳՂՈՒ ԺԳՎ :

- 1 **Ա**նտանը մէկ քանիները եկան՝ ու պատմեցին իրեն Վաղիլեացոց վրայով , որ անոնց արինը Վիղատոս իրենց զոհերուն հետը խառնեց :
- 2 Պատասխան տրուաւ Յէսուս և ըսաւ անոնց . կըկարծէք մի որ ան Վաղիլեացիները բոլոր Վաղիլեացիներէն էվելի մեղաւոր էին , որ ասանկ բաներ
- 3 քաշեցին : Չեղի կըսեմ՝ Չէ . բայց թէ որ չապաշխարէք նէ՝ ամէնքդ ալ անանկ պիտի կորսըվիք :
- 4 կըկարծէք մի որ ան տասնըութը , որ անոնց վրայ Անլովամին մէջի աշտարակը ինկաւ՝ և անոնք մեռցուց . կըկարծէք մի որ անոնք Երուսաղէմի մէջը բնակած բոլոր մարդիկներէն աւելի պարտաւոր
- 5 էին : Չեղի կըսեմ՝ Չէ . բայց թէ որ չապաշխարէք նէ՝ ամէնքդ ալ անանկ պիտի կորսըվիք :
- 6 Մտառակն ալ ըսաւ . Մէկը իր պագիին մէջ թուղի ծառ մը անկեր էր . ու եկաւ անկէց պտուղ
- 7 փնտրելու , և չի գտաւ : Մտառ այգեպանին . Մհա իրեք տարի է՝ քանի որ կուգամ՝ ատ թուղին ծառէն պտուղ փնտրելու՝ ու չեմ գտնար .

ուստի կտրէ ատիկա , ինչո՞ւ համար գետինը կը-
խափանէկոր : Անիկա պատասխան տրւաւ՝ և ը- 8
սաւ . Տէր՝ աստարի ալ ատիկա թող տուր , մինչև
որ ատոր բոլորտիքը փորեմ՝ ու թրիք ձգեմ՝
կարելի է որ պտուղ տայ . հասցա թէ չէ՝ տարվէն 9
ետե պիտի կտրես ատիկա :

Եւ ինքը ան ժողովարաններուն մէկուն մէջ շա- 10
բաթ օրը կըսորվեցունէր : Եւ ահա մէկ կնիկ մը 11
չոր որ հիւանդութեան դե մը ան բուներ էր տաս-
նրութը տարի . ու կըծկրտած էր , և ամենեկին վեր
չէր կրնար նայիլ : Ու Յիսուս անիկա որ տեսաւ , 12
իրեն կանչեց՝ և ըսաւ անոր . Ար՛նիկ՝ դուն քու
հիւանդութենէդ արձրկված ես : Եւ ձեռքը անոր 13
վրան դրաւ , ու շուտ մը շրտկրվեցաւ , և փառք
կուտար Մատուծոյ : Ժողովարանին իշխանը պա- 14
տասխան տրւաւ խիստ բարկանալով մը՝ անոր
համար որ Յիսուս շարաթ օրը բժշկեց , և ըսաւ
ժողովուրդին . Ա եց օր կայ՝ որ անատներ կրվայ-
լէ բան բանիկ , ան օրերը եկէք բժշկրվեցէք , ու
չէ թէ շարաթ օրը : Տէրը պատասխան տրւաւ 15
անոր՝ և ըսաւ . Աեղծաւորներ՝ ձեր մէջը ամէն
մէկը շարաթ օրը իր եղը կամ էջը մտուրէն չի
արձրկեր՝ ու տանիր ջուր տար : Հասցա ատիկա որ 16
Մբրահամի աղ ջրիկ էր , որ ահա տաննրութը տարի
է Սատանան ինքը կապեց , չէր վայլեր շարաթ
օրը ան կապէն արձրկել : Եւ աս բանը որ ըսաւ՝ 17
անոր հակառակ կեցողները ամէնքն ալ ամօթով
մնացին . ու բոլոր ժողովուրդը կուրախանար ան
ամէն փառաւոր գործքերուն վրայ՝ որ իրմէն կըլ-
լար :

Եւ ըսաւ . Մատուծոյ թագաւորութիւնը ինչի՞ 18
կընմանի , ու ի՞նչ նմանութիւնի անիկա նման-
ցունեմ : Ս՛անանեխին հատին նման է , որ մէկ 19
մարդ մը առաւ՝ իր պարտեղը ձգեց , մեծցաւ և
եղաւ ծառ . ու երկինքի թռչունները անոր ճու-
ղերուն վրայ բնակեցան :

- 20 Եւ դարձեալ ըսաւ . Ըստուծոյ թագաւորու-
- 21 թիւնը ինչի՞ նմանցունեմ : Խմորի նման է՝ որ
մէկ կնիկ մը առաւ իրեք չափ ալուրի մէջ ծած-
կեց , մինչև որ բոլորը խմորեցաւ :
- 22 Եւ ինքը քաղաքները ու գեղերը կը պըտըտէր՝
կըստովեցունէր . ու որ դէպի Երուսաղէմ ճամ-
- 23 բայ կընէր , մէկը ըսաւ իրեն . Տէր՝ քիչովո՞ր են մի
անոնք որ պիտի փրկըվին : Ընիկա ալ ըսաւ ա-
- 24 նոնց . Զ անք ըրէք որ նեղ դռնէն մտնաք . ձեզի
կըսեմ որ՝ Հատերը մտնալ պիտի ուզեն , և պի-
- 25 տի չի կընան : Ընկէ ետև որ երբ տանուտերը
ներս կըմտնայ , ու դուռը կը գոցէ , և դուք կըս-
կըսիք դուրսը կենալ ու չալել դուռը՝ և ըսել ,
Տէր Տէր՝ բաց մեզի . և անիկա պատասխան պիտի
տայ ձեզի ըսելով , Ես չեմ ճանչնար ձեզ՝ ուս-
- 26 կէց էք : Ընատենը պիտի սկըսիք ըսել . Ս՛նք
քու առջևըդ կերանք ու խմեցինք , և դուն մեր
- 27 փողոցներուն մէջը ստրվեցուցիր : Եւ անիկա պի-
տի ըսէ . Չեզի կըսեմ , Ես ձեզ չեմ ճանչնար՝
ուսկէց էք , մէկ դի կեցէք ինձմէ՝ բոլոր անիրա-
- 28 ռութիւն գործողներդ : Հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու
սկուաները կը ճըռտացունել , երբոր տեսնաք Ըր-
բաճամը ու Սաճակը և Յակորը՝ և ամէն մարգա-
րէները Ըստուծոյ թագաւորութեան մէջ , ու
- 29 ձեզ դուրս հանած : Ու պիտի գան արևելքէն և
արևմուտքէն , հիւսիսէն և հարաւէն , ու պիտի
- 30 բազմին Ըստուծոյ թագաւորութեան մէջ : Եւ
աճա կան ետքիններ՝ որ առաջին պիտի ըլլան , ու
կան առաջիններ՝ որ ետքիններ պիտի ըլլան :
- 31 Աոյն օրը մէկ քանի փարիսեցիներ եկան՝ ու
ըսին անոր . Ելի՛ր և գնա ասկէց , ինչու որ Հե-
- 32 բուլդէս քեզ սպաննել կուզէ : Եւ ինքը ըսաւ
անոնց . Կացէք ան աղուէսին ըսէք . աճա ես դե-
եր կըճաննակոր և բժշկութիւններ կը կատարեմկոր
այսօր ու վաղը , և իրեք օրէն ես պիտի կատար-
- 33 վիմ : Միայն թէ պէտք է որ այսօր ու վաղը և

մէկալ օրը պըտըտիմ . վասն զի չի կրնար ըլլալ
որ մարգարէ մը Երուսաղէմէն դուրսը կորսըլի :
Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ , որ մարգարէնն 34
ըը կըջարդէիր՝ ու քեզի խրկըվածները կըքարկո-
ծէիր . քանի՞ անգամ ուղեցի քու զաւկընեղ
ժողովել , ինտոր որ հաւը իր ձագերը թեկերուն
տակը ինչո՞ւնէ , ու դուք չուղեցիր : Ահա ձեր 35
տունը աւերա՞նք : ձեզի թող վի , միայն թէ ձեզի կը-
սեմ որ՝ Այ իս չի պիտի տեսնաք , մինչև որ ըսէք ,
(Օրհնեալ է Տէրոջը անունով եկողը :

ԳՂ . ԺԳ . :

Աւ եղաւ որ երբ ինքը շարաթ օր մը Փարիսե 1
ցոց գլխաւորներուն մէկուն տունը մտաւ հաց
ուտելու , և անոնք անոր կըսպասէինկոր : Եւ 2
ահա իր առջևը ջըրգողեալ մարդ մը կար : Պա 3
տասխան տըւաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ օրինականնե-
րուն և Փարիսեցիներուն , թէ՛ Արժան է շարաթ
օրը բժշկութիւն ընել : Անոնք ալ լուս կեցան . 4
և ինքը բռնեց անիկա՝ բժշկեց ան՝ ու ձամբեց :
Եւ ըսաւ անոնց . Չեզմէ որ մէկուն էջը կամ եղը 5
հորը խնայ , ու շուտ մը չի հաներ անիկա շարաթ
օրը : Ու չի կըցան անոր պատասխան տալ աս 6
բանիս համար :

Առակ մը զուրցեց ան հրաւիրված մարդոցն ալ , 7
երբոր տեսաւ թէ ինչպէս առջի տեղերը կընտրէ-
ին . ըսաւ անոնց : Երբոր մէկը քեզ հրաւիրէ 8
հարսնիքի կամ հարկինքի՝ առջի բարձին վըսյ մի՛
նստիր , չըլլայ թէ քեզմէ աւելի պատուաւոր մէկը
անկէց կանչըված ըլլայ . և ան՝ որ քեզ ու անիկա 9
կանչեց , գայ զուրցէ քեզի , Ասոր տեղ տուր , և
անկէ ետև սկըսիս ամթով ետքի տեղը բռնել :
Հասցա որ ատեն կանչըվիս՝ գնա՛ ետքի տեղը նըս- 10
տէ . որ երբ քեզ կանչողը գայ նէ՛ քեզի ըսէ ,
Խորեկամ վեր հրամմէ . անատենը քու հետդ
նստողներուն առջևը քեզի փառք կըլլայ : Ա՛սան 11

- զի ամէն ուր սր ինքրզինքը կրբարձրըցունէ՝ պիտի
ցածնայ . և ան որ ինքրզինքը կըխոնարհեցունէ՝
պիտի բարձրընայ :
- 12 Ու հարկինքի տէրոջն ալ ըսաւ . Սր ատն
ճաշ կամ ընթրիք կրնես՝ մի՛ կանչեր քու բարե-
կամներդ և ոչ քու եղբայրներդ , և ոչ քու ազ-
գականներդ , և ոչ քու դրացիներդ , և ոչ մեծ
մարդիկը , որ չըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը
- 13 քեզ կանչեն , ու քեզի վճարք մը ըլլայ : Հապա
կրբոր հարկինք մը կրնես՝ աղքատները և պակա-
- 14 սաւորները , կաղերը և կոյրերը կանչէ : Ու ե-
րանելի պիտի ըլլաս . ինչու որ՝ անոնք փոխարէնք
քեզի վճարելիք չունին . ու արդարներուն յա-
րութիւն առած ատներ փոխարէնը քեզի կրվե-
ճարվի :
- 15 Ըն սեղան նստողներէն մէկը կրբոր լսեց աս՝
ըսաւ անոր . Երնէկ անոր՝ որ Ըստուծոյ թագա-
- 16 լորութեան մէջը հաց պիտի ուտէ : Եւ ինքը ը-
սաւ անոր . Մէկ մարդ մը ընթրիք ընելու եղաւ ,
- 17 ու շատերը հրաւիրեց : Ու ընթրիքին ատները
խրկեց իր ծառան , որ ան հրաւիրածները կանչէ
թէ՛ Եկէք , ինչու որ՝ ահա ամէն բանը պատրաստ
- 18 է : Եւ սկըսեցին ամէնքն ալ մէկիկ մէկիկ ետ
քաշվիլ . առջինը ըսաւ , Ես արտ ծախու առի ,
ու պէտք է որ ելլամ՝ նայիմ՝ անիկա . կաղաչեմ
- 19 քեզի՝ որ իս թող տաս : Եւ մէկայը ըսաւ . Հինգ
ջուխտ եղ ծախու առի , ու կերթամ՝ որ անոնք
- 20 փորձեմ . կաղաչեմ՝ քեզի՝ որ իս թող տաս : Եւ
մէկայը ըսաւ . Անիկ առի , ու անոր համար չեմ՝
- 21 կրնար գալ : Ու ծառան եկաւ՝ իր Տէրոջը պատ-
մեց ան . անատները տանուտէրը սրբողոցելով ըսաւ
իր ծառային . Շուտով քաղքին հրապարակները
ու փողոցները ելիր , և աղքատները՝ ու պակա-
սաւորները , ու կաղերը՝ և կոյրերը բեր խօթէ
- 22 հոս : Օտառան ալ ըսաւ . Տէր՝ ինչ որ հրաման
23 րբիր նէ՛ եղաւ . ու տակաւին տեղօկայ . Եւ Տէ-

րը ծառային ըսաւ . Ե՛լ ճամբաները ու ցանկե-
րը , և Գրածագ հոս մըացուր՝ որ տունս լեցոյի :
Չեղի կրեսմ , որ ան կանչովածներէն մէկն ալ 24
իմ ընթրիքիս համը պիտի չառնէ :

Եւ իր հետը շատ ժողովուրդներ կերթային , 25
գարձաւ՝ ու ըսաւ անոնց : Թէ որ մէկը ինծի կու- 26
գայ , ու չի ատեր իր հայրը և մայրը , ու կիներ և
զաւակները , ու եղբայրները և քոյրերը , նաև իր
անձն ալ , չի կրնար իմ աշակերտս ըլլալ :
Ա ասն զի՛ ո՛վ որ իր խաչը չի վերցուններ , և իմ 27
ետեւէս գար նէ՛ չի կրնար իմ աշակերտս ըլլար :
Չեր մէջէն ո՛վ աշտարակ մը շինել ուզէ՛ ու ինքը 28
առաջ չի նըստիր համրեր ծախքը , թէ անիկա
լըմընցունելու բաւական բան ունի՛ մի : Ինչու 29
որ չըլլայ թէ երբ հիմը ձըգէ , ու չի կրնայ լըմըն-
ցունել , բոլոր տեսնողները սկըսին անիկա ծաղը
ընել , և ըսել , թէ՛ Մ.ս մարդը սկըսեց շինել , ու 30
չի կրցաւ լըմընցունել : Ասմ թէ՛ որ թագաւոր 31
կերթայ պատերազմ կընէ ուրիշ թագաւորի մը
հետ , և առաջ չի նըստիր մըտմըտար՝ թէ ինքը
տասը հազարով դէմը կրնայ մի առներ անոր՝ որ
քսան հազարով իր վրան կուգայ : Հապա թէ՛ 32
չէ՛ քանի որ անիկա շատ հեռու է , դեսպան խոր-
կելով կաղաչէ խաղաղութեան համար : Հիմայ 33
ասանկ ալ ձեր մէջէն ամէն մէկը՝ թէ որ իր բոլոր
ստացուածքէն ետ չի կենայ նէ , չի կրնար իմ ա-
շակերտս ըլլալ : Աղը աղէկ բան է . հապա թէ 34
որ աղը անհամայն ինչով պիտի համովնայ : Աչ 35
հողի՛ ու ոչ թրիքի տեղ պէտք կըլլայ , հապա ա-
նիկա դուրս նետելու է . ան որ լսելու ականջ ու-
նի՛ թող լըսէ :

ԳՎ . ԺԵ :

Ա բոլոր մաքաւորները ու մեղաւորները անոր 1
մօտը եկան իրմէն լսելու համար : Փարիսեցի 2
ները ու կարգացողները կըբըռաբըռային՝ և կը-

սէին . Ինչու ասիկա մեղաւորները կընդունի , ու անոնց հետ կուտէ :

- 3 Ըստ առակը ըսաւ անոնց : Չեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ , և անոնցմէ մէկը որ կորսընցունէ , իննրսունըվինը չի ձգեր անպատին մէջը՝ ու ան կորսըվածին ետեւէն երթար ,
- 5 մինչև որ անիկա գտնայ : Եւ երբոր կըգտնայ՝ ինդալով մը իր ուսերուն վրայ կըդրնէ անիկա ,
- 6 և տուն կերթայ , կըկանչէ բարեկամները ու դըրացիները՝ և անոնց կըսէ . Ուրախ եղիք ինծի հետ . ինչու որ՝ իմ կորսըված ոչխարըս գտայ :
- 7 Չեզի կըսեմ , որ ասանկ ուրախութիւն պիտի ըլլայ երկինքը մէկ մեղաւորի մը համար որ ապաշխարէ , քան թէ իննրսունըվինը արդարնեւրուն համար՝ որ անոնց սպաշխարութիւն պէտք
- 8 է : Կամ թէ՛ ո՞վ է ան կնիկը , որ տասը դրամ ունենայ . ու թէ՛ որ դրամ մը կորսընցունէ , ճըրագը չի՞ վառեր , ու տանը մէջը աւել զարներ ,
- 9 և աղէկ մը փընտրուեր , մինչև որ գտնայ : Ու երբոր կըգտնայ՝ կըկանչէ բարեկամները ու դրացիները և կըսէ . Ուրախ եղիք ինծի հետ . ինչու որ
- 10 իմ կորսընցուցած դրամն գտայ : Ընանկ ալ ձեզի կըսեմ , ուրախութիւն կըլլայ Ըստուծոյ հըրեշտակներուն առջևը՝ մէկ մեղաւորի մը վրայ , որ կապաշխարէ :
- 11 Եւ ըսաւ . Սէկ մարդ մը երկու որդի ունէր .
- 12 անոնցմէ պղտիկը հօրը ըսաւ . Հայր՝ քու ստացուածքէդ ինչի՞ ինկած բաժինը տուր ինծի . և անիկա բաժնեց անոնց իր սպրանքը : Ու քիչ օրերէն ետքը պղտիկ տղան բոլոր բաները ժողվեց ,
- 13 հոու երկիր մը գնաց , և հոն իր ունեցածը փրձացուց . ինչու որ՝ անառակութեամբ կեանք կըվարէր :
- 14 Եւ երբոր ամէնը հատցուց , ան երկիրը սաստիկ սով մը եղաւ , ու ինքը սկսեց չքաւոր
- 15 ըլլալ : Եւ գնաց ան երկիրին քաղաքացիներուն մէկուն քովը մտաւ . ան ալ զինքը իր արտը խրկեց

խողերը արծելու : Եւ կրիափաքէր խողերուն 16
 կերած եղջիւրէն իր փորը լեցունել , ու մէկը
 չէր իտար անոր : Եւ խելքը վրան գալով՝ ըսաւ . 17
 Քանի՞ բանւորներ կան իմ՝ հօրս տունը՝ հացով
 լեցված , ու ես հոս սովէն մեռած կրկորսըսիմկոր :
 Ելլամ երթամ իմ հօրըս , և ըսեմ անոր . 18
 մեղայ յերկինս և քու առջևդ , ու ալ արժանի 19
 չեմ քու որդիդ բախելու . իս քուկին բանւորնե-
 րուդ մէկուն պէս ըրէ : Ու ելաւ իր հօրը եկաւ . 20
 և դեռ որ ինքը շատ հեռուն էր՝ հայրը տեսաւ
 անիկա ու խեղճը եկաւ , ելաւ և առջևը վաղեց .
 պրջ լուցաւ անոր վիզը ու պագաւ անիկա : Որ 21
 դին ալ անոր ըսաւ . Հայր՝ մեղայ յերկինս և քու
 առջևդ , ու ալ արժանի չեմ քու որդիդ բախել-
 լու : Հայրը ըսաւ իր ծառաներուն . 22
 Հանեցէք երեւելի հագուստը՝ ու հագցուցէք ա-
 նոր , և մատնի դրէք իր ձեռքը , ու կօշիկներ իր
 ոտքը . և պարարտ եզը բերէք մորթեցէք , ու տներ 23
 և ուրախ ըլլանք , ինչու որ՝ աս իմ որդիս մեռած 24
 էր՝ ու ողջ ընցաւ . կորսրված էր՝ ու գտնրվեցաւ .
 և սկրսեցին ուրախ ըլլալ : Եւ անոր մեծ որդին 25
 արան էր , և երբոր կուգար ու տունին մօտեցաւ՝
 խաղերուն և պարերուն ձայներ լսեց : Ծառանն 26
 ըէն մէկը իրեն կանչեց՝ կրհարցունէր թէ , Ի՞նչ
 է ան : Ընիկա ալ ըսաւ անոր որ՝ Եղբայրդ ե- 27
 կաւ , ու հայրդ գէր եզը մորթեց . պատճառն որ՝
 ինքը ողջանդամ ձեռք ձգեց անիկա : Արդողե- 28
 ցաւ՝ ու չէր ուզէր ներս մտնալ . հայրն ալ ելաւ
 դուրս կողաչէր անոր : Ընիկա պատասխան տը- 29
 լաւ և ըսաւ հօրը . Ըս քանի տարի է՞ որ քեզի
 կրծառայեմկոր , ու բնաւ քու խօսքէդ դուրս չե-
 լայ , մէկ ուլ մը ինձի բնաւ չի տրվիր , որ իմ
 բարեկամներուս հետ ուրախութիւն ընէի : Ի՞նչ 30
 որ առնն ատ քու որդիդ եկաւ՝ ան որ քու ապ-
 բուսարդ բողերուն հետ կերաւ , ատոր մորթեցիր
 գէր եզը : Եւ ան ըսաւ անոր . Արդեակ՝ դուն 31

ամէն իժիր իմ հետս ես . ու բոլորը ինչ որ իմն է
 32 նէ՛ քու կողմէ . միայն թէ պէտք էր ուրախ ըլլալ
 և խնդալ . ինչու որ՝ աս քու եղբայրդ մեռած էր
 ու ողջընցաւ , կորսրված էր՝ ու գանըվեցաւ :

ԳԼ • ԺԳ :

- 1 Աւ ըսաւ աշակերտներուն . Մէկ հարուստ
 մարդ մը կար , որ ինքը տնտես մը ունէր , ու
 անոր վրայով գանգատ եղաւ . որպէս թէ՛ անիկա
 2 իր ունեցածը կրփճացունէկոր : Անչեց ու ըսաւ
 անոր . Ի՞նչ է աս՝ որ քեզի համար կը լըսեմկոր .
 քու տնտեսութեանդ համարը տուր , ինչու որ ալ
 3 չես կրնար տնտես ըլլալ : Տնտեսը իր միտքին
 մէջը ըսաւ , Ի՞նչ պիտի ընեմ . որովհետեւ տէրըս
 իմ՝ տնտեսութիւնըս կառնէկոր . բան չեմ կրնար
 4 բանիլ , մուրանայու կամը չնամ : Գիտեմ ինչ
 պիտի ընեմ՝ որ երբ տնտեսութենէս մէկ դի ըլ-
 5 լամ նէ , իս իրենց տունը ընդունին : Եւ իր տե-
 րոջը պարտքեկանները մէկիկ մէկիկ իրեն կանչե-
 6 լով՝ ըսաւ առջինին . Դուն իմ Տէրոջըս որչափ
 6 բան պարտք ունիս : Ըն ալ ըսաւ , Հարիւր չափ
 ձէթ . ըսաւ անոր . Գիրըդ ա՛ռ և շուտով նրստէ
 7 յիտուն գրէ : Ետքը մէկալին ըսաւ . Դուն որչափ
 պարտք ունիս . ան ալ ըսաւ , Հարիւր չափ ցո-
 8 րեն . ու ըսաւ անոր , Գիրըդ ա՛ռ՝ և նրստէ ութ-
 8 սուն գրէ : Ու տէրը անիրաւ տնտեսը գոյնց , որ
 իսկացութիւնով ըրաւ . վասն զի աս աշխարհիս
 որդիքը իրենց ցեղին մէջ՝ լուսոյ որդիքներէն է-
 9 վելի իսկացի են : Եւ ես ալ ձեզի կըսեմ . Ընի-
 րաւ մանոնայէն ձեզի բարեկամներ ըրէք , որ երբ
 անիկա պակսի նէ՛ ձեզ յաւիտենական բնակա-
 10 րաններուն մէջ ընդունին : Ըն որ քիչ բանի մէջ
 հաւատարիմ է , շատին մէջ ալ հաւատարիմ է .
 և ան որ քիչին մէջ անիրաւ է , շատին մէջ ալ ա-
 11 նիրաւ է : Ուստի թէ որ անիրաւ մամոնային հա-
 ւատարիմ չեղաք , ճշմարիտ հարուստութիւնը ո՛վ

պիտի հաւատայ ձեզի : Աւ թէ որ օտարին բանին 12
մէջ հաւատարիմ չեղաք , ձերինը ո՞վ պիտի տայ
ձեզի : Ա՛նկ ծառայ մը չի կրնար երկու տէրոյ 13
ծառայութիւն ընել . ինչու որ կամ մէկը պիտի
ատէ և մէկալը սիրէ . կամ մէկը պիտի մեծարէ և
մէկալը քամահարէ . չէք կրնար Աստուծոյ ծառայ-
ել ու մամոնային :

Փարիսեցիները երբոր աս ամէնը կը լռէին՝ ու 14
բովսեռե իրենք արծաթասէր էին , ալ վար կը-
ղարնէին անիկա : Եւ ըսաւ անոնց . Վուք որ 15
մարդոց առջև ինքրդինքնիդ կարգարացունէք .
բայց Աստուած գիտէ ձեր սիրտերը . ինչու որ՝
մարդոց առջևը բարձր եղողը՝ Աստուծոյ առջևը
պիղծ է : Օրէնքը ու մարգարէները մինչև 16
հաննէս էին . անկէ ետև Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը կը քարոզ վի , և ամէն մէկը անիկա ուժովը
ձեռք կը ձրգէ : Վիւրին է երկիւնքը ու երկիրը 17
անցնիլը , քան թէ օրէնքներէն մէկ նշանագիր մը
կ'նայը : Ա՛վ որ իր կիներ կարձրկէ՝ և ուրիշ մը 18
կառնէ , շնութիւն կընէ . և ան որ արձրկվածը
կառնէ՝ շնութիւն կընէ :

Ա՛նկ հարուստ մարդ մը կար , որ ինքը բեհեզեզ 19
ներ ու ծիրանի լաթեր կը հագնէր , և ամէն իժիր
էվելօք ուրախութիւն կընէր : Եւ մէկ աղքատ 20
մը անունը՝ Վաղարոս անոր դռանը առջին վիրա-
ւոր ինկած դրված էր , ու կարօտ կը քաշէր որ մե- 21
ծատունին սեղանէն ինկած փշրանքներովը իր փո-
րը լեցունէ . նաև շուներն ալ կուգային՝ և անոր
վերքերը կը լըզէին : Եւ եղաւ որ ան աղքատը 22
մեռաւ , ու հրեշտակները Աբրահամին դողը տա-
րին անիկա . մեծատունն ալ մեռաւ ու թաղվեցաւ :
Աւ դժօխքին մէջը՝ երբոր տանջանքի մէջ էր , աչ- 23
քը վերցուց՝ և հեռուէն տեսաւ Աբրահամը , ու
Վաղարոս անոր դողը հանգիստ նքստած : Եւ 24
ինքը ձայնը վերցուց՝ ու ըսաւ . Հայր Աբրահամ
ողորմէ՛ ինձի՛ ու իրկէ՛ Վաղարոսը , որ իր մատին

- ծարը ջուրը թաթխէ՝ ու պաղը շարկցունէ իմ լեզուս . ինչու որ՝ աս սաստիկ տաքէն կրպպապակիմ
- 25 Կոր : Աբրահամ ըսաւ անոր . Ո՛րդեակ՝ մի՛ տքրդ բեր , որ դուն անդին քու կեանքիդ ատենը քու բարիքներդ առիր . անոր պէս ալ Վաղարսո՛ւ չարչարանքը . Տիմայ անիկա հոս կրմխիթարի , և
- 26 դուն հոս կրպպապակիս : Ու աս ամէն բանին վրայ՝ մեր մէջը և ձեր մէջը մեծ անդունդ կայ . թէ որ ասկէց ձեզի անցնիլ ուզեն՝ չեն կրնար . ու ոչ ալ
- 27 անկէց մէկը՝ մեզի անցնիլ : Եւ ան ըսաւ . Ընանկ է նէ՛ կաղաչեմ քեզի հայր , որ անիկա իմ հօրքս
- 28 տունը խրկես . հոն ես հինգ եղբայր ունիմ . որ երթայ անոնց վկայութիւն տայ , որ չըլլայ թէ ա-
- 29 նոնք ալ գան աս չարչարանքին տեղը : Ու ըսաւ Աբրահամ . Իրենք Ս՛ովսէս ու մարգարէներ
- 30 ունին , անոնց թող մտիկ ընեն : Ինքն ալ ըսաւ . Չէ՛՝ հայր Աբրահամ , հապա թէ որ մեռելներէն
- 31 մէկը երթայ անոնց՝ ալ կապալխարեն : Եւ ան ըսաւ անոր . թէ որ Ս՛ովսէսին ու մարգարէնէրուն չեն լսեր , ոչ ալ մեռելներէն մէկը որ ջրննայ նէ՛ միտքերնին պիտի պառկի :

ԳԼ • ԺԼ :

- 1 Ար աշակերտներուն ալ ըսաւ . կարելի չէ որ գայթակղութիւն չի գայ . բայց վայ անոր , ո-
- 2 բուն ձեռքովը կուգայ Գայլ-տղը-լիւնը : Ալ աղէկ էր անոր , որ իր վրդէն աղացքի քար մը կախ վեր , ու ծովը խնար , քան թէ աս պղտիկներէն մէկը գայթակղեցունէ : Օգոյշ կեցէք ինքրդինքներնուդ :
- 3 Թէ որ քու եղբայրդ Էդէ Կէ՛մ մեղք մը ընէ , չես տուր անոր . ու թէ որ ապաշխարէ՛ ներէ ա-
- 4 նոր : Եւ թէ որ եօթն անգամ քեզի դէմ մեղք գործէ՝ ու եթմն անգամ դառնայ քեզի և ըսէ՛ կապաշխարեմ , ներէ անոր :
- 5 Եւ ըսին առաքեալները Տէրոջը . Մեր հա-

ւատքը էվելցուր . ու Տէրը ըսաւ . թէ որ մանա- 6
նեխին հատին չափ հաւատք ունենաք՝ և աւ թու-
զին ծառին ըսէք , Տէրէք փրթիր ու ծովին մէջը
տնկրվէ , ալ ան կը հնազանդի ձեզի :

Եւ այց ձեզմէ ով է ան մարդը՝ որ ունենայ մէկ 7
երկրագործ կամ հովիւ ծառայ մը , որ անիկա
երբոր արտէն գոն մտնայ՝ շուտով մը զուրցէ
անոր , թէ՛ Անցիր սեղան նրստէ : Հապա չընե՞ր 8
մի անոր թէ՛ Պատրաստէ ինչ որ իրիկունս պիտի
ուտեմ . ու գօտիդ կապած ինծի ծառայութիւն
ըրէ , մինչև որ ես ուտեմ և խրմեմ . ու ետքը
դուն ալ ուտես և խրմես : Ա՛խ թէ շնորհակալ մի 9
կըլլայ ան ծառային , որ իր ամէն հրամայածները
կատարեց : Անանկ ալ դուք որ ատեն բոլոր ձե- 10
զի հրամայված բաներն որ ընէք՝ ըսէք թէ , Ա՛նք
անպիտան ծառաներ ենք . ան որ պարտական էինք
ընելու՝ բռինք :

Եւ եղաւ որ երբ ինքը Երուսաղէմ կերթար , 11
ու Սամարիայի և Կալիլեացոց մէջ տեղէն կանց-
նէր : Աւ երբոր մէկ գեղ մը պիտի մտնար՝ տասը 12
հաս բորոտ մարդ հանդըպեցան անոր , որոնք հե-
զուէն կայնած՝ ձայներնին վերուցին և ըսին , 13
Յիսուս վարդապետ , ողորմէ՛ մեզի : Եւ երբոր 14
տեսաւ անոնք՝ ըսաւ իրենց . Կացէք դուք ձեզ
քահանային ցուցուցէք . ու եղաւ որ երբ գացին՝
իսկոյն սրբըվեցան : Անոնցմէ մէկը երբոր տեսաւ 15
թէ ըրնոցաւ , ետ դարձաւ մեծ ձայնով մը
փառք կուտար Աստուծոյ . անոր ոտքը ինկաւ երե- 16
սին վրայ՝ ու շնորհակալ կըլլար անկէց . և ինքը
Սամարացի մըն էր : Պատասխան տըւաւ Յիսուս 17
ու ըսաւ . Չէ՞ որ ասոնք տասն ալ սրբըվեցան .
հապա ան ինք ո՞ւր են : Ար հոս չեն գտնուիր՝ 18
դառնալու Աստուծոյ փառք տալու , միայն թէ աս
օտարազգին : Եւ ըսաւ անոր , Ելիր գնա՛ . ինչու 19
որ քու հաւատքդ քեզ բժշկեց :

Փարիսեցիները երբոր հարցուցին՝ թէ Աստու- 20

- ծոյ թագաւորութիւնը երբ պիտի գայ , պատաս-
խան տրուաւ անոնց՝ և ըսաւ . Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը դրսովանց երեցած բաներով չի
21 գար . ու չըսեն թէ՛ Ա՛հա հոս է կամ՝ հոն . ինչու
որ՝ ահա Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր ներ-
սի դին է :
- 22 Ա՛շակերտներուն ալ ըսաւ . ( ) րեր պիտի գան՝
որ դուք Որդւոյ մարդոյ մէկ օրը տեսնալու պիտի
23 փափաքիք , և պիտի չի տեսնաք : Ու թէ որ ըսեն
ձեզի թէ՛ Ա՛հա հոս է կամ՝ հոն , մի՛ երթաք ետե-
24 կն : Ա՛սն զի ինչպէս որ փայլակը երկինքին
տակը մի՛ պիտի չը կրկածկըլտայ՝ ան երկինքին
տակովը մի՛նչ մի՛տը պիտի լոյսը կրծագէ . անանկ
25 ալ Որդին մարդոյ իր Գաւառն օրը : Ա՛խայն թէ
պէտք է որ ինքը առաջ շատ չարչարանք քաշէ՝ ու
26 անարդրովի աս ազգէն : Եւ ինչպէս որ Աստի օրե-
րը եղաւ , անանկ պիտի ըլլայ Որդւոյ մարդոյ օ-
27 րերն ալ : Ա՛նոնք կուտէին կրխքմէին՝ կնիկ կառ-
նէին՝ ու էրիկ կառնէին՝ մինչև ան օրը , որ Աստ
տապանը մտաւ , ու ջրհեղեղը եկաւ՝ և բոլորն ալ
28 կորսընցուց : Ա՛նանկ ալ ինչպէս որ Վոլտին օ-
րերը եղաւ , կուտէին՝ կրխմէին՝ ծախու կառնէին՝
29 կրծաթէին , կրտնկէին՝ կրչինէին . և ան օրը որ
Վոլտը Սոգոմէն ելաւ՝ երկինքէն կրակ ու ծծումբ
30 թափեցաւ , և բոլորն ալ կորսընցուց : Ա՛ս օրի-
նակին պէս պիտի ըլլայ ան օրը , որ Որդին մար-
31 դոյ պիտի յայտնրովի : Ա՛ն օրը՝ ան որ տանխսին
վրայ է՝ և իր բաները տանը մէջը , թող վար չիջ-
նայ անիկա առնելու . և ան որ արտին մէջն է՝
32 թող ետ չի դառնայ : Ա՛խաքերնիդ բերէք Վոլ-
33 տին կնիկը : Ա՛ն որ իր կեանքը կուզէ ապրեցու-
նել՝ կրկորսընցունէ անիկա . և ան որ կրկորսըն-
34 ցունէ՝ կապրեցունէ անիկա : Չեզի կրսեմ . Ա՛ն
գիշերը թէ որ երկու Կարգ մէկ անկողինի մէջ
ըլլան , մէկը պիտի առնրովի՝ և մէկալը պիտի ձրգ-
35 վի : Ու թէ որ երկու հոգի մէկ տեղ աղալու ըլ-

լան , մէկը պիտի առնըվի՝ և մէկայլ ձրգովի . ու
 թէ որ երկու հոգի արտին մէջը ըլլան՝ մէկը պիտի
 առնըվի՝ և մէկայլ ձրգովի : Պատասխան տրվին ու 36
 բսին անոր , Տէր՝ ուր : Ըն ալ ըսաւ անոնց , 37
 Ուրտեղ մարմին կայ՝ արծիւներն ալ հոն կը-
 ժող վըվին :

ԳՎ . ԺԲ :

Անոնց մէկ առակ մըն ալ ըսաւ՝ անոր վրայով 1
 թէ , Իրենց պէտք է ամէն ատեն աղօթք ընել
 ու չի ձանձրանալ . ըսաւ . Սէկ դատաւոր մը կար 2
 քաղաքի մը մէջ . Ըստուծմէ չէր վախնար՝ ու մար-
 դոցմէ չէր ամբշնար : Եւ մէկ որբւարի մը կար 3
 ան քաղաքին մէջ , կուգար անոր ու կրսէր . Պա-
 տաստան ըրէ ինծի իմ ներհակիս դէմ : Եւ շատ 4
 ժամանակ ինքը չէր ուզէր . անկէ ետքը ըսաւ իր
 մտքին մէջ ինքնիրէնը . թէ որ Ըստուծմէ ալ չեմ
 վախնար՝ ու մարդոցմէ չեմ ամբշնար նէ , գոնէ 5
 որբւարիին իս աշխատցունելուն համար իր դա-
 տաստանը տեսնամ , որ չի գայ ամէն ատեն իս
 ձանձրացունէ : Ու ըսաւ Տէրը . Լսեցէք՝ անիրաւ 6
 դատաւորը ինչ կրսէր : Հապա Ըստուած իր ծա- 7
 ոաներուն համար վրէժխնդիր չըլլար մի , որ ցորեկ
 ու գիշեր իրեն կրկանչեն , թէ և երկայնամիտ ալ
 ըլլայ անոնց վրայ : Իրաւ կրսեմ ձեզի , որ շու- 8
 տով անոնց վրէժխնդրութիւնը պիտի ընէ . բայց
 Որդին մարդոյ գայ նէ՝ արդեօք հաւատք պիտի
 գտնայ երկրի վրայ :

Եւ մէկ քանիներուն դէմ որ ինքնիրեննին կը- 9
 պարծենային թէ արդար են՝ ու շատերը վար կը-
 զարնէին , աս առակը ըսաւ . Երկու մարդ ելան 10
 տաճարը աղօթք ընելու . մէկը՝ Փարիսեցի , և մէ-
 կայլ՝ մաքսաւոր : Փարիսեցին զատ կայներ էր՝ ու 11
 մինաւորիկ աս աղօթքը կրնէր , Ըստուած իմ՝
 շնորհակալ եմ քեզմէ , որ ուրիշ մարդոց պէս
 չեմ ես՝ յախշտակող , անիրաւ , շնացող , կամ

- 12 թէ աս մաքսաւորին պէս : Հապա շարաթը երկու
 չեղ ծոմ կրպահեմ , և բոլոր ապրանքներուս
 13 տասանորդը կուտամ : Ու մաքսաւորը մէկ կողմը
 կայներ էր , ու չէր ուղէր աչքը երկինքը վերցու-
 նել . հապա իր կուրծքը կրծեծէր և կրսէր , Մս-
 14 տուած՝ ներէ ինծի մեղաւորիս : Չեզի կրսեմ ,
 Մտիկա ան մէկալէն էվելի արդարացած իր տունը
 իջաւ . վասն զի՝ ո՛վ որ ինքրզինքը կրբարձրցու-
 նէ , անիկա պիտի ցածնայ . և ո՛վ որ ինքրզինքը
 կրխոնարչեցունէ , անիկա պիտի բարձրանայ :
- 15 Մանր տղաքներ ալ կրբերէին անոր , որ անոնց
 դրպչի . աշակերտները երբոր տեսան՝ կրչեխէին
 16 անոնց : Իայց Յիսուս անոնք իրեն կանչելով
 ըսաւ . Թո՛ղ տրվէք ատ տղոցը որ ինծի գան , ու
 մի՛ արգիլէք ատոնք . ինչու որ Մատուծոյ թագաւ-
 17 որու թիւնը ատանկներուն է : Ղ՛ջմարիտ կրսեմ՝
 ձեզի . Ո՛վ որ Մատուծոյ թագաւորու թիւնը
 պղտիկ տղի մը պէս չընդունի նէ՝ չի պիտի մտնայ
 անոր մէջը :
- 18 Ու մէկ իշխան մը հարցուց իրեն՝ և ըսաւ . Իա-
 րի վարդապետ՝ ինչ գործ գործեմ որ յաւիտե-
 19 նական կեանքը ժառանգեմ : Յիսուս ըսաւ անոր՝
 Ինչո՞ւ ինծի բարի կրսես . մէկէն՝ ՚ի զատ բարի չի
 20 կայ , որ է Մատուած : Պատուիրանքները դիտես .
 շնու թիւն մի՛ ըներ , սպաննու թիւն մի՛ ըներ , գո-
 ղու թիւն մի՛ ըներ , սուտ վկայու թիւն մի՛ ըներ ,
 21 քու հայրդ ու մայրդ պատուէ : Մն ալ ըսաւ . Մտ
 22 ամէնը տղայու թենէս ՚ի վեր պահեցի : Երբոր Յի-
 սուս լսեց ան՝ ըսաւ անոր . Մէկ բան մըն ալ պա-
 կաս է քեզի . բոլոր ինչ որ ունիս նէ՝ ծախէ աղ-
 քաններուն տուր , ու երկինքը գանձ պիտի ու-
 23 նենաս , և եկո՛ր իմ ետեւէս : Մնիկա երբոր լսեց՝
 24 տրտմեցաւ , ինչու որ շատ հարուստ էր : Յիսուս
 երբոր անիկա տրտմած տեսաւ՝ ըսաւ . Մնոնք որ
 ստացուածք ունին՝ ի՞նչպէս դժուարու թիւնով
 պիտի մտնան Մատուծոյ թագաւորու թիւնը :

Շատ դիւրին է որ մալուխը ասեղին ծակէն 25
անցնի , քան թէ հարուստը Մատուծոյ թագաւո-
թիւնը մտնայ : Եւ անոնք որ լսեցին՝ կրսէին . 26
Եւ ո՞վ կրնայ փրկելիլ : Եւ ինքը ըսաւ . Սար- 27
դոցմէ անհնար բաները Մատուծմէ հնարաւոր
են : Ու Պետրոս ըսաւ . Մհա մենք մեր ամէն բա- 28
ները թողուցինք՝ և քու ետեւէդ եկանք : Ու անի- 29
կա ըսաւ անոնց . Շ՛մարիտ կրսեմ՝ ձեզի , թէ
մարդ մը չի կայ , որ իր տուները , կամ ծնոդքը ,
կամ եղբայրները , կամ կնիկը , կամ զաւակնե-
րը Մատուծոյ թագաւորութեան համար ձրդեց ,
թէ որ ինքը էփելօքը չառնէ հիմակու ատենիս մէ- 30
ջը՝ և ան դալու աշխարհին մէջն ալ յաւիտենա-
կան կեանքը ժառանգէ :

Ու առաւ տասներկուքը առանձին՝ ըսաւ ա- 31
նոնց . Մհա մենք Երուսաղէմ կեղանքիոր , և
մարգարէներուն ձեռքով Արդւոյ մարդոյ համար
բոլոր գրվածները պիտի կատարվին : Ինչու որ 32
հեթանոսներուն պիտի մատնելի , ու ծաղր պիտի
ըլայ . ու պիտի ծեծեն՝ և ըսպաննեն անիկա , ու 33
իրեք օրէն յարութիւն պիտի առնէ : Բայց անոնք 34
բան մը չի հասկրցան աս բաներէն . հասպա ան
խօսքը անոնցմէ ծածկրված էր , և ըսածը չէին
հասկրնար :

Ու եղաւ որ երբ ինքը Երէքովին կրմտենար՝ 35
մէկ կոյր իւրդ մը ձամբուն վոյց նստեր էր մու-
րալու : Երբոր լսեց ժողովուրդին անցնիլը , հար- 36
ցուց՝ թէ ի՞նչ է ան : Եւ իրեն ըսին՝ թէ Յիսուս 37
Վաղովրեցին կանցնիկոր : Կանչ վրուտեց ու ըսաւ . 38
Յիսուս Վաւիթին Արդին , ողորմէ՛ ինծի : Եւ 39
անոնք որ առջեէն կերթային՝ կրչեխէին անիկա
որ ձայնը կարէ . ու անիկա ալ էփելօք կրպօռար ,
Վաւիթին Արդին՝ ողորմէ՛ ինծի : Կանկ առաւ 40
Յիսուս , և հրաման ըրաւ անիկա իրեն բերել .
ու երբոր մօտեցաւ իրեն՝ հարցուց անոր և ըսաւ .
Ի՞նչ կուզես դուն որ քեզի ընեմ . Մնիկա ալ ը-

սաւ , Տէր՝ որ աչքերըս բացվին , ու տեսնամ :
 42 Յիսուս ալ ըսաւ անոր . Նայէ՛ք ու հաւատաք
 43 քեզ բժշկեց : Եւ շուտ մը տեսաւ , ու անոր ե-
 տեէն կերթար՝ և փառք կուտար Մատուծոյ , ու
 բոլոր ժողովուրդն ալ որ տեսան , Մատուծոյ
 օրհնութիւն կուտային :

ԳՒՂ ԺԹՎ :

1 **Եւ** մտաւ Երիքովին մէջը կրպրտորտէր : Ու
 2 ահա մէկ մարդ մը՝ անունը Օւկքէոս ըսված ,
 3 որ ինքը մաքսապետ էր՝ և հարուստ . և կուզէր
 տեսնալ թէ ո՞վ է Յիսուս . ու բազմութենէն չէր
 4 կրնար . ինչու որ հասակովը կարճ էր : Եւ առաջ
 վաղեց ժամտաթուղին ծառին վրայ ելաւ , որ ա-
 նիկա տեսնայ . ինչու որ անկէց պիտի անցնէր :
 5 Երբոր ան տեղը եկաւ՝ վեր նայեցաւ Յիսուս և
 ըսաւ անոր . Օւկքէ՛ շուտ ըրէ՛ ասկէց իջիր . ին-
 6 չու որ այսօր քու տունդ կրվայլէ ինծի բնակիլ :
 7 Երբորաց ու վար իջաւ՝ և ուրախութիւնով ա-
 8 նիկա ընդունեց : Երբոր ամէնքն ալ տեսան՝ կը-
 9 տարուային և կըսէին , թէ՛ Մեղաւոր մարդու
 8 քով մտաւ հանգստանալու : Եկաւ կայնեցաւ
 Օւկքէոսը՝ և ըսաւ Տէրոջը . Տէր՝ ահա իմ ու-
 նեցածիս կէսը աղքատներուն կուտամ . ու թէ
 որ մէկուն զրկանք ըրի նէ՛ չորս անգամը կրվա-
 9 ընամ անոր : Յիսուս ալ անոր ըսաւ . Մյսօր աս
 10 ասանը փրկութիւն եղաւ . ինչու որ ասիկա ալ
 11 Մարահամի որդի էր : Ասան զի Արդին մարդոյ
 եկաւ՝ որ կորսրվածը փնտրուէ ու փրկէ :
 12 Եւ երբոր անոնք կըսէինկոր՝ ինքք առակ մը
 էվելցուց , ու ըսաւ՝ իրեն Երուսաղէմ մօտենա-
 լուն վրայով , և անոնց անանկ սեպկուն համար՝
 որ ալ շուտ մը Մատուծոյ թագաւորութիւնը պի-
 12 տի յայտնրվի : Ըսաւ . Մէկ ազնուական մարդ
 մը հեռու երկիր մը գնաց՝ իրեն թագաւորութիւն
 13 աննելու և դառնալու : Եւ իր ծառաները կան-

չեց, տասը մնաս տըւաւ անոնց՝ ու ըսաւ իրենց .
 Բանեցուցէք ատիկա մինչև որ ես գամ : Եւ իր 14
 քաղաքացիները զինքը կատէին . դեսպաններ խըր-
 կեցին անոր ետեւէն՝ ու ըսին թէ, Չենք ուզեր
 որ ատիկա մեր վրայ թագաւորու թիւն ընէ : Աւ 15
 եղաւ որ՝ թագաւորու թիւնը առնելով՝ ետ դար-
 ձաւ անիկա, ու կանչեց ծառաները՝ որոնց որ ըս-
 տակը տրվեր էր, որ իմանայ թէ ո՞վ ինչ շահ
 բրաւ : Բոջինը եկաւ և ըսաւ . Տէր՝ քու մնասրդ 16
 տասը մնաս շահ բրաւ : Աւ ըսաւ անոր, Բարիս . 17
 աղէկ ծառայ՝ որովհետեւ քիչին մէջ հաւատարիմ
 եղար, տասը քաղքի վրայ իշխանութիւն ունեցող
 եղիր : Երկրորդը եկաւ ու ըսաւ . Վ՛ու մնասդ 18
 հինգ մնաս շահ բրաւ : Բ՛սաւ անոր . Գու՛ն ալ 19
 հինգ քաղաքի վրայ եղիր : Եկաւ մէկալը՝ ու ը- 20
 սաւ . Տէր՝ ահա՛ քու մնասրդ՝ որ թաշկինակի մէջ
 ծրարած կը պահէի . կը վախնայի քեզմէ . ինչու որ 21
 դուն մէկ դաժան մարդ մըն ես . չի դրած բանդ կը-
 վերցունես, ու չի ցանածդ կը բաղես : Եւ ան ըսաւ 22
 անոր . Բու բերնէդ քեզ պիտի դատապարտեմ՝
 ո՞վ անհաւատ ծառայ . գիտէիր որ ես դաժան
 մարդ մըն եմ . չի դրած բանս կը վերցունեմ, ու
 չի ցանածքս կը բաղեմ : Բւ ինչու՛ համար իմ ըս- 23
 տակս հատաւաճառներուն չի տըւիր, որ ես եր-
 բոր գայի՝ շահովը ետ ուղէի : Եւ սպասաւորնե- 24
 բուն ըսաւ . Բուէք ատկէց ան մնասր, ու տարէք
 տրվէք անոր որ տասր մնաս ունի . (և ըսին իրեն . 25
 Տէր՝ անիկա տասր մնաս ունի) ձեզի կըսեմ որ, 26
 Բ՛ն ամէնուն որ ունի նէ՛ պիտի տրվի, և անկէց
 որ չունի նէ՛ ունեցածն ալ պիտի առնրվի : Բայց 27
 ան իմ թշնամիները որ իս չէին ուզէր իրենց վրայ
 թագաւոր ըլլալ, հո՛ս բերէք՝ ու իմ՝ առջև ըս ըս-
 պաննեցէք : Եւ երբոր աս խօսեցաւ, առաջ՝ 28
 նաց Երուսաղէմ ելլալու :

Աւ եղաւ որ երբ Բեթփագէին ու Բեթանիայ . 29
 ին մօտեցաւ՝ ան լեռանը մօտ, որ Չիթնեկայ է՝

- կրամի . իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց և ը-
- 30 սաւ . Գացէք դուք մեր դիմացը եղած գեղը . ու
 րուն մէջը երբ որ մտնաք՝ պիտի գտնաք մէկ կա-
 պած աւանակ մը , որ անոր վրայ բնաւ մարդ մը
- 31 չի նըստաւ . անիկա արձրկեցէք ու բերէք : Եւ
 թէ որ մէկը ձեզի հարցունէ՝ թէ ինչո՞ւ կարձը-
 կէք իր , ասանկ ըսէք անոր , որ՝ Իր Տէրոջը պէտք
- 32 է : Երբոր գացին անոնք որ խրկուցեցան , ինչպէս
 որ իրենց զուրցեց նէ՝ գտան , աւանակը կեցեր
- 33 էր : Ու երբոր աւանակը կարձրկէին իր , անոր
 Տէրերը իրենց ըսին . Ինչո՞ւ կարձրկէք իր աւ-
- 34 աւանակը : Ինչո՞ք ալ ըսին . Իր Տէրոջը պէտք է .
- 35 և անիկա Յիսուսին բերին , ու անոր վրան լաթեր
- 36 ձգեցին , ու Յիսուսը հեծցուցին : Եւ երբոր
 կերթար՝ իրենց լաթերը ձամբուն վրայ կը վրուէ-
- 37 ին : Եւ երբոր ալ մօտիկցաւ Չիթենեաց լեռնէն
 գէպի վար իջնալու՝ աշակերտներուն բոլոր բազ-
 մաւ թիւնը սկըսեց ուրախութեամբ Մատուծոյ օրհ-
- 38 ներուն համար՝ որ տեսեր էին . ու կըսէին . Օրհ-
 նեա՛յ է սա թագաւորը՝ որ Տէրոջը անունովը կու-
 գայ . երկինքի մէջ խաղաղութիւն՝ ու բարձրերը՝
- 39 փառաւորութիւն : Եւ ան բազմութեան մէջէն
 Փարիսեցիներուն մէկ քանիները ըսին անոր .
- 40 Ո՞րտապիտան տըւաւ և ըսաւ . Չեզի կըսեմ , թէ
 որ ատոնք լուս կենան՝ քարերը պիտի կանչ վըռ-
 տեն :
- 41 Ու երբոր մօտեցաւ , քաղաքը տեսնալով լացաւ
- 42 անոր վրայ՝ և ըսաւ . Գոնէ աս օրերս ըլլայ որ
 դիտնայիր դուն քու խաղաղութիւնդ . բայց հիմայ
- 43 դոցմեցաւ քու դիմացէդ : Ինչու որ՝ օրեր պիտի
 գան քու վրայ , որ թշնամիներդ քու բոլորախիբդ
 պատ պիտի քաշեն , ու քեզ պիտի պաշարեն , և
- 44 ամէն կողմէն քեզ պիտի նեղը ձգեն . ու հիմնայա-
 տակ պիտի ընեն քեզ՝ և քու կին մէջդ եղած զա-

ւակներդ . և քար մը քարի մը վրայ բոլորովին պիտի չի թողուն քու մէջըդ . անոր համար՝ որ չի ճանչար քու այցելութեան ժամանակդ :

Ու մտաւ տաճարը՝ սկըսեց դուրս հանել աղաւ . 45 նի ծախողները և գնողները , ու ստակ փոխողներուն սեղանները ցրուեց : Եւ ըսաւ անոնց . 46 Գրուած է որ՝ Իմ տունս աղօթքի տուն ըլլայ . և դուք ատիկա գողերու այր ըրիք :

Եւ միշտ կըստովեցունէր անոնք տաճարին մէջը . 47 բայց քահանայապետները ու կարդացողները և ժողովուրդին գլխաւորները ետեւէն էին անիկա փճացունելու , ու Բան իւ շէին կրնար գտնալ՝ թէ 48 քնն ընեն . ինչու որ բոլոր ժողովուրդը անոր կապվէր էին մտիկ ընելու :

ԳՂ . Ի :

Եւ եղաւ որ ան օրերուն մէկը երբոր տաճարին 1 մէջը ժողովուրդը կըստովեցունէր՝ ու աւետարանը կըքարոզէր , քահանայապետները ու կարդացողները ծերերուն հետ մէկ տեղ վրայ հասան , և ըսին անոր . Օ՛րբցէ մեզի՝ ի՞նչ իշխանու 2 թիւնով դուն ատիկա կրնեսկոր , կամ ո՞վ է որ ատ իշխանութիւնը քեզի տրուաւ : Պատասխան 3 տրուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ես ալ մէկ բան մը հարցունեմ ձեզի , և ըսէք ինձի : Յօհաննէսին մկրտու 4 տութիւնը երկինքէն էր , թէ մարդոցմէ : Ընոնք ալ միտքերնուն մէջ մըտմըտացին՝ ու ըսին . թէ 6 որ ըսենք՝ Երկինքէն , պիտի ըսէ՝ Հապա ինչու չի հաւտացիք անոր . ու թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ , բոլոր ժողովուրդը մեզ քարկոծ կրնեն . ինչու որ միտքերնին հաստատ դրեր են Յօհաննէսին համար՝ թէ մարգարէ է : Եւ պատասխան տրվին՝ 7 թէ չեն գիտեր ուսկից էր : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Ես ալ չեմ ըսեր ձեզի՝ ինչ իշխանութիւնով կրնեմկոր ատիկա :

Սկըսեց ժողովուրդին աս առակը զուրցել . 9

- Սէկ մարդ մը սյգգի մը տնկեց , ու անիկա բան-
 վորներուն տըւաւ . և ինքը շատ ժամանակ ճամ-
 10 բորդու թեան գնաց : Աւատենին ան բանվորնե-
 րուն ծառայ մը խրկեց , որ սյգգիին պտուղէն ա-
 նոր տան . և բանվորները ծեծեցին անիկա , ու
 11 պարասպ ճամբեցին : Եւ նորէն ուրիշ ծառայ մըն
 ալ խրկեց . անոնք անիկա ալ ծեծեցին , անար-
 12 գեցին՝ ու պարասպ ճամբեցին : Եւ նորէն երրորդ
 մըն ալ խրկեց . անոնք անիկա ալ վիրաւորեցին՝
 13 ու դուրս հանեցին : Այգիին տէրը ըսաւ . Վ՛նչ
 ընեմ . իմ սիրական զաւակս խրկեմ , գուցէ ան-
 14 կէց ամբշնան : Բանվորները երբոր տեսան անի-
 կա՝ մէկմէկու հետ խորհուրդ ըրին և ըսին . Վ՛սի-
 կա է ժառանգը . սպաննենք աս՝ որ ժառանգու-
 15 թիւնը մերն ըլլայ : Եւ անիկա այգիէն դուրս
 հանեցին՝ ու սպաննեցին ուստի ի՞նչ պիտի ընէ
 16 անոնց այգիին տէրը . չէ՞ որ պիտի գայ՝ ու կոր-
 սընցունէ ան բանվորները , և այգին ուրիշներուն
 17 տայ . երբոր աս լսեցին՝ ըսին , Վ՛աւ լիցի : Եւ
 ինքը անոնց նայելով ըսաւ . Հապա ինչ է ան
 գրվածը , թէ՛ Վ՛ն քարը որ շինողները բանի տեղ
 18 չի դրին , անիկա անկիւնի գլուխ եղաւ : Վ՛մէն
 ո՛վ որ աս քարիս զարնըվի նէ՛ ջարդուբուրդ պի-
 տի ըլլայ , և որին վրայ որ իյնայ նէ՛ պիտի փսորէ
 19 անիկա : Աւ կուղէին կարգացողները ու քահա-
 նայապետները նոյն ժամին ձեռք ձգել անոր , բայց
 ժողովուրդէն վախցան . ինչու որ իմացան՝ թէ ան
 առակը իրենց դէմ զուրցեց :
 20 Եւ ետքը սպասեցին՝ ու խրկեցին կեղծաւորեալ
 խաբեբայ մարդիկ՝ ինքքզինքնին արդարներու
 կարգ բռնած , որ անիկա խօսքով բռնեն՝ տէրու-
 թեան ու դատաւորին իշխանու թեանը զինքը մատ-
 21 նելու : Հարցուցին իրեն՝ և ըսին . Ա՛յրդ պետ՝
 գիտենք որ շիտակ կը խօսիս ու կըստովեցունես ,
 և աչառու թիւն չես ըներ . հապա շիտակ շիտակ
 22 Վ՛ստուծոյ ճամբան կըստովեցունես : Ս՛եզի կիյ-

նայ Կայսրին տուրք տալ՝ թէ չէ : Եւ անոնց խո 23
 րամանկութեանը նայելով՝ ըսաւ անոնց . Ինծի 24
 մէկ դաճեկան մը ցուցուցէք . անոնք ալ ցուցու-
 ցին . և ըսաւ . Եւս պատկերը ու գիրը որունն է .
 պատասխան տրվին և ըսին՝ Կայսրինը : Աւ ինքը 25
 ըսաւ անոնց . Եւնակ է նէ՝ գացէք կայսրինը կայս-
 րին տրվէք , ու Եստուծոյնը՝ Եստուծոյ : Եւ չի 26
 կրնացին անիկա ժողովուրդին առջևը խօսքով մը
 բռնել . ու զարմանալով անոր պատասխանին
 վրայ՝ լուռ կեցան :

Սաղուկեցիներէն մէկ քանին եկան , (որոնք որ 27
 հակառակութիւն կրնէին՝ թէ յարութիւն չի կայ)
 հարցուցին իրեն՝ ու ըսին . Սարգապետ՝ Սով 28
 սէս մեղի գրեց , թէ՛ որ մէկուն եղբայրը մեռնի՝
 որ ան կնիկ ունենայ , ու ինքը զաւակ չունենայ
 նէ , որ անոր եղբայրը թող առնէ ան կնիկը , և իր
 եղբօրը զաւակ հանէ : Աւստի եօթը եղբայրներ 29
 կային . ու առջինը կնիկ մը առնելով զաւակ չու-
 նեցած մեռաւ : Եւնիկա երկրորդն ալ առաւ , և 30
 ինքն ալ մեռաւ առանց զաւակի : Երրորդն ալ 31
 առաւ անիկա . նմանապէս եօթն ալ , ու զաւակ
 չի ձրգեցին : Կնիկն ալ վերջէ մեռաւ : Հիմայ՝ 32
 յարութեան ատենը անոնցմէ որի՞ն կնիկ պիտի 33
 ըլլայ . ինչու որ եօթն ալ անիկա կնիկ առին :
 Պատասխան տրաւ Յիսուս անոնց՝ ու ըսաւ . Եւս 34
 աշխարհիս զաւկրները կնիկ կառնեն ու էրիկ
 կառնեն : Իսոյց անոնք որ արժանի պիտի ըլլան 35
 մէկալ աշխարհին հասնելու , ու մեռելներէն յա-
 րութիւն առնելուն , ոչ կնիկ կառնեն՝ և ոչ էրիկ
 կառնեն : Որովհետեւ մեռնիլ ալ չեն կրնար . ին 36
 չու որ հրեշտակներուն հաւասար են՝ ու Եստու-
 ծոյ զաւակները . պատճառն որ յարութեան որ-
 դիք են : Հապա որ մեռելները յարութիւն կառ- 37
 նեն , Սովսէսն ալ իմացուց մորենիին պարտու-
 թեանը մէջ , ինտոր որ կրտէ Տէրոջը համար՝ Եր-
 րահասին Եստուածը , ու Իսահակին Եստուածը ,

- 38 Եւ Յակոբին Մատուածը : Եւ Մատուած մնաել-
ներուն չէ, հապա կենդանիներուն . ինչու որ
39 ամէնքը իրեն կենդանի են : Կարդացողներէն մէկ
քանին պատասխան տրվին՝ և բսին . Ա՛յ արդասպա՛
40 աղէկ ըսիր : Ու ալ մէկը համարձակութիւն չէր
ըներ անոր հարցունելու՝ ոչ մէկ բան մըն ալ :
41 Եւ ըսաւ անոնց . Ի՞նչպէս կրեսն Քրիստոսին
42 համար՝ թէ՛ Գաւիթի որդին է : Ինչու որ ինքը
Գաւիթ սաղմոսներուն գրքին մէջ կրտէ . Տէրք
43 իմ՝ Տէրոջս ըսաւ , իմ աջ կողմըս նստէ , մինչեւ
որ քու թշնամիներդ քու ոտքիդ կոխելիք զնեմ :
44 Ուստի թէ՛ որ Գաւիթ անոր Տէր կրկանչէ , ինչ-
պէս անոր որդին կրլայ :
- 45 Եւ բոլոր ժողովուրդին ահանջին առջևը ըսաւ
46 իր աշակերաններուն : Օգոյշ կեցէք ան կարդա-
ցողներէն , որ կուզեն պրտրտիլ լայն հանդերձ-
ներով , ու շուկաներուն մէջը բարեներ կրտի-
րեն , և ժողովարաններուն մէջը առջի աթոռնե-
րը , ու ընթրիքներու մէջ պխաւոր տեղերը :
47 Արոնք որ որբւարիներուն տունները կուտեն , ու
Էրեւանու պատճառանքով երկան աղօթք կրնեն .
անոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդու-
նին :

ԳԼ . ԻԸ :

- 1 Ու նայեցաւ՝ տեսաւ հարուստները որ իրենց
2 տուրքը գանձանակը կրձգէինդոր : Ա՛նկ որ-
բեարի աղքատ կնիկ մըն ալ տեսաւ , որ հոն եր-
3 կու լոմայ ձգեց : Ու ինքը ըսաւ . Շ՛շմարիտ կր-
տեմ ձեզի , որ ան աղքատ որբւարին ամէնէն
4 էվելի ձրգեց : Ի՞նոնք ամէնը իրենց զիղածներէն
Մատուծոյ բնծային ձգեցին . բայց ասիկա իր չքա-
ւորութենէն բոլոր իր ունեցած ապրուստը ձգեց :
5 Ու տաճարին համար մէկ քանիները երբոր ը-
տին , թէ՛ Մղվոր քարերով ու աշտարակներով
6 շարդարված է , ըսաւ . Ը՛տ ամէնը որ կրտեսնար ,

օրեր պիտի գան՝ որ անատենը քար քարի վրայ չի
 պիտի մնայ որ չի քակվի : Հարցուցին իրեն և ը 7
 սին . Ա՛յրդ պահա՛ երբ պիտի ըլլայ ատիկա , և
 ի՛նչ է նշանը՝ երբոր ատիկա պիտի ըլլայ : Ա՛ն 8
 ալ ըսաւ . Օգոյշ կեցէ՛ք՝ չի խարվիք . ինչու որ
 շատերը պիտի գան իմ անունովս՝ և բսնն , թէ՛
 Ես եմ Վ՛րջնորդը . ու ժամանակը մօտեցաւ , ա-
 նոնց ետեէն չերթաք : Ի՛այց երբոր լսելու ըլլաք 9
 պատերազմներ և իրարանցումներ՝ մի՛ վախնաք .
 ինչու որ՝ աս բաները պէտք է որ առաջ ըլլան .
 բայց վախճանը իսկոյն չէ : Ա՛նատենը ըսաւ ա- 10
 նոնց . Ա՛զգ ազգի վրայ պիտի ելլայ . ու թագաւո-
 թութիւն թագաւորութեան վրայ : Եւ մեծ մեծ 11
 շարժեր , ու տեղ տեղ սովեր և մահտարածամ-
 ներ . երկինքէն սոսկալի բաներ և մեծ մեծ նշան-
 ներ պիտի ըլլան : Ի՛այց աս ամէն բաներէն ա- 12
 ռաջ՝ իրենց ձեռքերը ձեզի պիտի զարնեն ու հա-
 լածեն , ժողովարաններու և բանտերու պիտի
 մատնեն , ու դատաւորներու և թագաւորներու
 առջևը պիտի տանին իմ անունիս համար : Եւ ան 13
 պիտի ըլլայ ձեզի մէկ վկայութիւն մը : Աւստի՛ 14
 ձեր սրտին մէջը դրէ՛ք՝ որ առաջուց պատասխան
 տալու կրթութիւն չընէք : Ա՛սն զի՛ ես ձեզի 15
 բերան մը ու իմաստութիւն մը կուտամ , որուն
 չեն կրնար դէմ կենալ , կամ պատասխան մը տալ
 ձեր ամէն հակառակորդները : Պիտի մատնըվիք 16
 ծնողքներէ ու եղբայրներէ՝ և ազգականներէ՝ ու
 բարեկամներէ , և ձեզմէն պիտի սպաննեն . ու 17
 ամէնուն ատելի պիտի ըլլաք իմ անունիս պատ-
 ճառովը : Ի՛այց մէկ մաղ մը ձեր գլխէն չի պիտի 18
 կորսրվի : Եւ ձեր համբերութիւնովը հօգինիդ 19
 լատարկեցէ՛ք :

Աւ երբոր տեսնաք Երուսաղէմը՝ չորս կողմէն 20
 զօրքերով պատած , անատենը գիտցէ՛ք՝ որ անոր
 աւերումը մօտ է : Ա՛նատեն Հրէաստանի մէջ եւ 21
 ղողները լեռները թող փախչին . ու անոր մէջի

- եղողները թող փախչին . և անոնք որ քովի եր-
 22 կիրենք են՝ թող չի մտնան անոր մէջը : Ինչու
 որ՝ ան օրերը ռիս հանելու օրեր են , որ բոլոր
 23 դրվածները կատարվին : Իայց վայ է ան օրերը
 ծոցփորներուն , ու ծիծմարներուն . ինչու որ մեծ
 նեղութիւն պիտի ըլլայ երկրի վրայ , ու բարկու-
 24 թիւն պիտի հայ ան ժողովրդոցը վրայ : Եւ թու-
 րի բերնով պիտի խնան , և բոլոր հեթանոսներուն
 գերի պիտի ըլլան . ու Երուսաղէմ օպար աղգերուն
 ոտքին կոխան պիտի ըլլայ , մինչև հեթանոսնե-
 25 րուն ժամանակները լըննայ : Աւարեգակին և
 լուսինին ու աստղերուն վրայ նշաններ պիտի ըլ-
 26 ան . ու երկրի վրայ հեթանոսներուն նեղութիւ-
 նը՝ ան դողալու ձայներէն ծովի և պէկոծութեան
 27 պէս , մարդոցը հառաչանքէն իրենց վախերուն
 և աշխարհի վրայ գալու բաներուն կարծիքնե-
 րէն . ինչու որ երկինքի զօրութիւնները պիտի
 28 շարժին : Եւ անատներ պիտի տեսնան Արդին մար-
 դոյ անոցերով եկած՝ զօրութիւնով ու մեծ փառ-
 29 քով : Եւ երբոր աս բաները սկըսին ըլլալ՝ դուք
 վեր նայեցէք ու գլուխնիդ բարձրացուցէք . ինչու
 որ ձեր փրկութիւնը մօտ է :
 29 Եւ առակ մը բտաւ անոնց . Տեսէք թուղին ծա-
 30 ւը՝ ու ամէն ծառերը . երբոր իրենց պտուղը կը-
 ցուցրնեն , կը տեսնաք ու անոնցմէ կը ձանձնաք՝ որ
 31 ամառը մօտ է : Ենոր պէս դուք ալ երբոր տեսնաք
 աս ամէնը եղած՝ գիտցէք որ Եստուծոյ թագաւո-
 32 րութիւնը մօտ է : Ղ' մարիա կըսեմ՝ ձեզի , թէ՛ Ես
 աղգը պիտի չանցնի մինչև որ աս ամէնը կատար-
 33 վի : Երկինք ու երկիր պիտի անցնին , բայց իմ
 34 խօսքերըս պտուղը պիտի չանցնին : Օգոյշ կեցէք
 անձերնուդ , չըլլայ որ սիրտերնիդ կերութեամբով
 ու գինովութիւնով և աշխարհային զբաղմունք-
 ներով ծանրընայ , ու յանկարծակի ան օրը ձեր
 35 վրայ հասնի . փասն զի՝ մեկ որոգայթի մը պէս բո-
 լոր երկրին երեսը բնակողներուն ամէնուն վրայ

պիտի հասնի : Աւստի ալ արժուն կեցէք՝ ամէն 36
իժիր աղօթք ըրէք , որ արժանի ըլլաք խալսելու
ան բոլոր ըլլալու բաներէն , և Արդոյ մարդոյ
առջևը կայնելու :

Աւ ցորեկը տաճարին մէջը կըստրվեցունէր , և 37
գիշերները կելլար Չիժնենաց ըսված լեռը կը-
րնակէր : Եւ բոլոր ժողովուրդը առտունները 38
կանուխ իրեն կերթային տաճարը՝ իրմէն Բան
լսելու :

ԳՆ . ԻԲ :

Բ սղարջակերքին տօնը մօտեցաւ՝ որ Պասրա կըս- 1
վէր . ու քահանայապետները և կարդացողնե- 2
րը ետեւէ էին՝ թէ ինտոր զինքը սպաննեն , միայն
թէ ան ժողովուրդներէն կրվախնային :

Ետքը Սատանան Իսկարիտիտացի ըսված էջու- 3
ղային մէջը մտաւ , որ ան տասներկօքին համրան-
քէն էր : Վնաց քահանայապետներուն և կար- 4
դացողներուն ու ժողովուրդին գլխաւորներուն
հետ խօսք կապեց՝ որ անիկա անոնց ձեռքը մատ- 5
նէ : Ընտնք ալ ուրախացան , և խօսք տրվին անոր
ըստակ տալու : Աւ ինքը վրան առաւ , և պատե- 6
հու-թիւն մը կրփնտրուէր որ անիկա ժողովուրդէն
զատ պէ-դ իրենց ձեռքը մատնէ :

Բ սղարջակերքին օրը եկաւ , որ ան օրը օրէնք 7
կար պատեքը մորթելու : Աւ խրկեց Պետրոսը և 8
էջօհաննէսը՝ ու ըսաւ . Վացէք պատեքը մեզի
պատրաստեցէք՝ որ ուտենք : Ընտնք ալ ըսին . 9
Ա՛ր կուզես որ պատրաստենք : Եւ ըսաւ անոնց . 10
Ըհա երբոր քաղաքը կըմտնաք՝ ձեզի մարդ մը կը-
պատահի ջուրի կուժ մը վերցուցած . անոր ետե-
ւէն գացէք ան տունը՝ ուր որ ինքը կըմտնայ . և 11
ան տունին տէրօջը ըսէք . Վարդապետը կըսէ
քեզի՝ Իմ տեղըս ուր է , որ հոն աշակերտներուս
հետ մէկ տեղ պատեքը ուտեմ : Ըն ալ ձեզի մէկ 12
մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցունէ զարդարված ,

- 13 ու հոն պատրաստեցէք : Եւ գացին՝ ինչպէս որ իրենց ըսաւ նէ գտան , ու պասեքը պատրաստեցին :
- 14 Եւ երբոր ատենը եկաւ՝ սեղան նստաւ , ու տասներկու առաքեալներն ալ իր հետը : Եւ ըսաւ անոնց . Փափաքելով փափաքեցայ աս սքսերը ձեզի հետ ուտել իմ չարչարվելէս առաջ :
- 16 Իսայց կըսեմ ձեզի , որ՝ Եւ ասկէց չի պիտի ուտեմ մինչև որ ան Ետուծոյ թագաւորութեան
- 17 մէջը կատարվի : Աւ գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ և ըսաւ . Եւս էք ատիկա՝ ու բաժնեցէք ձեր մէջը :
- 18 Չեղի կըսեմ , որ՝ Եսկէ ետե որթին բերքէն չի պիտի խրմեմ՝ մինչև որ Ետուծոյ թագաւորութիւնը գայ :
- 19 Աւ առաւ հացը՝ գոհացաւ , կտրեց և տըլաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ես է իմ մարմինս , որ շատուորներուն համար կըտարվի . ասիկա իս յիշելու համար
- 20 րեքէք : Եսանկ ալ գաւաթը առաւ ընթրիքէն ետե՝ և ըսաւ . Ես գաւաթը նոր ուխտ է իմ արիւնովս , որ ձեզի համար կըթափվի :
- 21 Իսայց ահա՝ իս մատնողին ձեռքը ինծի հետ աս
- 22 սեղանս է : Եւ իրո՞ւ՝ Արդին մարդոյ ինտոր որ սահմանված է նէ՝ կերթայ , բայց վնայ ան մար-
- 23 դուն՝ որ անոր ձեռքովը պիտի մատնրվի : Եւ անոնք սկըսեցին իրարու մէջ փնտառելել , թէ ան ո՞վ է իրենցմէ՝ որ ան բանը պիտի ընէ :
- 24 Հակառակութիւն մըն ալ եղաւ անոնց մէջը
- 25 թէ իրենցմէ ո՞վ մեծ պիտի սեպվի : Ինքն ալ ըսաւ անոնց . Եղգերուն թագաւորները իրենց վրայ կըտիրեն . և անոնք որ իրենց վրայ կիշխեն՝ բա-
- 26 բերար կըսվին : Իսայց ձերը անանկ չէ . հապա ան որ ձեր մէջը մեծ է՝ պղտիկին պէս թող ըլլայ , ու
- 27 առաջնորդը սպասաւորին պէս : Ա՞յլ է մեծը . սեղան նստողը՝ թէ սպասաւորը . չէ որ սեղան նստողը . սակայն ես ձեր մէջը սպասաւորի մը պէս
- 28 եմ : Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ իմ

փորձութիւններուս մէջը կրկենայիք . ես ալ ձե- 29
զի լազուորո-լի-ն իր ուխտ կրնեմ , ինտոր որ
իմ հայրս ալ ինծի թագաւորութիւն մը ուխտ
բրաւ . որ դուք իմ սեղանս ուտէք ու խրմէք իմ 30
թագաւորութեանքս մէջ , և տասներկու ամսու-
ներու վրայ նստիք , Իսրայէլի տասներկու ցեղին
դատաստանը տեսնալու :

Ու ըսաւ Տէրը . Սիմոն Սիմոն՝ ահա Սատանան 31
ուզեց ցորենի պէս ձեզ մաղել . բայց ես քեզի հա- 32
մար աղաչեցի՛ որ քու հաւատքդ չի պակսի . և դուն
երբոր դարձի գաս նէ՛ քու եղբայրներդ ալ հաս-
տատէ : Ինքն ալ ըսաւ անոր . Տէր՝ ես պատրաստ 33
եմ քեզի հետ բանտը երթալու ալ , մեռնելու
ալ : Ին ալ ըսաւ անոր . Պետրոս՝ քեզի կրեսմ՝ , 34
որ այսօր դեռ հաւը չի խօսած՝ դուն իրեք հեղ իս
պիտի ուրանաս չի գիտնալու :

Եւ ըսաւ անոնց . Երբոր ձեզ խրկեցի առանց 35
քսակի ու տօպրակի՛ և կօշիկներու , բանի մը կա-
րօտցա՞ք : Ինոնք ալ ըսին , Ի՛նչի մըն ալ չէ՛ 36
ետքը ըսաւ . Ի՛այց հիմայ ան որ քսակ ունի՛ թող
վրան առնէ , անանկ ալ տօպրակը . և ան որ լա-
չունի նէ՛ թող իր լաթերը ծախէ , ու իրեն թուր
մը ծախու առնէ . Ի՛այց ձեզի կրեսմ՝ , որ աս 37
գրված բանն ալ պէտք է որ իմ վրաս կատարվի ,
թէ՛ Ինօրէններուն հետը սեպվեցաւ . ինչու որ
իմ վրայովս էղած բանը կրկատարվիկոր : Ինոնք 38
ալ ըսին՝ Տէր՝ ահա հոս երկու թուր կայ . ան ալ
ըսաւ անոնց , Լերիք են :

Ու ելաւ իր սովորութեանը պէս Չիթենեաց լե- 39
ռը գնաց . աշակերտներն ալ իր ետեէն գացին :
Երբոր ան տեղը հասաւ՝ ըսաւ անոնց . Ըղօթք 40
ըէ՛ք որ փորձութեան մէջ չի մտնաք : Եւ ինքը 41
անոնցմէ դատվեցաւ՝ քար նետելու մը չափ , ծուռ-
կի վրայ եկաւ՝ աղօթք կրնէր , ու կրսէր . Լայր՝ 42
թէ որ կուզես , աս գաւաթը ինծմէ անցուր . բայց
չէ թէ իմ կամքս՝ հապա քու կգ թող ըլլայ : Ու 43

երկինքէն հրեշտակ մը երեցաւ անոր , և կրղօ-
 րացունէր անիկա . ու սաստիկ նեղու թեան մէջ
 44 էր , և սրտանց ալ աղօթք կրնէր : Աւ քրտինքը
 որ իրմէն կրվաղէր՝ արիւնի պուտերու պէս կըր
 45 կըր գետինը կրթափլէր : Եւ աղօթքէն ելաւ
 աշակերաններուն քովը եկաւ , անոնք քունի մէջ
 46 դտաւ իրենց տրտմութենէն . և ըսաւ անոնց . Ինչ-
 չո՞ւ կըքնանաք , ելէք աղօթք ըրէք՝ որ փորձու-
 թեան մէջ չի մտնաք :

47 Եւ երբոր աս կըխօսէր՝ ահա մէկ բաղմու թիւն
 մը , ու ան Յուդա ըսվածն ալ տասներկուքին մէ-
 կը անոնց առջին էր ինկած . երբոր մտտեցաւ Յի-
 սուսին՝ համբուրեց անիկա . ինչու որ անիկա աս
 նշանը տրված էր անոնց , թէ՛ Այլ որ ևս պագնեմ

48 նէ , ան է . անիկա բռնեցէք : Յիսուս ըսաւ անոր ,
 Յուդա՛ պագնելով կըմատնես Արդին մարդոյ :

49 Երբոր ան եղած բանը տեսան քովը եղողները՝
 50 ըսին անոր . Տէր՝ թուրով զարնենք անոնք : Եւ

անոնցմէ մէկը քահանայագետին ծառային զար-
 51 կաւ , ու մէկ զի հանեց անոր աջ ախանջը : Պա-

տասխան տըւաւ Յիսուս՝ և ըսաւ . թող տրվէք
 մինչև ատ տեղը . ու դըպաւ ախանջին՝ բժշկեց ա-

52 նիկա : Եւ ըսաւ ան իր վրայ եկողներուն՝ քահա-
 նայագետներուն ու տաճարին իշխաններուն ու

ծերերուն . Իբր թէ գողնի մը վրայ ելաք թուրե-
 53 ըով ու բիրերով : Ըմէն իժիր ձեզի հետ էի տա-

ճարին մէջը , և ինձի ձեռք չի զարկիք . բայց սո է
 54 ձեր ատենը՝ ու խաւարին իշխանութիւնը : Եւ

բռնեցին տարին զինքը՝ ու քահանայագետին տու-
 նը խօթեցին :

Պետրոս ալ հեռըվանց անոր ետեւէն կերթար :

55 Երբոր կրակ վառեցին բակին մէջը ու նստան բո-
 56 լորտիքը՝ Պետրոս ալ նստաւ անոնց մէջը : Ա՛նկ

աղջիկ ծառայ մը տեսաւ անիկա՝ որ բոցին դիմա-
 ջը նստեր էր , նայեցաւ անոր և ըսաւ . Ըսիկա

57 ալ անոնցմէ է՞ որ անոր հետն էին : Ի՛այց Պետ-

բոս ուրացաւ և ըսաւ . Ար՛նիկ՝ ես անիկա չեմ
 ճանչնար : Ու քիչ մը ետքը մէկ ուրիշ մը տեսաւ 58
 անիկա՝ և ըսաւ . Գու՛ն ալ անոնցմէ ես . և Պետ-
 րոս ըսաւ . Մ'արգ՛ ես անոնցմէ չեմ : Եւ երբոր 59
 ժամ մը վրան անցաւ , ուրիշ մըն ալ կըպնդէր
 ու կըսէր . Իրաւցունէ ասիկա ալ անոր հետն էր .
 ինչու որ՝ յնքը Գալիլեացի է : Բ՛սաւ Պետրոս . 60
 Մ'արգ՛ չեմ գիտեր ինչ կըղուրցնակոր դուն . և
 նոյն ժամուն դեռ ան խօսքը որ բերանն էր՝ հաւը
 խօսեցաւ : Գարձաւ Տէրը՝ ու Պետրոսին նայե- 61
 ցաւ . Պետրոս ալ միտքը բերաւ Տէրոջը խօսքը՝
 որ իրեն զուրցեր էր Ըէ , Հաւը դեռ չի խօսած՝
 իրեք անգամ՝ պիտի ուրանաս իս չի գիտնալու :
 Ու դուրս ելաւ՝ դառնարցունք կուլար : 62

Եւ ան մարդիկը որ զնեքը կըպահէին՝ ծաղը կը- 63
 նէին անիկա , ու կըզարնէին : Արձածկէին անոր 64
 երեսը՝ և կըչարչըրկէին , ու կըհարցունէին իրեն
 և կըսէին . Մ'արգարէացիք ո՛վ է ան՝ որ քեզի
 զարկաւ : Եւ ուրիշ շատ բաներ կըղուրցէին իրեն 65
 հայհոյելով :

Եւ երբոր առտու եղաւ՝ ժողովուրդին ծերա- 66
 կոյտը քահանայապետները և կարդացողները
 ժող վըվեցան , ու հանեցին տարին անիկա իրենց
 ասեանք՝ և ըսին . Թէ որ Քրիստոսը դուն ես նէ՝
 ըսէ մեզի : Բ՛սաւ անոնց . Թէ որ ձեզի ըսեմ՝ ա- 67
 նանկ ալ չի պիտի հաւտաք . և թէ որ բան մըն 68
 ալ հարցունեմ ձեզի՝ ինձի պատասխանը չի պիտի
 տաք , կամ ի՞նչ թող տաք : Մ'իայն թէ ասկէ ետև 69
 Որդին մարդոյ Բ՛ստուծոյ զօրութեանը աջ դին
 պիտի նըստի : Եւ ամէնքը ըսին , Բ՛նանկ է նէ՝ 70
 դուն Բ՛ստուծոյ որդին ես . ինքն ալ անոնց ըսաւ .
 Դուք կըսէք թէ ես եմ : Եւ անոնք ըսին . Ըլ 71
 ի՞նչ պէտք է մեզի վկայութիւն . ինչու որ մենք
 մեզմէ ատոր բերնէն լսեցինք :

ԳԼ . ԻԳ :

- 1 Անոնց բոլոր բազմութիւնը ելան՝ տարին
 2 անիկա Պիղատոսին . ու սկըսեցին անոր վրայ
 չարախօսութիւն ընել և զուրցել . Նսիկա գտանք՝
 որ մեր աղբը ծուռ ճամբայ կրտանէր , ու կար-
 գիլէր կայսրին հարկ տալէն , և ինքը իրեն համար
 3 կըսէր թէ՛ Վրիստոսը թագաւոր է : Աւ Պիղա-
 տոս հարցուց անոր՝ և ըսաւ . Հրէաներուն թա-
 գաւորը դուն ես . անիկա ալ պատասխան տրւաւ
 4 անոր՝ և ըսաւ . Գուն ըսիր : Պիղատոս քահա-
 նայապետներուն ու ժողովուրդներուն ըսաւ . Նս
 մարդուն վրայ ես մէկ յանցանք մը չեմ գտնար :
 5 Վայց անոնք ոտք կրկոխէին և կըսէին , թէ՛ Եր-
 ղովուրդը իրար կանցունէ , բոլոր Հրէաստանի
 մէջ կըսորվեցունէ Վալիլեայէն սկըսած մինչև
 6 հոս տեղը : Աւ Պիղատոս երբոր լսեց Վալիլեային
 համար՝ հարցուց թէ՛ ատ մարդը Վալիլեացի է :
 7 Եւ երբոր իմացաւ՝ թէ Հերովդէսի տէրութեան
 տակէն էր , անիկա Հերովդէսին տանել տրւաւ ,
 որ ան ալ ան օրերը Երուսաղէմ էր :
 8 Հերովդէս երբոր Յիսուսը տեսաւ՝ շատ մը ու-
 բախացաւ . վասն զի ինքը շատոնցմէ կըրտախաբէր
 անիկա տեսնալու . որովհետև շատ անգամ անոր
 վրայով լսեր էր , և կըլուսար՝ որ անկէց եղած
 9 նշան մը տեսնայ : Շատ խօսքերով իրեն հարց-
 ուփորձ կընէր . բայց անիկա բնաւ իրեն պատաս-
 10 խան մը չի տրւաւ : Վահանայապետները ու
 կարդացողներն ալ կեցեր էին՝ և աւելի սաստիկ
 11 չարախօսութիւն կընէին անոր վրայ : Հերով-
 դէս ալ անարգեց անիկա իր զօրականներուն հե-
 տը , ու ծաղը ընելով՝ ճերմակ լաթ մը հագցուց
 12 անոր՝ և նորէն Պիղատոսին տանել տրւաւ : Աւ
 Պիղատոս և Հերովդէս ան օրը բարեկամ եղան .
 որովհետև առաջ իրարու թշնամի էին :

Պիղատոս քահանայապետները ու իշխանները 13
 և ժողովուրդը կանչեց, և բաւ անոնց . Մ^ս մար- 14
 դը բերիք առջևս հանեցիք ժողովուրդը մոլոր-
 ցունողի մը պէս, և ահա ձեր դիմացը դատաստա-
 նը տեսայ, ու յանցանք մը չի գտայ աս մարդուն
 վրայ՝ ոտ ձեր ատոր համար բրած չարախօսու-
 թիւններէն : Աչ ալ չերուզէար . ինչու որ ա- 15
 տիկա անոր տանել արլի . ուստի ատիկա մեռնե-
 լու արժանի բան մը բրած չէ . պատիժ մը տամ 16
 ատոր՝ ու արձրկեմ . (ինչու որ ամէն մէկ տօնին 17
 պէտք էր մէկը արձրկել իրենց,) և անոնք բոլոր 18
 բազմութիւնովը կրպօռային ու կրսէին . Ս^կ եր-
 ցուր ատիկա՝ ու Վարաբրան մեղի արձրկէ . (որ 19
 ան քաղքին մէջ եղած կոխի մը և մարդասպա-
 նութեան համար բանտը մտած էր :) Վորէն Պի- 20
 դատոս սկըսեց խօսիլ, ինչու որ ինքը կուզէր Յի-
 սուսը արձրկել : Վայց անոնք նորէն կրկանչ- 21
 վրուսէին և կրսէին . Խաչը հանէ ատիկա : Եւ 22
 ինքը իրեք անգամ՝ բաւ անոնց . Վ^ն չարու-
 թիւն գործեց ատիկա, ևս ատոր վրայ մեռնելու
 յանցանք մը չի գտայ . պատիժ մը տամ ատոր՝ ու
 թող տամ : Մ^ն սնք ալ ձայներնին ձգած ոտք կը- 23
 կոխէին, ու կուզէին անիկա խաչը հանել . ու ի-
 բենց և քահանայապետներուն ձայնը էվելօք կը-
 շատնար : Աւ Պիղատոս հաւանութիւն տրուաւ ա- 24
 նոնց ուղածը բնելու : Վարաբրան արձրկեց ա- 25
 նոնց, ան որ խառվութեան և մարդասպանութեան
 համար բանտը դրված էր, որ անիկա կուզէին .
 բայց Յիսուսը իրենց կամացը մատնեց :

Երբոր առին գացին անիկա, Սիմոն Աբերնա- 26
 ցի ընձ մէկը բռնեցին՝ որ արտէն կուգարկոր,
 խաչը անոր վրայ դրին՝ որ Յիսուսին ետևէն բե-
 րէ : Աւ ժողովուրդին բազմութիւնը անոր ետև- 27
 էն կերթար, և կնիկներուն ալ, որոնք կողքայ-
 ին՝ ու կախոսային անիկա : Վարձաւ Յիսուս՝ և 28
 բաւ անոնց . Երուսաղէմի՝ աղջիկներ՝ իմ՝ վրաս

- մի լաք . հապա՛ . դուք ձեր անձերնուդ վրայ ու
 29 ձեր զաւակներուն վրայ լացէք : Ինչու որ օրեր
 պիտի գան՝ որ անատենը ըսեն թէ , Երնէկ ու
 մուլներուն՝ և ան փորերուն որ չի ծնան , և ան
 30 ծիծերուն՝ որ չի ծիծցուցին : Անատենը պիտի
 սկըսին ըսել լեռներուն , թէ՛ Ս՛եր վրայ ինկէք ,
 31 ու բլուրներուն , թէ՛ Ս՛եզ ծածկեցէք : Ա՛սն
 զի՛ թէ որ կանանչ փատին ասանկ կընեն , հապա
 չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ :
- 32 Աւրիշ երկու շարագործներ ալ ըբրին անոր
 33 հետը սպաննելու : Երբոր Գողգոթմա ըսլած տե-
 ղը գացին՝ հոն խաչը հանեցին անիկա , և ան շա-
 րագործներն ալ մէկը աջ կողմէն՝ ու մէկը ձախ
 34 կողմէն խաչեցին : Եւ ըսաւ Նիսուս . Զայր՝ թո-
 ղու թիւն տուր ատոնց . ինչու որ չեն գիտեր ինչ
 կընենկոր . և իր լաթերը բաժնելու ատենը վի-
 35 ճակ ձգեցին : Աւ ժողովուրդը կայներ կընայէր .
 իշխանները անոնց հետ կընախատէին զինքը՝ և
 կըսէին . Աւրիշները խալըսեց , ինքըզինքն ալ
 թող խալըսէ՛ թէ որ ատիկա է Վրիստոսը Լս-
 36 տուծոյ ընտրած Որդին : Օտաղը կընէին անիկա
 զինուորներն ալ , առջևը կուգային՝ քացախ կու-
 37 տային անոր . ու կըսէին , թէ որ դուն ես Զրէա-
 38 ներուն թագաւորը՝ քու անձդ ազատէ : Աւ գիր
 մը գրած էր իր վրան՝ Նունարէն , ու լատինե-
 րէն , և Երբայեցերէն գիրով , թէ՛ Լսիկա է
 Զրէից թագաւորը :
- 39 Իսայց ան կախված շարագործներուն մէկը հայ-
 հոյու թիւն կընէր անոր՝ և կըսէր . Գուն Վրիս-
 40 տոսը չե՞ն մի , ազատէ քու անձդ ու մե՛զ ալ : Գա-
 տասխան տըտը ընկերը՝ անիկա չեխելով , և ը-
 սաւ . Գուն Լստուծմէ չե՞ն վախնար . որովհետեւ
 41 նոյն պատիժին մէջն ես : Եւ մենք իրաւ՝ մեր ը-
 րածներուն արժանաւոր վճարքը կառնենքկոր .
 42 բայց ատիկա մէկ գէշ բան մը չըրաւ : Աւ ըսաւ
 Նիսուսին . Տէր՝ իս միտքդ բեր , երբոր քու թա-

գաւորութիւնովդ կուգաս : Յիսուս ալ ըսաւ ա- 43
նոր . Իրան կրեսեմ՝ քեզի . Վասն այսօր իմ հետքս
դրախտին մէջը պիտի բլաս :

Աւ ժամը վեցին ատեններն էր՝ և բոլոր երկ- 44
րին վրայ խաւար եղաւ մինչև ինը ժամը . արեւը
խաւարեցաւ . ու տաճարին վարդօցըրը մէջ տե- 45
ղէն պատուեցաւ : Եւ Յիսուս բարձր ձայնով մը 46
կանչեց ու ըսաւ . Հայր՝ քու ձեռքդ կուանդեմ
իմ հոգիս . երբօր աս ըսաւ՝ հոգին հանեց :

Աւ հարիւրապետը ան եղած բանը որ տեսաւ՝ 47
Նստուծոյ փառք տըւաւ և ըսաւ . Իրաւցունէ՛
աս մարդը արդար էր : Եւ բոլոր ժողովուրդները 48
որ եկեր էին , ու կրտսնային ան տեսարանը և
եղած բաները՝ կուրծքերնին կըզարնէին՝ ու ետ
կըդառնային : Մէն իր ձանչվորներն ալ հետուն 49
կայներ էին , և ան կնիկները որ իր ետեէն եկեր
էին Վաղիլեայէն՝ կրտսնային ան բաները :

Աւ մէյմալ մէկ մարդ մը Յովսէփ անունով , 50
որ ինքը նախարար էր՝ բարեգործ և արդար մարդ
մը . (ասիկա անոնց խորհուրդին ու գործքերնուն 51
հետ միարանած չէր ,) Հրէաներուն Վրիմաթեա
քաղաքէն , որ ինքն ալ Նստուծոյ թագաւորու-
թեանը հաւուսն կրսպասէր : Վսիկա Պիղատոսին 52
գնաց , Յիսուսի մարմինը ուզեց : Եւ անիկա խո- 53
չէն լուր իջեցուց՝ կտաւով փաթթեց , ու քարէ
փորված գերեզմանի մը մէջ դրաւ , որ հոն բնաւ
մէկը դրված չէր : Օրն ալ ուրբաթ էր , ու շա- 54
բաթ պիտի լուսնար :

Եւ անոր ետեէն կերթային ան կնիկները՝ որ 55
իրեն հետ Վաղիլեայէն եկած էին , տեսան գե-
րեզմանը՝ ու ինչպէս անոր մարմինը հոն դրվեցաւ :
Վարձան ու պատրաստեցին խունկեր ու եղեր , 56
և շաբաթ օրը հանդրատացան պատուիրանքին
համար :

ԳՆ . ԻՂ :

- 1 **Բայց** մեկշարժի օրը առարվանց կանուխ դե-
 բեզմանը եկան , բերին ան խունկերը որ
 պատրաստեցին . և ուրիշ կնիկներ ալ իրենց հե-
 2 տը : Աւքարը գերեզմանէն մեկ դի թապըլարկած
 3 գտան : Եւ ներս մտան՝ Տէր Յիսուսին մարմինը
 4 հոն չի գտան : Եւ եղաւ որ երբ անոնք անոր
 համար զարմացած էին՝ ու մէյմալ երկու մարդիկ
 5 լուսաւոր հագուստով իրենց հասան : Աւ երբոր
 վախցան՝ և երեսնին դէպի վար գետինը ծակցին ,
 անոնք ըսին իրենց . **Վուք ինչո՞ւ համար ողջը մե-**
 6 **ծակներուն հետ կրփնտրուէք . Հո՞ս չէ՞ ան , հապա**
 7 **յարութիւն առաւ . միտքերնիդ բերէք ինտոր խօ-**
 8 **յակցաւ ձեզի՝ երբոր ինքը Վալիլեա էր , ու կը-**
 9 **սէր , թէ՛ Որդին մարդոյ պէտք է որ մեղաւոր**
 10 **մարդոց ձեռքը մաանրվի՝ ու խաչը կըլայ , և իրեք**
 11 **Տօրէն յարութիւն առնէ . ու միտքերնին բերին**
 12 **Գանոր խօսքերը : Եւ դարձան աս ամէն բաները**
 13 **ան տասնըմէկին պատմեցին . ու բոլոր ուրիշնե-**
 14 **րուն ալ : Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացին ,**
 15 **ու Յովհաննան , և Յակոբին ապրը Մարիամը ,**
 16 **ու անոնց հետ ուրիշներն ալ , որ աս բաները ա-**
 17 **ռաբեալներուն պատմեցին : Եւ անոնց առջևը ա-**
 18 **փեղցըրիկը խօսքեր երեցաւ իրենց զուրցածը , ու**
 19 **չէին հաւտար իրենց : Բայց Պետրոս ելաւ վաղեց**
 20 **դէպի գերեզմանը , ու նայեցաւ տեսաւ միայն ան**
 21 **կտաւները որ կեցեր էին , և իր միտքին մէջը զար-**
 22 **մանալով ան եղածին վրայ՝ գնաց :**
 23 **Եւ ահա անոնցմէ երկուքը ան օրը մեկ գեղ մը**
 24 **կերթայինկոր , որ Երուսաղէմէն հարիւր վաթ-**
 25 **սուն ասպարէզ հեռու էր , և անոր անունը Լյւմ-**
 26 **մաւուս էր : Եւ անոնք կրխօսէինկոր մեկմէկու**
 27 **հետ ան բոլոր եղած անցած բաներուն վրայ : Աւ**
 28 **եղաւ որ անոնց խօսելու և վէճ ընելու ատենը Յի-**

սուս ինքն ալ մօտիկցաւ՝ ու հետերնին կերթար :
 Իայց անոնց աչքերը բռնելած էին , որ զինքը չի 16
 ճանչնային : Եւ ըսաւ անոնց . Ի՞նչ է առ խօս- 17
 քերնիդ , որուն համար իրարու հետ վէճ կրնէք
 երբոր կըքայէք , ու տրտմած ալ էք : Պատասխան 18
 տըւաւ անոնցմէ մէկը՝ որ իր անունը կըտուգաս
 էր , և ըսաւ իրեն . Կուն մինակ ևս մնացեր Ե-
 բուսաղէմին մէջ , որ չես գիտեր ինչ եղաւ անոր
 մէջ աս օրերըս : Եւ ինքը ըսաւ անոնց , Ի՞նչ . 19
 անոնք ալ ըսին . Երբ որ Երուսաղէմի համար ,
 ան որ մարգարէ մարդ մը եղաւ՝ զօրաւոր գործ-
 քերովը ու խօսքերով Մատուծոյ առջին , և բոլոր
 ժողովուրդին : Ինչպէս անիկա մեր քահանայա- 20
 պետները ու իշխանները մեռնելու դատաստանի
 մատնեցին՝ և խաչը հանեցին անիկա : Մենք յոյս 21
 ունէինք՝ թէ անիկա է որ Իսրայէլը պիտի ազա-
 ւէ . և աս ամէն բաներուն վրայ աս երբորդ օրն
 է քանի որ ան բանը եղաւ : Կաւ մեր մէջէն մէկ 22
 քանի կնիկներ ալ մեզ զարմացուցին . որ անոնք
 առտրվանց կանուխ գերեզմանը գացին , ու անոր
 մարմինը չի գտան . եկան և ըսին ալ թէ՛ 23
 տակներու երևոյթ ալ տեսան , որոնք ըսեր են
 անոր համար՝ թէ՛ սղջ է : Եւ մեզմէ մէկ քանի- 24
 ներն ալ գացին գերեզմանը՝ ու անանկ գտան ,
 ինչպէս որ ան կնիկները զուրցեցին . միայն թէ
 զինքը չի տեսան : Ըն ալ անոնց ըսաւ . Ով ան- 25
 խելքներ ու սրտով թմրածներ հաւատալու ան
 բոլոր բաներուն՝ որ մարգարէները խօսեցան :
 Չէ որ ան բաներով պէտք էր Բրիստոսի չար- 26
 չարվիլ և իր փառքը մտնալ : Աւ սկըսեց Ս՝ով- 27
 սէսէն և բոլոր մարգարէներէն կըմեկնէր անոնց ,
 ինչ որ իրեն համար բոլոր գիրքերուն մէջ գրված
 էր : Երբոր մօտիկցան ան գեղին՝ ուր որ կեր- 28
 թային , ինքն ալ կըցուցրնէր որպէս թէ ալ հե-
 ոու տեղ մը պիտի երթայ : Իայց բռնեցին զինքը՝ 29
 և ըսին . Մեր քովը կեցիր . ինչու որ իրիկուն է ,

- և օրը ժամանակը անցուցած է . ու հոն մտաւ ա-
- 30 նոնց հետ կենալու : Եւ եղաւ որ երբ ինքը անոնց
հետ սեղան նստաւ , հացը առաւ՝ օրհնեց , կրտ-
- 31 րեց՝ ու տրւաւ անոնց : Եւ անոնց աչքերը բաց-
վեցան , ու զինքը ճանչցան . և ինքը անոնցմէ ա-
- 32 ներևոյթ եղաւ : Ու մէկը զմէկու կրսէին . Չէ՞ որ
մեր սիրտերն ալ ներսերնիս կրճղւրվէին , երբոր
մեր հետը կրխօսէր ճամբան . և երբոր գիրքերը
կրմեկնէր :
- 33 Ու ելան նոյն ժամուն Երուսաղէմ՝ զարձան ,
և ասանքմէկը մէկ տեղ ժողվրված գտան , ու ա-
- 34 նոնց հետ եղողները : Եւ ըսին թէ՛ Իրաւցունէ
Տէրը յարութիւն առաւ , ու Սիմոնին երեցաւ :
- 35 Եւ իրենք պատմեցին ճամբուն վրայ Էղածնէրը ,
և թէ՛ ինտոր ինչպէնք իրենց ճանչցուց հացը
կարելու ատենը :
- 36 Երբոր ան կրխօսէին , Յիսուս ինքը կայնեցաւ
անոնց մէջը և ըսաւ իրենց . Խաղաղութիւն ձե-
- 37 զի , ես եմ մի՛ վախնաք : Բայց անոնք զարհու-
րելով կրվախնային , ու կրկարծէին՝ թէ՛ մէկ ոգի
- 38 մը տեսան : Եւ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ տակնուվրայ
եղած էք , և ինչու սիրտերնուդ մէջը խորհուրդ-
- 39 ներ կրպրարտին : Տեսէք ձեռքերս ու ոտքերս ,
որ ես ան եմ՝ . բոնեցէք իս՝ ու նայեցէք . վասն զի
ոգին մարմին և ոսկորներ չունի , ինտոր որ իս
- 40 կրտեսնաքկոր որ ունիմ : Եւ աս զուրցելով ձեռ-
- 41 քերը ու ոտքերը ցուցուց անոնց : Եւ երբոր տա-
- կաւին իրենց խնդումէն չէին հաւտար՝ ու զար-
- մանքի մէջ էին , ըսաւ անոնց . Ուտելիք բան մը
- 42 ունիք հոս : Ընոնք ալ իրեն կտոր մը խորոված
- 43 ձուկ՝ ու չէչով մեղր տրւին : Եւ առաւ կերաւ
- 44 անոնց առջևը , ու էվեցածը անոնց տրւաւ : Եւ
ըսաւ անոնց . Ըս խօսքերն էին որ ձեզի խօսեցայ՝
երբոր ձեր քովն էի , թէ՛ Պէտք է որ կատարվի
ան բոլոր գրվածները Ստիսէսի օրէնքին մէջը՝ ու
մարգարէներուն մէջ՝ և սաղմոսներուն մէջ ինձի

Համար : Անտոնը անոնց միտքը բացաւ՝ գիրքե- 45
 րը հասկընալու : Եւ ըսաւ անոնց , թէ՛ Ասանկ 46
 պէտք էր Վրիստոսին չարչարիլի , ու իրեք օրէն
 մեռելներէն յարուածիւն առնել . և անոր անու- 47
 նովը մեղաց ապաշխարութիւն ու թողութիւն քա-
 ղող վիլ ըտոր ազգերուն մէջ՝ Երուսաղէմէն ըս-
 կըսած : Ու դուք էք աս բաներուս վկաները : Եւ 48
 ահա ես իմ շօրքս խոստմունքը ձեզի կըխրկեմ՝ 49
 բայց նստեցէք դուք Երուսաղէմ՝ քաղքիս մէջը ,
 մինչև որ վերէն զօրութիւն առնէք վրանիդ :

Անոնք մինչև Աեթանիա հանեց , և իր ձեռքե- 50
 րը վեր վերցուց՝ օրհնեց անոնք : Եւ եղաւ որ 51
 ինքը անոնք օրհնելու ատենը՝ զատվեցաւ իրենց-
 մէ , ու վեր կելլար դէպի Երկիւրք : Անոնք ալ 52
 Երկիրպագութիւն ընելով իրեն՝ մեծ խնդումով

Երուսաղէմ դարձան : Եւ ամէն ատեն 53

տաճարին մէջ էին , կըգովէին

ու կօրհնէին զՎստուած :

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԲՆՍ

ՅՕՀԱՆՆՈՒ՝

ԳՂ. Ե :

- 1 Ակիզբէն էր Ռանը , ու Ռանը Աստուծոյ քովն
- 2 էր , և ան Ռանը Աստուած էր : Անիկա սկիզ-
- 3 բէն Աստուծոյ քովն էր : Անն բան անով եղաւ ,
- 4 և առանց անոր բան մը չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ նէ :
- 5 Ինքնաբար անով էր . ու կեանքը՝ մարդոց լոյսն էր .
- 6 և լոյսը ան խաւարին մէջ կը լուսաւորէ . ու խա-
- 7 ւարը անիկա չի հասկըցաւ :
- 8 Աստուծմէ մէկ մարդ մը խրկըվեցաւ , որուն
- 9 անունը Յօհաննէս էր : Ասիկա եկաւ վկայելու
- 10 համար՝ որ ան Աղյսին համար վկայէ , որ ամէնքն
- 11 ալ անոր ձեռքովը հաւտան : Ինքը ան Աղյսը չէր ,
- 12 հապա էի՞ր որ Աղյսին համար վկայութիւն տայ :
- 13 Ղճմարիտ Աղյսը ան էր , որ աշխարհ դալու բո-
- 14 լոր մարդիկը կը լուսաւորէ : Ինքը աշխարհին մէջն
- 15 էր , և աշխարհս անով եղաւ , ու աշխարհ անի-
- 16 կա չի ճանչցաւ : Իրեններուն եկաւ՝ և իրենները
- 17 զինքը չընդունեցին : Բայց անոնք որ զինքը ըն-
- 18 դունեցին՝ անոնց իշխանութիւն տրւաւ Աստուծոյ
- 19 որդիները ըլլալու , որոնք որ կը հաւտան իր անու-
- 20 նին . որ անոնք ոչ արիւնէ և ոչ մարմինին կամ-
- 21 քէն՝ ոչ ալ մարդու կամքէն , հապա Աստուծմէ
- 22 ծնած են : Եւ Ռանը մարմին եղաւ , ու մեր մէջը
- 23 բնակեցաւ , (ու անոր փառքը տեսանք , և օրմէն
- 24 մէկ հատիկի փառքին պէս) շնորհքով և ճմար-
- 25 տութիւնով լեցուն :

Յօճաննէս վկայեց անոր համար , կանչ վըռտեց 15
 և ըսաւ . Ըսիկա է՝ որ իրեն համար կըզուրցէի ,
 Ըն որ իմ ետեւէս պիտի գայ՝ ինծմէ առաջ եղաւ .
 ինչու որ ինծմէ առաջ էր : Եւ անոր կատարելու 16
 թննէն մենք ամէնքս շնորհք առինք՝ շնորհքի տեղ :
 Ինչու որ՝ օրէնքը Սուլսէսին ձեռքովը տրրվեցաւ , 17
 Բայց շնորհքը ու ճշմարտութիւնը Յիսուս Քրի-
 ստոսի ձեռքովը եղան : Սէկը բնաւ չի տեսաւ 18
 զՍտուած , բայց միածին Արդին որ Հօրը ծոցն
 է , անիկա պատմեց :

Աւ Յօճաննէսին վկայութիւնը աս է , երբոր 19
 Հրէաները Երուսաղէմէն քահանաներ ու Վա-
 տացիներ խրկեցին իրեն՝ որ հարցընեն անոր , թէ՛
 Դուն ո՞վ ես : Եւ ան շիտակը ըսաւ՝ ու չուրա- 20
 ցաւ , շիտակը ըսաւ թէ՛ Էս Քրիստոսը չեմ :
 Աւ հարցուցին իրեն . Հապա ո՞վ ես դուն , Ե- 21
 դիան ես . և ըսաւ՝ Չեմ . հապա դուն մարգա-
 րէն ես մի . պատասխան տրւաւ թէ՛ Չէ : Ընանկ 22
 է նէ ըսէ մեզին՝ դուն ո՞վ ես , որ պատասխան տա-
 նինք անոնց որ մեզ խրկեցին . դուն ի՞նչ կըսես
 քեզի համար : Ըսաւ . Ես մէկ ձայն մը՝ որ անա- 23
 պատին մէջ կըկանչէ . Ըլտկեցէք Տէրոջը ճամ-
 բան , ինտոր որ Եսայի մարգարէն ըսաւ : Եւ ան 24
 խրկըվածները Փարիսեցիներէն էին : Հարցուցին 25
 իրեն և ըսին . Հապա ինչո՞ւ մկրտութիւն կընես ,
 թէ որ դուն Քրիստոսը չես . ու ոչ Եդիան , և
 ոչ մարգարէն : Պատասխան տրւաւ անոնց Յօ- 26
 ճաննէս՝ և ըսաւ . Ես ձեզ ջուրով կըմկրտեմ .
 ձեր մէջը Զէլը կայ որ դուք ան չէք դիտեր . որ ան 27
 իմ ետեւէս պիտի գայ , որ ես արժանի չեմ անոր
 կօշիկներուն կապերը քակելու : Ըս բանը Ին- 28
 թարբայի մէջ եղաւ Յորդանանի մէկալ դին , ուր
 տեղ որ Յօճաննէսը կըկենար՝ և կըմկրտէր :

Վաղվան օրը Յօհաննէս տեսաւ Յիսուսը որ 29
 երեն կուգար , և ըսաւ . Ըհա Ստուծոյ գառը՝
 որ աշխարհի մէջ քը կըվերցունէ : Ըսիկա է՝ որ 30

- իրեն համար եւ կըզուրցէի , Իմ ետեւս մարդ մը
կուգաւոր՝ որ ջնքն ինծմէ առաջ եղաւ . ինչու որ
31 անիկա ինծմէ առաջ էր : Ու ես զինքը չէի ճանչ-
նար , հասցա՛ որ Խորայէլացոց յայտնի ըլլայ , ա-
32 նոր համար եւ եկայ ջուրով մկրտելու : Յօջան-
նէս վկայութիւն տրուաւ և ըսաւ , թէ՛ Արտեսնայի
չոգին որ ազանիի պէս երկինքէն կիջնար , ու
33 անոր վրայ կըհանգչէր : Ու ես ինքը չէի գիտեր ,
բայց ան որ իս խրկեց ջուրով մկրտելու՝ ինքը ը-
սաւ ինծի . Արի վրայ կըտեսնաս չոգին որ կիջ-
նայ՝ և կըհանգչի անոր վրայ , անիկա է՝ որ չոգ-
34 ւով Արբով կըմկրտէ : Ես ալ տեսայ՝ ու վկայե-
ցի , թէ՛ Ասիկա է Աստուծոյ Արդին :
- 35 Անոր ետեւի օրն ալ Յօջաննէս կայներ էր՝ և
36 իր աշակերտներէն երկուքը : Ու նայելով Յի-
սուսին վրայ՝ որ կըպտտուէր , ըսաւ . Ահա Քը-
37 թիստոս՝ Աստուծոյ Գառը : Ասեցին անկէց երկու
աշակերտները որ կըխօսէր , ու գացին Յիսուսին
38 ետեւէն : Յիսուս երբոր դարձաւ և տեսաւ անոնք
որ իր ետեւէն կերթային , ըսաւ անոնց . Ի՛նչ
կուզէք . անոնք ըսին իրեն , Ամբբի , (որ թարգ-
մանվելով վարդապետ ըսել է ,) ուր է քու բնա-
39 կարանդ : Ասաւ անոնց , Եկէ՛ք ու տեսէ՛ք . եկան
ու տեսան ուր տեղ որ իր բնակարանը էր . և ան
օրը անոր քովը կեցան . ինչու որ ժամը տասնին
40 վրայ էր : Ան երկուքէն մէկը քար լավձ Սիմոնին
եղբայրը Անդրեասն էր , որ լսեցին Յօջաննէսէն ,
41 և անոր ետեւէն գացին : Ասիկա պինտ առաջ իր
Սիմոն եղբայրը կըգտնայ՝ և կըսէ անոր . Ս՛եփան
42 գտանք՝ որ Քրիստոս կըթարգմանովի : Ասիկա
տարաւ անիկա Յիսուսին քովը . Յիսուս անոր
նայելով ըսաւ . Գու՛ն ես Սիմոնը Յովնանին որ-
դին . դու՛ն Անտիոս պիտի ըսվիս , որ Պետրոս կը-
թարգմանովի :
- 43 Ետեւի օրն ալ Յիսուս Գալիլեա ելլալ ուզեց .

իմ ետևէս : Ու Փիլիպպոսը Ռեթսայիդայի մէջէն 44
էր Լնդրէասին ու Պետրոսին քաղքէն : Փիլիպ- 45
պոս 'Սաթանայէլը կը գտնայ' և կըսէ անոր . 'Կը-
տանք Յիսուս 'Սաղովրեցիին Յովսէփին որդին' ու
բուն վրայ . Ս'ովսէս օրինաց մէջը գրեց , ու մար-
դարէններն ալ : 'Սաթանայէլ ըսաւ անոր . 'Սա- 46
ղարէթէն կարելի' է որ աղէկ բան մը ըլլայ . ըսաւ
անոր Փիլիպպոս . Եկոր ու տես : Յիսուս երբոր 47
տեսաւ 'Սաթանայէլը' որ դէպի իրեն կուգար , ը-
սաւ անոր համար . 'Ըհա իրաւցունէ Իսրայէլացի
մը , որ իր ներքը խարբըայուեալն չի կայ : 'Սա- 48
թանայէլ ըսաւ իրեն . Ուսկից կը ճանչնաս իս .
պատասխան տրւաւ Յիսուս' և ըսաւ անոր . Փի-
լիպպոս դեռ քեզ չի կանչած , դուն որ թուզին
ծառին տակն էիր' ես տեսայ քեզ : Պատասխան 49
տրւաւ իրեն 'Սաթանայէլ' և ըսաւ . Ո՞րքի'
դուն ես Լստուծոյ Որդին , դուն ես Իսրայէլի
թագաւորը : Յիսուս պատասխան տրւաւ անոր' 50
և ըսաւ . 'Բեզ թուզին ծառին տակը տեսայ ըսե-
լուս համար կը հաւատասկոր . ասկէց էվելի մեծ
բաներ պիտի տեսնաս դուն : Ու ըսաւ անոր . Շ'ըչ- 51
մարիտ ճշմարիտ կըսեմ ձեզի . աս'է Էդն պիտի
տեսնաք երկինքը բացված , և Լստուծոյ հրեշտակ-
ները' որ կելան ու կիջնան Որդոյ մարդոյ վրայ :

ԳԼ . Բ :

Եւ երբորդ օրը հարսնիք մը կար 'Վալիլեայի 1
'Վանա քաղքը , ու Յիսուսի մայրը հոն էր :
Յիսուս ալ կանչուվեցաւ' ու իր աշակերտներն ալ 2
ան հարսնիքը : Եւ երբոր գինին պակսեցաւ , 3
մայրը ըսաւ Յիսուսին . 'Վինի չունին : Յիսուս 4
ալ ըսաւ անոր . 'Կրնիկ' դուն իմ հետս ինչ բան
ունիս . իմ տոներս դեռ հասած չէ : Իր մայրը 5
սպասաւ որնեքուն ըսաւ . 'Ինչ որ ձեզի զուրցէ
նէ' ըրէք : Ըն վնց հատ մարմարիոն քարէ կարաս 6
ներ կային Ըրէաներուն մաքրութեանը համար ,

- որ անոնցմէ ամէն մէկը երկու կամ իրեք մար Բան
 7 կառնէր : Յիսուս ըսաւ անոնց . Ենցուցէք աս
 կարասները ջուրով . ու լեցուցին անոնք մինչև
 8 բերանը : Եւ ըսաւ անոնց . Հիմայ առէք՝ ու
 9 տնտեսին բերէք . անոնք ալ բերին : Աւ տնտեսը
 երբոր գինի դարձած ջուրին համը առաւ , և չէր
 գիտեր ուսկից ըլլալը . (բայց սպասաւորները գի-
 տէին որ ջուրը լեցուցին .) փեսային հետը կըխօսի
 10 տնտեսը , և կըսէ . Ա՛մէն մարդ անուշ գինին ա-
 ռաջ կըբաժնէ . ու երբոր խրմած կըլլան՝ անա-
 տենը գէշը . դուն անուշ գինիդ մինչև հիմայ պա-
 11 հեցիր : Յիսուս հրաշքներուն սկիզբը աս ըրաւ
 Գալիլեայի Կանա +աղջն մէջ , և իր փառքը
 յայտնեց . ու իր աշակերտները հաւտացին իրեն :
 12 Ա՛սկէ ետեւ Յիսուս Կափառնայում իջաւ , ին-
 քը՝ և իր մայրը՝ ու իր եղբայրները . և շատ օրեր
 հոն շի կեցաւ :
 13 Աւ շրէկց զատիկը մօտ էր , և Յիսուս Երու-
 14 սաղէմ՝ ելաւ . ու գտաւ որ տաճարին մէջը եզեր
 ու ոչխարներ և աղաւնիներ կըծախէին . ու ըս-
 15 տակ փոխողներն ալ նստեր էին : Եւ շուանէ խա-
 րազան մը շինեց , ու ամէնքը տաճարէն դուրս
 հանեց , ոչխարները՝ ու եզերը՝ և ըստակ փոխողնե-
 րուն պղինձները ցիրուցան ըրաւ , ու սեղանները
 16 կործանեց : Եւ անոնք որ աղաւնի կըծախէին՝ ը-
 սաւ անոնց . Ա՛ռէք ատիկա ատկէց , ու իմ շօրըս
 17 տունը առուտուրի տուն մի՛ ընէք : Ետքը իր ա-
 շակերտները միտքերնին բերին որ գրված է ,
 18 Քու տունիդ նախանձը իս պիտի ուտէ : Պատաս-
 խան տրվին շրէաները՝ և ըսին իրեն . Ի՞նչ նը-
 19 շան կըցուցընես դուն մեզի՝ որ աս կընես : Պա-
 տասխան տըւաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց . Քակե-
 ցէք ատ տաճարը , ու իրեք աւուր մէջը ատիկա
 20 կայնեցունեմ : շրէաները ըսին իրեն . Քառ-
 սունըվեց տարին շինվեցաւ աս տաճարը , և դուն
 իրեք աւուր մէջ պիտի կայնեցունես ատիկա :

Բայց ինքը իր մարմինն տաճարին համար կըսէր : 21
 Եւ երբ ինքը մեռելներէն յարութիւն առաւ՝ իր 22
 աշակերտները միտքերնին բերին , թէ՛ Մսիկա է
 եղեր որ ինքը ըսաւ . ու հաւտացին գիրքին՝ և
 Յիսուսի ըսած խօսքին :

Եւ երբոր դատկին տօնին ատենը Երուսաղէմ 23
 էր , շատերը հաւտացին անոր անունին . ինչու որ
 անոր ըրած հրաշքները կըտեսնային : Բայց ինքը 24
 Յիսուս իր անձը անոնց չէր հաւտար . ինչու որ՝
 ինքը գիտէր ամէն ինչ . ու պէտքը չէր՝ որ մէկը 25
 մարդու համար վկայութիւն տայ . ինչու որ ինքը
 գիտէր մարդուն ներսի դին ինչ կայ :

ՊՎ . Պ :

Եւ Փարիսեցոցմէն մէկ մարդ մը կար՝ իր անու- 1
 նը՝ Աիկողեմօս՝ Հրէից իշխան մը : Մսիկա գի- 2
 շերանց իրեն նկաւ՝ և ըսաւ անոր . Պարբի՛ գի-
 տենք որ դուն Մատուծմէ վարդապետ նկած ես .
 ինչու որ՝ մէկը չի կրնար ընել ատ հրաշքները որ
 դուն կրնես , թէ որ Մատուած իր հետը չըլլայ :
 Պատասխան տրւաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոր . 3
 Ճշմարիտ ճշմարիտ կրեսմ՝ քեզի . թէ որ մէկ
 մարդ մը նորէն չի ծընի՝ չի կրնար Մատուծոյ թա-
 գաւորութիւնը տեսնալ : Աիկողեմօս ըսաւ իրեն . 4
 Ինտոր կրնայ մէկ մարդ մը ծնանիլ , ան որ ծեր
 է . հնարաւոր բան է որ մէյմալ նորէն իր մօրը
 փորը մըանայ ու ծընի : Պատասխան տրւաւ Յի- 5
 սուս և ըսաւ . Ճշմարիտ ճշմարիտ կրեսմ՝ քեզի .
 թէ որ մէկ մարդ մը ջուրէն ու Հոգիէն չի ծնա-
 նի , չի կրնար Մատուծոյ թագաւորութիւնը մըտ-
 նալ : Ինչու որ մարմինէն ծնածը մարմին է , ու 6
 Հոգիէն ծնածը՝ հոգի : Ղուն մի՛ զարմանար որ 7
 քեզի ըսի . Պէտք է ձեզի նորէն ծընիլ . ինչու որ 8
 հովը ուր որ ուզէ՛ կրփրչէ , և անոր ձայնը կըլը-
 սես , բայց չես գիտեր ուսկից կուգայ՝ կամ ո՞ւր
 կերթայ . ասանկ ալ ան ամէնը որ Հոգիէն կըծը-

- 9 նի : Պատասխան տրւաւ 'Աիկողեմոս' և ըստւ ի-
- 10 ընն . Մտ ի՞նչպէս կրնայ ըլլալ : Պատասխան տրւաւ { } Խոուս՝ ու ըսաւ անոր . Պուն Խորայէլացոց
- 11 վարդապետ մըն ես , և առիկա չե՞ս գիտեր : Տ՛ըմարիտ ճշմարիտ կրսեմ՝ քեզի , որ՝ Ինչ որ գիտենք կրխօսինք , և ինչ որ կրտեսնանք՝ կրվկայենք . ու
- 12 մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր : Աւտի թէ որ երկրաւոր բաները ձեզի զուրցեցի՝ ու չէք հաւտար , ի՞նչպէս՝ թէ որ երկնաւոր բաները զուրցեմ՝ նէ՝
- 13 պիտի հաւտար : Եւ մէկը երկինքը չելաւ , թէ չէ ան՝ որ երկինքէն իջաւ Արդին մարդոյ , ան որ եր-
- 14 կինքն է : Եւ ինտոր Սոլսէս անապատին մէջ օձը բարձրբոցուց , անանկ ալ պէտք է որ՝ Արդին
- 15 մարդոյ բարձրբնայ : Ար ամէն ո՞վ որ անոր հաւտայ՝ չի կորսրվի , հապա յաւիտենական կեանքը
- 16 ընդունի : Ինչու որ՝ Մտուած անանկ սիրեց աշխարհ , մինչև որ իր միածին Արդին տրւաւ . որ ամէն ո՞վ որ անոր հաւտայ՝ չի կորսրվի , հապա
- 17 յաւիտենական կեանքը ընդունի : Ա՛սն զի Մտուած իր Արդին չի խրկեց աշխարհ , որ աշխարհը դատապարտէ . հապա՝ որ աշխարհ անով փրկ-
- 18 կրվի : Մն որ կըհաւտայ անոր՝ չի դատապարտրվիր . և ան որ չի հաւտար անոր , անիկա արդէն դատապարտրված է . ինչու որ Մտուածոյ մէկ հա-
- 19 տիկ ծընած Արդւոյն անունին չի հաւտաց : Եւ աս է դատապարտութիւնը՝ որ լոյսը աշխարհ եկաւ , ու մարդիկ խաւարը լոյսէն էվելի սիրեցին .
- 20 ինչու որ իրենց գործքերը չար էին : Ա՛սն զի ամէն ո՞վ որ չար կըգործէ՝ անիկա լոյսը կատէ , և լուսին դիմացը չի գար՝ որ իր գործքերը չի յան-
- 21 դիմանվին : Ի՛նչ ան որ ճշմարտութիւն կըգործէ՝ լուսին դիմացը կուգայ , որ իր գործքերը յայանի ըլլան թէ Մտուածով գործրվեցան :
- 22 Մտ բաներէն ետքը եկաւ { } Խոուս և իր աշակերտները շրէաստանի երկիրը , և հոն կըպրտրտէր անոնց հետ մէկտեղ՝ ու մկրտութիւն կընէր :

Յօհաննէսն ալ Յայննոնը Սաղեմի մօտ կըմկըր- 23
տէր . որովհետեւ հոն շատ ջուր կար , ու կուգայ-
ին և կըմկրտէին : Ինչու որ Յօհաննէս տակաւին 24
բանաբը դրված չէր :

Ու վիճարանու թիւն մը եղաւ Յօհաննէսին ա- 25
շակերտներուն մէջ շրէաներուն հետ մաքրու-
թեան վրայ : Եկան Յօհաննէսին՝ և անոր ըսին . 26
Ուարբի՛ անիկա որ քեզի հետ Յորդանանին մէկալ
կողմն էր , որուն համար դուն վկայու թիւն տը-
վիր , ահա ինքը կըմկրտէկոր . և ամէնքը անոր
կուգան : Պատասխան տրւաւ Յօհաննէս՝ և ըսաւ . 27
Մարդ ինքիրմէն բան մըն ալ չի կրնար ընել ,
թէ որ վերէն երկինքէն տրված չըլլայ անոր :
Ղուք ձեզմէն կըվկայէք ինծի , որ ձեզի ըսի թէ՛ 28
Ես Վրիստոսը չեմ՝ , հապա որ անոր առջևէն
խրկըված եմ : Ըն որ հարս ունի՛ փեսան անիկա 29
է . բայց փեսային բարեկամը՝ որ կրկենայ ու կը-
լլսէ անոր , ինքը էվելօք ուրախ կըլլայ փեսային
ձայնին համար . ուստի աս իմ ուրախութիւնս
լըցված է : Ըլ անիկա պէտք է որ մեծնայ , բայց 30
ես իջնամ : Ըն որ վերէն կուգայ՝ ամէնէն վեր է . 31
ան որ աս երկիրէս է՝ երկրաւոր է , ու երկիրէն
կըլսօսի : Ըն որ երկինքէն կուգայ , ինչ որ տեսաւ 32
և ինչ որ լսեց՝ ան կըվկայէ , ու անոր վկայութիւ-
նը մէկը չընդունիր : Ըն որ անոր վկայութիւնը 33
կընդունի , կնքեց՝ թէ Ըստուած ճշմարիտ է :
Ս ասն զի ան որ Ըստուած խրկեց՝ Ըստուծոյ 34
խօսքերը կըլսօսի . ինչու որ Ըստուած անոր չա-
փով չի տար շոգին : շայրը Որդին կըսիրէ , և 35
ամէն բան անոր ձեռքը տրւաւ : Ըն որ Որդիին 36
կըհաւտայ՝ յաւիտենական կեանքը կընդունի , և
ան որ Որդիին չի հնազանդիր՝ անիկա կեանք չի
տեսնար . հապա Ըստուծոյ բարկութիւնը անոր
վրայ կըմնայ :

ԳԼ Գ :

- 1 Արբոր Յիսուս իմացաւ որ Փարիսեցիները լսեցին՝ թէ Յիսուս Յօհաննէսէն ելելի աշակերտներ կրնէկոր՝ և կրմկրտէկոր . (Թէպէտ չէ թէ Յիսուս ինքը կրմկրտէր , հասցա իր աշակերտները .) Թողուց շրէաստան երկիրը՝ ու նորէն
- 4 Գալիլեա եկաւ : Եւ ինքը Սամարիայի մէջէն պիտի անցնէր : Եկաւ Սամարացոց մէկ քաղաքը՝ ուրուն անունը Սեքար էր , ան գեղին մօտ՝ որ անիկա Յակոբ իր տղղին Յովսէփին տըւաւ : Եւ հոն Յակոբին մէկ աղբիւրը կար . Յիսուս ալ ճարայէն հոգնած ըլլալով՝ ան աղբիւրին վրայ նըստաւ . Ժամն ալ վեցին ատեններն էր :
- 7 Սամարիայէն կնիկ մը եկաւ ջուր հանելու .
- 8 Յիսուս ըսաւ անոր . Տուր ինձի խրմմեմ՝ . (ինչու որ իր աշակերտները քաղաքը դացեր էին , որ ուտակիք առնեն :) Սամարացի կնիկը ըսաւ իրեն . Գուն որ շրէայ ես՝ ի՞նչպէս կուզես ջուր խրմմել մէկ Սամարացի կնիկէ մը . (ինչու որ շրէաները ընաւ Սամարացիներուն հետ շին խառնըվիր :)
- 10 Յիսուս պատասխան տըւաւ անոր՝ և ըսաւ . Թէ որ դուն գիտնայիր Աստուծոյ պարգևը , և ո՞վ է ան որ քեզի կըսէ , թէ՛ Ինձի խրմմելու տուր , դուն անկէջ կուզէիր , և ինքը քեզի կենդանի ջուր կուտար : Անիկը ըսաւ իրեն . Տէր՝ դուն ջըրհան ալ չունիս , ու աս հորը խորունկ է , հասցա ալ ուս
- 12 կից պիտի ունենաս ան կենդանի ջուրը : Ա՛ի թէ դուն մեր Յակոբ հօրմէն մե՞ծ մըն ես , որ աս հորը մեզի տըւաւ . և ինքը ասկէջ խրմմց՝ ու իր զաւակները՝ և իր անասունները : Պատասխան տըւաւ անոր Յիսուս և ըսաւ . Ա՛մէն ո՞վ որ ատ ջուրէն խրմմէ՞ նորէն կըծարաւի . բայց ո՞վ որ խրմմէ ան ջուրէն՝ որ ես անոր կուտամ , յաւիտեան չի՞ ծաւրաւիր : շասցա ան ջուրը՝ որ ես անոր պիտի տամ ,

պիտի ըլլայ իրեն ջուրի աղբիւր մը՝ որ յաւիտե-
 նական կենաց մէջը կըբողխէ : Անիկը ըսաւ անոր . 15
 Տէր՝ տուր ինձի ան ջուրը , որ չի ծարւիմ՝ և հոս
 չի գամ ջուր հանելու : Յիսուս ըսաւ անոր . 16
 Գնա՛ քու երկիրդ կանչէ , և հոս եկոր : Անիկը 17
 պատասխան տրւաւ իրեն՝ ու ըսաւ , Ես երիկ չու-
 նիմ . Յիսուս ըսաւ անոր , Ըղէկ ըսիր թէ երիկ
 չունիմ : Ինչու որ՝ դուն հինգ երիկ փոխեր ես , 18
 և ան որ հիմայ ունիս՝ քու երկիրդ չէ . ատիկա շի-
 տակ զուրցեցիր : Ըսաւ կնիկը իրեն . Տէր՝ ինձի 19
 կերևայ որ դուն մարգարէ մըն ես : Ա՛նք հայրե- 20
 ըր աս լեռանըս մտայ երկիրպագութիւն ըրիմ . և
 դուք կըսէք , թէ՛ Ա՛խայն Երուսաղէմն է տեղը ,
 ուր պէտք է երկիրպագութիւն ընել : Յիսուս 21
 ըսաւ անոր . Ար՛նիկ՝ հաւատայ ինձի , որ ժամա-
 նակ պիտի գայ որ անատենը ոչ աս լեռանը մտայ՝
 ու ոչ Երուսաղէմ պիտի երկիրպագութիւն ընեն
 չօր : Գուք անոր երկիրպագութիւն կընէք , որ 22
 ինքը չէք ճանչնար . մենք անոր երկիրպագութիւն
 կընենք՝ որ ան կըճանչնանք . ինչու որ փրկու-
 թիւնը չըէաներէն է : Ա՛խայն թէ ատեն պիտի 23
 գայ , ու հիմայ ալ է , որ ճշմարիտ երկիրպագող-
 ները՝ երկիրպագութիւն պիտի ընեն չօրը չո-
 գիով ու ճշմարտութիւնով . ինչու որ չայրը ի-
 րեն անանկ երկիրպագողներ կուզէ : Աստուած 24
 չոգի է . և իրեն երկիրպագողներուն ալ պէտք է
 որ հոգիով ու ճշմարտութիւնով երկիրպագու-
 թիւն ընեն : Անիկը ըսաւ իրեն . Գիտեմ՝ որ Ա՛ն- 25
 փան պիտի գայ՝ Վրիստոս ըսվածը . երբոր ինքը
 գայ՝ մեզի կըզուրցէ բոլոր բաները : Յիսուս ըսաւ 26
 անոր . Ես ան եմ՝ որ քեզի հետ կըխօսիմկոր : Եւ 27
 առ խօսքին մտայ իր աշակերտները եկան , ու զար-
 մացան՝ որ ան կնիանը հետ կըխօսէրկոր . բայց
 անոնցմէ մէկը չըսաւ՝ թէ՛ Ի՞նչ կուզես , կամ
 ի՞նչ կըխօսիսկոր ատոր հետը : Անիկը ձրգեց իր 28
 կուժը , ու քաղաքը գնաց՝ և ըսաւ մարդիկներուն :

- 29 Եկէք տեսէք մէկ մարդ մը , որ ես ինչ գործեր
եմ նէ՛ բոլորը ինծի ըսաւ . արդեօք անիկա՞ է
- 30 Քրիստոսը : Քաղաքէն ելան՝ և իրեն կուգային :
- 31 Ու դեռ անոնք շեկած՝ աշակերտները իրեն կա-
- 32 Ղաչէին և կըսէին , Սաբբի՛ հաց կեր : Անիկա ը-
սաւ անոնց . Ես կերակուր ունիմ ուտելու՝ որ
- 33 դուք չէք գիտեր : Աշակերտները կըսէին իրարու .
- 34 Արդեօք մէկը ատոր ուտելու բան մը բերա՞ւ : Յի-
սուս անոնց ըսաւ . Իմ կերակուրս ան է , որ ես
- իս խրկողին կամօք ընեմ , և անոր գործքը կատա-
- 35 բեմ : Չէ՞ որ դուք կըսէք , թէ՛ Չորս ամիս ալ
կայ՝ որ հունձի ատենը գայ . ահա ես ձեզի կըսեմ ,
- Աչքերնիդ վեր վերուցէք՝ ու արտերը նայեցէք ,
- 36 որ ձերմըկցեր են՝ և հնձելու հասեր են : Եւ ան
որ կըքաղէ՛ վարձքը կառնէ , ու պտուղը յաւիտե-
- նական կեանքին համար կըժողվէ , որ ցանողը ու
- 37 քաղողը մէկ տեղ ուրախանան : Ասով ան խօսքը
- ճշմարիտ է , թէ՛ Ուրիշը կըցանէ , և մէկ ուրիշը
- 38 կըքաղէ : Ես ձեզ խրկեցի քաղել ան որ դուք
չաշխատեցար . ուրիշները աշխատեցան , և դուք
- անոնց աշխատանքին մէջ մըտաք :
- 39 Եւ ան Սամարացոց քաղաքէն շատերը իրեն
հաւտացին ան կընկանը խօսքին համար որ վկայեց
- թէ , Ինչ որ ես գործեր էի նէ՛ բոլորը ինծի ըսաւ :
- 40 Ասանկ՝ երբոր Սամարացիները իրեն եկան՝ կա-
- ղաչէին անոր , որ իրենց քովը մնայ , ու երկու օր
- 41 հոն կեցաւ : Եւ ալ շատերը իրեն հաւտացին՝ իր
- 42 խօսքին համար : Ու կըսէին կնկանը , Չէ թէ աս-
- կէ ետե քու խօսքիդ համար կըհաւտանք . ինչու
որ՝ մենք մեզմէն լսեցինք ատկէց , և գիտենք որ
- ճշմարիտ ատ է աշխարհի Փրկիչը :
- 43 Եւ երկու օրէն ետքը ելաւ անկէց՝ ու Գալի-
- 44 լեա գնաց : Ինչու որ Յիսուս ինքը վկայեց , թէ՛
- Սարգարէն իր գաւառին մէջը պատիւ չունի :
- 45 Իայց երբոր ինքը Գալիլեա եկաւ՝ Գալիլեացի-
- ները անիկա ընդունեցին . ինչու որ տեսած էին

ան բոլոր նշանները՝ որ ինքք ըրաւ Երուսաղէմ տօնին ատենը . վասն զի իրենք ալ ան տօնին եկեր էին :

Կորէն եկաւ Վալիլեացոց Կանա քաղաքը՝ ուր 46 որ ջուրը գինի ըրեր էր . և հօն թագաւորի ցեղէ մէկը կար , որ իր որդին հիւանդ էր Կափառնայ ումի մէջ : Երբոր ինքք լսեց՝ թէ Յիսուս Հրէ- 47 աստանէն Վալիլեա եկեր է , եկաւ անոր ու կազաէր , որ իջնայ և իր որդին բժշկէ . ինչու որ մեռնելու մօտ էր : Յիսուս ըսաւ անոր . թէ որ 48 նշաններ ու հրաշքներ չի տեսնաք նէ՝ չէք հատար : Թագաւորի ցեղ մարդը ըսաւ իրեն . Տէր՝ 49 իջիր քանի որ իմ տղաս չէ մեռեր : Յիսուս ըսաւ 50 անոր . Կանա քու որդիդ ողջ է . մտղն ալ հատաց ան խօսքին որ Յիսուս իրեն ըսաւ , ու գնաց : Եւ երբոր կիջնար՝ իրեն դիմացը ելան իր ծառաները . աւետիս տուին՝ ու ըսին , թէ իր տղան ողջ է : Արհարցունէր անոնց անոր բժշկութեամբ ժամը . և 52 ըսին իրեն . Երեկ ժամը եօթնին տենդը թող տուաւ անիկա : Վիտցաւ անոր հայրը՝ թէ ան ժամին 53 էր , որ Յիսուս իրեն ըսաւ , թէ՛ Վու տղադ ողջ է . ու հատաց ինքք՝ և իր բոլոր տունն ալ : Ըստ 54 նորէն երկրորդ հրաշքն է՝ որ Յիսուս ըրաւ , երբոր Հրէաստանէն Վալիլեա եկաւ :

ԳԼ . Ե :

Ըսկէ ետեւ Հրէաներուն տօն էր . և Յիսուս 1
Երուսաղէմ եկաւ : Ու Երուսաղէմի մէջ ոչ 2
խարներուն աւազանը՝ որ Երբայեցերէն Ինթհեզգա կըսէր , հինգ բակ կար : Ար անոնց մէջ 3
էփելօք շատ հիւանդներ դրութեամբ կային , կոյրեր՝ կազեր՝ չորցածներ , որոնք կըսպասէին ջուրին խանրովելուն : Ասան զի Տէրօջը հրեշտակը ժամաւ 4
նակին աւազանը կիջնար , ու ջուրը կըխառնէր . և ո՛վ որ պինտ առաջ ան ջուրին խանրովելուն անոր մէջ կիջնար , կըբժշկուէր՝ հիւանդութեան

- 5 նշան մը չի մնալով : Եւ հոն մէկ մարդ մը կար ,
որ երսունը թը տարի իր հիւանդութեան մէջն
6 էր : Յիսուս երբոր տեսաւ անիկա՝ որ ինկած դը-
րած էր , ու գիտցաւ որ շատ ժամանակէ ՚ի վեր է ,
7 բաւ անոր . Կուզես որք ըլլալ : Հիւանդը պա-
տասխան տրւաւ իրեն . Տէր՝ մէկ մը չունիմ , որ
երբ ջուրերը խառնըվին նէ՛ իս աւազանը ձրգէ .
հապա մինչև որ ես կրտրնորնամ՝ ինծմէ առաջ
8 ուրիշ մը կիջնայ : Բաւ անոր Յիսուս . Ելիք
9 քու մահիճդ առ ու գնա : Եւ որ ջրնցաւ մարդը ,
ու ելաւ՝ առաւ իր մահիճը և կը պրտարտէր . ու ան
10 օրն ալ շարաթ էր : Հրէաները ան բժշկը ված ին
ըսին . Ըարաթ է , և քեզի չի վայել որ մահիճդ
11 վերցունես : Պատասխան տրւաւ անոնց ու ըսաւ .
Ըն որ իս բժշկեց՝ ինքը ինծի ըսաւ , Ըն մահիճդ
12 ու գնա : Հարցուցին անոր՝ և ըսին . Ո՞վ է ան
մարդը որ քեզի ըսաւ՝ Մահիճդ առ ու պրտարտէ :
13 Եւ բժշկը վողը չէր գիտեր թէ ո՞վ է ան . ինչու որ
Յիսուս ան տեղէն մէկդի քաջվեցաւ բազմութեա-
14 նը համար : Ընկէց ետքը Յիսուս անիկա տաճա-
րին մէջը կը գտնայ՝ ու կըսէ անոր . Ըհա ըսընտ-
ցար , ալ մեղք մի գործեր՝ որ ալ աւելի չար բան
15 մը չի պատասխի քեզի : Կնաց մարդը , ու Հրէա-
ներուն պատմեց , թէ Յիսուս էր՝ որ իս բժշկեց :
16 Եւ ասոր համար Հրէաները կը հալածէին Յի-
17 սուս , որ ան բանը շարաթ օրը կընէր : Եւ Յի-
սուս պատասխան տրւաւ անոնց . Իմ հայրըս մին-
18 չև հիմայ կը գործէ , ես ալ կը գործեմ : Ըսոր
համար ալ էվելօք ետեւէ էին Հրէաները որ անի-
կա սպաննեն . ինչու որ չէ թէ միայն շարաթ օրե-
րը չէր պահէր , հապա նաև Ըստուած իր Հայրը
կը կանչէր՝ ու ինքը զինքը Ըստուծոյ հաւատար կը-
19 նէր : Պատասխան տրւաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց .
Ճշմարիտ ճշմարիտ կըսեմ ձեզի , Որդին մար-
դոյ ինքիբմէն բան մըն ալ չի կընար ընել , միայն
թէ ինչ որ տեսնայ՝ որ հայրը կընէ , ինչու որ ան

ինչ բան որ կրնէ նէ՛ ան բանը Արդին ալ կրնէ
անոր նման : Պատճառն որ՝ շայրը կըսիրէ Ար- 20
դին , և ամէն բանը կըրցուցրնէ անոր՝ ինչ որ ին-
քը կրնէ . և անոնցմէ ալ աւելի մեծ գործքեր պի-
տի ցուցրնէ անոր , որ անոր վըայ դուք զարմա-
նաք : Ա՛սան զի ինչպէս շայրը մեռելները կըյա- 21
րուցանէ՛ ու կենդանի կրնէ , անանկ ալ Արդին՝
որոնք որ կուղէ նէ կրկենդանացունէ : Եւ շայ- 22
րը մէկը չի դատեր , հապա ամէն դատաստանը իր
Արդիին տըւաւ . որ ամէնքը պատուեն Արդին , 23
ինչպէս որ շայրը կըպատուեն . ան որ Արդին չի
պատուէր , անիկա խրկող շայրը չի պատուէր :
ՂՅմարիտ ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի , թէ՛ Լ՛ն որ իմ՝ 24
խօսքիս մտիկ կրնէ՛ և կըհատայ անոր որ իս խըր-
կեց , յաւիտենական կեանք կընդունի , ու դա-
տապարտութեան տակ չիյնար . հապա մահէն
դէպի կեանքը անցաւ : ՂՅմարիտ ճշմարիտ կը- 25
սեմ՝ ձեզի , որ՝ Դամանակ պիտի դայ՝ և ալ հիմայ
է , որ անատենը մեռելները պիտի լսեն Լ՛ստուծոյ
Արդիին ձայնը . և անոնք որ կըլսեն՝ պիտի ող-
ջըննան : Ա՛սան զի ինչպէս որ շայրը իր անձին 26
մէջը ունի կեանք , անանկ Արդիին ալ տըւաւ՝ որ
իր անձին մէջը ունենայ կեանք . ու իշխանութիւն 27
տըւաւ անոր դատաստան ընկրու . որովհետեւ ինքը
Արդի մարդոյ է : Լ՛սոր վըայ ի՞նչ կըզարմանաք . 28
ինչու որ ժամանակ պիտի դայ՝ որ բոլոր գերեզ-
մանի մէջ կըողները անոր ձայնը պիտի լսեն , ու 29
դուրս պիտի դան . անոնք որ բարեգործութիւն
ըրեր են՝ կենաց յարութեան համար , և անոնք որ
չարագործութիւն ըրեր են՝ դատապարտութեան
յարութեան համար : Ես ինքբիրմէս բան մըն ալ 30
չեմ կրնար ընել , հապա ինտոր կըլսեմ՝ նէ՛ անանկ
կըղատեմ , և իմ՝ դատաստանս շիտակ է . ինչու
որ՝ ես իմ կամբքս չեմ փնտրուեր , հապա անոր
կամբք՝ որ իս խըրկեց : Թէ՛ որ ես ինձի համար 31
վկայեմ նէ՛ իմ՝ վկայութիւնս ճշմարիտ չէ : Աւ- 32

- բիշն է որ ինծի համար կրվկայէ . և դուք գիտէք
 որ ճշմարիտ է ան վկայութիւնը՝ որ ինքը ինծի
 33 համար վկայութիւն ըրաւ : Գուք Հօհաննէսին
 խրկեցիք , և ինքը ճշմարտութեանը վկայեց :
 34 Բայց ես չէ թէ մարդոցմէ վկայութիւն կառնեմ .
 35 հապա՛ աս կրսեմ որ դուք փրկւիիք : Ընդհակա ճը-
 բադ մըն էր՝ որ կրվաւիէր ու լոյս կուտար . և
 դուք քիչ մը ատեն ուզեցիք անոր լուսովը ուրա-
 36 խանալ : Բայց ես Հօհաննէսէն ալ մեծ վկայու-
 թիւն ունիմ , ան գործքերը որ Հայրը ինծի տը-
 լաւ՝ որ անոնք կատարեմ , բուն ան գործքերը որ
 կը գործեմ՝ ինծի համար կրվկայեն՝ որ Հայրը իս
 37 խրկեց : Աւ Հայրը որ իս խրկեց՝ ինքը վկայեց
 ինծի համար . դուք ոչ անոր ձայնը բնաւ լսեցիք .
 38 և ոչ անոր կերպարանքը տեսաք : Եւ ոչ անոր
 խօսքը ձեր մէջը բնակած ունիք . ինչու որ՝ ան որ
 39 ինքը խրկեց , դուք անոր չէք հաւտարկոր : Գիր-
 քերը քննեցէք . ինչու որ դուք անտնցմով կրսե-
 պէք յաւիտենական կեանքը ունենալ . և բուն
 անոնք են որ ինծի համար կրվկայեն , որոնցմով
 40 որ կրսեպէք կեանք ունենալ . և դուք չէք ուզեր
 41 ինծի դալ , որ կեանքը ունենաք : Ես մարդոցմէ
 42 փառք չեմ առներ : Բայց գիտեմ ձեզ որ Ըս-
 43 տուծոյ սէրը մէջերնիդ չունիք : Ես իմ Հօրս ա-
 նուանովը եկայ , ու իս չէք ընդուներ . թէ որ ու-
 բիշ մէկ մը իր անուանովը դայ՝ անիկա կրնդունիք :
 44 Գուք ինտոր կրնաք հաւտալ , որ իրարմէ փառք
 կառնէք . և ան փառքը՝ որ մէկ Ըստուծմէն է ,
 45 չէք փնտրուեր : Մի կարծէք թէ ես ձեզի համար
 Հօրը քով ամբաստանութիւն պիտի ընեմ . կայ
 Դէլը որ ձեզի համար ամբաստանութիւն կրնէ
 Սոփսէսը՝ որուն վրայ որ դուք յուսացեր էք :
 46 Ասան զի թէ որ դուք Սոփսէսին հաւտայիք՝ ին-
 ծի ալ կը հաւտայիք . ինչու որ անիկա ինծի համար
 47 գրեց : Բայց թէ որ անոր գրածներուն չէք հաւ-
 տար , իմ խօսքերուս ինտոր պիտի հաւտաք :

ԳԼ . Գ :

Լս բաներէն ետքը Յիսուս Գալիլեացոց Տիրե- 1
 ղիայի ծովին մէկալ կողմը գնաց . և անոր ե- 2
 տեէն շատ ժողովուրդ կերթար . ինչու որ՝ կը-
 տեսնային ան հրաշքները որ հիւանդներուն վրայ
 կընէր : Յիսուս լեռ մը ելաւ , և հոն նստաւ ա- 3
 շակերտներուն հետ մէկ տեղ : Աւ Հրէաներուն 4
 զատիկ տօնը մօտ էր :

Յիսուս երբոր իր աչքը վեր վերցուց , ու տե- 5
 սաւ որ շատ ժողովուրդ կուգար իր քովը , ըսաւ
 Փիլիպպոսին . Ասկից հաց ծախու առնենք որ ա-
 տոնք ուտեն : Ըս կրսէր անիկա փորձելու հա- 6
 մար . բայց ինքը գիտէր ինչ պիտի ընէր : Փիլիպ- 7
 պոս պատասխան տըւաւ անոր . Երկու հարիւր
 դահեկանի հաց ատոնց հերիք չէ , թէ և ամէն մէկը
 քիչիկ մը առնէ : Իր աշակերտներէն մէկը՝ քար 8
 ըսլած Սիմոնին եղբայրը Ընդրէասը՝ ըսաւ իրեն .
 Հոս մէկ մանչ մը կայ , որ հինգ հատ գարիէ հաց 9
 ու երկու ձուկ ունի . բայց անիկա ի՞նչ պիտի ըլ-
 լայ առչափ մարդոցը : Յիսուս ըսաւ , Կստեցու- 10
 ցէք ատ մարդիկը . և ան տեղը շատ խոտ կար , ու
 մարդիկը նրստան համբանքով հինգ հազարի
 չափ : Եւ Յիսուս հացը առաւ՝ ու գոհացաւ , և 11
 ան նստողներուն բաժնեց . անանկ ալ ձուկերէն
 որչափ որ ուզեցին : Եւ երբոր կըշտացան՝ ըսաւ 12
 աշակերտներուն . Ժողվեցէք ան մնացած կտոր-
 վանքները՝ որ բան մը չի կորսուի : Ժողվեցին , 13
 ու տասներկու սակառ լեցուցին ան հինգ գարիէ
 նկանակէն մնացած կտորվանքը , որ ուտողներէն
 էվելցաւ :

Իայց մարդիկը երբոր ան ըրած հրաշքը տե- 14
 սան՝ կրսէին թէ , Ըսիկա է ան ճշմարիտ մարգա-
 ղէն՝ որ աշխարհ պիտի գար : Յիսուս երբոր իմա- 15
 ցաւ որ պիտի գան զինքը յափշտակեն՝ որ անիկա

- 16 Թագաւոր ընեն , նորէն մինակ լեռ մը գնաց : Եւ
իրիկուն որ եղաւ , իր աշակերտները ծովեզերքը
- 17 իջան : Աւ նաւը մտան՝ ծովին մէկալ կողմը կա-
փանայում կերթային . և անատենը մուծը կո-
- 18 խեց , ու Յիսուս գեռ իրենց չէր եկած : Օտովն
ալ հովին սաստիկ փրչելէն՝ տակնուվրայ կըլլար :
- 19 Աւ քանըհինգ կամ երսուն ասպարէզի չափ ա-
ւաջ որ գացին՝ տեսան որ Յիսուս ծովին վրայէն
կուգար՝ և նաւին մծտիկցեր էր , շատ մը վախցան :
- 20 Իայց ինքք ըսաւ անոնց . Ե՛ս եմ՝ մի՛ վախնաք :
- 21 Եւ կուզէին անիկա նաւը առնել . ու շուտով մը
նաւը ան երկիրը հասաւ՝ ուր որ կերթայինկոր :
- 22 Ետեւի օրը՝ ժողովուրդը որ ծովին մէկալ դին
էր , տեսաւ որ ուրիշ նաւ չի կար հոն ան մէկէն
ի զատ՝ որուն մէջը Յիսուսի աշակերտները մտան .
և որ Յիսուս աշակերտներուն հետ նաւը մտած
չէր , հապա մինակ իր աշակերտները գացին .
- 23 (բայց Տիրերիայէն ուրիշ նաւեր եկան ան տեղին
- 24 մծտ , ուր որ հացը կերան .) անատենը ժողովուր-
դը որ տեսաւ՝ թէ ո՛չ Յիսուս հոն է և ո՛չ իր ա-
շակերտները , անոնք ալ նաւերը առին՝ ու եկան
- 25 կափառնայում Յիսուսը փնտրուելու : Եւ երբոր
անիկա ծովին մէկալ դին գտան՝ ըսին իրեն . Ո՛ւր-
քի՛ երբ եկար դուն հոս : Յիսուս պատասխան տը-
ւաւ անոնց և ըսաւ . ՂՂմարիտ ճՂմարիտ կըսեմ՝
ձեզի . Կուք իս կըփնտրուէք չէ՞ թէ անոր համար
որ հրաշքներ տեսաք , հապա անոր համար՝ որ ան
- 27 հացէն կերաք ու կըշտացաք : Կացէք դատեցէք
չէ՞ թէ կորըստական կերակուրին համար , հապա
ան կերակուրին համար՝ որ յաւիտենական կեանե-
քին մէջ կըմնայ , որ անիկա Արդին մարդոյ ձեզի
պիտի տայ . ինչու որ Հայրը անիկա Մատուած
- 28 ըլլալ կընքեց : Ի՛սին իրեն . Ի՞նչ պիտի ընենք՝
29 որ Մատուծոյ գործքերը գործենք : Պատասխան
տըւաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց . Ը՛ս է Մատուծոյ
30 գործը , որ անոր իրկածին հաւտաք դուք : Ի՛սին

իրեն , Ի՞նչ նշան կրնեսկոր՝ որ տեսնանք ու հաւ-
տանք , ի՞նչ է քու ըրած գործքդ : Ս՛եր հայ- 31
բերը անապատին մէջը մանանան կերան՝ ինտոր
որ դրված է , Երկինքէն հաց տրւաւ անոնց որ ու-
տեն : Յիսուս ըսաւ անոնց . Ղ՛ջմարիտ ճ՛ջմարիտ 32
կրսեմ՝ ձեզի , որ՝ Մ՛ն երկինքէն իջած հացը Ս՛ով-
սէս չի տրւաւ ձեզի , բայց իմ շայրս պիտի տայ
ձեզի երկինքէն ան ճ՛ջմարիտ հացը : Ինչու որ 33
Մատուծմէ տրված հացը ան է՝ որ երկինքէն կիջ-
նայ , ու աշխարհիս կեանք կուտայ : Բ՛սին իրեն . 34
Տէր՝ ամէն իժիր ան հացը մեզի տուր : Յիսուս 35
ըսաւ անոնց . Ես եմ կենաց հացը . ան որ ինձի
կուգայ՝ չի անօթննար . և ան որ ինձի կըհաւտայ՝
ամենեւին չի ծարաւնար : Իայց ես ձեզի ըսի , որ 36
դուք իս տեսաք՝ ու չէք հաւտար : Մ՛ն ամէնը որ 37
շայր ինձի կուտայ՝ ինձի պիտի գայ . և ան որ
ինձի կուգայ՝ դուրս չեմ հաներ : Ինչու որ՝ ես 38
երկինքէն իջայ՝ չէ թէ իմ կամքս ընելու , հապա
անոր կամքը՝ որ իս խրկեց : Մ՛ս է իմ շօրս կամ- 39
քը որ իս խրկեց , որ ան ամէնը որ շայր ինձի
տրւաւ՝ չի կորսընցունեմ անկէց . հապա յարու-
թիւն տամ անոր ետքի օրը : Մ՛ս է իմ շօրս 40
կամքը , որ ան ամէնը որ կըտեսնայ Արդին՝ և կը-
հաւտայ անոր , յաւիտենական կեանքը ընդունի .
եւ ալ յարութիւն տամ անոր ետքի օրը :

Նրէաները կըտրուարային իրեն համար , ին- 41
չու որ ըսաւ թէ՛ . Ես եմ երկինքէն իջած հացը .
և կրսեին . Մ՛սիկա Յիսուսը Յովսէփին որդին չէ՞ 42
մի՞ որ իր հայրը ու մայրը մենք կըձանշանք . հա-
պա ալ ինտոր կրսէ , թէ՛ Ես երկինքէն իջայ : Պա- 43
տաստան տրւաւ Յիսուս և ըսաւ անոնց . Իրարու
հետ մի՛ մըմարտաք : Ս՛էկը չի կրնար ինձի գալ՝ 44
թէ որ իս խրկող շայրը անիկա չի քաշէ նէ . որ
եւ անոր յարութիւն կուտամ ետքի օրը : Ս՛ար- 45
գարէից մէջը դրված է . Եւ ամէնն ալ Մատուծմէ
տրված ըլլան . ան ամէնը որ շօրմէն կըլլսէ ու

- 46 կըստրվի՝ ինծի կուգայ : Չէ թէ մէկը շայրը տե-
սած է , եթէ ոչ ան՝ որ Մտուածմէն է , անիկա
47 շայրը տեսաւ : Տ՛շմարիտ ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի ,
թէ՛ Մն որ ինծի կըհաւտայ՝ յաւիտենական կեան-
48 քը կընդունի : Ե՛ս եմ կենաց հացը : Չեր հայ-
49 բերը անապատին մէջ մանանան կերան՝ ու մեռան :
- 50 Մ.ս է ան հացը որ երկինքէն իջած է , որ թէ մէկը
51 ասկէց ուտէ նէ՛ չի մեռնիր : Ես եմ կենդանի հա-
52 ջը՝ որ երկինքէն իջայ : Թէ՛ որ մէկը աս հացէն ու-
տէ՛ յաւիտեան պիտի ապրի . և ան հացը՝ որ ես
պիտի տամ , իմ մարմինս է , որ ես պիտի տամ
աշխարհի կեանքին համար :
- 53 շրէաները իրարու հետ կըկուուէին ու կըսէ-
ին , Ինտոր կընայ ասիկա իր մարմինը մեզի տալ
54 ուտելու : Յիսուս բաւ անոնց . Տ՛շմարիտ ճըշ-
մարիտ կըսեմ՝ ձեզի , թէ՛ որ Արդոյ մարդոյ մար-
մինը չուտէք և անոր արիւնը չի խրմէք՝ ձեր ան-
55 ձերուն մէջը կեանք չէք ունենար : Ա՛յլ որ իմ
մարմինս ուտէ և իմ արիւնս խրմէ՛ յաւիտենա-
կան կեանք ունի . ու ես յարութիւն առնել կու-
56 տամ անոր ետքի օրը : Ինչու որ՝ իմ մարմինս
ճշմարիտ կերակուր է , և իմ արիւնս ճշմարիտ
57 խմելիք է : Մն որ իմ մարմինս կուտէ՛ և իմ արիւ-
նըս կըխրմէ , անիկա իմ ներսի դիս կըբնակի՝ ու
58 ես անոր ներսի դին : Ինչպէս որ կենդանի շայ-
րը իս խրկեց , ես ալ կենդանի եմ շօրքս ձեռ-
քովս . և ան որ իս կուտէ՛ ինքն ալ իմ ձեռքովս
59 կենդանի կըմնայ : Մ.ս է ան հացը , որ երկինքէն
իջած է . չէ թէ ինտոր որ հայրերնիդ մանանան
կերան՝ ու մեռան . ան որ աս հացը կուտէ՛ յաւի-
տեան պիտի ապրի :
- 60 Մ.ս բանը զուրցեց ժողովարանին մէջը՝ երբոր
կատիառնայում կըստրվեցունէր :
- 61 Աւաշակերաներէն շատերը երբոր լսեցին՝ բսին .
Պինտ է աս խօսքը . ո՛վ կընայ ատոր մտիկ ընել :
- 62 Յիսուս երբոր ինքնիրենը հասկըցաւ՝ որ աշա-

կերտները ան բանին համար կրարուարուան , ըսաւ
անոնց . Ետիկա ձեզ կըգայ թակղեցունէ՞կոր :
Հապա ինչ պէտէ խորհի՞ թէ որ տեսնաք Արդին 63
մարդոյ՝ որ ելլայ ուր տեղ որ առաջ էր նէ : Հո 64
գին է կենդանի ընողը , մարմինը շահ մը չընէր .
ան խօսքը որ ես ձեզի խօսեցայ՝ հոգի ու կեանք
է : Բայց ձեր մեջէն ոմանք կան որ չեն հաւտար . 65
ինչու որ Յիսուս առաջմանէ գիտէր թէ ո՞վ են
անոնք որ չեն հաւտար , և ո՞վ է ան որ զինքը
պիտի մատնէ . ու կըսէր . Եսոր համար ձեզի բոհ , 66
որ՝ Սէկը չի կրնար ինծի դալ , թէ որ իմ հօր-
մէս տրված չըլլայ անոր :

Եսկից իր աշակերտներուն շատերը ետ գացին , 67
և ալ իր հետը չէին պըտըտիր : Յիսուս տասներ- 68
կու աշակերտներուն ըսաւ . Գուք ալ կուզէք մի
երթալ : Սիմոն Պետրոս պատասխան տրուաւ ա- 69
նոր . Տէր՝ որուն պիտի երթանք , դուն յաւիտե-
նական կեանքի խօսքեր ունիս : Եւ մենք հաւտա- 70
ցինք ու ճանչցանք՝ որ դուն ես Բրիստոսը Ես-
տուծոյ Արդին : Յիսուս պատասխան տրուաւ ա- 71
նոնց . Ես ձեզ տասներկուքը չընտրեցի մի , ու
ձեզմէն ալ մէկը ստանայ է : Եւ կըսէր Իսկա- 72
րիովտացի Սիմոնեան Յուդային համար . ինչու
որ անիկա էր որ զինքը պիտի մատնէր , ու տաս-
ներկուքէն մէկն էր :

ԳՂ . Ե :

Եւ ասկէ ետեւ Յիսուս Գալիլեայի մէջ ժուռ 1
կուգար . ինչու որ չէր ուզեր Հրէաստանի
մէջը պըտըտիլ . վասն զի Հրէաները զինքը մեռ-
ցունել կուզէին :

Եւ Հրէաներուն տաղաւարահար ըստ թոնը 2
մօտ էր : Իր եղբայները բոհն իրեն , Ելիւր ասկէց՝ 3
ու Հրէաստան գնա , որ քու աշակերտներդ ալ
տեսնան քու գործքերդ որ կընես : Ինչու որ մէ- 4
կը չի կայ որ ծածուկ բան մը ընէ , և ուզէ որ ին-

- քը ճանչցրված ըլլայ . թէ որ դուն ատոնք կրնես՝
 5ինքքդինքքդ աշխարհին յայտնէ : Պատճառն որ
 6եղբայրներն ալ իրեն հաւտացած չէին : Յիսուս
 ըսաւ անոնց . Իմ ատենս դեռ եկած չէ . բայց ձեր
 7ատենը ամէն իժիր պատրաստ է : Ըշխարհը ձեզ
 չի կրնար ատել . բայց իս կատէ . ինչու որ ես ա-
 նոր վրայ կրվկայեմ թէ իր գործքերը չար են :
 8Պաւք գացէք ան տօնին . ես դէմ չեմ երթար ան
 9տօնին . ինչու որ՝ իմ ժամանակս լըցված չէ : Ըս
 10երբոր ըսաւ , ինքը հոն Վալիլեա մնաց : Երբոր
 իր եղբայրները ելան , հապա ինքն ալ ելաւ տօ-
 նին . չէ թէ յայտնի՝ հապա զատուկ կերպով մը :
 11 Եւ շրէաները ան տօնին ատենը կրփրնարուէ-
 12ին զինքք՝ ու կրսէին . Ո՞ր է անիկա : Ու ժողո-
 վուրդին մէջը տրոտրոտց մը կար իրեն վրայ . կէ-
 սերնին կրսէին , թէ՛ Ըշէկ Կարէ է , ուրիշները
 կրսէին՝ Չէ , հապա ժողովուրդը կրմոլորցունէ-
 13կոր : Եւ մէկը համարձակ չէր կրնար խօսիլ ա-
 նոր համար՝ շրէաներուն վախէն :
 14 Տօնը երբոր կէս եղաւ , Յիսուս տաճարը ելաւ՝
 15ու կրսորվեցունէր : շրէաները կըզարմանային և
 կրսէին , Ինտոր ասիկա գիրքերը գիտէ , որ բնաւ
 16տրված չէ : Յիսուս պատասխան տրաւ անոնց՝ և
 ըսաւ . Իմ վարդապետութիւնս իմն չէ , հապա իս
 17իրկողինն է : թէ որ մէկը կուզէ անոր կամքը ը-
 նել , պիտի գիտնայ աս վարդապետութեանս հա-
 մար՝ Ը՛է Ըստուծմէ՛ է մի իրաւցունէ , թէ ես ինք-
 18իրմէս կրխօսիմ : Ըն որ ինքիրմէն կրխօսի՝ իր ան-
 ձին փառքը կրփնարուէ . բայց ան որ զինքը խըր-
 կողին փառքը կրփնարուէ՝ անիկա ճշմարիտ է , և
 19անոր քով անիրաւութիւն չի կայ : Ս՛ովսէս չի
 տրւաւ ձեզի օրէնքք , ու ձեզմէ մէկն ալ չի պա-
 20հեր օրէնքք : Ինչու կրփնարուէք իս սպաննել .
 պատասխան տրաւ ժողովուրդը և ըսաւ . Վե կայ
 21քու ներսըդ . ո՞վ քեզ կրփնարուէ սպաննել : Պա-
 տասխան տրաւ անոնց Յիսուս և ըսաւ . Ս՛էկ

գործ մը գործեցի՝ ու ամէնքդ ալ զարմացեր էք :
 Աւտի Ս՝ ուխտէս ձեզի թլփատու թիւնը արւաւ . 22
 (չէ որ ան Ս՝ ուխտէն էր , հապա նախնիքներէն .)
 ու շարած օրը մարդ կրթիատէք : Աւտի թէ որ 23
 շարած օրը մարդ թլփատու թիւն կաննէ որ
 Ս՝ ուխտսին օրէնքը չի քակվի . ինծի կրսրդողէք որ
 ես շարած օրը ամբողջ մարդ մը բժշկեցի : Լ. շ. քի 24
 երևցածին պէս դատաստան մի՛ ընէք . հապա չի-
 տակ դատաստան բրէք :

Ան Երուսաղէմացիներէն ոմանք կըսէին . Լ. սի- 25
 կա ան չէ՞ որ զինքը կրթնտրուէին սպաննել . բայց 26
 ահա յայտնի կըլսօսիկոր , և ատոր բան մը չեն ը-
 սերկոր : չըլայ թէ իշխաններն ալ գիտնան թէ
 ասիկա է Վ. րիստոսը : Սակայն մենք ասիկա գի- 27
 տենք ուսկից է . բայց Վ. րիստոսը երբոր գայ՝ մե-
 կը չի գիտեր ուսկից է :

Յիսուս կանչեց տաճարին մէջը՝ կըսորվեցունէր , 28
 և կըսէր . Ի՛ս ալ գիտէք , և ուսկից ալ եմ նէ՛
 գիտէր , ու ինքիրմէս եկած չեմ՝ . հապա ան որ իս
 խրկեց՝ ճշմարիտ է , որ անիկա դուք չէք գիտեր :
 Ես գիտեմ անիկա . ինչու որ ես բուն անիկեց եմ , 29
 և ինքը իս խրկեց : Աուզէին որ զինքը բունն . 30
 բայց անոնց ձեռքէն ելաւ , և մէկն ալ իրեն ձեռք
 չի զարկաւ . ինչու որ՝ իր ատենը դեռ հասած չէր :
 Աւ ժողովուրդէն շատերը հաւտացին իրեն , և կը- 31
 սէին . Վ. րիստոսը որ գալու ըլլայ նէ , էվելի նը-
 շաններ մի պիտի ընէ , որչափ որ ասիկա կընէկոր :

Փարիսեցիներն ալ լսեցին ժողովուրդին տուր- 32
 ոսքը անոր վրայով . ու քահանայապետները և
 փարիսեցիները սպասաւորներ խրկեցին , որ բըռ-
 նեն անիկա : Ի՛սաւ Յիսուս . Վ. իչ մը ժամանակ 33
 ալ ձեզի հետ եմ՝ , ու կերթամ անոր՝ որ իս խըր-
 կեց : Ի՛ս պիտի փնտրուէք՝ ու չի պիտի գտնաք . և 34
 ուր որ ես կերթամ , դուք չէք կրնար գալ : Ը- 35
 բէաները ըսին իրարու . Ի՛այց ո՞ւր պիտի երթայ
 ասիկա , որ մենք զինքը չի պիտի գտնանք . միթէ

- Հեթանոսներուն Տօջջ ցիրուցան նշածներուն պիտի երթայ , և Հեթանոսները պիտի սորվեցունէ :
- 36 Ինչ է ան խօսքը՝ որ զուրցեց . Իս պիտի փնտրուէք ու չի կրնար գտնալ , և ուր որ ես կերթամ՝ դուք չէք կրնար գալ :
- 37 Տօնին վերջի ան մեծ օրը Յիսուս կայներ էր , կրկանչէր՝ և կրսէր , թէ որ մէկը ծարաւ է՝ ինձի
- 38 թող դայ՝ ու խրմէ : Են որ ինձի կրհաւտայ՝ ինչպէս որ գիրքերը կրսեն , Ենոր փորէն կենդանութիւն տըւող ջուրերու գետեր պիտի բրդխեն :
- 39 Եսիկա Հողիին համար կրզուրցէր , որ պիտի ընդունէին անոնք որ իրեն հաւտային . վասն զի Հոգին սուրբ արեւած չէր տակաւին , ինչու որ Յիսուս
- 40 դեռ փառաւորված չէր : Դողովուրդէն ոմանք աս խօսքը որ լսեցին՝ կրսէին . Եսիկա է ճրջ-
- 41 մարիտ մարգարէն : Աւրիշները կրսէին . Եսիկա է Վրիստոսը . բայց կէսերնին կրսէին՝ Վրիստոս
- 42 Վալկեայէն մի պիտի գայ : Են որ գիրքերը կրսեն , թէ՛ Վաւիթի ցեղէն ու Իսթլեհէմի գեղէն , ուր տեղ որ Վաւիթն էր , անկց պիտի գայ Վր-
- 43 թիստոսը : Եւ ժողովուրդին մէջ երկպառակութիւն մը եղաւ անոր համար : Եւ անոնցմէ ոմանք ուզեցին բռնել անիկա . բայց մէկը ձեռք չի դրացուց իրեն :
- 45 Աւ սպասաւորները նորէն եկան քահանայապետներուն և Փարիսեցիներուն . ու ասոնք ըսին
- 46 անոնց . Ինչու անիկա հոս չի բերիք : Պատասխան տրվին սպասաւորները և ըսին . Ինչու մէկ մարդ
- 47 մը անանկ խօսած չէ , ինչպէս որ ան մարդը : Պատասխան տրվին Փարիսեցիները և ըսին . Վո՞ւք
- 48 ալ մի մոլորեցաք : Իշխաններէն մէկը հաւտայ մի
- 49 անոր՝ կամ Փարիսեցիներէն . միայն թէ ան հաստ մարդիկը՝ որ օրէնք չեն գիտեր , ալ նշոված են :
- 50 Երկողեմոս բաւ անոնց , որ առաջուց գիշեր տա-
- 51 տեն իրեն եկեր էր , և անոնցմէ մէկն էր : Անոր օրէնքը մարդ կրդատէ մի , թէ որ առաջ անկից

բան մը չի լըսէ , կամ չի գիտնայ ինչ ըրեր է :
Պատասխան տըւին անոր և ըսին . Վուն ալ մի 52
Վալիլեայէն ես . քրննէ ու նայէ , որ Վալիլեայ-
էն մարգարէ չելար : Եւ ամէն մէկը իրենց տե- 53
ղերնին գացին :

Վ . Բ . :

Եւ Յիսուս Չիթենեաց լեռը գնաց : Ու առտը 1
վանց նորէն տաճարը եկաւ , և բոլոր ժողո- 2
վուրդը իրեն կուգար , ու ինքը նստեր կըստովե-
ցունէր անոնց : Վալիրները ու քահանայապետնե- 3
րը և Փարիսեցիները մէկ կնիկ մը բերին շուժեան
մէջ բռնրված , ու կայնեցունելով անիկա առջևը՝
ըսին իրեն . Ա՛րդապետ , աս բռնրված կնիկը՝ 4
ինքը յայտնի շուժիւն ըրած է : Եւ օրինաց մէջ 5
Ս՛ովսէս մեզի պատուիրեց՝ ասանկները քարկո-
ծել . Տիմայ դուն ի՛նչ կըսես ատոր համար : Եւ 6
կըսէին ինքը փորձելով , որ իր վրայ ամբաստա-
նութիւն մը ունենան . բայց Յիսուս դէպի վար
նայելով՝ մատովը գետնին վրայ կըգրէր : Սակայն 7
երբոր վրայ ինկան հարցընելով իրեն , վեր նայ-
ելով ըսաւ . Չեր մէջէն անմեղ եղողը՝ առաջ ա-
նիկա թող քար ձրգէ ատոր վրայ : Եւ նորէն դէ- 8
պի վար նայելով՝ գետնին վրայ կըգրէր : Եւ աս 9
որ լսեցին նէ՛ մէկիկ մէկիկ դուրս կելլային՝ առջին-
ներէն սկըսած մինչև ետքինները . և Յիսուս մի-
նակ մնաց , ու կնիկն ալ առջին կայներ էր : Պա- 10
տասխան տըւաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոր . Կը՛նիկ՝
նըր են , մէկը քեզ չի դատապարտեց : Եւ ան 11
ըսաւ , Չէ՛ Տէր . ու ըսաւ Յիսուս , Ես ալ չեմ՝
դատապարտեր քեզ . գնա՛՛ տակէ ետև մեղք մի՛
գործեր :

Յիսուս նորէն խօսեցաւ անոնց հետ՝ և ըսաւ . 12
Ես եմ աշխարհի լոյսը . ան որ իմ ետևէս կուգայ՝
մութի մէջ չի քալեր . հապա կենաց լոյսը կառնէ :
Փարիսեցիները ըսին իրեն . Վուն քու անձիդ հա- 13

- մար կրվկայեսկոր , և քու վկայութիւնդ ճշմարիտ
 14 չէ : Պատասխան տրուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց .
 թէպէտ ես իմ անձիս համար վկայեմ , բայց իմ
 վկայութիւնս ճշմարիտ է . ինչու որ գիտեմ ուս-
 կից եկայ , և ուր կերթամ : բայց դուք չէք գի-
 15 տեր , ուսկից կուգամ՝ կամ ուր կերթամ : Ղուք
 մարմինին նայելով դատաստան կրնէք . ես չեմ
 16 դատեր՝ ոչ մէկն ալ : Եւ թէպէտ որ մէկն ալ դա-
 տելու ըլլամ , իմ դատաստանս ճշմարիտ է . ինչու
 որ ես մինակ չեմ : հապա ես՝ և ի՛նչ հետս նայրը ,
 17 որ իս խրկեց : Ու ձեր օրէնքին մէջն ալ գրված է ,
 թէ՛ Երկու մարդու վկայութիւնը ճշմարիտ է :
 18 Ես եմ՝ որ ինձի համար կրվկայեմ , ու կրվկայէ
 19 ինձի համար նայրը՝ որ իս խրկեց : Կրսէին իրեն ,
 Ուր է քու նայրդ . պատասխան տրուաւ Յիսուս՝
 և ըսաւ անոնց . Ոչ իս գիտէք՝ և ոչ իմ նայրս .
 թէ որ իս գիտնայիք , ըլլայ թէ իմ նայրս ալ
 կրգիտնայիք :
- 20 Ես խօսքը խօսեցաւ գանձատունին մէջ , երբոր
 հոն տաճարին մէջ կրսորվեցունէրկոր . ու մէկը
 չի բռնեց զինքը , ինչու որ՝ գեւ իր ատենը չէր
 հասած :
- 21 Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց . Ես կերթամ՝ ու
 իս պիտի փնարուէք . և ձեր մեղքերուն մէջ պիտի
 մեռնիք . ինչու որ՝ ուր որ ես կերթամ նէ , դուք
 22 չէք կրնար գալ : Նրէաները կրսէին , Ինքրզին-
 քը պիտի մեռցունէ՞ , որ կրսէ թէ՛ Ուր որ ես կեր-
 23 թամ նէ՞ , դուք չէք կրնար գալ : Եւ ըսաւ ան-
 ոնց . Ղուք ասկից վարէն էք , ու ես անկից վե-
 24 խարհես : Բայց ձեզի ըսի , թէ՛ Ղեր մեղքերուն
 մէջը պիտի մեռնիք . ինչու որ եթէ չի հաւտար թէ
 25 ես եմ , ձեր մեղքերուն մէջը պիտի մեռնիք : Ի-
 սին իրեն , Ղուն ո՞վ ես . ըսաւ անոնց Յիսուս ,
 26 Է՛ն առջինը՝ որ ես կրխօսիմկոր ձեզի հետ : Եւ ան
 բան ունիմ՝ ձեր վրայ խօսելու՝ և դատելու . բայց

ան որ իս խրկեց՝ ճշմարիտ է . ես ալ ան բանը որ իրմէն լսեցի , անիկա կրխօսիմ աշխարհիս մէջ : Եւ անոնք չիմացան որ շօրը համար կըզուրցէր 27 իրենց :

Ընտրեալ Յիսուս ըսաւ անոնց . Երբոր Արդին 28 մարդոյ կըբարձրացունէք , անատենը պիտի գնանաք որ ես եմ , ու որ ինքիրմէս բան մը չեմ ըրեր . հապա իմ շայրս ինտոր իս սորվեցուց , ան կրխօսիմ : Եւ ան որ իս խրկեց՝ ինծի հետ է , իս 29 մինակ թող չի տըւաւ . ինչու որ ես միշտ անոր ուզածը կրնեմ :

Երբոր ասիկա խօսեցաւ , շատերը իրեն հաւ- 30 տացին : Եւ կըսէր Յիսուս հաւտացող շրէանե- 31 բուն . թէ որ դուք իմ խօսքիս մէջ կենաք նէ՛ իմ ճշմարիտ աշակերտներս էք . և ճշմարտութիւնը 32 պիտի գիանաք , և ան ճշմարտութիւնը ձեզ պիտի ազատէ : Պատասխան տըւին իրեն՝ և ըսին . 33 Սենք Երբահամին զաւակներն ենք , ու ամենեւին մէկու մը չի ծառայեցինք . ինտոր կըսես թէ ազատ պիտի ըլլաք : Յիսուս պատասխան տըւաւ 34 անոնց և ըսաւ . Ճշմարիտ ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի , թէ՛ Եմէն ո՛վ որ մեզք կըգործէ՛ անիկա մեզքի ծառայ է : Եւ ծառան տունին մէջ յաւիտեան չի 35 մնար , բայց որդին յաւիտեան կըմնայ : Աւստի՛ 36 թէ որ Արդին ձեզ ազատ րնէ , ալ իրաւցընէ ազատ կըլլաք : Վիտեմ որ Երբահամի զաւակ էք , 37 բայց իս մեռցընել կուզէք . ինչու որ՝ իմ խօսքս ձեր ներսի դին տեղ չունի : Ես ինչ որ տեսայ 38 շօրըս քովը՝ կըզուրցեմ . և դուք ձեր հօրմէն ինչ որ լսեցիք նէ՛ կրնէք : Պատասխան տըւին ի- 39 բեն՝ և ըսին . Սեր հայրը Երբահամն է . ըսաւ անոնց Յիսուս . թէ որ Երբահամի որդիքը ըլլայիք , Երբահամի գործքերը կըգործէիք : Եւ այց 40 չիմայ կուզէք դուք որ իս սպաննէք , անտան՛ մէկ մարդ մը՝ որ ձեզի ճշմարտութիւն խօսեցայ , ան որ իմ շօրմէս լսեցի . Երբահամ՝ ատ բանը չը-

- 41 բաւ : Վուք ձեր հօրը գործքը կրնէք . ըսին իրեն ,
 Սենք պոսնրկու թննէ շենք ծնած . մենք մէկ
- 42 շայր մը ունինք՝ Դայն Մատուած : Յիսուս ըսաւ
 անոնց . թէ որ Մատուած էր ձեր շայրը , կըսի-
 րէիք իս . ինչու որ ես Մատուծմէ ելայ ու եկայ ,
 և չէ թէ ինքիբրմէս եկայ . հապա անիկա իս խրը-
- 43 կեց : Ինչու դուք իմ խօսքերս չէք հասկընար .
 անոր համար որ չէք կրնար իմ ըսածըս մտիկ ընել :
- 44 Վուք յէր հօրմէն Սատանայէն էք , ու ձեր հօրը
 բաղձանքը կուղէք ընել . որ ինքը սկիզբէն հետէ
 մարդասպան էր , և ճշմարտութեան մէջ չի կե-
 ցաւ , ինչու որ՝ անոր ներսի դին ճշմարտութիւն
 չի կայ . երբոր անիկա սուտ մը կըխօսի , բուն ի-
 րեններէն կըխօսի . պատճառն որ ինքը սուտ է՝ և
- 45 անոր հայրը : Բայց ես որ ճշմարտութիւն կըխօ-
 46 սիմ , ինծի չէք հաւտար : Չնզմէն ո՞վ կրնայ իս
 յանդիմանել մեղքի համար . թէ որ ճշմարտաբ
- 47 կըխօսիմ ձեզի , ինչու ինծի չէք հաւտար : Են
 որ Մատուծմէն է՝ Մատուծոյ խօսքերը մտիկ կընէ .
 և դուք անոր համար մտիկ չէք ըներ , որ Մատուծ-
- 48 մէ չէք : Պատասխան տրվին շրէաները՝ և ըսին
 իրեն . Եղէկ չենք ըսեր մենք , որ դուն Սամա-
- 49 րացի ես՝ ու դե կայ քու ներսդ : Յիսուս պա-
 տասխան տրւաւ՝ և ըսաւ . Իմ ներսս դե չի կայ .
 հապա՝ ես իմ շայրս կըպատուեմ , և դուք իս կը-
- 50 նախատէք : Ես իմ փառքս չեմ փնտրուեր . կայ
 51 մէկը՝ որ կըսինտրուէ , ու դատաստան կընէ : Տ՛ըշ-
 մարիտ ճշմարիտ կըսեմ ձեզի . թէ որ մէկը իմ
 խօսքս պահէ , յաւիտեան մահ չի պիտի տեսնայ :
- 52 շրէաները իրեն ըսին . շիմայ հասկըցանք՝ որ
 քու ներսդ դե կայ . Եբրահամ մեռաւ՝ ու մար-
 դարէնները . և դուն կըսես՝ թէ որ մէկը իմ խօս-
 քս պահէ , յաւիտեան մեռնելու համը չի պիտի
- 53 տունէ : Վուն մէկ մե՞ծ մըն ես մեր հայր Եբրա-
 համէն՝ որ մեռաւ , ու մարդարէնները մեռան . ալ
- 54 դուն քեզ ո՞վ կընեսկոր : Յիսուս պատասխան

տրւաւ , թէ որ ես ինքզինքըս փառաւորեմ , իմ
 փառքս բան մը չէ . եւ Հայրս է՝ որ իս կրփառաւո-
 րէ , որուն համար որ դուք կըսէք՝ թէ Ս՝եր Մ-
 տուածն է . և անիկա չէք ճանչնար , բայց ես գի- 55
 տեմ անիկա . ու թէ որ ըսեմ՝ թէ Մ՝նիկա չեմ գի-
 տեր , ձեզի պէս սուտ կըլլամ . հապա ես գիտեմ
 անիկա , և անոր խօսքը կըպահեմ : Չեր Մ,բրա- 56
 համ հայրը կարօտ քաշեց իմ օրըս տեսնալու ,
 տեսաւ և ուրախացաւ : Հրէաները ըսին իրեն . 57
 Վաւն տակաւին յիսուս տարու չի կաս , Մ,բրա-
 համն ալ մի տեսար : Յիսուս ըսաւ անոնց . 58
 Ճշմարիտ ճշմարիտ կըսեմ ձեզի . Մ,բրահամին
 ըլլալէն առաջ եմ ես : Քարեր վերուցին՝ որ ա- 59
 նոր վրայ ձրգեն . բայց Յիսուս պահպտեցաւ , ու
 եկաւ գնաց տաճարէն :

ԳԼ . ԹԻ :

Եւ երբոր կանցնէր իոր՝ մէկ մարդ մը տեսաւ 1
 կոյր ծընած . և իր աշակերտները հարցուցին 2
 իրեն՝ ու ըսին . Ո՞ւրբի՝ որուն է մեղքը , ասոր՝
 թէ իր հօրը ու մօրը , որ կոյր ծընի : Պատասխան 3
 տրւաւ Յիսուս . Այ՛ստորն է մեղքը , ո՛չ ալ իր
 հօրը ու մօրը . հապա որ Մտուծոյ գործքը ատոր 4
 վրայ յայտնի ըլլայ : Եւ ինծի պէտք է որ իս խրը-
 կողին գործը գործեմ , քանի որ ցորեկ է . գիշերը
 կուգայ , որ անատներ մէկը չի կրնար գործել :
 Քանի որ աշխարհի մէջն եմ , աշխարհի լոյսն 5
 եմ : Երբոր աս ըսաւ , թուքաւ գետինը՝ և թու- 6
 քովը կաւ շինեց , ու ան կաւը կոյրին աչքերուն
 վրայ ծեփեց : Եւ ըսաւ անոր . Վնա՛ լուս՛ Աելովա- 7
 մի աւաղանին մէջը , (որ խրկըված կըթարգմանվի)
 գնաց լուացվեցաւ , եկաւ ու կըտեսնար : Բայց 8
 դրացիները՝ և անոնք որ առաջուց անիկա տեսած
 էին որ մութացկանութիւն կընէր , կըսէին . Մտի-
 կա չէր մի որ կընստեր և կըմուրար . կէսերնին 9
 կըսէին Մնիկա է : Աւրիշները կըսէին՝ Չէ՛ . հա-

- պա՛ անոր նման ճէ՛ն է . և ինքք կըսէր , [Թէ՛ Ես
 10 եմ՛ : Բ՛սին իրեն . Հապա ինտո՞ր քու աչ վըներդ
 11 բացվեցան : Ինքք պատասխան տըւաւ . Ս՛էկ
 մարդ մը՛ որ անոր Յիսուս կըսեն , կաւ շինեց՝ ու
 ծեփեց աչքերըս , և ըսաւ ինձի՛ Վնն՝ Սելովամ՛
 12 ու լըւա . գացի լըւացի՛ և կըտեսնամկոր : Բ՛սին
 իրեն . Սէր է անիկա , ըսաւ անոնց , Չեմ՛ գի-
 տեր :
 13 Փարիսեցիներուն տարին անիկա՛ որ ատենով
 14 կոյր էր : Եւ շարաթ օր էր՝ երբոր Յիսուս կաւը
 15 շինեց , ու կոյրին աչքերը բացաւ : Աորէն փա-
 րիսեցիներն ալ կըհարցունէին իրեն , [Թէ՛ Ինտո՞ր
 կըտեսնաս . անիկա ալ ըսաւ անոնց . Կաւ գրաւ
 16 աչքերուս վրայ , ու լըւացի՛ և կըտեսնամ : Փա-
 րիսեցիներէն ոմանք ըսին . Ըն մարդը Ըստուծմէ
 չէ . ինչու որ շարաթ օրերը չի պահեր . կէսեր-
 նին կըսէին , Հապա ինտո՞ր կրնայ մեղաւոր մարդ
 ասանկ հրաշքներ ընել . և ասանկ մէջերնին երկ-
 17 պառակու թիւն կար : Աորէն ըսին կոյրին . Վուն
 ինչ կըսես անոր համար՝ որ քու աչ վըներդ բա-
 18 ցաւ . ան ալ ըսաւ , [Թէ՛ Ս՛արգարէ մըն է : Եւ
 չէին հաւտար շրէաները անոր համար՝ որ կոյր
 էր ու բացվեցաւ , մինչև որ ան աչքը բացվածին
 19 ծնողքը կանչեցին : Հարցուցին անոնց՝ և ըսին ,
 Ըն է ձեր որդին , որուն համար դուք կըսէիք [Թէ
 կոյր ծնաւ . հապա հիմայ ինտո՞ր կըտեսնակոր :
 20 Պատասխան տըվին իրեն ծնողքները՝ և ըսին .
 Վիտենք որ ասիկա է մեր որդին , և որ ինքը կոյր
 21 ծնաւ . բայց հիմայ ինտո՞ր կըտեսնակոր՝ չենք գի-
 տեր , կամ [Թէ ո՞վ բացաւ ատոր աչքը , մենք
 չենք գիտեր . ատոր հարցուցէք , ինքը չափահաս
 22 է . [Թող ինչը խօսի իրեն համար : Ըս ըսին անոր
 ծնողքը՝ որովհետև կըվախնային շրէաներէն . ին-
 չու որ շրէաները ուխտ բրած էին , [Թէ որ մէկը
 անիկա Վրիստոս դաւանինէ՛ ժողովարանէն պիտի
 23 դուրս ըլլայ : Ըսոր համար անոր ծնողքը ըսին ,

թէ՛ Ինքը չափահաս է , իրեն հարցուցէք : Կո- 24
 բէն հեղմալ կանչեցին ան մարդը որ կոյր էր , ու
 ըսին իրեն . Կստուծոյ փառք տուր . մենք գիտենք
 որ ան մարդը մեղաւոր է : Կնիկա ալ ըսաւ . թէ՛ 25
 որ մեղաւոր է՛ ես չեմ գիտեր , միայն աս գիտեմ
 որ կոյր էի , և հիմայ կըտեսնամկոր : Կորէն ըսին 26
 իրեն , Ինչ ըրաւ քեզի . ինտոր քու աչքերըդ
 բացաւ : Պատասխան տրւաւ անոնց , Հիմայ ըսի 27
 ձեզի՛ ու չի լսեցիր . ինչո՞ւ համար նորէն լսել կու-
 ղէք . դուք ալ մի կուղէք անոր աշակերտա ըլլալ :
 Կնոնք ալ կըհայհոյէին անոր , և կըսէին . Կուն 28
 եղիր անոր աշակերտ . մենք Սոլսէսի աշակերտն
 ենք : Մենք գիտենք՝ որ Կստուած Սոլսէսին 29
 հետ խօսեցաւ . ասիկա չենք գիտեր ուսկից է :
 Պատասխան տրւաւ մարդը՝ և ըսաւ անոնց . Կտի- 30
 կա է զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք գիտերկոր
 ուսկից է . և ան իմ աչքներըս բացաւ : Կիտենք 31
 որ Կստուած մեղաւորներուն մտիկ չըներ , բայց
 թէ որ աստուածապաշտ մարդ ըլլայ , ու իրեն
 կամքը կատարէ՛ նե՛՛ անոր մտիկ կընէ : Կաջուցմէ 32
 հետէ մէկը լսած չէ՛ թէ մէկ մարդ մը մօրէն կոյր
 ծնածի մը աչքերը բացաւ : թէ՛ որ Կստուծմէ 33
 չըլլար ան մարդը՝ բան մը չէր կրնար ընել : Պա- 34
 տասխան տրւին և ըսին իրեն . Կոյրոյին մեղքի
 մէջ ծընած ես , ու մեզի վարդապետ կըլլասկոր ,
 և դուրս ըրին անիկա :

Յիսուս լսեց որ ինքը դուրս ըրին , ու երբոր 35
 գտաւ անիկա՝ ըսաւ անոր . Կուն կըհաւտամ Կս-
 տուծոյ Որդիին : Կնիկա պատասխան տրւաւ՝ և 36
 ըսաւ , Տէր՝ ո՞վ է որ հաւտամ անոր : Յիսուս 37
 ըսաւ անոր . Տեսա՛ր ալ անիկա , և ան որ քեզի
 հետ կըխօսիկոր՝ անիկա է : Կն ալ ըսաւ . Կը- 38
 հաւտամ Տէր , և իրեն երկիրպագութիւն ըրաւ :
 Եւ ըսաւ Յիսուս . Ես դատաւատն ընելու եկոյ 39
 աս աշխարհս , որ անոնք որ չեն տեսնար՝ տես-
 նան , և անոնք որ կըտեսնան՝ կուրնան :

- 40 Իր հետը եղող Փարիսեցիներէն ոմանք լսեցին !
 41 ու ըսին իրեն . Ս'ենք ալ մի կոյր ենք : Յիսուս
 ըսաւ անոնց . թէ որ կոյր ըլլայիք՝ դուք մեղք չէ-
 իք ունենար . բայց հիմայ կրտէք որ կրտեսնանք .
 ուստի ձեր մեղքերը ձեր ներսի դին հաստատված
Ժ է : Ղշմարիտ ճշմարիտ կրտեմ՝ ձեզի . Ան որ
 դուռնէն չի մտնար ոչխարներուն բակը , հապա
 ուրիշ անդէն կելլայ՝ անիկա գող ու աւաղակ է :
 2 Բայց ան որ դուռնէն կրմտնայ՝ անիկա ոչխարնե-
 3 բուն հովիւն է : Անոր՝ դռնապանը կրբանայ , և
 ոչխարները իր ձայնին կըլսեն , ու իր ոչխարները
 4 անուռովը կրկանչէ՝ և դուրս կըհանէ անոնք : Եւ
 երբոր բոլոր իրենները կըհանէ՝ անոնց առջևէն
 կերթայ , ու ոչխարները իր ետևէն կերթան . ին-
 5 չու որ՝ անոր ձայնը կըձանչնան : ( ) տարին ետև-
 էն չին երթար . հապա անկէց կրիտախչին . ինչու
 որ՝ օտարներուն ձայնը չին ձանչնար :
 6 Յիսուս աս առակը անոնց ըսաւ , բայց անոնք
 չէին իմանար՝ թէ ինչ էր որ իրենց հետը կըլսու-
 7 սէր : Աորէն Յիսուս ըսաւ անոնց . Ղշմարիտ
 ճշմարիտ կրտեմ՝ ձեզի , որ՝ Ես եմ ոչխարներուն
 8 դուռը : Ան ամէնը՝ որ ինծմէ առաջ եկան , գող
 ու աւաղակ էին . բայց անոնց չի լսեցին ոչխարնե-
 9 բրը : Ես եմ դուռը . ինծմէն թէ որ մէկը ներս մըտ-
 նայ նէ՝ կապրի , կրմտնայ ու կելլայ , և արծելիք
 10 կըգտնայ : Վողը չի գար , միայն թէ գողնալու և
 սպաննելու ու կորսընցունելու համար . ես եկայ
 11 որ կեանք ունենան , և ալ էլիջօք ունենան : Ես
 եմ աղէկ հովիւը . աղէկ հովիւը իր կեանքը ոչխար-
 12 ներուն համար կըղնէ : Բայց վարձկանը՝ որ հովիւ
 չէ , որ ոչխարները իրենը չեն , երբոր կրտեսնայ
 գայլը՝ որ կուգայ , կըթողու ոչխարները և կըփախ-
 չի . գայլն ալ կըյափշտակէ անոնք՝ ու կըցրուէ :
 13 Ինչու որ՝ ինքը վարձկան է , և իր հոգը չէ ոչխար-
 14 ներուն համար : Ես եմ աղէկ հովիւը , ու կը-
 ձանչնամ իմիններս , և կըձանչցըվիմ իմիններէս :

Ինչպէս որ Հայրը գիտէ իս , անանկ ես ալ Հայ- 15
րը գիտեմ , ու իմ կեանքս ոչխարներուն վրայ
կրդնեմ : Եւ ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ ես , 16
որոնք աս բակէն չեն . անոնք ալ պէտք է ինծի որ
հաս բերեմ , ու իմ ձայնիս պիտի լսեն , և պիտի
ըլլան մէկ հօտ ու մէկ հովիւ : Ընոր համար իմ 17
Հայրս իս կըսիրէ , որ ես իմ կեանքս կրդնեմ որ
նորէն առնեմ անիկա : Կէկը չի հաներ անիկա 18
ինծմէն . հասցա ես կրդնեմ անիկա ինքիրմէս . իշ-
խանութիւն ունիմ անիկա գնելու , և իշխանու-
թիւնն ունիմ անիկա նորէն առնելու . աս պատ-
ուէրը իմ Հօրմէս առի :

Նորէն երկպառակութիւն կըլլար Հրէաներուն 19
մէջը աս խօսքերուն համար : Եւ անոնցմէ շատերը 20
կըսէին , Վե կայ ատոր մէջը՝ ու խելոսած է , ալ
ինչու ատոր մտիկ կընէք : Աշեսերնին կըսէին . Ը- 21
սանկ խօսքերը դիւահարի չեն . դեր կընայ մի կոյ-
րին աչքերը բանալ :

Ընաաներ Երուսաղէմ նաւակատիրի տունը ե- 22
ղաւ , ու ձմեռ էր : Եւ Յիսուս կըպըտարտէր տա- 23
ձարին մէջ Սողոմոնին բակը :

Հրէաները իրեն չորս կողմը առին՝ և ըսին . 24
Մինչև երբ հողինիս պիտի հանես , թէ որ Քր-
րիստոսը դուն ես նէ՞ մեզի համարձակ ըսէ : Յի- 25
սուս պատասխան տըւաւ անոնց՝ և ըսաւ . Չեղի
ըսի՞ ու ինծի չէք հաւտար . ան գործքերը՝ որ ես
իմ Հօրս անուանովը կրգործեմ , անոնք կըսկայեն
ինծի համար : Իսայց դուք չէք հաւտար . ինչու որ 26
ան իմ ոչխարներէս չէք : Իմ ոչխարներըս իմին 27
ձայնս կըլսեն , ես ալ անոնք կըձանչնամ , և իմ
եաւէս կուգան . ու ես ալ անոնց յաւիտենական 28
կեանքը կուտամ , որ յաւիտեանս չի պիտի կոր-
սըվին , և մէկը անոնք իմ ձեռքէս չի պիտի կր-
նայ խլել : Իմ Հայրս որ անոնք ինծի տըւաւ , 29
ամէնէն մեծ է , և մէկը չի կրնար իմ Հօրս ձեռ-
քէն խլել : Ես ու իմ Հայրս մէկ ենք : 30

- 31 Հրէաները քարեր վերուցին , որ անիկա քար-
- 32 կոծեն : Յիսուս պատասխան տրւաւ անոնց .
 Շատ բարի գործքեր ցուցուցի ձեզի իմ Հօր-
 մէս , անոնցմէ որ գործքին համար իս կրքարկո-
- 33 ծէք : Հրէաները պատասխան տրվին իրեն , Մա-
 ժի գործքի համար քեզ չենք քարկոծեր , հապա
 հայհոյութեանդ համար , որ դուն մարդ ես , և
- 34 ինքըզինքդ Մատուած կրնես : Յիսուս պատաս-
 խան տրւաւ անոնց . Չէ որ ձեր օրէնքին մէջը
- 35 գրված է . Ես ըսի որ դուք աստուածներ էք . բայց
 թէ որ անոնք աստուածներ կըսէ , որոնց վրայ որ
 Մատուծոյ խօսքը եկաւ . (ու կարելի չէ՝ որ ան
- 36 գրվածը ամբի) հապա անիկա որ Հայրը սրբեց՝ և
 աշխարհ խրկեց , դուք անոք կըսէք թէ հայհոյու-
 թիւն կրնես՝ Մատուծոյ Որդի եմ ըսելուս համար :
- 37 Թէ որ իմ Հօրս գործքերը չեմ գործեր նէ՝ ինձի
- 38 մի՛ հաւտաք : Հապա թէ կրգործեմ՝ թէ որ ինձի
 ալ չէք հաւտար , գոնէ գործքերուս հաւտացէք ,
 որ գիտնաք ու ճանչնաք՝ թէ Հայրը իմ մէջս է ,
 և ես Հօրս մէջ :
- 39 Վորէն կուզէին զինքը բռնել , և անոնց ձեռքէն
- 40 ելաւ : Ու նորէն գնաց Յորդանանի մէկալ կողմը՝
 ան տեղը , ուր որ Յօհաննէս առաջուց կրկենար
- 41 ու կըմկրտէր , հոն կեցաւ : Շատերը եկան իրեն՝
- 42 և ըսին , որ Յօհաննէս մէկ հրաշք մը չըրաւ : Մայց
 ինչ որ Յօհաննէս ըսաւ իրեն համար՝ ամենը ճշ-
 մարիտ էր . և շատերը հոն իրեն հաւտացին :

ԳՎ . ԺԵ . :

- 1 Ու Վազարոս անունով մէկ հիւանդ մը կար
 Մեթանիայի մէջ՝ Մարիամին և անոր քրոջը
- 2 Մարթային գեղէն : Մտիկա ան Մարիամն էր ,
 որ Տէրը եղով օծեց , ու անոր ոտքերը իր մազե-
 րովը սրբեց , որ իր եղբայրը Վազարոս հիւանդ
- 3 էր : Մաք խրկեցին անոր իր քոյրերը՝ և ըսին .
 Տէր՝ ահա անիկա որ դուն կըսիրէիր , հիւանդ է :

Յիսուս երբոր լսեց՝ ըսաւ . Ըն մեռնելու Տիւան 4
 դու թիւն չէ , հապա Մատուծոյ փառքին համար ,
 որ Մատուծոյ Որդին անով փառաւորվի : Աւ 5
 Յիսուս կրտսերէր Սարթման՝ և անոր քոյրը Սա-
 րիամը՝ և Վաղարը : Երբոր լսեց՝ թէ Տիւանդ է , 6
 ուր տեղ էր՝ նէ՛ երկու որ ալ հոն կեցաւ : Եւ 7
 անկէ ետքը ըսաւ անոնց . Եկէք նորէն շրէաստան
 երթանք : Ըշակերտները իրեն ըսին , Սարթի 8
 շրէաները Տիւանց քեզ կրմնաբուէին քարկոծելու ,
 և նորէն հոն կերթաւ : Պատասխան տուաւ Յի- 9
 սուս . Չէ՛ որ օրը տասներկու ժամէ . թէ որ մէկը
 ցորեկը քալէ նէ՛ չի մոլորի . ինչու որ աս աշխար-
 հիս լոյսը կը բոսնայ . բայց թէ որ մէկը գիշերը 10
 քալէ նէ՛ կը մոլորի . ինչու որ՝ իր հետը լոյս չունի :
 Ըս որ ըսաւ՝ անկէ ետքը ըսաւ անոնց . Վաղարոս 11
 մեր բարեկամը քնացաւ . բայց երթամ՝ որ անիկա
 արթնցունեմ : Ըշակերտները ըսին իրեն . Տէր՝ 12
 թէ որ քնացաւ՝ անանկ է նէ կապրի : Բայց Յի- 13
 սուս անոր մեռնելուն համար կըսէր . իրենց անանկ
 կերեար՝ թէ քուն քնանալուն համար կըսէր : Ը- 14
 նատենը Յիսուս յայտնի ըսաւ անոնց . Վաղարոս
 մեռաւ : Եւ ես ուրախ եմ ձեզի համար՝ որ հոն 15
 չէի . որ դուք ինծի հաւատք . բայց Տիւանց եկէք
 երթանք անոր : Թովմասը՝ որ երկուորեակ կըս- 16
 վէր , ըսաւ իր աշակերտակիցներուն . Եկէք մենք
 ալ երթանք՝ որ իր հետը մեռնինք :
 Յիսուս եկաւ՝ անիկա չորս օրվան գերեզմանը 17
 Գրեմ գտաւ : Աւ Ինթանիա Երուսաղէմին մօտ 18
 էր՝ տասնէ հինգ ասպարէզի շափ : շրէաներէն 19
 շատերը Սարթմային և Սարիամին եկած էին որ
 մխիթարեն անոնք իրենց եղբորը համար : Սար- 20
 թմա երբոր լսեց թէ Յիսուս կուգաի որ՝ Ելու անոր
 գէմը գնաց . բայց Սարթամ հոն տանը մէջ նըս-
 տեր էր : Սարթման ըսաւ Յիսուսին , Տէր՝ թէ 21
 որ հոս եղած ըլլայիր՝ իմ եղբայրս չէր մեռներ .
 բայց գիտեմ որ Տիւանց ալ դուն ինչ որ խնդրես 22

- 23 նէ Մատուծմէ՛ Մատուած կուտայ քեզի : Յիսուս
 ըսաւ իրեն . Վա՛րձաւ յարուածիւն պիտի
 24 առնէ : Սարժա ըսաւ իրեն . Գիտեմ որ պիտի
 25 յարուածիւն առնէ յարուածեան վերջին օրը : Յի-
 սուս ըսաւ իրեն , Ես եմ՝ յարուածիւն և կեանք .
 26 ան որ ինծի կը հաւտայ՝ թէ որ մեռնի ալ նէ՛ կապ-
 տայ՝ յաւիտեան չի պիտի մեռնի . դուն կը հաւտանս
 27 մի ասոր : Բա՛ւ իրեն , Լո՛ւ Տէր . ես հաւտացի՛
 որ դուն ես Վերիտոսը Մատուծոյ Արդին , որ աշ-
 28 խարհ գալու էիր : Եւ երբոր աս ըսաւ՝ գնաց իր
 Սարիամ քոյրը գաղտուկ մը կանչեց և ըսաւ .
 29 Արդապետը եկեր է՝ ու քեզ կրկանչէ : Ընիկա
 30 ըսածին պէս շուտ մը ելաւ ու եկաւ անոր : Յիսուս
 գնա իրէնց գեղը եկած չէր . հապա ան տեղն էր ,
 31 ուր որ Սարժան իր դէմը ելաւ : Բայց շրէանե-
 ըր որ իր հետը հոն տանը մէջն էին՝ ու կրմսիծա-
 րէին անիկա , երբոր տեսան որ Սարիամ՝ շուտով
 մը ելաւ և գնաց՝ անոնք ալ անոր ետեւէն գացին ,
 կրկարծէին թէ գերեզմանը կերթայ՝ որ հոն տեղը
 32 լայ : Բայց Սարիամ երբոր Յիսուսի եղած տե-
 ղը եկաւ՝ ու զինքը տեսաւ , անոր ոտքը ինկաւ և
 ըսաւ . Տէր՝ թէ որ հոս եղած ըլլայիր , իմ եղ-
 33 բայրս չէր մեռներ : Յիսուս երբոր տեսաւ անիկա՝
 որ կուլար , և իր հետը եղող շրէաները՝ որ կու-
 լային , իր սրտին մէջ տակնուվրայ եղաւ վշտացա-
 34 ծի մը պէս . և ըսաւ . Ո՛ւր դրիք անիկա . ըսին ի-
 35 ընն , Տէր՝ եկոր ու տես : Եւ Յիսուս լացաւ :
 36 շրէաները կը սէին . Բայեցէք՝ որքան կը սիրէ ե-
 37 ղեր անիկա : Ընոնցմէ՛ կէսերնին կը սէին . Ըսիկա
 որ կոյրին աչքը բացաւ՝ ինքը չէր կրնար ընել՝ որ
 38 աս ալ չի մեռնէր : Յիսուս նորէն իր սրտին մէջը
 վշտացած՝ գերեզմանը կուգայ . ու հոն մէկ քա-
 ըսյր մը կար , և անոր վրայ մեծ քար մը դրած :
 39 Եւ ըսաւ Յիսուս . Սէկ զի՛ ըրէք ատ քարը . մե-
 ռելին քոյրը Սարժան ըսաւ իրեն . Տէր՝ հիմայ

հոտած է , ինչու որ չորս օրվան է : Բսաւ անոր 40
 Յիսուս , Քեզի չըսի՞ մի՞ թէ որ հաւտաս նէ ,
 Լստուծոյ փառքը պիտի տեսնաս : Աւ երբոր վեր 41
 առին քարը՝ Յիսուս իր աչքերը վեր վերցուց և
 ըսաւ . Հայր՝ շնորհակալ եմ քեզմէ , որ ինծի
 լսեցիր : Աւ ես ալ գիտէի որ ամէն ատեն ինծի կը 42
 լսես . բայց աս չորս դիւ կայնող ժողովուրդին հա-
 մար կընեմ՝ , որ հաւտան թէ դուն խրկեցիր իս :
 Երբոր աս ըսաւ՝ մեծ ձայնով մը կանչեց և ըսաւ . 43
 Ղալարաս՝ ելիր դուրս եկոր : Սեռելն ալ ելաւ 44
 կապած ոտքերովը ու լաթերով փաթթած ձեռ-
 քերովը՝ և կտաւէ պատած երեսովը , ու Յիսուս
 ըսաւ անոնց . Լքձըկեցէք ատիկա՝ և թողէք որ
 երթայ :

Հրէաներէն շատերը՝ որ Սարիամներուն եկեր 45
 էին , երբոր Յիսուսի բրածը տեսան՝ հաւտացին
 իրեն : Եւ անոնցմէ ոմանք ալ գացին Փարիսեցի 46
 ներուն , ու Յիսուսի բրածը անոնց պատմեցին :

Քահանայապետները և Փարիսեցիները մէկ 47
 տեղ ժող վըվեցան՝ ու ըսին , Ի՞նչ ընենք . ինչու
 որ ան մարդը շատ հրաշքներ կընէկոր : Թէ որ 48
 անիկա անանկ թող տանք՝ ամէնն ալ անոր կը-
 հաւտան , ու Հռոմայեցիները պիտի գան՝ և մեր
 անգն ալ վերցունեն ու տեղն ալ : Ենոնցմէ մէկ 49
 կը Այյիափա անունով՝ որ ան տարիին քահանա-
 յապետն էր , ըսաւ անոնց . Ղուք բան մը չէք գի-
 տեր . և ամենեին չէք ալ մըտմըտար , որ աղէկ է 50
 մեզի՝ թէ մէկ մարդ մը ժողովուրդին համար մեռ-
 նի , ու աս բոլոր ազգը չի կորսըլի : Ես բանը չէ 51
 թէ ինքիրմէն զուրցեց , հապա ան տարվան քա-
 հանայապետը ըլլալով , մարգարէութիւն ըրաւ՝
 թէ Յիսուս ազգին համար պիտի մեռնէր . և չէ 52
 թէ մինակ ազգին համար , հապա որ Լստուծոյ
 ցիրուցան եղած որդիներն ալ մէկտեղ ժողվէ :

Եւ ան օրէն ետև խորհուրդ ըրին՝ որ սպաննեն 53
 զինքը : Եւ Յիսուս անկէ ետքը չէ թէ համարձակ 54

կրպրտրտէր Հրէաներուն մէջը , հապա անկէց ա-
նապատին մօտ մէկ երկիր մը գնաց , մէկ քաղաք
մը՝ որուն անունը Եփրայիմ կըսվէր . և աշակերտ-
ներուն հետ մէկտեղ հոն կըլլար :

- 55 Ու Հրէաներուն զատիկը մօտ էր . և շատերը
Երուսաղէմ ելան ան դաւառէն զատկէն տուաջ ,
56 որ իրենց անձերնին մաքրեն : Արփնտրուէին Հի-
սուսը՝ և մէկըզմէկու կըսէին երբոր տաճարին
մէջն էին . Չեղի ինչպէս կերեայ՝ որ աս տօնիս
հոս չի գար մի . քահանայապետները ու Փարի-
սեցիները պատուէր տրւեր էին՝ որ եթէ մէկը գիտ-
նայ ուր տեղ ըլլալը , թող իմացունէ անոր հա-
մար՝ որ անիկա բռնեն :

ՊԼ . ՎԻՆ :

- 1 Բայց Հիսուս զատիկէն վեց օր առաջ Ինթա-
նիա եկաւ՝ ուր որ Ղազարը մեռեր էր , որ
2 անիկա մեռելներէն յարուց : Եւ հոն տեղը անոր
ինչոյք մը բրին . ու Սարթման սպասաւորութիւն
կընէր , և Ղազարը իրեն հետ սեղան նստողնե-
3 բուն մէկն էր : Բայց Սարթիամ մէկ լիտր մը
նարդոսի պատուական մեծագին եղ առաւ , Հի-
սուսի ոտքերը օծեց , ու իր մազերովը անոր ոտքե-
րը կըսրբէր . և տունը եղին հոտովը լեցվեցաւ :
4 Աշակերտներուն մէկը Հուդա Իսկարիովացին՝
5 որ զինքը պիտի մատնէր , ըսաւ . Ի՞նչու համար
ատ եղը չի ծախվեցաւ իրեք հարիւր դենարի , որ
6 աղքատներուն տրվէր : Աս ըսաւ , չէ թէ աղ-
քատներուն համար իր հոգն էր , հապա՝ որովհե-
տե գող էր , ու սրնտուկը ինքը կրպահէր , և ինչ
7 որ ձեզվէր նէ՛ ինքը կըկրէր : Ըսաւ Հիսուս ,
թող տրվէք ատոր , որ ատ բանը իմին պատանք-
8 վելուս օրվանը պահեց : Աղքատները ամէն ատեն
ձեր հետը ունիք , իս ամէն ատեն ձեր հետը չու-
նիք :
9 Երբոր Հրէաներէն շատ ժողովուրդ իմացաւ որ

հոն է՝ եկան , չէ թէ մինակ Յիսուսի համար ,
հապա՛ որ Ղազարն ալ տեսնան . որ անիկա մե-
ռելներէն յարուց : Քահանայապետները խոր- 10
հուրդ ըրին՝ որ Ղազարն ալ մեռցունեն . ինչու 11
որ Հրէաներէն շատերը կերթային ու կը հաւտայ-
ին Յիսուսին :

Եւ եւի օրը շատ ժողովուրդ՝ որ տօնին եկած էին , 12
երբոր լսեցին թէ Յիսուս Երուսաղէմ՝ կուգալոր ,
արմաւի ծառերու ճուղեր առին ու եկան անոր դի- 13
մացը . կրկանչ վրտաէին և կըսէին , Սմաննա՛ օրհ-
նեալ էս գուն ո՞վ Իսրայէլի թագաւորը , որ Տե-
րօջը անուենօվը կուգաս : Յիսուս ալ մէկ էշ մը 14
գանալով՝ անոր վրայ նստաւ , ինչպէս որ գրված
է . Մի վախնար Միօնին աղ ջիկը . ահա քուկին 15
թագաւորդ կուգալոր իշուն քուռակին վրայ նըս-
տած : Եւ իր աշակերտները ան բանը չիմացան 16
առջի բերանը . բայց երբոր Յիսուս փառաւորվե-
ցաւ՝ անատներ միտքերնին բերին , թէ ան էր՝ որ
գրված էր անոր համար . ու իրենք ան բաները ը-
րին անոր : Եւ իր հետը եղող ժողովուրդը վկայ- 17
ու թիւն կուտար , որ մինակ ինքը Ղազարոսը գե-
րեզմանէն գուրս կանչեց , ու մեռելներէն հանեց
անիկա : Եւ անոր համար ժողովուրդը իրեն դի- 18
մացը ելաւ . վասն զի լսեցին թէ անիկա ան հրաշ-
քը ըսեր էր : Բայց Փարիսեցիները մէկըմէկու 19
կըզուրցէին , կըտեսնանք որ՝ օգուտ մը չէք կրնար-
կոր ընել . ահա բոլոր աշխարհ անոր ետեւէն գը-
նաց :

Եւ հոն քանի մը հեթանոսներ կային տօնին 20
երկիրպագու թիւն ընելու ելողներուն մէջը : Ը- 21
տոնք Փիլիպպոսին եկան , որ ինքը Ղապիւեացոց
Ինթասյիղայէն էր , կաղաչէին իրեն՝ և կըսէին .
Տէր՝ Յիսուսը տեսնալ կուզենք : Փիլիպպոս ե- 22
կաւ Ընդրէասին ըսաւ . Ընդրէաս ու Փիլիպպոս
Քիթի Յիսուսին ըսին : Յիսուս ալ պատասխան 23
տըւաւ անոնց և ըսաւ , Ըտենը հասաւ , որ Ար-

- 24 զին մարդոյ պիտի փառաւորվի : Ճշմարիտ ճշմարիտ կրսեմ ձեզի , թէ որ ցորենին հատը հողին մէջ ձգված չի մեռնի , ինքը մինակ կըմնայ .
 25 հապա թէ որ մեռնի շատ արդիւնք կըբերէ : Ան որ իր անձը կըսիրէ՝ կըկորսընցունէ անիկա . և ան որ իր անձը աս աշխարհիս մէջ կատէ՝ յաւիտենա-
 26 կան կենաց համար կըպահէ անիկա : թէ որ մէկը ինծի կըծառայէ՝ իմ ետեւս պիտի գայ . ու ես ուր որ եմ նէ , իմ ծառաս հոն պիտի ըլլայ . թէ որ մէկը ինծի կըծառայէ , իմ շայրս կըմեծարէ անի-
 27 կա : Միայն թէ հիմայ իմ հոգիս տակնուվրայ եղած է . և ես ի՞նչ բսեմ . թէ շայր՝ իս խալըսէ աս ժամէն . բայց ես ասոր համար եկայ աս ժամին :
 28 շայր՝ փառաւորէ քու անունդ , անտարէնը ձայն մը եկաւ երկիրքէն . փառաւորեցի ալ , և պիտի
 29 փառաւորեմ ալ նորէն : Աւ ժողովուրդը որ կայնեք ու կըլսեք , կըսէին՝ Արտառւմ կըլլակոր . կէսերնին ալ կըսէին՝ թէ շրեշտակ խօսեցաւ իրեն
 30 հետ : Յիսուս պատասխան տրւաւ և բսաւ , Աս ձայնը ինծի համար չեկաւ , հապա՝ ձեզի համար :
 31 իմայ է աս աշխարհիս դատաստանը . հիմայ աս
 32 աշխարհիս իշխանը դուրս պիտի ձգվի : Ես ալ երբոր երկիրէն բարձրընամ նէ , ամէնն ալ ինծի
 33 պիտի քաշեմ : Աս բանս կըզուրցէր իմացունելով՝
 34 թէ ինչ կերպ մահով պիտի մեռնի : Ժողովուրդը իրեն պատասխան տրւաւ , Անք որէնքէն լսեցինք որ՝ Վրիստոսը յաւիտեան կըմնայ , և դուն ինտոր կրսեմ թէ պէտք է որ Արդին մարդոյ բարձ-
 35 րընայ . ո՞վ է ան Արդին մարդոյ : Յիսուս անոնց բսաւ , Վիչ մը ատեն ալ լոյսը ձեր հետն է . գացէք քանի որ լոյսը ունիք , որ չըլլայ թէ մութը վրանիդ հասնի . ինչու որ մութին գացողը չի գիտեր ուր կերթայ : Վանի որ լոյսը ձեր հետը ունիք , հաւտացէք ան լոյսին՝ որ լուսոյ որդիք ըլլաք . աս զուրցեց Յիսուս , և գնաց պահպնեցաւ անոնցմէ :

Եւ Բեդէր այնքան հրաշքներ բրած էր անոնց³⁷
 առջևը , բայց անոնք չէին հաւտար իրեն . որ Ե-³⁸
 սայի մարդարէին խօսքը կատարվի , որ ըսաւ .
 Տէր՝ մեզմէ լավածին ո՞վ հաւտաց , ու Տէրոջը թեւը
 որի՞ յայտնուեցաւ : Ընոր համար չէին կրնար³⁹
 հաւտալ , որ կրկին անգամ կրսէ Եսայի . թէ՛⁴⁰
 Ընոնց աչ վընները կուրցուց , և անոնց սիրտերնին՝
 թըմրեցուց , որ աչքովնին չի տեսնան՝ ու սիր-
 տովնին չիմանան , և դառնան , ու ես անոնք բը-
 ժչեմ : Ըս բաները Եսային ըսաւ՝ երբոր անոր⁴¹
 փառքը տեսաւ և անոր վրայ խօսեցաւ : Ըստու⁴²
 ամենայնիւ իշխաններէն շատերը իրեն հաւտացին .
 բայց Փարիսեցիներուն համար չէին յայտներ , որ
 ժողովարանէն դուրս չեկան . ինչու որ՝ մարդոց⁴³
 փառքը Ըստուծոյ փառքէն աւելի սիրեցին :

Բայց Յիսուս կրկանչէր և կրսէր , Ըն որ ինծի⁴⁴
 կը հաւտայ՝ ինծի չի հաւտար , հապա անոր՝ որ իս
 խրկեց : Եւ ան որ իս կը տեսնայ , կը տեսնայ ան՝⁴⁵
 որ իս խրկեց : Ես աշխարհիս լոյս եկայ , որ ամէն⁴⁶
 ո՞վ որ ինծի կը հաւտայ՝ մու՛թին մէջ չի մնայ : Եւ⁴⁷
 թէ որ մէկը իմ խօսքերս լսէ՝ ու չի պահէ , ես ա-
 նիկա չեմ դատեր . ինչու որ ես չեկայ որ աշխար-
 հը դատեմ , հապա որ աշխարհը խալըսեմ : Ըն⁴⁸
 որ իս կանարգէ՝ և իմ խօսքերս չընդունիր , կայ
 անիկա դատող . ան խօսքը՝ որ ես խօսեցայ , ան
 կը դատէ զինքը ետքի օրը : Ինչու որ ես ինքիրմէս⁴⁹
 չի խօսեցայ . հապա չայրը՝ որ իս խրկեց , անիկա
 ինծի ապրսպրեց ինչ որ պիտի ըսեմ՝ և ինչ որ
 պիտի խօսիմ : Եւ գիտեմ՝ որ ան չը ապրսպրա-⁵⁰
 ծը յաւիտենական կեանք է . ուստի ինչ որ ես
 կը խօսիմ՝ ինտոր որ չայրը ինծի ըսաւ , անանկ
 կը խօսիմ :

ԳԼ . ԺԳ . :

Օտտիկի տօնէն առաջ՝ Յիսուս գիտցաւ որ իր 1
 ժամանակը հասեր է՝ որ աս աշխարհէս պիտի

- եղայ շօրը քովը , իրենները որ աշխարհի մէջ էին՝ սիրեց , մինչև ետքն ալ սիրեց անոնք :
- 2 Եւ ընթրիք որ կըլլար՝ (Սատանան ալ Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդային սիրտին մէջը դըրեր էր , որ անիկա մատնէ) Յիսուս գիտցաւ որ շօրը ամէն բանը իր ձեռքը տըլաւ , և որ Լստուծմէ ելաւ՝ ու Լստուծոյ քովը կերթայ , ընթրիքէն ելաւ , և լաթերը մէկ դի գրաւ՝ ու ղենջակ մը առաւ փաթթելու : Եւ ետքը ջուր առաւ կոնքին մէջը լեցուց , ու սկըսեց աշակերտներուն ոտները լուանալ , և ան իր պըլ լըլած ղենջակ կովը կըսէր : Եկաւ Սիմոն Պետրոսին . ան ալ ըսաւ իրեն , Տէր՝ դուն իմ ոտներս պիտի լուան : Յիսուս պատասխան տըլաւ անոր՝ և ըսաւ . Ես ինչ որ կընեմ նէ՛ դուն հիմայ չես իմանար , հասկացաւ որ իմանաս : Պետրոս ըսաւ իրեն . Լստուծին դուն իմ ոտքս չի պիտի լուաս . պատասխան տըլաւ անոր Յիսուս . Ի՞նչ որ քեզ չի լուամ՝ դուն ինձի հետ բաժին չունիս : Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր , Տէր՝ չէ՛ թէ մինակ ոտքերըս , հասկացաւ որ ալ ու գլուխս ալ : Յիսուս ըսաւ անոր , Լուացվածին բան պէտքը չէ՛ , միայն թէ ոտքերը լուանայ . ինչու որ բոլորովին մաքուր է . և դուք ալ մաքրված էք , բայց չէ՛ թէ ամէնքն իդ :
- 11 Ասան զի գիտէր անիկա որ ղենքը պիտի մատնէր . անոր համար ըսաւ՝ թէ Լստուծին ալ մաքուր չէք : Եւ երբոր անոնց ոտքերը լուաց , իր լաթերը առաւ՝ ու նորէն սեղան նստաւ , և ըսաւ անոնց . Գիտէ՞ք՝ ինչ ըրի ես ձեզի : Վուր ինձի վարդապետ ու Տէր կրկանչէք , և աղէկ կըսէք . ինչու որ բուն անոնք եմ : Հասկացաւ որ ես Տէրըս ու վարդապետս ձեր ոտքերը լուացի նէ՛ դուք ալ պէտք է որ մէկըմէկու ոտքերը լուանաք :
- 15 Ասան զի ձեզի մէկ օրինակ մը տըլի , որ ինտոր ես ձեզի ըրի՝ դուք ալ ընէք : Նշմարիտ ճշմարիտ կըսեմ ձեզի . Օտուան իր տերոջմէն մեծ չէ , ոչ

ալ խրկրվածը զինքը խրկողէն մեծ է : թէ որ ա- 17
սիկա գիտէք , ալ երանելի էք՝ թէ որ ասիկա ընէք :
Չէ թէ ձեր ամէնուդ համար կրեսեմ՝ վասն զի ես 18
կրճանչնամ անոնք որ ես ընտրեցի , հապա որ ան
գրվածք կատարվի՝ թէ Մն որ իմ հետս հաց կու-
տէր , ինծի խարէու թիւն ըրաւ : Հիմակուց կը- 19
սեմ ձեզի քանի որ ան Բանը չէ եղեր . որ երբոր
ըլլայ՝ հաւտաք թէ ես անկա եմ : Շճմարիտ ճըշ- 20
մարիտ կրեսեմ ձեզի , Մն որ կրնդունի ո՛վ որ ես
կրխրկեմ՝ իս կրնդունի . և ան որ իս կրնդունի՝
իս խրկողը կրնդունի :

Յիսուս երբոր աս ըսաւ , իր հոգիին մէջ տակ- 21
նուվըայ եղաւ , վկայեց և ըսաւ . Շճմարիտ ճըշ-
մարիտ կրեսեմ ձեզի , որ ձեր մէջէն մէկը իս պիտի
մատնէ : Մշակերտները տարակուսած մէկը զմէկու 22
կրնայեին , թէ Արի՞ համար կըզուրցէկոր : Աւ ա- 23
շակերտներէն մէկը կար Յիսուսին քովը նստած ,
որնոր Յիսուս կըսիրէր : Սիմոն Պետրոս անոր 24
աչք կրնէր հարցընելու Եւ ո՛վ պիտի ըլլայ անի-
կա՞ որուն համար կըզուրցէր : Մնիկա ալ Յիսու- 25
սին կուրծքին վըայ խնալով՝ ըսաւ անոր , Տէր՝
ո՛վ է ան : Յիսուս պատասխան տըլաւ և ըսաւ , 26
Մնիկա է որին որ ես պատառը կըթըչեմ ու կու-
տամ . և թըչեց պատառը՝ Իսկարիովտացի Յու-
դային տըլաւ . Աւ պատառէն ետքը Սատանան 27
իր մէջը մտաւ . և ըսաւ անոր Յիսուս . Հիմայ ինչ
որ պիտի ընես նէ՞ շուտով ըրէ : Իայց աս բանը 28
սեղան նստողներէն մէկը չիմացաւ , թէ ի՞նչ բա-
նի համար ըսաւ անոր : Ասն զի ոմանք կըխոր- 29
հէին թէ որովհետեւ սնտուկը Յուդան կըպահէր ,
Յիսուս անոր ըսաւ՝ Իան մը ծախու առ ինչ որ
մեզի աս տօնիս պէտք է , կամ թէ որ աղքատնե-
րուն բան մը տայ : Մնիկա ալ պատառը առածին 30
պէս՝ շուտ մը դուրս ելաւ , ու գիշեր էր :

Եւ երբոր դուրս ելաւ՝ Յիսուս ըսաւ , Հիմայ 31
փառաւորվեցաւ Արդին մարդոյ , ու Մտուած

- 32 անով փառաւ որվեցաւ : Որ թէ Մատուած անով
փառաւ որվեցաւ՝ Մատուած ալ անիկա իր անձով
պիտի փառաւորէ , և շուտով անիկա պիտի փա-
33 աւորէ : Իմ որդեակներս՝ քիչ մը ատեն ալ ձե-
զի հետ եմ . իս պիտի փնտրուէք . և ինչպէս որ
Հրեաներուն ըսի , թէ Ուր որ ես կերթամ դուք
34 էք կրնաք գալ , հիմայ ալ ձեզի կրտեմ : Աոր
պատուիրան մը կուտամ ձեզի՝ որ մէկըզմէկ սի-
րէք . ինտոր որ ես ձեզ սիրեցի՝ որ դուք ալ մէ-
35 կըզմէկ սիրէք : Մտով ամէնը պիտի գիտնան՝ թէ
իմ աշակերտներս էք , թէ որ մէկըզմէկ սիրէք :
36 Սիսոն Պետրոս ըսաւ իրեն , Տէր՝ ո՞ւր կերթաս .
Յիսուս պատասխան տրւաւ , Ուր որ ես կերթամ՝
դուն հիմայ շես կրնար իմ ետեւէս գալ . բայց ետ-
37 քք պիտի գաս իմ ետեւէս : Պետրոս ըսաւ անոր ,
Տէր՝ ինչո՞ւ հիմայ պիտի չի կրնամ գալ քու ետե-
ւէդ . ես հիմակվընէ իմ կեանքս ալ քու վրայ կը-
38 դնեմ : Պատասխան տրւաւ Յիսուս , Կեանքդ
պիտի դնես իմ վրաս . Ճշմարիտ՝ Ճշմարիտ կրտեմ
քեզի , Հաւրդեա չի խօսած՝ դուն իրեք հեղ իս
պիտի ուրանաս :

ԳՂ . ԺԳ :

- 1 Սիրտերնիդ տակնուվրայ թող չըլլայ . հապա
Մատուծոյ հաւտացէք՝ ինծի ալ հաւտացէք :
2 Իմ Հօրս տունը շատ բնակարաններ կան . հապա
թէ չէ՝ ես ձեզի կրտի . որ կերթամ ու ձեզի տեղ
3 կըպատրաստեմ : Եւ թէ որ երթամ՝ ու ձեզի տեղ
պատրաստեմ , նորէն կուգամ և ձեզ քովս կառ-
նեմ . որ ես ուր տեղ եմ նէ՝ դուք ալ հօն ըլլաք :
4 Եւ ուր որ կերթամ նէ գիտէք , ու ճամբան ալ
գիտէք :
5 Թովմաս ըսաւ իրեն , Տէր՝ չենք գիտեր ուր
կերթաս , և ի՞նչպէս ճամբան կրնանք գիտնալ :
Յիսուս ըսաւ անոր . Ես եմ ճամբան ու ճշմար-
տու թիւնը ու կեանքը . մէկը Հօրը քով չի գար ,

Թէ չէ ինծմով : Թէ որ իս գիտնայիք՝ հասպա իմ 7
 չայրս ալ կը գիտնայիք , և ասկէ ետև գիտեք ա-
 նիկա՝ ու տեսաք անիկա :

Փիլիպպոս ըսաւ անոր : Տէր՝ չայրը մեզի ցու- 8
 ցուր , ու հերիք է մեզի : Ըսաւ անոր Յիսուս . 9
 Ըստ Ժամանակ ձեզի հետ եմ , և իս չի ճանչ-
 ցար մի Փիլիպպոս , ան որ իս տեսաւ՝ չայրը տե-
 սաւ , և դուն ինտոր կըսես՝ Թէ չայրը մեզի ցու-
 ցուր : Չես հաւատար , որ ես չօրը մէջն եմ , ու 10
 չայր իմ մէջս է . ան խօսքերը որ ես ձեզի հետ
 կը խօսիմ՝ ինքիրմէս չեմ խօսիր , հասպա չայրը
 որ իմ մէջս բնակած է՝ անիկա կը գործէ ան գործ-
 քերը : Ինծի կը հաւտայ մի , որ ես չօրը մէջը , 11
 ու չայր իմ մէջս է : Հասպա Թէ չէ գոնէ գործ- 12
 քերուն համար ինծի հաւտացէք . Ճամարիտ՝ ճամար-
 իտ կըսեմ ձեզի՝ Թէ Ըն որ ինծի կը հաւտայ , ան
 գործքերը որ ես կը գործեմ , ինքն ալ պիտի գոր-
 ծէ , և անոնցմէ ալ էվել մեծ մեծ գործեր պիտի
 գործէ . ինչու որ՝ ես չօրը քով պիտի երթամ :
 Եւ իմ անունովըս ինչ որ խնդրէք նէ՝ կը կատա- 13
 րեմ անիկա , որ չայրը Որդիովը փառաւորովի . ինչ 14
 որ ինծմէ խնդրէք նէ անիկա պիտի կատարեմ :
 Թէ որ իս կըսիրէք՝ իմ պատուիրանքներս պահե- 15
 ցէք : Ես ալ չօրը կաղաչեմ՝ և ուրիշ մխիթա- 16
 րիչ մը կը խօսիկէ ձեզի , որ յաւիտեան ձեզի հետ
 բնակի . Ճամարտութեան չօրին , որ աս աշխարհս 17
 անիկա չի կրնար բնդունիլ , ինչու որ չի տեսնար
 անիկա ու չի ճանչնար անիկա . բայց դուք կը
 ճանչնաք անիկա , ինչու որ ձեր քովը պիտի բնա-
 կի , և ձեր հետը պիտի ըլլայ : Չեղ որք չեմ թու- 18
 զուր , կուգամ ձեզի : Վիչ մը ատենէն ալ աշ- 19
 խարհս իս չի տեսնար . բայց դուք պիտի տեսնաք
 իս . ինչու որ ես կենդանի եմ , և դուք ալ կեն-
 դանի պիտի ըլլաք : Ըն օրը պիտի գիտնաք՝ որ ես 20
 իմ չօրս մէջն էմ , և դուք իմ մէջս , ու ես ձեր
 մէջը : Ըն որ իմ պատուէրներս կը բռնէ՝ ու կը պա- 21

չէ անոնք , անիկա է իս սիրողը . և ան որ իս կը սիրէ՝ իմ նօրմէս կը սիրվի , ու ես անիկա կը սիրեմ , և ինքքդինքս անոր կերեցունեմ :

- 22 Բսաւ իրենն Յուդան՝ (ոչ Իսկարիովտացին)
Տէր՝ ինչ եղաւ որ դուն ինքքդինքդ մեզի պիտի
23 յայանես , ու աշխարհին չէ : Յիսուս պատասխան
տրաւ՝ և բսաւ իրենն . թէ որ մէկը իս կը սիրէ՝ իմ
պատուէրներս կը պահէ . ու իմ նայրս անիկա
կը սիրէ . և անոր կուգանք , ու մեր կենալու տեղը
24 անոր քովը կը ննենք : Եւ ան որ իս չի սիրեր՝ իմ
խօսքերս չի պահեր . ու իմ խօսքս որ կը լսէք՝ իմն
25 չէ , հապա նօրը՝ որ իս խրկեց : Ես բաները ձե-
26 զի հեա խօսեցայ՝ քանի որ ձեր քովն եմ : Եայց
միևիմարիչ սուրբ նօգին՝ որ նայրը իմ անունովս
պիտի խրկէ , անիկա ձեզի բոլորը պիտի սորվեցու-
նէ . և բոլոր ինչ որ ձեզի բսինէ՝ միտքերնիդ պիտի
27 բերէ : Չեզի խաղաղութիւն կը թողում , իմ խա-
ղաղութիւնս ձեզի կուտամ . չէ թէ ինչպէս որ
աշխարհս կուտայ՝ ես ձեզի կուտամ . սիրտերնիդ
28 տակնուվրայ թող չըլայ , և չի վախնայ : Ես
ցեք որ ես բսի ձեզի , թէ կերթամ ու կուգամ՝
ձեր քովը . թէ որ իս կը սիրէիք՝ հապա ուրախ պի-
տի ըլլայիք , թէ ես նօրը քովը կերթամ . ինչու
29 որ իմ նայրս ինձմէ մեծ է : Եւ հիմակուց դեռ
չեղած բսի ձեզի , որ երբոր ըլլայ նէ՝ հաւտաք :
30 Եւ ձեր հեար շատ չի պիտի խօսիմ . Ինչու որ աս
աշխարհիս իշխանը կուգայ , և իմ վրաս բան մը
31 չի գտնար : Ես իս թէ՛ աշխարհ գիտնայ որ ես
նայրը կը սիրեմ . ու ինչպէս որ նայրը ինձի
պատուիրեց , անանկ կը ննեմ . ալ ելէք ասկէց եր-
թամք :

ԳԼ . ԺԵ :

- 1 Ես եմ ճշմարիտ որդը , և իմ նայրս մշակ է :
2 Եւ մէն ճուղ որ իմ վրաս է՝ ու պտուղ չի բե-
րեր , կը կտրէ անիկա . և ամէնը որ պտուղ կը բե-
րէ՝ կը մտրէ անիկա , որ շատ է վերջը պտղաբեր

Ըլայ : Վուք Տիմակուց մարուր էք ան խօսքովը՝ 3
 որ ձեզի խօսեցայ : Իմ՝ մէջս կեցէք՝ ու ես ձեր մէ- 4
 ջը . ինտոր որ ճուղը ինքիրմէն չի կրնար պտուղ
 բերել , թէ որ որթին վրայ հաստատված չըլլայ .
 ասոր պէս դուք ալ թէ որ իմ՝ վրաս հաստատված
 չըլլաք : Ես որթ եմ՝ ու դուք ճուղ . ան որ իմ՝ 5
 վրաս հաստատված է՝ և ես անոր վրայ , անիկա
 շատ պտուղ կըբերէ : ինչու որ առանց ինծի բան
 մը չէք կրնար ընել : Թէ որ մէկը իմ՝ վրաս հաս- 6
 տատված չէ՝ անիկա ճուղի մը պէս դուրս ինկաւ
 ու ցամքեցաւ . և կրժողվեն անիկա՝ ու կրակը կը-
 նետեն և կերի : Թէ որ դուք իմ՝ մէջս կենաք՝ և 7
 իմ՝ խօսքերս ալ ձեր մէջը կենան , ինչ որ կուզէք
 խնդրեցէք՝ ու պիտի ըլլայ ձեզի : Վստի իմ՝ շայ- 8
 րս փառաւորվեցաւ , որ դուք շատ պտուղ բերէք ,
 ու իմ՝ աշակերտներս ըլլաք :

Ինտոր որ շայրը իս սիրեց , ես ալ ձեզ սիրե- 9
 ճի . իմ՝ սիրոյս մէջը հաստատ կեցիք : Թէ որ իմ՝ 10
 պատուէրներս պահէք՝ իմ՝ սիրոյս մէջը պիտի կե-
 նաք . ինտոր որ ես իմ՝ շօրս պատուէրները պահե-
 ճի՝ և անոր սիրոյն մէջը կեցեր եմ : Վօ բաները 11
 ձեզի հետ խօսեցայ՝ որ իմ՝ ուրախութիւնս ձեր
 մէջը մնայ , ու ձեր ուրախութիւնը լրման ըլլայ :
 Վս է իմ՝ պատուէրս՝ որ մէկը զմէկ սիրէք , ինտոր 12
 որ ես ձեզ սիրեցի : Վսկէց էվելի մեծ սէր մէկը չի 13
 կրնար ունենալ , որ իր կեանքը բարեկամներու
 վրայ դնէ : Վուք իմ՝ բարեկամներս էք , թէ որ 14
 ընկու ըլլաք ինչ որ ես ձեզի կըպատու իրեմ :
 Վսկէց ետքը ձեզ ծառայ չեմ՝ կանչեր , ինչու որ 15
 ծառան չի գիտեր իր Տէրը ինչ կընէ , հասպա ես
 ձեզ բարեկամ՝ կանչեցի . ինչու որ ան ամէն բա-
 ները որ շօրմէս լսեցի՝ ձեզի իմացուցի : Զէ թէ 16
 դուք իս ընտրեցիք , հասպա ես ձեզ ընտրեցի՝ ու
 զրի ձեզ , որ դուք երթաք և պողաբեր ըլլաք՝ ու
 ձեր պտուղը մնայ . և իմ՝ անունովս ինչ որ իմ՝
 շօրմէս ուզէք նէ՝ ձեզի տայ : Վս կըպատու իրեմ՝ 17
 որ մէկը զմէկ սիրէք :

- 18 թէ որ աշխարհ ձեզ կատէ՛ գիտնաք որ առայ
 19 իս ատեց : թէ որ աշխարհէն եղած ըլլայիք՝ աշ-
 արհ իրենները կըսիրէր . բայց որովհետեւ աշ-
 արհէ չէք , հասցա ես ձեզ աշխարհէն ընտրեցի .
 20 անոր համար աշխարհ ձեզ կատէ : Միտքերնիդ
 բերէք ան խօսքը որ ձեզի ըսի , թէ Օտոան իր
 Տէրոջմէն մեծ չէ . թէ որ իս հալածեցին՝ ուրեմն
 ձեզ ալ պիտի հալածեն . թէ որ իմ խօսքս պահե-
 21 ցին , անանկ է նէ ձերն ալ կըպահեն : Բայց ան
 բոլոր բաները պիտի ընեն ձեզի իմ անունիս հա-
 մար . ինչու որ չի ճանչցան անիկա՝ որ իս խրկեց :
 22 թէ որ ես եկած եւ անոնց հետ խօսած չըլլայի , ա-
 նոնք մեղք մը չէին ունենար . բայց ալ հիմայ ի-
 23 բրեց մեղքերնուս պատճառանք մը չունին : Ըն
 24 որ իս կատէ՛ իմ չայրս ալ կատէ : թէ որ ան
 գործքերը իրենց մէջ ըրած չըլլայի , որոնք ուրիշ
 մէկ մը չէ ըրած , անոնք մեղք մը չէին ունենար .
 բայց հիմայ տեսան ու ատեցին՝ իս ալ , իմ չայրս
 25 ալ : Բայց աս էդոր կատարվի ան խօսքը՝ որ
 իրենց օրինաց մէջ գրված է , թէ Օնոր տեղը իս
 26 ատեցին : Բայց երբոր միտթարիչդ գայ՝ որ ես
 չօրմէն ձեզի կըխրկեմ , ան ճշմարտութեան
 չօգին՝ որ չօրմէն կըլլայ , անիկա ինծի համար
 27 պիտի վկայէ . եւ դուք ալ կըվկայէք . ինչու որ ըս-
 կիզէն հետէ իմ հետս էք :

ԳԼ . ԺԶ :

- 1 Աս բաները ձեզի խօսեցայ որ չի գայթակղիք :
 2 Միբրենց ժողովարաններէն ձեզ պիտի դուրս
 հանեն . ու ժամանակ ալ պիտի գայ՝ որ ամէն ով
 որ ձեզ մեռցունէ , անանկ պիտի սեպէ որ՝ Աս-
 3 տուծոյ պաշտօն կրմատուցանէկոր : Եւ աս բա-
 ները ձեզի պիտի ընեն . անոր համար որ ոչ չայ-
 4 բրը ճանչցան ու ոչ իս : Բայց աս ձեզի խօսեցայ՝
 որ երբ ատենը գայ՝ միտքերնիդ բերէք թէ ես ըսի
 ձեզի . աս խօսքը առաջուց չըսի ձեզի , ինչու որ
 ես հետերնիդ էի :

Բայց հիմայ ես կերթամ իս խրկողին քովը , և 5
 ձեր մէջէն մէկն ալ չի հարցունէր ինծի՝ թէ ո՞ւր
 կերթաս : Բայց որովհետեւ աս բաները ձեզի խօ- 6
 սեցայ , ձեր սիրտերը տրամու թիւնով լեցաւ :
 Բայց ես ճշմարիտը կըսեմ ձեզի . աղէկ է ձեզի 7
 թէ որ ես երթամ . ինչու որ՝ թէ որ ես չերթամ ,
 մխիթարիչը ձեզի չի գար . հասցա թէ որ երթամ՝
 անիկա ձեզի կըխրկեմ : Եւ ինքը որ գայ՝ աշխար- 8
 հը պիտի յանդիմանէ . մեղքերուն համար , և ար-
 դարութեան համար , ու դատաստանի համար :
 Անղքերուն համար՝ որ ինծի չի հաւատացին . 9
 արդարութեան համար՝ որ ես իմ շօքս քով կեր- 10
 թամ , ու իս ալ չէք տեսնար . դատաստանի հա- 11
 մար՝ որ աս աշխարհիս իշխանը դատապարտըմ
 է : Ձեզի տակաւին շատ բաներ ունիմ ըսելու , 12
 բայց չէք կրնար հիմայ տանիլ : Երբոր ինքը 13
 ճշմարտութեան շոգին գայ՝ ամէնը ճշմարտու-
 թեամբ կառաջնորդէ ձեզի . ինչու որ չէ թէ նք-
 իրմէն բան մը պիտի խօսի , հասցա ինչ որ լսէ՝ նէ՝
 անիկա պիտի խօսի , ու գաղիքները պիտի պատմէ :
 Անիկա իս պիտի մտառուորէ . ինչու որ ինչ իմի- 14
 նէս պիտի առնէ՝ և ձեզի պատմէ : Ան ամէն բանե- 15
 րը՝ որ շայր ունի՝ իմն է . անոր համար ձեզի ըսի՝
 թէ իմինէս պիտի առնէ , և ձեզի պատմէ : Վիչ 16
 մը ատենէն ալ իս պիտի չի տեսնաք . ու ետե քիչ
 մըն ալ իս պիտի տեսնաք , և ես ալ շօքս կեր-
 թամ :

Աշակերտներէն ոմանք մէկըզմէկու կըսէին , 17
 Ի՞նչ է աս որ մեզի կըսէ՝ թէ քիչ մը ատենէն ալ
 իս պիտի չի տեսնաք . և նորէն Վիչ մըն ալ իս պի-
 տի տեսնաք . և թէ ես շօքս կերթամ : Աւ կը- 18
 սէին , Ի՞նչ պիտի ըլլայ ան Վիչ մըն այլ . չենք
 գիտեր ինչ կըզուրցէ : Հիտուս իմացաւ որ կու- 19
 զեն իրեն հարցընել , և ըսաւ անոնց . Մտոր հա-
 մար մէջերնիդ կըհարցունէքիոր , որ ըսի , թէ
 Վիչ մը ատենէն ալ իս չի պիտի տեսնաք , և նո-
 րէն քիչ մըն ալ պիտի տեսնաք իս : Ճշմարիտ՝ 20

- Ճշմարիտ կրսեմ՝ ձեզի , Որ դուք պիտի լաք ու
 ողբաք . բայց աշխարհ պիտի խնդայ . դուք պիտի
 տրտմիք , սակայն ձեր տրտմութիւնը ուրախու-
- 21 թեան պիտի փոխվի : Անիկ մը երբոր պիտի ծնա-
 նի՝ ինքը տրտմութիւն կուեննայ , ինչու որ իր
 ժամը հասեր է . բայց երբոր տղան կրծնի , ալ
 նեղութիւնը միտք չի բերեր ուրախութենէն՝ որ
- 22 աշխարհ մարդ մը ծնաւ : Այս ալ հիմայ տրտ-
 մութիւն ունիք . բայց ես ձեզ նորէն պիտի տես-
 նեմ , և ձեր սիրտերը ուրախ պիտի ըլլան . ու
 ձեր ուրախութիւնը մէկը ձեզմէ պիտի չի հանէ :
- 23 Եւ ան օրը ինձի բան մը պիտի չի հարցունէք .
 Ճշմարիտ՝ Ճշմարիտ կրսեմ՝ ձեզի , որ Վմ անու-
 նովս ինչ որ ուզէք նէ իմ շօրմէս՝ կուտայ ձեզի :
- 24 Մինչև հիմայ իմ անունովս բան մը չուզեցիք .
 ուզեցէք և պիտի աւնէք , որ ձեր ուրախութիւնը
- 25 ըման ըլլայ : Աս բաները նմանութիւններով խօ-
 սեցայ ձեզի . ժամանակ ալ պիտի գայ՝ որ անատենը
 ձեզի հետ նմանութիւններով պիտի չի խօսիմ .
 հապա յայտնապէս շօրը վրայով պիտի պատմեմ
- 26 ձեզի : Ան օրը իմ անունովս դուք ինդրեցէք . և
 չեմ ըսեր ձեզի որ ես ձեզի համար պիտի աղաչեմ
- 27 շօրս . ինչու որ ինքը շայր ձեզ կըսիրէ , որ
 դուք իս սիրեցիք՝ և հաւտացիք թէ ես Վստուծմէ
- 28 ելայ : շօրմէն ելայ՝ ու աշխարհ եկայ . նորէն կը-
 թողում աշխարհը՝ և շօրը կերթամ :
- 29 Աշակերտները ըսին իրեն , Ահա հիմայ յայտ-
 նապէս կըխօսիսկոր , և մէկ նմանութիւն մըն ալ
- 30 չես ըսերկոր : շիմայ իմացանք որ ամէն բանը
 դիտես . և բան մըն ալ պէտք չէ որ մէկը քեզի
 հարցընէ . ասով կըհաւտանք որ Վստուծմէ ելար :
- 31 Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց՝ և ըսաւ . շի-
 մայ կըհաւտանքկոր : Ահա ժամ մը պիտի գայ , և
- 32 ան եկած ալ է , որ ցիրուցան պիտի ըլլաք ամէն
 մէկը իջ տեղը , ու իս մինակ պիտի թողուք . բայց
- 33 ես մինակ չեմ , ինչու որ շայրը իմ հետս է : Աս
 բանը ձեզի խօսեցայ , որ իմ հետս խաղաղութիւն

ունենաք . հոս աշխարհի մէջ ներու-թիւն պիտի
ունենաք . բայց կտրիճ կեցիք , ինչու որ ես աշ-
խարհին յաղթեցի :

Գ՛Լ . Ժ՛Լ :

Յիսուս երբոր ասոնք խօսեցաւ , իր աչքերը 1
գէպի երկինքը վերցուց՝ և ըսաւ , Հայր՝ ա-
տենը հասեր է , փառաւորէ քու Որդիդ . որ քու
Որդիդ ալ քեզ փառաւորէ : Ինչպէս որ իրեն իշ- 2
խանութիւն տրվիր բոլոր մարմիններուն վրայ ,
որպէս զի ան ամէնուն որ իրեն տրվիր՝ ինքը յախ-
տենական կեանք տոյ անոնց : Եւս է յախտենական 3
կեանքը , որ ճանճնան քեզ մինակ ճշմարիտ Եւս-
տուած , ու Յիսուս Վրիստոսը՝ որ անիկա դուն
խրկեցիր : Ես քեզ երկրիս վրայ փառաւորեցի , 4
ան դործը որ ինձի տրվիր ընելու՝ լմնցուցի : Եւ 5
հիմայ ո՛վ Հայր , իս փառաւորէ քեզմէ Էդած ան
փառքովը՝ որ աշխարհի ըլլալէն առաջ քեզմէ ու-
նէի : Վու անունդ յայտնի ըրի ան մարդիկնե- 6
բուն՝ որոնք որ աշխարհէս ինձի տրվիր . քուկդ
էին՝ ու ինձի տրվիր անոնք , և քու խօսքդ պահե-
ցին : Հիմայ գիտցան՝ թէ ան ամէն բաները որ 7
ինձի տրվիր , քեզմէ են . ինչու որ ան խօսքերը 8
որ ինձի տրվիր՝ ես տրվի անոնց , անոնք ալ ըն-
դունեցին , և ճշմարտութեամբ իմացան՝ որ ես
քեզմէն ելայ , ու հաւտացին՝ թէ դուն խրկեցիր
իս : Հիմայ ես անոնց համար կաղաչեմ , ու չէ 9
թէ աշխարհի համար կաղաչեմ . հապա անոնց
համար՝ որոնք դուն ինձի տրվիր , ինչու որ քուկդ
են անոնք : Եւ ինչ որ իմն է՝ ան բոլորը քուկդ 10
է , և ինչ որ քուկդ է՝ ան իմն է , ու ես անոնցմով
փառաւորված եմ : Եւ ես ալ աշխարհի մէջը 11
չեմ . բայց անոնք աշխարհի մէջն են , ու ես քե-
զի կուգամ . ո՛վ Ուրբ Հայր՝ քու անունովդ
պահէ անոնք , որ անով դուն ինձի տրվիր , որ մէկ
ըլլան՝ ինտոր որ մենք մէկ ենք : Վանի որ աշ- 12
խարհի մէջ անոնց հետ էի՝ ես կըպահէի անոնք

- քու անունովդ , որ անով դուն ինձի տրվիր , ու պահեցի . և անոնցմէ մէկը չի կորսրվեցաւ , միայն թէ ան կորստեան որդին . որ գրվածքը կատար-
- 13 վի : Այ՛ Տիմայ քեզի կուգամ . ու աշխարհի մէջ
աս բաները կրխօսիմ , որ իմ ուրախութիւնս ի-
րենց անձերնուն մէջ կատարեալ ունեցած ըլլան :
- 14 Ես քու խօսքդ անոնց տրվի , ու աշխարհս անոնք
ատեց . ինչու որ աշխարհէն չեն . ինտոր որ ես ալ
- 15 աշխարհէն չեմ : Ա՛սիկա չեմ աղաչեր՝ որ անոնք
աշխարհէն վերցունես . հապա որ անոնք չարէն
- 16 պահես : Ա՛ս աշխարհէն չեն , ինտոր որ ես ալ
- 17 աշխարհէ չեմ : Սրբէ անոնք քու ճշմարտութիւ-
18 նովդ , որ քու խօսքդ ճշմարտութիւն է : Ինչպէս
որ դուն իս աշխարհ խրկեցիր , ես ալ անոնք աշ-
- 19 խարհ խրկեցի : Եւ անոնց վրայ ես իմ անձս կը-
սրբացունեմ , որ իրենք ալ ճշմարտութիւնով
- 20 սրբացած ըլլան : Ի՛այց չէ՛ թէ մինակ անոնց հա-
մար կաղաչեմ , հապա իրենց խօսքովը բոլոր ինձի
- 21 հաւտացողներուն համար ալ . որ ամէնքն ալ մէկ
ըլլան , ինտոր որ դուն Մ՛իլ չայր՝ իմ մէջս , ու
ես ալ քու մէջդ , որ անոնք ալ մեր մէջը ըլլան .
որ աշխարհ ալ հաւտայ՝ թէ դուն խրկեցիր իս :
- 22 Եւ ան փառքը որ դուն ինձի տրվիր՝ ես անոնց
23 տրիի , որ մէկ ըլլան՝ ինչպէս որ մենք մէկ ենք . (ես
անոնց մէջ՝ և դուն իմ մէջս) որ իրենք կատար-
եալ ըլլան մէկով . ու աշխարհ ալ գիտնայ որ
դուն խրկեցիր իս , ու սիրեցի անոնք՝ ինչպէս որ
- 24 դուն իս սիրեցիր : Մ՛իլ չայր՝ անոնք որ դուն
ինձի տրվիր , կուզեմ որ ուր որ ես եմ՝ անոնք ալ
իմ հետս ըլլան , որ իմ փառքս տեսնան որ ան
ինձի տրվիր . ինչու որ դուն իս սիրեցիր աշխար-
- 25 հը ըլլալէն առաջ : Մ՛իլ արդար չայր , աշխարհ
ալ քեզ չի ճանչցաւ , բայց ես ճանչցայ քեզ , և
- 26 անոնք ալ ճանչցան , որ դուն իս խրկեցիր : Եւ
քու անունդ անոնց ճանչցուցի . ու կըճանչցու-
նեմ , որ ան սէրը որով դուն իս սիրեցիր , անոնց
մէջն ըլլայ , ու ես ալ անոնց մէջ .

ԳԼ . ԺԲ :

Յիսուս երբոր աս խօսքը ըսաւ , ելաւ աշակերտ- 1
 ներուն հետ մէկտեղ կեդրոն ըսած ձորին
 մէկալ կողմը անցաւ , ուր որ պարտեզ մը կար .
 որ հոն մտաւ ինքը՝ և իր աշակերտները : **Յու-** 2
դան ալ որ ինքը պիտի մատնէր , ան տեղը գիտէր .
 ինչու որ **Յիսուս** շատ հեղ իր աշակերտներուն
 հետ մէկտեղ հոն ժող վըված էր : **Ուստի՝ Յու-** 3
դան զինսորսնէրոն գունդը իր հետը առած՝ ու
 քահանայապետներէն և փարիսեցիներէն սպասա-
 ւորներ , ան տեղը եկաւ ջահերով ու լապտեր-
 ներով և զէնքերով : **Իսկ Յիսուս** երբոր տե- 4
 սաւ ան ամէնքը իրեն վըսայ եկած , ելաւ և ըսաւ
 անոնց , **Ո՞վ կրփնտրուէք :** **Պատասխան** տրվին 5
 իրեն , **Ազղովըցի Յիսուսը . ըսաւ անոնց Յի-**
սուս՝ Ես եմ . Յուդան ալ որ զինքը կրմատնէր՝
 անոնց հետն էր : **Երբոր ըսաւ՝ թէ Ես եմ ,** ետ 6
 ետ գացին՝ ու գետինը զարնըվեցան : **Աորէն հար-** 7
ցուց անոնց՝ Ո՞վ կրփնտրուէք . անոնք ալ ըսին ,
Ազղովըցի Յիսուսը : **Յիսուս** պատասխան տը- 8
 ւաւ անոնց . **Չեղի ըսի թէ ես եմ . ուստի թէ որ**
իս կուզէք՝ թող տրվէք ատոնց որ երթան : **Որ** 9
կատարվի ան խօսքը՝ որ ըսաւ , թէ Լ՛նոնք որ ին-
ծի տրվիր՝ անոնցմէ մէկն ալ չի պիտի կորսնցու-
նեմ : **Լ՛նատներ Սիմոն Պետրոս՝ որովհետեւ թուր** 10
մը ունէր , քաշեց անիկա՝ ու զարկաւ քահանայա-
պետին ծառան , և մէկ դի ձգեց անոր աջ ական-
ջը , և ան ծառային անուներ Ս՛աղքոս էր : **Յի-** 11
սուս ըսաւ Պետրոսին . թուրդ նորէն իր ամանը
ձգէ . ան գաւաթը որ շայր ինծի տըւաւ՝ չի պի-
տի խըմեմ անիկա :

Շապա զինսորսնէրոն գունդը ու հազարապե- 12
տը՝ և շրէաներուն սպասաւորները բոնեցին Յի-
սուս , ու կապեցին . և առաջ անիկա Լ՛նային 13
տարին՝ որ Այսիապային աներն էր , որ ան տար-

- 14 վան քահանայապետն էր : Ըսիկա ան Կայիափան էր , որ Հրէաներուն խրատ տըւաւ՝ թէ Ըղէկ է
- 15 որ ժողովուրդին վրայ մէկ մարդ մը մեռնի : Աւ Զիսուսին ետեւէն կերթային Սիմոն Պետրոս և մէկալ աշակերտը . և ան աշակերտը քահանայապետին ճանչփորը ըլլալով , Զիսուսին հետը քահանայապետին բակը մտաւ : Իսոյց Պետրոս դուրսը դուանը քով կեցեր էր . ելաւ մէկալ աշակերտը՝ որ քահանայապետին ճանչփորն էր , և ըսաւ
- 17 դռնապանին , ու ներս խօթեց Պետրոսը : Ըն աղջիկը որ դռնապանն էր , ըսաւ Պետրոսին . Դուն ալ ան մարդուն աշակերտներէն ես մի .
- 18 ան ալ ըսաւ , Չեմ : Հոն կայներ էին ծառաները և սպասաւորները կրակ վառած , որովհետեւ
- 19 յոնց հետ կայներ էր ու կրտաքնար : Եւ քահանայապետը Զիսուսին հարցուց աշակերտներուն
- 20 համար ու իր վարդապետութեանը համար : Զիսուս պատասխան տըւաւ անոր . Ես աշխարհի մէջ յայանի խօսեցայ . ես ամէն ատեն ժողովարանին մէջ սորվեցուցի , և տաճարին մէջ . ուր որ բոլոր Հրէաները ժողովուրդած էին , ու ծածուկ բան մը
- 21 չի խօսեցայ : Ինչո՞ւ ինձի կը հարցունես , լսողներուն հարցուր՝ թէ ինչ խօսեցայ իրենց հետ . ահա
- 22 ինչ որ խօսեցայ նէ գիտեն անոնք : Երբոր ինքը աս ըսաւ , սպասաւորներէն մէկը որ հոն կայներ էր , Զիսուսին ապտակ մը զարկաւ ու ըսաւ . Ըտանկ պատասխան կուտաս քահանայապետին :
- 23 Զիսուս ալ անոր ըսաւ , Թէ որ չար բան մը խօսեցայ նէ՛ վկայէ չարին համար . հապա թէ որ աղէկ ընէ , ինչո՞ւ կը զարնես ինձի : Աւ Ըննա անիկա կապած Կայիափա քահանայապետին խրկեց :
- 25 Սիմոն Պետրոսն ալ հոն կեցեր ու կրտաքնար . ըսին իրեն , Դուն ալ անոր աշակերտներէն ես մի . անիկա ուրացաւ և ըսաւ թէ Չեմ : Իրահանայապետին ծառաներէն մէկն ալ , ան մարդուն ազգականը՝ որուն անանջը Պետրոս կտրեք

էր , ըսաւ . **Չէ՞** որ ես քեզ տեսայ պարտէզին մէջը անոր հետ : Պետոս նորէն ուրացաւ , և շուտ մը հաւր խօսեցաւ :

Աւ Յիսուսը Այլիսիայի տունէն դատաւորին պալատը տարին . և ալ առտու էր , ու իրենք պալատը չի մտան՝ որ չի պղծւիլին , հապա որ զատիկը ուտեն : Պիղատոս դուրս ելաւ անոնց՝ և ըսաւ . **Ի՞նչ** ամբաստանութիւն կրբերէք ան մարդուն վրայ : Պատասխան տրւիլին և ըսին իրեն , **Թէ՞** որ ան մարդը չարագործ մը չըլլար՝ ալ անիկա քեզի չէինք մտաներ : Պիղատոս ըսաւ անոնց . **Վուք** առէք անիկա , ու ձեր օրէնքին պէս դատաստանը բռէք : **Նրէաները** իրեն ըսին , **Սեղի չի վայլեր** մարդ մը մեռցունել : Ար Յիսուսի ըսած խօսքը կատարիլի , ցուցրնելով **Թէ ի՞նչ մահով** ինքը պիտի մեռնի : Պիղատոս նորէն պալատը մտաւ , կանչեց Յիսուսը ու ըսաւ իրեն , **Նրէաներուն** **Թագաւորը** դու՞ն ես մի : Յիսուս պատասխան տրւաւ . **Մտիկա** դուն քեզմէ՞ կրեսս , **Թէ ինձի համար** ուրիշները քեզի ըսին : Պատասխան տրւաւ Պիղատոս . **Մի թէ ես ալ նրէայ եմ** , քու ազգի և քահանայապետներդ քեզ ինձի մտանեցին . **Ի՞նչ** բան բրեր ես դուն : Յիսուս պատասխան տրւաւ . **Իմ** **Թագաւորութիւնս** աս աշխարհէս չէ . **Թէ որ** աս աշխարհէս ըլլար իմ **Թագաւորութիւնս** , իմ սպասաւորներս կրկուտէին՝ որ ես **Նրէաներուն** **ձեռքը** չի մտանրիմ . ուստի իմ **Թագաւորութիւնը** ասկէց չէ : Պիղատոս ըսաւ իրեն . **Նապա** **Թէ** որ ատանկ է նէ՞ դուն մէկ **Թագաւոր** մըն ես . պատասխան տրւաւ Յիսուս , **Վուն** կրեսսկոր **Թէ** **Թագաւոր** եմ . ու ես բուն ատոր մէջը ծնած եմ , և ատոր համար աշխարհ եկած , որ ճշմարտութեան համար վիպեմ . ան ամէնը՝ որ ճշմարտութենէն է , իմ խօսքիս ականջ կրդնէ : Պիղատոս ըսաւ իրեն , **Ի՞նչ է** ճշմարտութիւնը . աս որ ըսաւ՝ նորէն դուրս ելաւ **Նրէաներուն** , և ըսաւ անոնց . **Ես** մէկ յանցանք մը չեմ գանարկոր անոր

39 վրայ : Քայց ձեր սովորութիւնն է որ մէկ մարդ մը պիտի արձրկեմ ձեզի զատկիս . հիմայ կուզէք որ 40 որ շրէաներուն թագաւորը արձրկեմ ձեզի : Մէնքն ալ կանչ վրտակցին , և ըսին . Մտիկա չէ , հապա Քարաբբան . ու ան Քարաբբան մէկ աւազակ մըն էր :

ԳՎ . ԺԻԹ :

1 **Մ**նատենը Պիղատոս Հիսուսը առաւ՝ ու ծեծեց :
 2 **Ք**( ) ինուորներն ալ փուշերէ թագ շինելով՝
 անոր գլուխը դրին . և իրեն ծիրանի լաթ մը հագ-
 3 ցուցին . ու կնգային անոր՝ և կրսէին , Մղջ ե-
 4 ղիր շրէից թագաւոր . և ապտակներ կըզարնէին
 5 իրեն : Պիղատոս նորէն դուրս ելաւ՝ ու ըսաւ ա-
 նոնց . Մհա անիկա դուրս կըբերեմ ձեզի , որ
 6 գիտնաք՝ թէ ես անոր վրայ վնաս մը չեմ գտնար-
 7 կոր : (Հիսուս դուրս ելաւ , և ունէր փուշերէ
 թագ՝ ու ծիրանի հագուստ) և ըսաւ անոնց , Մհա
 8 ատ մարդը ձեզի : Մհանայապետները ու սպա-
 9 սաւորները երբոր տեսան անիկա , ձայներնին վե-
 10 րուցին՝ ու ըսին . Խաչը հանէ՛ Խաչը հանէ ատի-
 11 կա : Պիղատոս ըսաւ անոնց . Չեզի առէք ատիկա ,
 ու ձեզմէն խաչը հանեցէք . ինչու որ ես ատոր
 7 վրայ յանցանք մը չեմ գտնարկոր : շրէաները
 պատասխան տրվին իրեն . Մենք օրէնք ունինք ,
 և մեր օրէնքին պէս պէտք է որ մեռնի . ինչու որ
 8 ինքքրզինքը Մտուծոյ Արդի ըրաւ : Պիղատոս եր-
 9 բոր աս խօսքերը լսեց՝ ալ էվելօք վախցաւ : Առ-
 10 րէն մէյմալ պալատը մտաւ՝ և ըսաւ Հիսուսին .
 Աւսկից ես դուն . բայց Հիսուս պատասխան չի
 10 տրուաւ անոր : Մսաւ անոր Պիղատոս , Ինծի հետ
 չեմ մի խօսիր . չեմ գիտեր որ ես իշխանութիւն
 ունիմ քեզ խաչը հանելու , ու իշխանութիւն ու-
 11 նիմ քեզ արձրկելու : Հիսուս պատասխան տը-
 ւաւ . Գուն իմ վրաս մէկ իշխանութիւն մըն ալ
 չունէիր , թէ որ քեզի վերէն տրված չըլար . ա-

նոր հաճար՝ ան որ իս քեզի մատնեց , անոր մեղքը
 ալ մեծ է : Եւ անկէ ետե Արղատոս կուղէր որ 12
 զինքը թող տայ . բայց շրէաները կրկանչ վրտաե-
 ին ու կրսէին , (Թէ որ ատիկա արձրկես նէ՛ կայս-
 րին բարեկամը չես . ամէն ո՛վ որ ինքրզինքը թա-
 գաւոր կրկանչէ՛ անիկա կայսրին հակառակ է :
 Արղատոս ալ երբոր աս խօսքերը լսեց՝ դուրս հա- 13
 նեց Յիսուսը , ու նստաւ բեմին վրայ ան տեղը՝ որ
 քարայտակ կրտալէր , և Երբայեցերէն կապպա-
 թա . (Օտտիկին ուրբաթ օրն էր , ու ժամը վե- 14
 ցին ատեններն էր) և շրէաներուն ըսաւ . Ե՛հա
 ձեր թագաւորը ձեզի : Եւ անոնք կրկանչ վրտաե- 15
 ին Վ երցուր մեր մեջէն , վերցուր մեր մեջէն՝ ու
 խաչը հանէ ատիկա . Արղատոս ըսաւ անոնց . Ես
 ձեր թագաւորը խաչը պիտի հանեմ . քահանա-
 յապետները պատասխան տրվին . Մ՛ենք կայսրէն
 ՚ի զատ թագաւոր չունինք : Ե՛նատենը անիկա ի- 16
 րենց ձեռքը տըւալ՝ որ խաչը ելայ :

Ե՛նոնք ալ առին զինքը կրտանէին , ու խաչա- 17
 փայտը ինքիրմէն վերցուցեր էր , և անոն՛ի կելար
 Գաղաթան ըսված տեղը՝ որ Երբայեցերէն Գող-
 գոթա կրտալէր . հոն զինքը խաչը հանեցին . և ա- 18
 նոր հետ ուրիշ երկուք ալ մեկ զիէն ու մեկալ
 զիէն , և մեջ տեղը Յիսուսը : Տախտակ մըն ալ 19
 գրեց Արղատոս՝ և գրաւ խաչին վրայ , ու գրված
 էր՝ ՅԻՍՈՒՍ՝ՆԷՕՍՏՈՎ ԵՅԻՒԹՎԻՆ
 ԻՈՐ ՀՐԻՒՅ : Ե՛ն տախտակը շրէաներէն շա- 20
 տերը կարգացին , որովհետեւ քաղքին մօտ էր ան
 տեղը՝ ուր որ Յիսուս խաչ վեցաւ . ու գրված էր
 Երբայեցերէն՝ Լատիններէն՝ և Յունարէն : շրէ- 21
 աներուն քահանայապետները Արղատոսին ըսին ,
 Մ՛ի գրեր շրէից թագաւոր , հապա թէ՛ Ինքը
 ըսաւ թագաւոր եմ շրէից : Արղատոս պատաս- 22
 խան տըւաւ . Ինչ որ գրեցի նէ՛ գրեցի :

Բայց զինուորները երբոր Յիսուսը խաչ հա- 23
 նեցին՝ անոր լաթերը առին , ու չորս բաժին ըրին՝
 ամէն մեկ զինուորին բաժին մը . միայն թէ շապի-

- կը՝ որովհետև առանց կարի էր վերէն ՚ի վար բո-
- 24 յորը հուսած : Ի սին իրարու . Մտիկա չի պատ-
ունք , հապա վիճակ ձգենք ասոր վրայ՝ որի որ
ելայ նէ . որ կատարվի ան գրվածքը՝ որ կրսէ ,
Իմ լաթերս իրենց մէջը բաժնեցին , և իմ շապի-
կիս վրայ վիճակ ձգեցին . զինուորները աս բանը
- 25 բոին : Եւ Յիսուսի խաչին քով կայներ էին իր
մայրը , և իր մօրը քոյրը Սարիամ՝ Աղէտովային
- 26 կնը , ու Սարիամ՝ Սագաղենացին : Յիսուս
երբոր տեսաւ իր մայրը՝ և ան աշակերտը՝ որ կը-
սիրէր , որ մօտը կայներ էր , ըսաւ մօրը . Սի-
27 կին՝ ահա քու որդիդ : Ետքը ըսաւ աշակերտին ,
Մահա քու մայրդ . և անկէ ետև աշակերտը անիկա
իր քովը առաւ :
- 28 Անկէ ետև երբոր գիտցաւ Յիսուս թէ ահա
ամէն բան կատարեալ է , որ ան գրվածն ալ կա-
29 տարվի , ըսաւ . Ետարան եմ : Եւ հոն քացախով
լեցուն աման մը կար . անոնք ալ սպունգ մը քա-
ցախով թաթխած լեղիին հետ՝ ղոպայի մշտիկին
վրայ փաթթած , դէպի իր բերանը երկնցուցին :
- 30 Յիսուս երբոր քացախը լեղիին հետ առաւ , ըսաւ .
Ամէն բան կատարվեցաւ . ու գլուխը ծռելով հո-
գին աւանդեց :
- 31 Իայց շրէաները՝ որովհետև ուրբաթ օր էր ,
որ չըլլայ թէ ան մարմինները խաչին վրայ մնան
մինչև ուրբաթ օրը . (ինչու որ ան շաբաթ օրը
մեծ օր էր) Վիղատոսին աղաչեցին որ անոնց ծուն-
32 կերը ջարդեն՝ ու վերցրվին . զինուորները եկան՝
և առջինին ծունկերը ջարդեցին . անանկ ալ մե-
33 կալինը , որ անոր հետ խաչը ելած էր : Իայց եր-
բոր Յիսուսին եկան՝ ու տեսան որ արդէն մեռած
34 էր ինքը , անոր ծունկները չի ջարդեցին . հա-
պա զինուորներէն մէկը գեղարդով անոր կողը
35 խոցեց , և շուտ մը արիւն ու ջուր ելաւ : Եւ ան
որ տեսաւ աս բաները վկայեց , ու անոր վկայու-
թիւնը ճշմարիտ է , և ինքը գիտէ որ ճշմարիտ կը-
36 սէ , որ դուք հաւատաք : Աս բանս եղաւ որ կա-

տարվի ան գրվածքը , թէ՛ Մնոր ոսկորը չի պիտի
փշրվի : Եւ մէյմալ մէկալ գրվածքը կըսէ՛ թէ 37
Իրեն պիտի նային անոնք՝ որ ան խոցեցին :

Մսկէ ետե Հոմսէիը՝ որ Մրիմաթիայէն էր , 38
(Յիսուսի գաղտուկ աշակերտ Էղած Հրէաներուն
վախէն) ազաչեց Պիղատոսին՝ որ Յիսուսի մարմի-
նը վերցունէ . Պիղատոսն ալ հրաման ըրաւ , ե-
կաւ՝ և վերցուց անիկա : Աիկողեմոսն ալ եկաւ , 39
(որ ինքը առաջուցմէ գիշերով Յիսուսին եկեր
էր) ու բերաւ հարիւր լիտրի չափ զմուռ հալու-
էի հետ խառնած : Մսոնք Յիսուսին մարմինը ա- 40
ռին՝ ու կտաւներով և խունկերով փաթթեցին ,
ինչպէս որ Հրէաներուն սովորութիւն էր պատ-
նել : Եւ ան տեղը ուր որ խաչ վեցաւ՝ պարտեղ 41
մը կար , ու ան պարտեղին մէջը նոր գերեզման մը ,
որ անոր մէջը ամենեկին մարդ գրված չէր : Հրէ- 42
աներուն ուրբաթին համար՝ հոն դրին Յիսուսը ,
ինչու որ գերեզմանը մօտ էր :

ԳՂ . Ի :

Եւ մէկշարթի օրը Սարիամ Սագղաղենացին 1
առտրվանց մուծնուլուսին գերեզմանը կու-
գայ , ու կըտեսնայ որ՝ քարը գերեզմանին դուռ-
նէն վերցըված էր : Ետքը կըվազէ կուգայ Սիմոն 2
Պետրոսին և մէկալ աշակերտին՝ որն որ Յիսուս
կըսիրէր , և կըսէ անոնց . Տէրը գերեզմանէն վեր-
ցուցին , ու չենք գիտեր ուր դրին անիկա : Ելաւ 3
Պետրոս և մէկալ աշակերտը՝ ու գէպի գերեզմա-
նը կուգային : Երկուքն ալ մէկ տեղ կըվազէին . 4
և մէկալ աշակերտը վազեց շուտ մը Պետրոսէն
ստաջ անցաւ , ու ինքը առաջ գերեզմանը եկաւ :
Եւ ծուելով նէխ նոյեցաւ տեսաւ որ կտաւները 5
հոն կեցեր էին . բայց ինքը ներս չի մտաւ : Սիմոն 6
Պետրոսն ալ հասաւ , որ անոր ետեէն կուգարկոր ,
ու գերեզմանը մտաւ՝ և տեսաւ կտաւները որ հոն
կեցեր էին . ու վարչամակը՝ որ անոր գլուխն էր , 7
ուրիշ կտաւներուն հետը չէր , հապա ծալած

- Տղատ մէկ կողմը դրած էր : Անատենը նէրս մտաւ
 մէկալ աշակերտան ալ՝ որ առաջուց գերեզմանը
 9 ցեկեր էր , տեսաւ ու հաւտաց : Ինչու որ գեռ
 գիրքերը չէին գիտեր , որ Պէտք է անոր՝ մեռել
 10 ներէն յարուծիւն առնել : Աշակերտները նորէն
 մէկայնեցուն քով գացին :
- 11 Իայց Սարիամ գերեզմանին դուրսը կայներ
 էր՝ և կուլար . ու երբոր կուլար՝ դէպի գերեզմա
 12 նը ծռեցաւ նայելու , ու տեսաւ երկու հրեշտակ
 ներ ճերմակներով , որ նստեր էին ուր որ Յիսու
 սի մարմինը գրած էր , մէկը գլխուն կողմէն՝ և մէ
 13 կալը ոտքին կողմէն : Եւ անոնք իրեն ըսին . Ար
 նիկ , ինչու կուլասկոր . ըսաւ անոնց , Անոր հա
 մար՝ որ իմ Տէրս գերեզմանէն վերցուցին՝ ու չեմ
 14 գիտեր ուր դրին անիկա : Ասիկա որ ըսաւ , ետին
 դարձաւ՝ և տեսաւ Յիսուսը որ կայներ էր , ու
 15 չէր գիտէր թէ Յիսուսն է : Յիսուս իրեն ըսաւ ,
 Արնիկ՝ ինչու կուլաս , ո՞վ կրփնտրուես . իրեն ա
 նանկ երեցաւ թէ պարտիզպանն է , ըսաւ անոր .
 Տէր՝ թէ որ դուն վերցուցիր անիկա , ըսէ ինձի՞
 16 ուր դրիր ան , որ ես անիկա առնեմ : Յիսուս ը
 սաւ անոր , Սարիամ . ան ալ դարձաւ ու Եր
 բայեցերէն անոր ըսաւ , Բարունի . որ Աարդա
 17 պետ կրթարգմանովի : Ըսաւ անոր Յիսուս . Ինձի
 մի՞ դպչիր . ինչու որ՝ գեռ ո՞րս քով ելած չեմ .
 հապա գնան եղբայրներուս , և ըսէ անոնց . Ես կեղ
 18 լամ իմ ո՞րս քովը ու ձեր ո՞րը քովը , և իմ
 Մատուծոյս քովը ու ձեր Մատուծոյն քովը : Սա
 րիամ Սաղազենացին եկաւ՝ ու աշակերտնե
 րուն պատմեց՝ թէ Ինքը Տէրը տեսաւ , և ան աս
 բաները իրեն զուրցեց :
- 19 Եւ մէկշաբթի օրը իրիկուն էր՝ ու դուռներն
 ալ գոց , ուր որ աշակերտները ուրէից վախուն
 մէկտեղ ժողվելած էին , Յիսուս եկաւ և անոնց
 մէջը կայնեցաւ , ու ըսաւ անոնց՝ Աղջոյն ձեզի :
 20 Աս որ ըսաւ՝ իր ձեռվները և կուշտը ցուցուց ա
 նոնց . աշակերտներն ալ ուրախացան՝ երբոր Տէ

բը տեսան : Կորէն ըսաւ անոնց . Ողջոյն ձեզի . 21
ինչպէս որ իմ Հայրս իս խրկեց , ես ալ ձեզ կը
խրկեմ : Եւ աս որ ըսաւ՝ փչեց անոնց , ու ըսաւ . 22
Ընէք Հոգին Սուրբը . թէ որ մէկուն մեղքը թու
ղութ՝ թողված ըլլայ անոնց . թէ որ մէկունը ետ 23
բռնէք՝ բռնրված ըլլայ :

Բայց թմովմաս տասներկուքէն մէկը՝ երկուոր . 24
եակ ըսվածը , անոնց հետը չէր՝ երբոր Հիսուս ե-
կաւ : Ա՛նկալ աշակերտները կըսէին իրեն՝ թէ 25
Տէրը տեսանք . ան ալ ըսաւ անոնց , թէ որ իր
ձեռքը գամերուն նշանը չի տեսնամ , ու մատիւ-
ներս գամերուն տեղը չի խօսթեմ , և իմ ձեռքս
անոր կողը չի խօսթեմ նէ՛ չեմ հաւտար :

Եւ ութը օրէն ետև աշակերտները նորէն ներսն 26
էին , ու թմովմաս իրենց հետը . եկաւ Հիսուս՝
գունները գոց ըլլալով , ու կայնեցաւ անոնց մէջը՝
և ըսաւ , Ողջոյն ձեզի : Ետքը ըսաւ թմովմասին . 27
Ի՛նք մատիւներդ՝ ու դիր հոս , և նայէ իմ ձեռ-
քերս , ու բեր քու ձեռքդ՝ և խօսթէ իմ կողս , ու
մի՛ ըլլար անհաւատ , հասցա հաւատացեալ : Պա- 28
տասխան տըւաւ թմովմաս՝ և ըսաւ անոր , Իմ
Տէրս և իմ Ըստուածս : Հիսուս ըսաւ անոր . Ը- 29
տիկա որ՝ դուն իս տեսար ու հաւտացիր , երանի
անոնց որ տեսած չեն՝ և պիտի հաւտան :

Հիսուս շատ ուրիշ նշաններ ալ ըրաւ իր աշա- 30
կերտներուն առջին , որ աս գիրքին մէջ գրված
չէ : Հասցա աս՝ այնչափ բան գրվեցաւ , որ հա- 31
տաք թէ Հիսուսը՝ Վրիտանոսէ Ըստուծոյ Որդին .
և որ հաւտալով յաւիտենական կեանքը ընդու-
նիք անոր անունովը :

ԳԼ . ԻՆ :

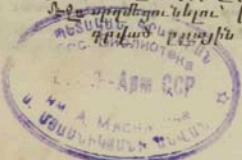
Ա՛յլէ ետև Հիսուս նորէն ինքզինքը իր աշա- 1
կերտներուն յայտնեց Տիրերիայի ծովին ե-
ղերքը . և ասանկ յայտնեց : Ա՛նկտեղ էին Սիմոն 2
Պետրոսը՝ ու թմովմաս երկուորեակ ըսվածը՝ և
Վաթանայէլը՝ որ Վալիլեացոց Սաննա ասուէն

- էր , ու Օ՛քերեղոսի որդիքը՝ և աշակերտներէն ու-
- 3 րիշ երկուք ալ : Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոնց .
Ես ձուկ բռնելու կերթամ . ըսին անոր , Ս՛ենք
ալ կուգանք քեզի հետ . գացին ու մտան նաւը ,
- 4 և ան գիշերը բան չի բռնեցին : Երբոր առաու
եղաւ՝ Յիսուս ծովին եղերքը կայներ էր , բայց
5 աշակերտները չի ճանչցան թէ Յիսուս է : Յի-
սուս ըսաւ անոնց . Տղա՛ք՝ ուտելու բան մը ունի՞ք
- 6 մի . պատասխան տրւին և ըսին իրեն , Չէ : Ըսաւ
անոնց . Աւուկաննիդ նաւին աջ կողմը ձգեցէք՝ ու
պիտի գտնաք . ձգեցին , և ձուկերուն շատութե-
7 նէն չէին կրնար քաշել : Ըն աշակերտը որ՝ Յի-
սուս կրտիրէր զինքը , ըսաւ Պետրոսին , Ընիկա
Տէրն է . Սիմոն Պետրոս երբոր լսեց թէ Տէրն է ,
- 8 և զինքը ծովը նետեց : Աւ մէկալ աշակերտները
նաւովը կուգայիննոր , (ինչու որ ցամաքէն հեռու
9 չափ) և ուսկանը ձուկերովը կըքաշէին : Երբոր
ցամաքը ելան՝ հոն տեղը մէկ վառած կրակ մը տե-
10 սան , ու իրան ձուկ մը և հաց : Յիսուս ըսաւ ա-
նոնց . Ի՛երէք առ ձուկերէն որ դուք հիմայ բռու-
11 նեցիք : Սիմոն Պետրոս մտաւ , և ուսկանը ցա-
մաքը կըքաշէր՝ հարիւր յիսուն իրեք խոշոր խոշոր
ձուկերով լեցուն . և այնչափ բան կար , ու չի
- 12 պատուեցաւ ուսկանը : Յիսուս ըսաւ անոնց . Ե-
կէք ճաշ կերէք . ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր
համարձակեր հարցընելու թէ Գու՛ն ո՞վ ես . ինչու
- 13 որ գիտէին թէ Տէրն է : Յիսուս եկաւ՝ ու առաւ
14 հացը և անոնց տրւաւ՝ անանկ ալ ձուկը : Ըս ի-
րեք հեղ է որ Յիսուս աշակերտներուն երեցաւ՝
մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետքը :
- 15 Աւ երբոր ճաշը կերան՝ Յիսուս ըսաւ Սիմոն
Պետրոսին , Սիմոն՝ Յովնանին որդի՞ն իս ատոնցմէ
էվել կրտիրե՞ս մի . անիկա ըսաւ իրեն , Ըս՛ի Տէր ,
դուն ալ գիտես որ քեզ կրտիրեմ . ըսաւ անոր ,
- 16 Ըրածէ իմ՝ գառնուկներս : Կորէն ըսաւ անոր

Միմոն Յովնանին որդին իս կրտսիրեն մի . ըսաւ իւրեն , Եւս Տէր . դուն ալ գիտես որ քեզ կրտսիրեմ . ըսաւ անոր , Եւրածէ իմ ոչխարներս : Բ 17
 սաւ անոր երրորդ անգամ . Միմոն Յովնանին որդին իս կրտսիրեն մի . Պետրոս տրամեցաւ որ իրեք հեղ իրեն ըսաւ թէ՛ Իս կրտսիրեն . և ըսաւ անոր . Տէր՝ դուն ամէն բան գիտես , և ամէն բան կը ճանչնաս , և որ ես քեզ կրտսիրեմ . ըսաւ անոր Յիսուս , Եւրածէ իմ ոչխարներս : ՂՂմարիտ 18
 ՂՂմարիտ կըսեմ քեզի որ՝ Երբ դուն տղայ էիր . ինքիրմեդ դօտի կըկապէիր , ու կերթայիր ուր որ ուզէիր . բայց երբոր ծերանաս՝ ձեռքերդ վեր պիտի բռնես , և ուրիշները քեզի դօտի պիտի կապեն , ու պիտի տանին ուր որ չես ուզեր : Եւ 19
 բանը ըսաւ՝ ցուցրնելով թէ ինչ ինչ մահոյ պիտի փառաւորէ Եստուած . և երբոր աս զուրցեց՝ ըսաւ անոր . Իմ ետեւէս եկոր : Պետրոս դարձաւ՝ 20
 ու տեսաւ ան աշակերտը որնոր Յիսուս կրտսիրէր , որ ետեւէն կուգարկոր (որ անիկա նաև անոր կուրծքը ինկեր և բեր էր՝ Տէր ո՞վ է որ քեզ պիտի մասնէ) Պետրոս անիկա երբոր տեսաւ , ըսաւ 21
 Յիսուսին . Տէր՝ հապա ասիկա ի՞նչ պիտի ընէ : Յիսուս ըսաւ իրեն . Թէ՛ որ ես ուզեմ՝ որ ատիկա 22
 ապրի մինչև որ ես գամ , քու ի՞նչ հոգդ է . դուն իմ ետեւէս եկոր : Եւ աս խօսքը ելաւ եղբայրներ 23
 բուն մէջը , ու կարծեցին որ ան աշակերտը . չի պիտի մեռնի . սակայն Յիսուս ըսաւ անոր թէ՛ Չի պիտի մեռնի , հապա՝ թէ՛ որ ես ուզեմ՝ որ ատիկա ապրի մինչև որ ես գամ :

Եսիկա ան աշակերտն է , որ կըվկայէ աս բա 24
 ներուս համար , որ աս բաները գրեց ալ . ու գիտենք որ անոր վկայութիւնը ՂՂմարիտ է : Բայց 25
 ուրիշ շատ բաներ ալ կայ , որ Յիսուս ըրաւ , որ անոնք թէ՛ որ մեկիկ մեկիկ գրված ըլլար , կարծեմ թէ՛ աշխարհս ալ հերիք չէր ան գիրքերը ըր

1874

